

Het doorbreken van traditionele patronen en het veranderen van beleid

EEN CASE STUDIE NAAR DE FACTOREN VAN BELEIDSVERANDERINGEN BIJ DE
AANPAK VAN HUISELIJK GEWELD

Afstudeerscriptie van Nikki Nguyen (S1903535) van het masterprogramma Crisis and Security Management aan de Universiteit Leiden, onder begeleiding van Dr. J. Matthys. Mede beoordeeld door Dr. S.L. Kuipers.

Juni 2020

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie ‘Het doorbreken van traditionele patronen en het veranderen van beleid.’ Deze scriptie is geschreven in het kader van mijn afstuderen aan de masteropleiding Crisis and Security Management aan de Universiteit Leiden en in opdracht van stageorganisatie Politie Leiden Midden. De implementatie van de wet Tijdelijk Huisverbod diende als casus voor het onderzoek naar beleidsverandering in deze scriptie.

Samen met mijn scriptiebegeleider, Joery Matthys, heb ik de onderzoeksvraag voor deze scriptie bedacht. Na uitvoerig kwalitatief onderzoek heb ik de onderzoeksvraag kunnen beantwoorden. Tijdens dit onderzoek stonden mijn scriptiebegeleider, stagebegeleider Fatima Aboulouafa, en de Hulp Officier van Justitie Machteld van der Meer, altijd voor mij klaar. Tijdens het uitvoeren van het onderzoek hebben mijn stagebegeleider Fatima Aboulouafa en de Hulp Officier van Justitie Machteld van der Meer mij geholpen om het proces en de uitdagingen omtrent de implementatie van de wet Tijdelijk Huisverbod beter te begrijpen. Zij inspireerden mij om bepaalde beleidsproblemen nader uit te zoeken. Bij het schrijven van mijn scriptie heeft mijn scriptiebegeleider Joery Matthys mij nauw bijgestaan in de opbouw van een betekenisvolle master thesis. Ook gedurende de coronamaatregelen heeft hij mij intensief begeleid bij het verbeteren en afronden van mijn master thesis. Ik wil hem graag speciaal bedanken voor zijn kennis, inzicht, tijd, flexibiliteit, humor, vertrouwen in mij en begrip.

Bij dezen wil ik graag al mijn begeleiders bedanken voor de fijne begeleiding en hun ondersteuning tijdens dit traject. Samen hebben zij mijn vragen beantwoord waardoor ik verder kon met mijn onderzoek. Ook wil ik alle respondenten bedanken die mee hebben gewerkt aan dit onderzoek. Zonder hun medewerking, ervaringen en inzichten had ik dit onderzoek nooit kunnen voltooien. Tevens wil ik mijn collega’s bij Politie Leiden Midden graag bedanken voor de fijne samenwerking. Ik heb vaak met hen op effectieve wijze kunnen sparren over mijn onderzoek, in het bijzonder met collega Pieter Bazen.

Ook van mijn zus Sweta en mijn partner Melvin heb ik wijze raad mogen ontvangen. Bovendien hebben zij mij moreel ondersteund tijdens het schrijfproces. Tot slot wil ik mijn moeder Thuy en schoonvader Michel in het bijzonder bedanken. Hun wijsheid en motiverende woorden hebben mij geholpen deze scriptie tot een goed einde te brengen.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Nikki Nguyen

Den Haag, 7 juni 2020

Samenvatting

Deze master thesis presenteert het onderzoek naar het beleidsvormingsproces van de wet Tijdelijk Huisverbod. Aan de hand van het stromenmodel, beter bekend als the Multiple Streams Framework van Kingdon (2003), en the Advocacy Coalition Framework van Sabatier verklaart dit onderzoek waarom het beleid omtrent de implementatie van de wet Tijdelijk Huisverbod tussen 2009 en 2019 onveranderd is gebleven ondanks vele herzieningsverzoeken. Aan de hand van een deskresearch en semigestructureerde interviews met ministeriële beleidsmakers, gemeentelijke beleidsadviseurs, politie- en gemeenteambtenaren, sociaalwerkers en beleidsonderzoekers werd informatie voor dit onderzoek vergaard. De interviews werden getranscribeerd, gecodeerd (in vivo en axiaal) en geanalyseerd. In de conclusie wordt duidelijk dat er een aantal cruciale elementen in het beleidsvormingsproces ontbreken die nodig zijn voor een verandering in het huidige beleid.

Sleutelwoorden: tijdelijk huisverbod, huiselijk geweld, Multiple Streams Framework, Advocacy Coalition Framework

PLEASE SEE THE NEXT PAGE FOR A SUMMARY IN ENGLISH OF THIS THESIS.

Summary

This master's thesis presents the research into the policy-making process of the Temporary Restraining Order. With the Multiple Streams Framework of Kingdon (2003) and Sabatier's Advocacy Coalition Framework, this master's thesis investigates why there was no policy change between 2009 and 2019 regarding the Temporary Restraining Order despite multiple revision requests. The data for this research was gathered from various sources using accepted data collection research methodologies discussed in chapter 3. Based on the analysis of the data as presented in chapter 4, this research concludes that some key elements for policy change were absent during the policy-making process of the Temporary Restraining Order. As the thesis is written in Dutch, the English summary will be considerably more detailed than the Dutch summary on page 2. A brief synopsis of each chapter in this thesis is given in the remainder of this summary.

Chapter 1

The research question of this master thesis is What explains the policy non-change regarding the implementation of the Dutch Temporary Restraining Order between 2009 and 2019? Chapter 1 explains what has led to this research question. The absence of a policy change in the past ten years despite multiple suggestions to revise the Temporary Restraining Order provoked considerable debate as to the factors that contributed to the maintenance of the original and current policy. The object of this master thesis is to provide an explanation for the absence of a policy change concerning the implementation of the Temporary Restraining Order. To achieve this objective this thesis uses the factors of policy change provided by two eminent theories of public policy making: the Multiple Streams Framework and the Advocacy Coalition Framework. By consulting two public policy making theories this research also responds to the supposition that policy making frameworks complement each other rather than single out or compete with each other. To prove that different policy making frameworks fill a gap in one another's model is the scientific relevance of this thesis. Moreover, by applying both the MSF and ACF to the Temporary Restraining Order case this research provides a more integrated overview of the conditions for a policy change. This overview of conditions enables interest groups that are in favor of a policy change to alter the policy regarding Temporary Restraining Order more effectively. The social relevance of this master thesis is therefore to give social actors the tools to influence the policy making process.

Chapter 2

Policy making is a dynamic process and policy change can therefore not be explained by a single-factor policy theory. The Multiple Streams Framework (MSF) and the Advocacy Coalition Framework (ACF) are

used because they correspond to the dynamic feature of the policy making process as they involve multiple factors that cause policy change. Moreover, these frameworks are timeless and applicable to the Dutch polity. According to the MSF, policy change occurs when the policy problems, policy alternatives and political support are actively brought together by a policy entrepreneur. Conforming to the ACF, policy change takes place when new scientific evidence alters the beliefs, assumptions and ideas of political actors who are part of advocacy coalitions.

Chapter 3

To study the conditions for policy change, this research focuses solely on the implementation of the Temporary Restraining Order in the Netherlands. This is because the implementation of the Temporary Restraining Order is has not changed in the past ten years despite multiple efforts to change the policy. Moreover, the implementation of the Temporary Restraining Order is ongoing, so the information concerning the policy making process regarding the Temporary Restraining Order is still current. A single case study was chosen to study the conditions for policy change because single case studies allow the researcher to delve into the mechanism of interest while saving time and money. The data for this research is gathered by conducting a desk research and in depth semi-structured interviews. Qualitative research methods, such as interviews, are best for investigating the understandings, meanings and interpretations of social and human problems or phenomena by the participants (Creswell, 2009; Bryman, 2012). Since the nature of some of the factors mentioned in the MSF and ACF are subjective, conducting interviews allows the researcher to investigate the different versions of realities of the subjects and identify which assumptions, beliefs, statements and positions caused the policy concerning the Temporary Restraining Order to remain unchanged. The data were analyzed with the coding method in-vivo and axial. In-vivo coding is a qualitative analysis method in which the researcher uses the actual words used by the respondent as a code to decrease the researcher's interpretation of the texts (Manning, 2017). Axial codes define the relationships between the in-vivo codes (Manning, 2017).

Chapter 4

The analysis of the documents obtained from the desk research and the interview transcripts shows that essential factors of the MSF and the ACF that are indispensable for policy change were not identified in the data. When the MSF was applied to the data, the analysis shows that there is no policy entrepreneur in the case of the Temporary Restraining Order. According to the MSF, policy change occurs when the problem, policy and politics stream converge in a window of opportunity in which a policy entrepreneur actively aligns practical challenges with solutions and ensures political support (Ritter, Hughes, Lancaster and Hoppe, 2018; Kingdon, 2003). The analysis reveals that actors involved in the implementation of the

Temporary Restraining Order could address the policy problems they encounter and that they have thought about policy alternatives to overcome these problems. The policy alternatives that were proposed by the respondents have some practical difficulties that cause political leaders to have major doubts about the practicality of the policy proposals. This is why there is no political support for these alternatives. The role of a policy entrepreneur is to make the policy alternatives practicable and to convince political leaders to support the policy alternative. However, none of the actors involved took on the role of a policy entrepreneur. The absence of a policy entrepreneur in the case of the Temporary Restraining Order is what caused a policy non-change according to the MSF.

When the ACF was applied to the data, the analysis shows that there was no policy change because advocates of a policy change did not use persuasive lobby instruments and there is no scientific evidence that proves that a policy change would result in better policy outcomes. According to the ACF, policy change is caused by fluctuations in the belief system of the dominant advocacy coalition of the relevant policy area (Sabatier, 1987, p. 650). These fluctuations in the belief system of the dominant advocacy coalition are caused by new groundbreaking research results or newly acquired knowledge. The data analysis shows that the documents of the desk research and the respondents only suppose that a policy change would produce better policy outcomes. The absence of scientific evidence that proves this supposition correct and that can be used to persuade the dominant coalition is conforming to the ACF the reason for a policy non-change with regards to the implementation of the Temporary Restraining Order.

Chapter 5

The conclusion gives answer to the research question. According to the analysis in chapter 4, the absence of a window of opportunity, a policy entrepreneur, shared beliefs and values, and scientific evidence has caused the policy non-change regarding the implementation of the Dutch Temporary Restraining Order between 2009 and 2019. The discussion that follows the conclusion presents the tools that social actors can use to influence the policy making process of the Temporary Restraining Order. It also explains and shows how the MSF and ACF complement each other. According to the findings of this research, the ACF fits in the MSF as the ACF concentrates on the lobby activities that takes place in the window of opportunity.

Keywords: Temporary Restraining Order, domestic violence, Multiple Streams Framework, Advocacy Coalition Framework

Inhoudsopgave

Voorwoord	1
Samenvatting	2
Summary	3
Inhoudsopgave	6
Lijst van tabellen en figuren	8
Afkortingen	9
Hoofdstuk 1 Introductie	10
1.1. Aanleiding en doel van onderzoek	11
1.2. Maatschappelijk belang	12
1.3. Wetenschappelijk belang	12
1.4. Structuur thesis	13
Hoofdstuk 2 Theorie	14
2.1. Wat is het stromen model en wat veroorzaakt beleidsverandering volgens MSF?	15
Problemenstroom	16
Beleidsalternatievenstroom	16
Politieke-bestuurlijke stroom	16
2.2. Wat is ACF en wat veroorzaakt beleidsverandering volgens dit model?	18
Kernwaarden en overtuigingen	18
Beleidscoalities	19
Nieuw wetenschappelijk bewijs	19
Hoofdstuk 3 Onderzoeksopzet en methode	21
3.1. Onderzoeksopzet	21
3.2. Casestudie	22
3.3. Dataverzameling	24
3.4. Data-analyse	25
3.5. Validiteit en generaliseerbaarheid	30
Hoofdstuk 4 Resultaten en analyse	31
4.1. Overzicht wet Tijdelijk Huisverbod	31
4.2. Verklarende waarde MSF	32

4.2.1.	Problemen, alternatieven, en politieke steun	33
4.2.2.	Redenen voor afwezigheid beleidsverandering volgens de MSF	40
4.3.	Verklarende waarde ACF	42
4.3.1.	Kernwaarden en overtuigingen, beleids-/pleidooicoalities, en nieuw wetenschappelijk bewijs	43
4.3.2.	Redenen voor afwezigheid beleidsverandering volgens de ACF	49
Hoofdstuk 5	conclusie	50
5.1.	Beantwoording hoofdvraag	50
5.2.	Discussie	51
Referenties		56
Appendix 1	– overzicht respondenten met functie	60
Appendix 2	– overzicht van labels en categorieën (analyse)	62
Appendix 3	– kernpunten interview	64
Appendix 4	– transcripties interviews	65
	Transcript Interview Maartje Vollebergh	65
	Transcript Interview Leon van Sasse van IJsselt	71
	Transcript Interview Bas van Benschop, Marco Haas en Geert-Jan Wenneker	79
	Transcript Interview Ilonka Vlasveld and Susanne Arendse	88
	Transcript Interview Clem Berghuis	99
	Transcript Interview Policy maker X	110
	Transcript Interview Machteld van der Meer	113
	Transcript Interview Chris Merks	122
	Transcript Interview beleidsonderzoeker Regioplan	128
	Transcript Interview Jan-Tjeerd de Jong	135
	Transcript Interview beleidsonderzoeker Bureau Beke	143
	Transcript Interview Foske Eekhof	148
	Transcript Interview Jan-Willem Schaper	153
	Transcript Interview Politieambtenaar X	158

Lijst van tabellen en figuren

Figuur 1 – Factoren MSF

Figuur 2 – Factoren ACF

Figuur 3 – Synergie tussen MSF en ACF

Tabel 1 – Operationalisering factoren

Tabel 2 – Overzicht problemen en alternatieven casus wTHV

Tabel 3 – Naam, functie en datum interview

Tabel 4 – Codes in-vivo, axiaal en categorie

Tabel 5 – Interviewvragen

Afkortingen

AFC	Advocacy Coalition Framework
CIT	Crisisinterventie Team
DHV	Directe Hulpverlening
HOvJ	Hulp-Officier van Justitie
MinJ&V	Ministerie van Justitie en Veiligheid
MinVWS	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
MSF	Multiple Streams Framework
RIHG	Risicotaxatie instrument Huiselijk Geweld
THV	Tijdelijk Huisverbod
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VT	Veilig Thuis
wTHV	Wet Tijdelijk Huisverbod

Hoofdstuk 1 Introductie

Huiselijk geweld is de meest voorkomende geweldsvorm in Nederland (MinJ&V, MinVWS en VNG, 2018). Sinds 2009 kan de hulpofficier van justitie (HOvJ) van de politie dankzij de wet Tijdelijk Huisverbod (wTHV) namens de burgemeester ambtshalve door te pakken in huiselijk geweldszaken waarbij er geen aanleiding is tot een aanhouding en vervolg (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3, 2006). De wTHV maakt het dus voor de politie mogelijk om in te grijpen buiten het strafrechtelijke kader. De wTHV is dan ook niet bedoeld om de pleger van huiselijk geweld strafrechtelijk te vervolgen, maar juist om tijdelijk het contact tussen de pleger en het slachtoffer te onderbreken voor een periode van tien dagen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3, p.1). In deze periode wordt ook de hulpverlening opgestart zodat de continue spanning wordt verlaagd en de daaraan ten grondslag liggende geweldspiraal wordt weggenomen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3, 2006, p.1).

Echter, uit verschillende beleidsonderzoeken en evaluaties (e.g., Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015; Vaan, Smit en Aipassa, 2016) komt naar voren dat ambtenaren bij de implementatie van de wTHV tegen verschillende struikelblokken lopen. Een veelgehoord bezwaar is dat de oplegging van een huisverbod veel tijd en capaciteit kost van de politie (e.g., Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015; Vaan, Smit en Aipassa, 2016). Zo kan een THV-zaak 6 uur van een gemandateerde politie HOvJ'er in beslag nemen (Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg, 2010, p. II). Uit eerdere onderzoeken werd dan ook gesuggereerd dat het tijdsbeslag voor de politie reden was om geen huisverbodsprocedures op te starten in huisverbodswaardige situaties (Vaan, Smit en Aipassa, 2016, p.5). Tevens kwam na een jaar praktijkervaring al aan het licht dat een tijdelijk huisverbodsprocedure voornamelijk wordt opgestart in situaties waar ook een strafrechttraject loopt. Dit betekent dat de wTHV met name wordt geïmplementeerd in situaties waarbij er een melding is binnengekomen bij de politie (Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg, 2010, p. IV). Voor huiselijk geweldszaken zonder melding via het alarmnummer was er dus weinig aandacht en weinig capaciteit. Zoals Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg (2010, p. IV) schreven in hun evaluatie is dit erg opmerkelijk en onwenselijk. Dit komt omdat het bestuursrechtelijk instrument THV juist ontwikkeld is voor situaties waarin de politie niet tot aanhouding of arrestatie over kan gaan door de afwezigheid van strafbare feiten (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3, 2006). Uit de beleidsonderzoeken en evaluaties betreffende de uitvoering van de wet Tijdelijk Huisverbod blijkt dan ook dat er bij de uitvoeringsorganisaties belangstelling is voor een aanpassing van het beleid (e.g. Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015; Vaan, Smit en Aipassa, 2016). Een verbreding van het mandaat naar bijvoorbeeld de hulpverlening, gemeenteambtenaren of Veilig Thuis zou mogelijk de onderbezetting op THV-zaken zonder strafzaak verhelpen. Dit komt niet alleen ten goede aan alle slachtoffers van huiselijk geweld, maar ook aan het oorspronkelijke objectief van de wet Tijdelijk Huisverbod: het voorkomen van huiselijk geweld met letsel.

1.1. Aanleiding en doel van onderzoek

Aanleiding voor dit onderzoek is dat er tussen 2009 en 2019 beleidsevaluaties en -onderzoeken zijn geschreven door verschillende onderzoeksbureaus waarin er aandacht werd gevraagd voor de herziening van het beleid betreffende de Wthv. De beleidsevaluaties en -onderzoeken werden in opdracht van of gericht aan het ministerie van Justitie en Veiligheid, maar tot op heden lijkt er geen beweging in de herziening te zitten. De vraag die in dit onderzoek centraal staat is waarom sommige beleid wel verandert en anderen niet. Het doel van dit onderzoek is om lezers het inzicht en de kennis te geven over het beleidsvormingsproces. In het bijzonder wordt aandacht besteed aan de factoren die het beleidsvormingsproces beïnvloeden. Het maatschappelijk belang van dit onderzoek is dan ook om het maatschappelijk middenveld de tools te geven om beleid effectief te sturen: aan welke condities moet voldaan worden om beleid en/of wetten te veranderen? Het beleidsvormingsproces omtrent de Wet Tijdelijk Huisverbod (wTHV), met het oog op de verbreding van het mandaat, wordt in deze studie als case gebruikt om de voorwaarden voor een beleidsverandering te illustreren. De onderzoeksvraag luidt dan ook:

WAT VERKLAART DE AFWEZIGHEID VAN EEN BELEIDSWIJZIGING BETREFFENDE DE IMPLEMENTATIE VAN DE NEDERLANDSE WET TIJDELIJK HUISVERBOD IN DE PERIODE TUSSEN 2009 EN 2019?

Beleid is de uitkomst van een reeks reacties die zich voordoen in de causale verbanden tussen belanghebbende actoren, instituties, besluitvormers en het besluitvormingsproces (Kitschelt, 1986, p. 67). Het beleidsvormingsproces kent vijf fasen: agendavorming, beleidsformulering, beleidsbepaling, beleidsuitvoering, en beleidsevaluatie (DeLeon, 1999; Howlett en Ramesh, 2003; Ripley, 1985). Echter, het beleidsvormingsproces is geen lineaire ontwikkeling. Het beleidsvormingsproces is een dynamische ontwikkeling waarbij er niet alleen een wisselwerking is tussen de verschillende fasen, maar de verschillende fasen kunnen ook tegelijkertijd optreden (DeLeon, 1999; Howlett en Ramesh, 2003). Beleidstheorieën die één enkele factor toeschrijven aan een beleidsverandering zijn dan ook ontoereikend om de complexe dynamieken in het beleidsvormingsproces te omvatten (Kitschelt, 1986). Om een één-factor verklaring te voorkomen wordt in dit onderzoek twee beleidstheorieën naast elkaar gezet om de onderzoeksvraag te beantwoorden: het stromenmodel (Multiple Stream Framework, MSF) en the Advocacy Coalition Framework (ACF). De wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek is dan ook om te laten zien dat bestaande beleidstheorieën elkaar niet uitsluiten maar juist aanvullen in de uitleg waarom

er wel of geen beleidsverandering geschiedt. In de volgende paragrafen worden de maatschappelijke en wetenschappelijke relevantie van dit onderzoek verder toegelicht.

1.2. Maatschappelijk belang

Wetenschappelijk onderzoek wordt verricht om te begrijpen hoe processen werken. Het geeft antwoord op vragen die mensen hebben of lossen de problemen waar mensen mee geconfronteerd worden. De mensen die centraal staan in dit onderzoek zijn de agenten, Hulp Officieren van Justitie, beleidsmakers van Justitie en Veiligheid, beleidsadviseurs van gemeenten en maatschappelijke hulpverleners. Met name de mensen die de wet Tijdelijk Huisverbod moeten implementeren (de agenten, de gemeente en de maatschappelijke hulpdiensten) hebben vragen over de manier waarop een tijdelijke huisverbod procedure verloopt (e.g. Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015; Vaan, Smit en Aipassa, 2016). De vraag die bij hen centraal staat is “Kan de tijdelijk huisverbod procedure niet slagvaardiger?” (e.g. Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015; Vaan, Smit en Aipassa, 2016). Het is ook goed voorstelbaar dat slachtoffers van huiselijk geweld met dezelfde vraag zitten. Op dit moment zijn de betrokken partijen namelijk afhankelijk van de snelheid en beschikbaarheid van de THV Hulp Officier van Justitie. Tussen 2009 en 2019 zijn daarom pogingen gedaan om het beleid omtrent de wTHV te veranderen door beleidsonderzoeken en -evaluaties te publiceren. Hierin werd voorgesteld om het mandaat in de wTHV te verbreden naar gemeenteambtenaren of de hulpdiensten om efficiënter huiselijk geweld te voorkomen. Toch is het beleid betreffende het tijdelijk huisverbod onveranderd gebleven en ligt het mandaat nog altijd wettelijk bij de burgemeester en de THV Hulp Officier van Justitie. Het maatschappelijk belang of relevantie van dit onderzoek is om maatschappelijke actoren te informeren over hoe beleid in stand wordt gehouden en onder welke omstandigheden beleid verandert, zodat zij weten waarin zij moeten investeren om beleid te kunnen veranderen.

1.3. Wetenschappelijk belang

Wetenschappelijk onderzoek wordt ook verricht om gaten in bestaande theoretische raamwerken te vullen. Wetenschappelijk onderzoek wordt gedaan om bestaande theoretische modellen aan te vullen of aan te passen. Het wetenschappelijk belang van dit onderzoek om te laten zien dat de beleidsvormingstheorieën, in dit onderzoek de MSF en ACF, elkaar aanvullen. Dit onderzoek begon met de veronderstelling dat de beleidsvormingstheorieën MSF en ACF geen exhaustieve modellen zijn. Een belangrijke wetenschappelijke aspiratie is dan ook om deze veronderstelling te bekrachtigen met wetenschappelijk onderbouwde conclusies. In deze master thesis wordt dus aangetoond op welke wijze de beleidsvormingstheorieën MSF en ACF elkaar complementeren. Hiermee wordt ook gedemonstreerd hoe de verklarende waarde van de MSF en ACF voor een bepaald verloop van een beleidsvormingsproces wordt vergroot door ze gecombineerd toe te passen op een casus.

1.4. Structuur thesis

Het vervolg van deze thesis bestaat uit vijf hoofdstukken. In het volgende hoofdstuk wordt nader ingegaan op het stromenmodel (Multiple Stream Framework) en the Advocacy Coalition Framework. Hierin worden de factoren besproken die volgens deze theorieën van invloed zijn op het beleidsvormingsproces. In hoofdstuk 3 wordt de onderzoeksopzet gepresenteerd. In dit hoofdstuk wordt de methodeselectie voor de informatieverzameling en -analyse wordt onderbouwd en wordt een toelichting gegeven op selectie van de respondenten. In hoofdstuk 4 worden de theorieën uit hoofdstuk 2 toegepast op de bevindingen uit de informatieverzameling en -analyse. Het onderzoek sluit af met een overkoepelende conclusie en een discussie naar aanleiding daarvan. Deze worden gepresenteerd in hoofdstuk 5.

Hoofdstuk 2 Theorie

Zoals eerder in de introductie is genoemd, is het beleidsvormingsproces een dynamische ontwikkeling (DeLeon, 1999; Howlett en Ramesh, 2003) waarin belanghebbende actoren, instituties, besluitvormers en het besluitvormingsproces invloed op elkaar en de beleidsuitkomst hebben (Kitschelt, 1986, p. 67). Verschillende factoren spelen dus een rol bij beleidsvorming en -verandering. In deze master thesis is gekozen voor de volgende twee bekende bestuurskundige beleidsvormingstheorieën om de factoren die van invloed zijn op het beleidsvormingsproces omtrent de Wet Tijdelijk Huisverbod te benoemen: het stromenmodel van Kingdon en de Advocacy Coalition Framework van Sabatier. Er is voor deze twee beleidsvormingstheorieën gekozen om de volgende redenen:

- de duurzaamheid van MSF en ACF in de verklaring van beleidsverandering
- de verschillende beleidsveranderingsfactoren die genoemd worden in de MSF en ACF
- de MSF en ACF zijn toepasbaar in de Nederlandse democratie of staatsbestel

Daarbij gaan deze beleidsvormingstheorieën uit van een dynamisch beleidsvormingsproces en verzetten zij zich dus tegen het idee dat beleid gevormd wordt door het langsgaan van opeenvolgende fasen (Edelenbos en Van Twist, 1997). Volgens John (2003, p. 483) kan het beleidsvormingsproces namelijk simpelweg niet verklaard worden aan de hand van fasen vanwege de vele factoren die van invloed zijn op het beleidsvormingsproces, de veelvuldige vrije terugkoppelingen, en de complexiteit van het probleem waar het beleid over gaat.

Juist doordat vele factoren van invloed zijn op beleidsvorming, kunnen één factor beleidsvormingstheorieën onvoldoende beleidsverandering verklaren. Voordat Kingdon en Sabatier publiceerde over MSF en ACF werden beleidsveranderingen verklaard aan de hand van de rationale keuze theorie (rational choice theory), institutionalisme, en sociaaleconomische omstandigheden (John, 2003). De rationale keuze theorie gaat ervan uit dat actoren weloverwogen keuzes maken op basis van wetenschappelijke gronden of feiten, waarbij zij de voor- en nadelen tegen elkaar kunnen afwegen op een doelgerichte manier (Driscoll en Krook, 2012; Levi, 1997). Volgens de rationale keuze theorie is beleidsverandering toe te wijzen aan de keuzes die actoren in politieke instituties maken (John, 2003, p. 485). Beleidsverandering is volgens de rationale keuze theorie dus de uitkomst van bepaalde keuzes die politieke actoren maken.

Volgens de theorie van het institutionalisme wordt beleidsverandering veroorzaakt door veranderingen in organisatorische procedures, regels en processen (John, 2003). Zo bepalen instituties volgens deze theorie de normen en beperken of verruimen zij hiermee de mogelijkheden voor politieke acties (John, 2003; Strom, Muller en Bergman, 2003). Instituties zorgen dus voor beleidsverandering als zij hun procedures, regels en processen aanpassen aan de maatschappelijke belangen en politieke aangelegenheden. Hierdoor bepalen instituties als het ware de beleidsvormingsregel voor politieke actoren. Wat ook van invloed

is op politieke actoren zijn de sociaaleconomische omstandigheden (John, 2003). Echter, sociaaleconomische veranderingen verklaren niet beleidsverandering, maar zijn enkel een verklaring voor de reactie van politieke actoren op wat er gebeurt in de maatschappij (John, 2003).

Zoals eerder is aangegeven benoemen de MSF en de ACF verschillende beleidsveranderingsfactoren in hun model en vormt dit een van de redenen waarom er is gekozen voor de MSF en ACF. De verschillende beleidsveranderingsfactoren die genoemd worden in de MSF en ACF zijn onder andere onttrokken uit het theoretisch raamwerk van de rationale keuze theorie, het institutionalisme en de sociaaleconomische veranderingen. De theorieën van de rationale keuze theorie, het institutionalisme en de sociaaleconomische veranderingen zijn dus in de MSF en ACF inbegrepen en worden gecombineerd met de andere oorzaken en randvoorwaarden voor een beleidsverandering die de MSF en ACF benoemen. Dit maakt de MSF en ACF geschikter om beleidsverandering te verklaren in een dynamische samenleving en beleidsvormingsproces.

2.1. Wat is het stromenmodel en wat veroorzaakt beleidsverandering volgens MSF?

Het stromenmodel dat ontwikkeld is door de Amerikaanse politicoloog Kingdon (2003) is een theoretisch model dat beleidsverandering verklaard. Het stromenmodel staat internationaal bekend als the Multiple Streams Framework (MSF) en kent de volgende drie stromen: de problemenstroom, de beleidsalternatievenstroom, en de politiek-bestuurlijke stroom (Kingdon, 2003). De problemenstroom omvat de problemen die een huidig beleid met zich meebrengt. De beleidsalternatievenstroom bevat oplossingen op de problemen die gedefinieerd en geïdentificeerd zijn in de problemenstroom (Kingdon, 2003; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018). De politiek-bestuurlijke stroom representeert alle betrokken politieke actoren betreffende het beleid waar het om gaat (Kingdon, 2003; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018). Volgens het stromenmodel van Kingdon lopen deze stromen ongebonden en parallel aan elkaar (Edelenbos en Van Twist, 1997).

Volgens het MSF ontstaat er een mogelijkheid om een huidig beleid te veranderen als de drie stromen bij elkaar komen of als twee stromen elkaar kruisen (Kingdon, 2003; Edelenbos en Van Twist, 1997). Bij het samenkomen van deze stromen gaat er een raam van gelegenheid (window of opportunity) open (Kingdon, 2003), waarbij een beleidsondernemer de kans krijgt om betrokken partijen te sturen op eensgezindheid over het probleem en de gewenste oplossing daarvoor (Bekker en Veerman, 2009; Kingdon, 2003). Het stromenmodel houdt zich dus niet aan het rationale fasen model waarin beleid gevormd wordt door een aaneenschakeling van beleidsontwikkelingsstadiums, maar kenmerkt zich meer als een wetteloos beleidsvormingsproces (Edelenbos en Van Twist, 1997). Wat beleidsverandering teweegbrengt zijn de

inspanningen van een beleidsondernemer die actief de drie stromen aan elkaar afstemt in een window of opportunity, oftewel, zodra de drie stromen bij elkaar komen (Bekker en Veerman, 2009; Kingdon, 2003; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018). De MSF identificeert de volgende voorwaarden voor een beleidsverandering: de beleidsondernemer moet beschikken over de kennis en contacten die nodig zijn om de uitdagingen binnen de drie verschillende stromen te overbruggen en met elkaar te verbinden, er moet een uitvoerbaar beleidsalternatief zijn en steun uit van politieke actoren uit de politiek-bestuurlijke stroom moet aanwezig zijn (Bekker en Veerman, 2009; Kingdon, 2003; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018). De drie stromen en de rol van een beleidsondernemer worden hieronder verder toegelicht.

Problemenstroom

De problemenstroom bestaat uit de praktijkproblemen die zich voordoen bij de implementatie van een beleid. De praktijkproblemen kunnen zowel door politieke actoren als actoren buiten de regering onder de aandacht worden gebracht (Birkland, 2001; Kingdon, 2003), zoals belangengroepen, onderzoekers en adviseurs. Echter, Kingdon (2003) benadrukt dat niet alle problemen op de politieke agenda komen. Alleen de issues die door belangrijke of invloedrijke actoren onder de publieke aandacht worden gebracht waardoor het publiek beweging komt op de politieke agenda (Kingdon, 2003). In de problemenstroom concurreren verschillende beleidsproblemen dus met elkaar voor de aandacht van belangrijke of invloedrijke actoren om op de politieke agenda te komen (Kingdon, 2003, p.16). Daarnaast maken problemen die voortkomen uit een crisis, ramp of incident en/of die een hoge symbolische betekenis hebben de meeste kans om op de politieke agenda te komen (Kingdon, 2003). Dit komt doordat zij de meeste aandacht trekken van belangrijke en invloedrijke actoren (Kingdon, 2003).

Beleidsalternatievenstroom

De beleidsalternatievenstroom omvat de oplossingen voor de beleidsproblemen die gegenereerd worden uit (nieuwe) kennis en inzichten (Kingdon, 2003). Volgens Kingdon (2003) spelen verschillende actoren een rol in de formulering en evaluatie van beleidsalternatieven. Deze actoren hoeven niet per se van eenzelfde organisatie te zijn, maar kunnen onafhankelijk van elkaar of in samenwerkingsverband vanuit verschillende disciplines nadenken en sparren over beleidsalternatieven (Kingdon, 2003). Echter, deze fragmentatie kan ervoor zorgen dat er verschillende benaderingen voor een bepaald probleem zijn of dat er verschillende probleemdefinities gehanteerd worden 2vanwege een andere vaktaal. Dit kan leiden tot een instabiele beleidsagenda dat vervolgens beleidsverandering vermoeilijkt (Kingdon, 2003).

Politiek-bestuurlijke stroom

De politiek-bestuurlijke stroom omvat de publieke opinie en politieke actoren (Birkland, 2001). Veranderingen in de publieke opinie bepalen de koers van de politiek-bestuurlijke stroom doordat zij invloed hebben op de samenstelling van politieke besluitvormers en de beleidsideeën van deze

besluitvormende actoren (Kingdon, 2003). Politieke actoren kunnen namelijk afwegen of een beleidsidee of beslissing onderschreven wordt door het publiek. Deze afweging is belangrijk om mee te nemen in hun verkiezingsprogramma (Kingdon, 2003) om zo meer stemmen te winnen. Het ideologisch beleidsklimaat speelt dus een erg belangrijke rol in de politiek-bestuurlijke stroom. Daarnaast spelen in de politiek-bestuurlijke stroom de actoren die in de regering zitten ook een belangrijke rol. Wat in deze stroom voor beleidsverandering zorgt zijn dus de veranderingen in de samenstelling van de regering. De individuen in de regering bepalen namelijk welke issues en onderwerpen behandeld worden op de politieke agenda omdat zij bepaalde belangen te behartigen hebben. Beleidsverandering vindt dus plaats als leden van de regering nieuwe belangen bemoedigen en deze belangen breder worden gedragen in de maatschappij dan de bestaande belangen (Kingdon, 2003). De politieke-bestuurlijke stroom kruist met de beleidsalternatievenstroom als een beleidsalternatief aanwezig is die de dominante belangen behartigd of het dominante beleidsklimaat vertegenwoordigd. Hierdoor ontstaat er dus een mogelijkheid om een huidig beleid te veranderen.

Beleidsverandering is dus het meest realiseerbaar op het moment dat er zich een raam van gelegenheid (window of opportunity) openend. Dit gebeurt volgens Kingdon (2003) alleen als er passende beleidsoplossingen zijn voor de beleidsproblemen waarbij te verwachten is dat er voldoende politieke steun zal zijn. Het succes van een beleidsvoorstel wordt dus volgens de MSF bepaald door de interactie tussen de volgende vijf factoren:

- (1) de beleidsproblemen; die door sociaaleconomische indicatoren, crisissituaties of noodtoestanden onder de aandacht komen bij invloedrijke politieke actoren
- (2) de beleidsalternatieven; die voorgesteld worden door de experts en technisch en financieel haalbaar zijn. Daarnaast passen de voorstellen bij de belangen van de beleidsmakers en van het publiek
- (3) politieke factoren; zoals de samenstelling van de regering, de dominante politieke normen, waarden, ideologieën of standpunten
- (4) het raam van gelegenheid; deze opent als de problemen-, politieke- en beleidsstroom convergeren. Er vormt zich dan een overgangperiode voor eventueel een nieuw beleid
- (5) beleidsondernemers; dit zijn actoren die actief tijd en middelen investeren in het promoten van de meest kans makende beleidsalternatief om steun van politieke besluitvormers te verwerven (Anderson en MacLean, 2015, p. 1).

2.2. Wat is ACF en wat veroorzaakt beleidsverandering volgens dit beleidsmodel?

De Advocacy Coalition Framework (ACF) dat ontwikkeld is door Sabatier (1987) is ook een beleidsvormingstheorie. Wat de ACF duurzaam maakt is dat de ACF naar meerdere actoren en beleidsinstrumenten kijkt (Sabatier, 1987). Beleidsverandering wordt volgens het ACF veroorzaakt als de kernwaarden, standpunten en overtuigingen van de dominante beleidscoalitie die een bestaand beleid instant houdt, veranderd door nieuwe feiten en conclusies uit nieuw gepubliceerde onderzoeken en/of evaluaties (Mambulu, Mkandawire, Dixon, Mason, Rishworth en Luginaah, 2015; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018; Sabatier, 1987). Doordat wetenschappelijk onderzoek tot nieuwe inzichten brengt, leren actoren meer over de effectiviteit en doeltreffendheid van hun gekozen beleidsstrategie. Dit kan leiden tot veranderingen in individuele overtuigingen. Als gevolg hiervan kunnen veranderingen optreden in de samenstelling, de grootte en de positie van de beleidscoalities binnen een beleidsterrein (John, 2003). Veranderingen in de machtsverhouding tussen concurrerende beleidscoalities zorgt dus voor veranderingen in de koers van het beleid. Kernwaarden, beleidscoalities, en wetenschappelijk bewijs spelen dus een centrale rol in de ACF. Deze drie factoren worden hieronder verder toegelicht.

Kernwaarden en overtuigingen

Kernwaarden, standpunten en overtuigingen spelen in de ACF een centrale rol. Volgens de ACF zijn de kernwaarden, standpunten en overtuigingen binnen beleidscoalities erg stabiel en is het onwaarschijnlijk dat deze zomaar veranderen, tenzij er wetenschappelijk tegenbewijs bestaat op het oude geloof (Mambulu, Mkandawire, Dixon, Mason, Rishworth en Luginaah, 2015; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018; Sabatier, 1987:). Volgens de ACF is beleid dan ook een uitdrukking van de kernwaarden en overtuigingen van de beleidscoalitie die het beleid heeft ingevoerd (Anderson en MacLean, 2015). De kernwaarden, standpunten en overtuigingen die de contouren van een beleid bepalen worden ook wel beleidsovertuigingen genoemd.

De beleidsovertuigingen kunnen worden gevisualiseerd als de schillen van een ui, waarbij de kern uit de meest fundamentele kernwaarden en standpunten van een actor bestaat (Fenger, 2003, p.127, Sabatier en Jenkins-Smith, 1993). De schil om de kern bestaat uit de voorkeuren voor bepaalde beleidsstrategieën die de opvattingen in de kern dienen (Fenger, 2003, p.127, Sabatier en Jenkins-Smith, 1993). De buitenste schil omvat alle instrumentele besluiten in bepaalde sectoren die de voorkeuren voor bepaalde beleidsstrategieën begunstigen (Fenger, 2003, p.127, Sabatier en Jenkins-Smith, 1993). Volgens de theorie van ACF is het abstractieniveau van de kern een belangrijke factor voor het instant houden van de beleidsovertuigingen. Hoe abstracter, hoe standvastiger de actoren zijn over hun beleidsovertuigingen en

hoe groter de weerstand tegen een mogelijke beleidsverandering (Sabatier en Jenkins-Smith, 1993). Om een huidig beleid te veranderen moet dus eerst de beleidsovertuigingen veranderen.

Beleidscoalities

In tegenstelling tot de MSF zijn volgens de ACF externe actoren invloedrijker op het huidige beleid dan de interne (politieke en bestuurlijke) actoren die in de MSF centraal staan (Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018; Sabatier, 1987). De ACF houdt daarom rekening met de effecten van zowel externe als interne actoren. De ACF omvat een breed scala verschillende actoren, waaronder NGO's, sociale bewegingen, wetenschappers, (commerciële) bedrijven, regelgevende agentschappen, politieke leiders en overheidsfunctionarissen (Mauersberger, 2016). Als een aantal van deze actoren dezelfde visie of standpunt delen en naar dezelfde hervormingen streven van een beleid, kunnen zij een groep vormen. Deze groepen actoren die dezelfde hervormingen nastreven worden door Sabatier (1987) aangeduid als pleidooicoalities (advocacy coalitions). In deze master thesis wordt met beleidscoalities gerefereerd aan deze pleidooicoalities.

Een pleidooicoalitie of beleidscoalitie wordt dus gevormd door een groep actoren die dezelfde visie, belangen en kernwaarden delen (Sabatier, 1987; Sabatier en Jenkins-Smith, 1993). Bijvoorbeeld als een aantal actoren dezelfde (on)tevredenheid delen over de implementatie van een beleid of de uitkomst van een beleid (Sabatier, 1987; Sabatier en Jenkins-Smith, 1993). Zoals eerdergenoemd kan een beleidscoalitie bestaan uit actoren van zowel de publieke als de private sector, zoals politieke ambtsdragers, ambtenaren, onderzoekers, belangengroepen, adviseurs, onderwijzers, journalisten enzovoort (Fenger, 2003). De verschillende actoren zijn dus met elkaar verbonden door de gedeelde visies, belangen en kernwaarden. Deze gedeelde agenda vormt ook de drijfveer die hen motiveert om met verschillende juridische en politieke instrumenten verandering in een bepaald beleid teweeg te brengen (John, 2003). Voorbeelden van deze instrumenten zijn: directe participatie in besluitvormingsprocessen, de publicatie van evaluatierapporten, geschillenbeslechting, bezuinigingen, wijzigingen in benoemde politieke leiders en/of wetgeving (Sabatier, 1987). Per beleidsterrein zijn er twee tot vier beleidscoalities die ieder een aantal centrale waarden, ideeën en opvattingen representeren (John, 2003; Sabatier, 1987). Deze beleidscoalities concurreren met elkaar op het beleidsterrein voor de implementatie van hun beleid (John, 2003). Beleidsverandering vindt dus plaats als op een beleidsterrein zich een omwenteling in de machtsverhoudingen tussen de beleidscoalities voordoet.

Nieuw wetenschappelijk bewijs

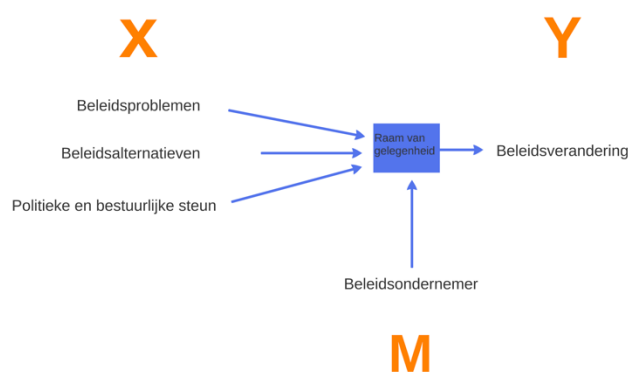
Volgens Sabatier en Jenkins-Smith (1993) kunnen nieuwe wetenschappelijke conclusies de beleidsovertuigingen van actoren binnen een beleidscoalitie veranderen. Wetenschappelijk bewijs beïnvloedt dus de beleidsovertuigingen van actoren in beleidscoalities. Wetenschappelijke kennis of bewijs kunnen door deze actoren gebruikt worden om beleidsgericht te leren en als politiek instrument om

bijvoorbeeld de status quo in stand te houden of om juist beleidsverandering te bewerkstelligen (Anderson en MacLean, 2015). Volgens John (2003) ontstaat beleidsverandering door het aanpassingsvermogen van de beleidsstrategieën, -overtuigingen en -ideeën die worden gestuurd door wetenschappelijk bewijs. Volgens de ACF is beleid dan ook gevormd door en gebaseerd op feiten en conclusies uit wetenschappelijk onderzoek (Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018). Beleid kan hiermee dus ook door nieuw wetenschappelijk onderzoek en bewijs worden veranderd.

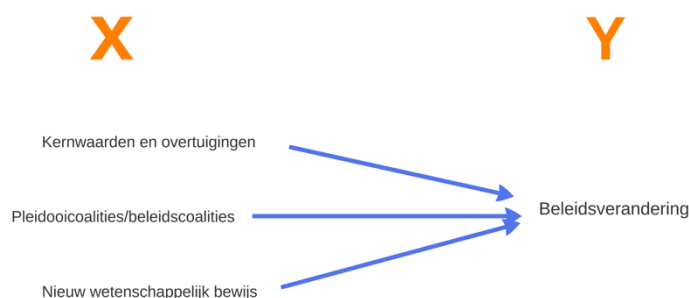
Hoofdstuk 3 Onderzoekopzet en methode

3.1. Onderzoekopzet

Dit onderzoek naar de beleidsvorming omtrent de Wet Tijdelijk Huisverbod heeft dus als hoofdvraag: Wat verklaart de afwezigheid van een beleidswijziging betreffende de implementatie van de Nederlandse Wet Tijdelijk Huisverbod in de periode tussen 2009 en 2019? Om de hoofdvraag te beantwoorden en te onderzoeken wat de afwezigheid van een beleidswijziging bij de aanpak van huiselijk geweld verklaart worden twee bekende beleidsvormings-theorieën toegepast op het beleidsvormingstraject van de wTHV. De beleidsvormingstheorieën MSF en ACF worden in deze master thesis allebei afzonderlijk van elkaar toegepast op de casus. MSF en de ACF identificeren namelijk een aantal onafhankelijke factoren die leiden tot een beleidsverandering. Beide modellen schrijven verschillende onafhankelijke factoren toe aan beleidsverandering en kennen dus een verschillend causaal model dat leidt tot beleidsverandering. Het verband tussen deze onafhankelijke factoren en de afhankelijke factor beleidsverandering staan in de onderstaande figuren 1 en 2 weergegeven. De genoemde factoren in deze figuren worden later in dit hoofdstuk verder toegelicht (zie tabel 1, paragraaf 3.4). Met behulp van MSF en ACF wordt dus het verloop van het beleidsveranderingstraject van de wTHV verklaard. De verklarende waarde van beide theorieën worden met elkaar vergeleken om te kijken hoe de theorieën elkaar aanvullen.

FIGUUR 1 – FACTOREN MSF

FIGUUR 2 - FACTOREN ACF

Aan de hand van een deskresearch en interviews werd informatie verzameld over het beleidsvormingstraject van de wTHV. In paragraaf 3.3. wordt verder ingegaan op deze dataverzamelingmethoden. Door de theorieën MSF en ACF toe te passen op deze data werden de factoren in de figuren 1 en 2 op de vorige pagina geïdentificeerd. Tabel 1 in paragraaf 3.4. weergeeft hoe deze factoren herkend werden in de documenten uit de deskresearch en de transcripties van de interviews. Beleidsverandering, of de condities waaronder beleidsverandering plaats vindt, wordt dus in de context van de implementatie van de wet Tijdelijk Huisverbod bestudeerd. Het gaat dus om één gevalstudie, oftewel een single casestudie. In de volgende paragraaf, paragraaf 3.2., wordt de motivatie voor een (single) casestudie verder toegelicht.

3.2. Casestudie

Zoals in 3.1. al werd genoemd is de vorm van deze kwalitatieve studie een single case studie. In deze paragraaf wordt de motivatie voor deze vorm verder toegelicht aan de hand van de volgende drie vragen:

- Waarom is er gekozen voor een casestudie?
- Waarom is er gekozen voor een single casestudie?
- Waarom is er gekozen voor een single casestudie over het Tijdelijk Huisverbod om beleidsverandering te verklaren?

Waarom is er gekozen voor een casestudie?

Casestudies worden gedaan om wetenschappelijke theorieën te testen, om een fenomeen te beschrijven en/of om nieuwe theorieën te vormen (Anderson, 1983; Eisenhardt & Graebner, 2007; Kidder, 1982; Pinfield, 1986). Over beleidsvorming is in de literatuur veel theorieën te vinden. Er is voor twee bekende beleidsvormingstheorieën, de MSF en de ACF, gekozen om toe te passen op de casus Wet Tijdelijk Huisverbod om beleidsverandering te bestuderen. Dit onderzoek analyseert welk beleidsvormingstheorie, de MSF of de ACF, het meest volledig de voorwaarden benoemt voor een beleidswijziging om hiermee dus de afwezigheid van een beleidswijziging kan verklaren. Casestudies worden ook toegepast op problematieken waar geen duidelijke oplossing voor lijkt te zijn (Gufstafsson, 2017). Casestudies worden dus op casussen toegepast die beginnen met een openvraag. Er is dus gekozen voor een casestudie omdat de onderzoeksvraag "Wat verklaart de afwezigheid van een beleidswijziging betreffende de implementatie van de Nederlandse Wet Tijdelijk Huisverbod in de periode tussen 2009 en 2019?" niet beantwoord kan worden met een ja/nee-antwoord en omdat de oorzaak niet eenduidig is.

Waarom is er gekozen voor een single casestudie?

Uit het voorgaande is af te leiden dat dit onderzoek een enkele casestudie betreft, oftewel een single casestudie. Een single casestudie is een intensief onderzoek naar een persoon, een groep, of eenheid

waarbij het doel is om generaliseerbare conclusies te trekken over meerdere personen, groepen of eenheden (Gufstafsson, 2017). Volgens Siggelkow (2007) kan een fenomeen, in dit geval beleidsverandering, uitstekend worden bestudeerd aan de hand van een single casestudie. Dat is omdat bij single casestudies de onderzoeker meer in staat is om gedetailleerde informatie en kennis te vergaren en te produceren (Dyer, Wilkins en Eisenhardt, 1991). De onderzoeker heeft bij een single casestudie meer tijd en middelen beschikbaar om de casus uitgebreid te analyseren in tegenstelling tot de tijdrovende meerdere casestudie. Bij een meerdere casestudie is de onderzoeker genoodzaakt om de casussen oppervlakkiger te bestuderen. Daarnaast is een single casestudie erg geschikt als de onderzoeker geïnteresseerd is in een enkele situatie, persoon, groep of eenheid (Yin, 2003). In deze master thesis is gekozen voor een single casestudie omdat deze vorm erg geschikt is om rijke achtergrondinformatie te verkrijgen en hiermee een intensief onderzoek mogelijk is naar de factoren van beleidsverandering. Deze vorm maakt het dus mogelijk om te doorgronden hoe de beleidsveranderingsfactoren en -processen die worden geïdentificeerd door de theorieën MSF en ACF zich vertalen in een daadwerkelijke situatie, zoals het beleidsvormingstraject omtrent de wTHV.

Waarom is er gekozen voor een single casestudie over het Tijdelijk Huisverbod om beleidsverandering te verklaren?

In dit onderzoek worden de actoren en processen bestudeerd die te maken hebben met de implementatie van de wTHV om beleidsverandering te onderzoeken. Er is gekozen voor de casus Wet Tijdelijk Huisverbod, omdat het om een beleidsveranderingstraject gaat dat al tien jaar aan de gang is (sinds eind 2009) en zich nog steeds aan het ontwikkelen is (e.g. Lünemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020; MinJ&V, MinVWS & VNG, 2018). Tussen 2009 en 2019 zijn er meerdere beleidsadviezen en evaluaties geschreven waarin gepleit werd voor een beleidsverandering betreffende het mandaat. Hiermee wordt beoogd om huiselijk geweld in Nederland zo effectief en efficiënt mogelijk te voorkomen (e.g. Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015; Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg, 2010; Vaan, Smit en Aipassa, 2016). Echter, in 2020 werd de discussie weer opnieuw gevoerd omdat er geen beleidsverandering heeft plaatsgevonden sinds de invoer van de wTHV in 2009 (e.g. Lünemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020). Door deze lange beleidsveranderingstraject is er veel informatie beschikbaar, zoals beleidsevaluaties en adviesrapporten, die de studie naar de factoren van beleidsverandering accurater maakt. Daarnaast gaat het om een actueel beleid, waardoor de schriftelijke informatie over de uitvoer van de wet Tijdelijk Huisverbod toegepast kunnen worden op de huidige situatie en observaties van de onderzoeker. Daarnaast zijn er momenteel personen beschikbaar voor het interview die actief het beleid uitvoeren of actief bezig zijn met het beleidsveranderingstraject.

De casus Wet Tijdelijk Huisverbod is dus een interessante praktijksituatie om grondig te bestuderen aan welke voorwaarden volgens de MSF en de ACF de casus had moeten voldoen om een beleidsverandering te bewerkstelligen. Het gaat dus om een oude beleidsvraag die op veel bestuurstafels ligt, maar dat nog

niet succesvol is vertaald naar nieuw beleid. In deze master thesis worden de oorzaken onderzocht voor deze afwezige beleidsverandering, om zo de voorwaarden en condities voor een beleidsverandering te identificeren.

3.3. Data verzameling

Voor de beantwoording van de hoofdvraag is gekozen voor een deskresearch en semigestructureerd interviews. In de deskresearch werden bestaande onderzoeken naar de uitvoer van de Wthv geraadpleegd, evenals de beleidsevaluaties van de Wthv geschreven door Regioplan, Bureau Beke en het Verwey Jonkers. Dit werd gedaan om erachter te komen welke knelpunten zich voordoen in de uitvoer en hoe lang deze problemen al aanwezig waren. Tevens werden overheidsdocumenten gebruikt om erachter te komen waarom het mandaat beperkt was tot de politie HOvJ: wat was de motivatie van beleidsmakers van de wTHV om het mandaat bij de politie HOvJ neer te leggen en is deze motivatie een reden geweest om het beleid niet te veranderen tussen 2009 en 2019?

Naast een deskresearch is voor interviewen gekozen. Interviewen is een kwalitatief dataverzamelmethode die uitstekend is voor het in kaart brengen van inzichten, interpretaties en meningen van mensen (Creswell, 2009; Bryman, 2012). Omdat een aantal factoren die benoemd worden in de beleidsvormingstheorieën MSF en ACF een subjectief element bevatten, zoals overtuigingen, standpunten en politieke steun, is er voor interviewen gekozen zodat de onderzoeker de verschillende realiteiten van de respondenten kan achterhalen en vergelijken. Hieruit kan de onderzoeker uiteindelijk ook de oorzaken voor de afwezigheid van een beleidsverandering afleiden. Er is gekozen voor semigestructureerde diepte-interviews, zodat de respondenten gedetailleerde antwoorden kunnen geven op de vraag en de mogelijkheid krijgen om hun argument te onderbouwen (Bryman, 2012). Tevens maken semigestructureerde interviews het voor de onderzoeker mogelijk om door te vragen na een antwoord (Bryman, 2012). De voordelen van semigestructureerde diepte-interviews zijn dat de onderzoeker een diepgaand beeld krijgt van de denkwijzen van de respondent over het onderwerp en dat de respondenten de kans krijgen om onderwerpen aan te kaarten die voor hen belangrijk zijn (Longhurst, 2009). Met semigestructureerde diepte-interviews is het dus mogelijk om de overtuigingen, posities en standpunten van de respondenten te doorgronden wat een belangrijke factor is in zowel de MSF als de ACF.

De interviews werden gehouden met de weteigenaren en beleidsmakers van de Wthv, gemeentelijke beleidsadviseurs THV, beleidsonderzoekers Wthv, de uitvoerende en coördinerende organisaties THV, om een beeld te krijgen welke standpunten deze actoren ten opzichte van het mandaat en de efficiëntie van de uitvoer van de Wthv innemen. De respondenten werden geselecteerd op basis van hun werk en betrokkenheid bij de uitvoering van de wTHV. Via LinkedIn en email werd contact opgenomen met de respondenten. In totaal telt dit onderzoek 17 respondenten (politieambtenaren n=5, ambtenaren

Ministerie van Justitie en Veiligheid n=5, gemeentelijke ambtenaren n=2, beleidsonderzoekers n=2, Veilig Thuis coördinatoren n=2, crisisinterventie team (CIT) n=1). Een overzicht van de respondenten met hun functie staat vermeld in appendix 1. Voordat de interviews werden afgenomen werden de respondenten gevraagd om hun toestemming te geven om hun naam te vermelden in het onderzoek. Tevens werd aan de respondenten gevraagd of er een geluidsopname van het interview mocht worden gemaakt zodat de interviews op een later moment getranscribeerd kunnen worden. Een aantal respondenten hebben in deze studie aangegeven om anoniem te willen blijven, zij staan dan ook slechts met hun beroepstitel vermeld. De interviews hebben een lengte tussen 34 minuten tot 65 minuten en werden gehouden op afspraak bij de werkplek van de respondent.

3.4. Data-analyse

De transcripties van de interviews en de documenten die gebruikt werden uit de deskresearch werden geanalyseerd aan de hand van in-vivo en axiaal coderen. Dat zijn kwalitatieve analysemethoden waarbij de woorden van de respondenten of de woorden die in de tekst voorkomen gebruikt werden om stukken tekst te labelen (in-vivo) en vervolgens te ordenen op de onderlinge verbanden tussen de labels (axiaal) (Manning, 2017). Aan de hand van de factoren uit de beleidsvormingstheorieën MSF en ACF, en de operationalisering van deze factoren (zie tabel 1) werden stukken tekst uit de interview transcripties en deskresearch documenten in-vivo gecodeerd. Er is voor in-vivo coderen gekozen omdat met in-vivo coderen de woorden van de respondenten gebruikt worden om stukken tekst te labelen. Hierdoor blijven besproken concepten zo dicht mogelijk bij de betekenissen die de respondent zelf heeft gegeven (Given, 2012) en worden de eigen interpretaties van de onderzoeker geminimaliseerd. Met in-vivo coderen worden de ideeën en concepten van de respondenten uit de transcripties van de interviews gelabeld en geïdentificeerd. Het resultaat is dat er veel ideeën en concepten nog ongeordend los van elkaar staan. Bij het analyseren van de interviews en de documenten uit de deskresearch voor dit onderzoek naar de beleidsverandering omtrent de wTHV leverde het coderen 543 in-vivo codes op. Deze in-vivo codes werden vervolgens gesorteerd op basis van gelijkenissen en onderlinge verbanden. Dit proces wordt axiaal coderen genoemd. Bij axiaal coderen zoekt de onderzoeker de onderliggende verbanden tussen de verschillende in-vivo gelabeld ideeën en concepten (Given, 2012). De in-vivo codes met dezelfde kenmerken en eigenschappen worden dus bij axiaal coderen gecategoriseerd onder een label. Door axiaal coderen wordt de data niet alleen overzichtelijker, maar vergemakkelijkt ook de benoeming van patronen en verbanden tussen de verschillende categorieën en in-vivo labels. De in-vivo codes van deze master thesis zijn uiteindelijk onder gebracht onder vijf categorieën. Een overzicht van de labels en categorieën staan vermeld in appendix 2. Aan de hand van de causale modellen van de MSF en ACF werden de patronen en relaties tussen de codes en categorieën geïnterpreteerd en gedocumenteerd in de resultaten hoofdstuk.

De tabel op de volgende pagina weergeeft de operationalisering van de factoren die staan weergegeven in figuur 1 en 2 in 3.1. Bij het operationaliseren van factoren wordt aan de definitie van de factor indicatoren verboden die de dimensies van de factor meten (Lancaster en Montinola, 2001). In de eerste kolom van de tabel staan de factoren en de definitie van de factor. De tweede kolom presenteert de dimensies van de factor. De derde kolom weergeeft de indicatoren om de factor te meten of te herkennen in kwalitatieve documenten.

Indicatoren zijn hulpmiddelen die de stand van zaken of een toestand van een aangelegenheid of object aanduiden (Church en Rogers, 2006, p.50). Er bestaan kwantitatieve en kwalitatieve indicatoren. Kwalitatieve indicatoren meten zaken gerelateerd aan meningen, opinies, denkwijzen, gedachten, standpunten en overtuigingen (Church en Rogers, 2006). Deze zijn nodig om de factoren *Politieke en bestuurlijke steun* en *Gemeenschappelijke kernwaarden en overtuigingen* te meten. Deze factorenannonceren zich in de data via uitingen van respondenten en auteurs. De indicatoren voor deze kwalitatieve factoren zijn dan ook zinsdelen en woorden die betrekking hebben op het geven van steun, waarden en standpunten. Kwantitatieve indicatoren meten niet alleen de hoeveelheid of aantal van bepaalde zaken, maar meten ook de implementatie van activiteiten of het optreden van eenmalige gebeurtenissen (Church en Rogers, 2006). Kwantitatieve indicatoren in kwalitatieve onderzoeken stellen dus de aanwezigheid vast van bepaalde zaken, gebeurtenissen en activiteiten. Zo worden de factoren *Beleidsproblemen*, *Beleidsalternatieven*, *Beleidsondernemer*, *Pleidooi-/beleidscoalities*, *Nieuw wetenschappelijk bewijs* en *Beleidsverandering gemeten* aan de hand van kwantitatieve indicatoren. In de data werd dus gezocht of deze factoren aanwezig waren. Er werd in de data bijvoorbeeld onderzocht of de respondenten van de interviews en de auteurs van de geraadpleegde documenten beleidsproblemen en -alternatieven benoemen. Het benoemen van beleidsproblemen of -alternatieven is een indicatie voor de aanwezigheid van de desbetreffende factor.

TABEL 1 - OPERATIONALISERING FACTOREN

Factor (abstract begrip)	Dimensies	Indicatoren
<p>Beleidsprobleem</p> <p>Definitie:</p> <p>Een onwenselijke situatie in de uitvoer van een beleid die vragen om een bijstelling van doelen, middelen en/of tijdpad</p>	<p>De conceptualisering van een aantal onwenselijke omstandigheden of uitdagingen die om aandacht en management vragen</p> <p>De afwijking van een huidige norm of standaard van een beoogde einddoel of situatie</p>	<p>Bij de implementatie van het beleid stuit men op ongewenste uitkomsten of resultaten</p> <p>Er worden voorstellen geformuleerd die doelen op een andere inzet van de middelen of een verandering van het tijdpad en/of doel van een beleid</p> <p>Er wordt ontevredenheid over de huidige situatie geuit gerelateerd aan de uitvoering van een beleid</p>
<p>Beleidsalternatief</p> <p>Definitie:</p> <p>Een andere mogelijkheid waarop de uitvoering van een wettelijke taak geregeld of geleid kan worden door een bestuursorgaan of organisatie</p>	<p>Het leiden van de uitvoer van een wettelijke taak of een aanvaarde missie of visie op een methode of manier dat afwijkt van wat gebruikelijk of conventioneel is, maar daar niet voor onderdoet of zelfs beter is</p> <p>De aanwezige keuze of mogelijkheid om voor op een andere manier of methode dezelfde of gewenste beleidseffecten te bereiken</p> <p>De aanwezige mogelijkheid om met andere middelen of lagere kosten dezelfde of gewenste beleidseffecten te bereiken</p>	<p>Respondenten stellen andere wijzen of manieren of veranderingen voor op de huidige uitvoering van een wettelijke taak (“Je kunt ook...”, “Het is ook mogelijk om...”)</p>
<p>Politieke en bestuurlijke steun</p> <p>Definitie:</p>	<p>Leden van een politieke partij of mensen die leidinggeven staan achter een doel van een missie of visie</p>	<p>Leden van een politieke partij, mensen die leidinggeven of de regering geven gelijk aan en keuren de argumenten voor een bepaald doel van een missie of visie goed.</p>

<p>De toezegging, aanmoediging en bijstand van leden van een politieke partij of mensen die leidinggeven</p>	<p>Uiting van de opvatting van de regering die overeenkomt met het doel van een missie of visie</p> <p>Bereidheid van leden van een politieke partij, mensen die leidinggeven of de regering om bij te dragen aan het behalen van een doel van een missie of visie</p>	<p>Leden van een politieke partij, mensen die leidinggeven of de regering zetten middelen in om een bepaald doel van een missie of visie te bereiken</p>
<p>Beleidsondernemer</p> <p>Definitie:</p> <p>Een actor die actief een gemeenschappelijke beeldvorming over de definitie van en de oplossingen voor een beleidsprobleem doet ontstaan</p>	<p>Een persoon of organisatie die met behulp van beleidsinstrumenten een gemeenschappelijke beeldvorming over de definitie van en de oplossingen voor een beleidsprobleem doet ontstaan</p> <p>Een persoon of organisatie die nieuwe inzichten biedt in de definitie van een beleidsprobleem en deze koppelt aan mogelijke oplossingen</p> <p>Een persoon of organisatie die oplossingen voorstellen voor beleidsproblemen met het doel om een bepaalde groep of gemeenschap gezamenlijk tot een consensus te laten komen</p>	<p>Een persoon of organisatie organiseert bijeenkomsten tussen partijen die betrokken zijn bij de implementatie van een beleid waarin hij of zij als mediator optreedt</p> <p>Een persoon of organisatie heeft regelmatig contact en/of afspraken met de verschillende partijen die betrokken zijn bij de implementatie van een beleid waarin hij of zij als mediator of belanghebbende optreedt</p>
<p>Gemeenschappelijke kernwaarden en overtuigingen</p> <p>Definitie:</p> <p>Gemeenschappelijke kernwaarden en overtuigingen zijn gedeelde punten waarnaar gestreefd wordt en verstaande meningen die voor meer mensen gelden</p>	<p>(Stand)punten en vaststaande meningen die nastrevenswaardig worden gevonden door meer mensen</p> <p>(Stand)punten en vaststaande meningen die nastrevenswaardig worden gevonden en gedeeld worden door een groep mensen of collectief</p> <p>(Stand)punten en vaststaande meningen die nastrevenswaardig worden gevonden en gedeeld worden door</p>	<p>Respondenten gebruiken dezelfde woorden of synoniemen van een woord om dezelfde kernwaarden en overtuigingen uit te drukken</p> <p>Respondenten streven naar dezelfde of een soortgelijk doel</p> <p>Respondenten geven hun mening of doen een stelling ("Ik vind dat..." Of "Dat is...")</p>

	een groep mensen of collectief, wat uniek en eigen is aan deze groep mensen	Respondenten weerleggen tegenstellingen of tegenargumenten (“Maar ik vind...” of “Maar dat is niet...”)
Pleidoocoalitie/beleidscoalitie Definitie: Een pleidoocoalitie of beleidscoalitie is een verbond van twee of meer actoren die dezelfde visie, belangen en kernwaarden delen (Sabatier, 1987; Sabatier en Jenkins-Smith, 1993).	<p>Samenwerkingsverbanden tussen twee of meer actoren waarbij de samenwerking gemotiveerd wordt uit gemeenschappelijke belangen</p> <p>Samenwerkingsverbanden tussen twee of meer actoren in een concurrerende context waarbij gestreden wordt voor de dominante positie op een beleidsterrein</p> <p>Een samengaan van twee of meer actoren met een gemeenschappelijk doel of tegen een gemeenschappelijke concurrent</p>	<p>Projecten of programma’s worden georganiseerd door een of meer aanwijsbare partijen</p> <p>Respondenten zijn eensgezind over bepaalde onderwerpen en organiseren bijeenkomsten om actie te ondernemen om het gemeenschappelijke doel te bereiken</p> <p>Respondenten en/of in documenten wordt verwezen naar samenwerkingsverbanden om een gemeenschappelijk belang na te streven (“Samen met...”)</p>
Nieuw wetenschappelijk bewijs Definitie: Uitkomst van een onderzoek dat kennis oplevert dat nog niet lang bestaat of oude kennis vervangt door het aantonen van de juistheid of onjuistheid van bepaalde feiten	<p>Het op een systematisch (op een bepaalde) manier vergaren of verwerven van kennis</p> <p>Het toepassen van (nieuwe) theorieën en methodes op vragen om kennis te vergaren of te verwerven</p> <p>Het door hoogleraren, universiteiten, instituten der wetenschap verrichte onderzoeken om de menselijke kennis op bepaalde gebieden te vergroten</p>	<p>Er zijn nieuwe feiten, cijfers, redeneringen, conclusies beschikbaar waaruit blijkt dat iets (een gegeven, aanname, veronderstelling) waar of onwaar is</p>
Beleidsverandering Definitie: Aanpassing van een bestaand beleid	<p>Aanpassingen in de methode van uitvoering in een beleid</p> <p>Aanpassingen in de regelgeving van een beleid</p> <p>Vernauwingen of verruimingen in de wet die van invloed zijn op de beleidsregels</p>	<p>Daadwerkelijke aanpassing in de inzet van middelen of de gebruikte methode in de uitvoer van een beleid</p> <p>Aanpassingen omtrent de uitvoer van een beleid</p> <p>Aanwijsbare versie nummers</p>

3.5. Validiteit en generaliseerbaarheid

Een enkelvoudige casestudie heeft wat beperkingen betreffende de generaliseerbaarheid van de resultaten (Lazar, Feng en Hocheiser, 2017). Enkelvoudige casestudies niet als doel het creëren van veralgemeenbare modellen, maar juist het doorgronden van causale verbanden tussen de onafhankelijke en afhankelijke factoren (Resodihardjo, 2009) die gebonden zijn aan een bepaalde context (Mills, Durepos en Wiebe, 2010). Zo hebben de resultaten van deze studie alleen betrekking op het beleidsvormingsproces van de wTHV. Echter, gevolgtrekkingen die gemaakt worden in relatie tot de toepasbaarheid van de MSF en ACF op beleidsvorming kunnen wel veralgemeenbare theoretische conclusies zijn. Validiteit in kwalitatieve onderzoeken gaat over de vraag of de resultaten van de studie nauwkeurig de werkelijke situatie weerspiegelt en of de resultaten gesteund worden door bewijs (Guion, Diehl en McDonald, 2002). De validiteit van deze studie wordt gewaarborgd door triangulatie: het toepassen van meerdere methoden om data te verzamelen (literatuurstudie, deskresearch en interviews) en te analyseren (coderen, MSF en ACF). Daarbij zijn de interviews afgenomen met mensen in verschillende functies waardoor er met een breed perspectief naar de hoofdvraag gekeken wordt. Validiteit gaat ook over de vraag of er daadwerkelijk gemeten wordt wat gemeten moet worden (Golafshani, 2003). Aan de hand van de code boek (tabel 1) wordt niet alleen de validiteit van de meting in dit onderzoek verzekerd, maar ook de repliceerbaarheid. Met de repliceerbaarheid wordt ook de betrouwbaarheid van kwalitatieve onderzoeken beschermd (Golafshani, 2003). Een kwalitatief onderzoek is betrouwbaar als het onderzoek de lezer helpt een situatie te begrijpen dat anders te complex is om te doorzien, als de onderzoeker de genomen stappen in het onderzoek documenteert, en als de onderzoeker de onbewerkte gegevens verstrekt in zijn onderzoek (Golafshani, 2003, p. 601). Niet alleen de code boek waarborgt dus de betrouwbaarheid door meervoudige uitleg van de factoren te voorkomen, maar ook de transcripties van de respondenten die in dit onderzoek in de appendix zijn bijgevoegd samen met de interview vragenlijst (appendix 3 en 4). Tevens hebben de respondenten de gelegenheid gekregen om te reageren op de resultaten en analyse.

Hoofdstuk 4 Resultaten en analyse

4.1. Overzicht wet Tijdelijk Huisverbod

De wet Tijdelijk Huisverbod was in eind 2009 ingevoerd (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3., 2006). De documenten die gevonden zijn tijdens de deskresearch laten zien dat er tussen 2010 en begin 2020 verschillende evaluatierapporten gepubliceerd zijn waarin geadviseerd wordt om het beleid omtrent de aanpak van huiselijk geweld aan te passen. Zo schreven Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg in een evaluatierapport van 2010 (p.IV) dat als een melding bij de politie het startpunt van een tijdelijk huisverbod procedure is, er een groot beroep wordt gedaan op de capaciteiten van de politie en er dus grote risico's kleven aan de uitvoering van de wTHV. In hun rapport benadrukken zij dan ook dat het tijdelijk huisverbod beleid meer preventief moet worden ingezet, dus voordat er een melding komt bij de politie. Dit is ook het doel van de wTHV: het beschermen van de gezondheid en het lichaam in situaties waarin nog geen strafbare feiten zijn gepleegd (Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg, 2010, p. 81). In hun rapport komt naar voren dat er niet wordt voldaan aan het eigenlijke doel van de wTHV. In 2013 publiceerde Regioplan opnieuw een evaluatierapport, waarin zij aangeven dat betrokken partijen bij de implementatie van de wTHV regelmatig discussiëren over de vraag of het tijdelijk huisverbod wel gebruikt wordt in situaties waarvoor het oorspronkelijk bedoeld is (Vaan, Timmermans en Homburg, 2013, p. 90). Deze bevinding vormt het vertrekpunt voor de evaluatie- en adviesrapporten die volgen op de rapporten uit 2010 en 2013 van Regioplan door Schreijenberg, Vaan, Vanoni, Timmermans en Homburg.

In 2010 en 2013 werd dus al duidelijk dat de wTHV niet werd gebruikt in situaties zoals de wetgever het beoogd had, maar dat het tijdelijk huisverbod pas werd ingezet nadat er al strafbare feiten zijn gepleegd. In de evaluatie- en adviesrapporten die na 2013 verschenen werd daarom meer aandacht gegeven aan de vraag hoe het tijdelijk huisverbod dan meer preventief in gezet zou kunnen worden. Een veelgehoord alternatief is dat het mandaat verruimd zou moeten worden naar de hulpverlening of gemeenteambtenaren. Op deze manier kan de politie in een meer ondersteunende rol optreden en kan een huisverbod vaker en sneller opgelegd worden in situaties waar nog geen strafbare feiten zijn gepleegd (Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015, p.16; Vaan, Smit en Aipassa, 2016, p.7). Volgens de respondenten uit de onderzoeken van Bureau Beke en Regioplan moet er dus een wijziging komen in het beleid oftewel het uitvoeringsproces van de wTHV komen. Er moet een andere taakverdeling tussen de betrokken partijen bij de implementatie van de wTHV komen (Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015, p.16; Vaan, Smit en Aipassa, 2016, p.8). Hiervoor is het volgens de experts van de uitvoeringsorganisaties noodzakelijk om ook de wetgeving te wijzigen, namelijk een verbreding van het mandaat (Vaan, Smit en Aipassa, 2016, p.8).

Tijdens de werkconferentie “Toekomst tijdelijk huisverbod G4” in 2019 dat door het Verwey Jonker instituut werd georganiseerd werd opnieuw aandacht gevraagd voor een andere taakverdeling bij de

implementatie van de wTHV. Het voorstel om het mandaat verruimen werd in dat jaar opnieuw voorgelegd aan verschillende bestuursorganen. In januari 2020 publiceerde het Verwey Jonker instituut een onderzoeksverslag waarin er gekeken werd hoe het tijdelijk huisverbod optimaal in gezet zou kunnen worden. In het onderzoeksverslag van het Verwey Jonker instituut blijkt dat de vorm van het mandaat wel degelijk bepalend is voor de effectiviteit van het tijdelijk huisverbod (Lünnemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020). Zo wijst een van de resultaten in het onderzoek van het Verwey Jonkers instituut uit dat bij een groter bestuursrechtelijke criterium huisverboden vaker zonder een crisismelding bij de politie kunnen worden opgelegd (Lünnemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020, p.39). Het verruimen van het mandaat naar bestuursrechtelijke instanties zou er dus voor kunnen zorgen dat het tijdelijk huisverbod vaker wordt ingezet in situaties waarvoor de wTHV eigenlijk voor bedoeld is. Namelijk voor de situaties waar nog geen strafbare feiten zijn gepleegd.

Een mandaatverbreding zou dus een oplossing zijn voor het probleem dat al in 2010 zichtbaar werd. Het tijdelijk huisverbod wordt in de praktijk niet toegepast in situaties waar het eigenlijk voor bedoeld is. Tussen begin 2010 en eind 2019 lieten verschillende experts in de uitvoeringsorganisaties merken dat zij graag een verruiming van het mandaat willen zien om dit probleem op te lossen. Tevens hebben deze experts kenbaar gemaakt dat zij ook andere problemen ervaren bij de implementatie van de wTHV die vragen om een beleidsverandering. Toch is het beleid betreffende de wTHV en ook het mandaat onveranderd gebleven. Hoe het komt dat beleidsmakers de wet nog niet hebben veranderd of waarom aanjagers voor een beleidsverandering niet succesvol het beleid hebben kunnen veranderen wordt in de volgende paragrafen gepresenteerd. In paragraaf 4.1 en 4.2 worden de bevindingen uit de analyse op de interview transcripties gepresenteerd volgens de beleidsvormingstheorieën MSF en ACF. Te beginnen met de beleidsvormingstheorie MSF. In 4.1. worden dus de problemen bij de implementatie van de wTHV uit de praktijk, de oplossingen voor deze problemen, en de politieke steun voor de beleidsalternatieven geïdentificeerd aan de hand van MSF. In paragraaf 4.2. wordt met behulp van ACF de afwezigheid van een beleidsverandering betreffende de wTHV verklaard door na te gaan welke beleidscoalities zich in de praktijk hebben gevormd, welke overtuigingen deze beleidscoalities hebben, welke beleidsinstrumenten werden ingezet door aanjagers van een beleidsverandering, en welke nieuwe wetenschappelijke conclusies zijn gepubliceerd. MSF en ACF verklaren beleidsverandering aan de hand van een aantal onafhankelijke factoren die in hoofdstuk 3 genoemd zijn. In de analyse werd met behulp van de codeboek (tabel 1) gezocht of deze factoren aanwezig waren in de data. Het ontbreken van een factor zou een reden kunnen zijn waarom het beleid betreffende de uitvoer van de wTHV niet is veranderd.

4.2. Verklarende waarde MSF

Volgens de MSF ontstaat opent er een raam van gelegenheid als de beleidsproblemen, beleidsalternatieven en politieke steun voor die alternatieven bij elkaar komen. Bij een raam van

gelegenheid ontstaat er een mogelijkheid om bestaand beleid te veranderen. Om succesvol beleid te veranderen, vereist het model naast een raam van gelegenheid ook een actieve beleidsondernemer. De beleidsondernemer moet de drie stromen bij elkaar brengen door eensgezindheid over de definitie van het centrale probleem te creëren en overeenstemming over de oplossing voor het probleem. Uit de interviews blijkt dat er bij de implementatie van de wTHV veel problemen zijn die met name gevoeld worden door de politie en te maken hebben met capaciteit. Helaas blijkt ook uit de interviews dat er geen alternatief bestaat die praktisch haalbaar is en die alle problemen die genoemd werden door de respondenten wegneemt. Tijdens de analyse van de interviewtranscripties zijn er drie beleidsproblemen geïdentificeerd. Voor deze drie beleidsproblemen hebben een aantal respondenten nagedacht over een oplossing voor het probleem. Andere respondenten hebben hun visie gegeven op deze drie afzonderlijke alternatieven. Uit hun mening is af te leiden of er politieke of bestuurlijke steun is voor het alternatief. De problemen, beleidsalternatieven en politieke steun worden in de volgende paragraaf uiteengezet.

4.2.1. Problemen, alternatieven, en politieke steun

Probleem 1 **THV is een bestuursrechtelijk instrument**

Het eerste probleem dat met name door de politie wordt ervaren heeft te maken met de aard van de wTHV. De wTHV hoort namelijk onder bestuursrecht en dat zorgt niet alleen voor verwarring bij de politie, maar ook voor tegenzin bij agenten die alleen voor het strafrecht willen zijn (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019).

“Als je het heel puur bekijkt is het niet echt politietaak en is het gewoon een taak die iemand het namens de burgemeester doet”- C. Berghuis, THV HOvJ Den Haag, 18 juli 2019

“De rest waar we mee bezig zijn is allemaal strafrecht waar we getrapte bevoegdheden hebben. Dus eigenlijk is dit een bestuursrechtelijk buitenbeentje” - M. Van der Meer, THV HOvJ Leiden, 1 augustus 2019

Een tijdelijk huisverbod is dus geen strafrechtelijke, maar een bestuursrechtelijke maatregel (C. Berghuis, 18 juli, 2019). Bij het implementeren van de wTHV neemt een gemandateerde agent dus tijdelijk een andere functie in, namelijk dat van de burgemeester. De situatie wordt verwarrend voor agenten zodra er vernomen wordt van strafrechtelijke feiten terwijl de agent als burgemeester het THV-onderzoek verricht (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019) en er in de gesprekken geen cautie is meegedeeld aan de verdachte of pleger van huiselijk geweld (interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019). De gesprekken die in het

bestuursrechtelijk traject gevoerd worden hebben namelijk als doel om hulpverlening op te starten en er moet dus voorkomen worden dat de gesprekken gaan lijken op een strafrechtelijk verhoor (Interview C. Berghuis, 18 juli, 2019). De gemandateerde agent wordt in zo'n situatie dus geconfronteerd met een innerlijk dilemma die zijn positie, plicht en verantwoordelijkheid bevroegd (interview C. Merks, 12 augustus 2019). De vraag die zich dan opdringt, is wat de gemandateerde agent dan met het strafrechtelijke gegeven moet doen waar hij of zij in een bestuursrechtelijk gesprek achter is gekomen tijdens het THV-onderzoek. Er is tijdens zo'n bestuursrechtelijk gesprek ook geen cautie meegedeeld omdat het gesprek geen verhoor is, en de gemandateerde agent namens de burgemeester het THV-onderzoek verricht (interview C. Merks, 12 augustus 2019). In een THV-zaak is het ook niet de bedoeling dat informatie uit het bestuursrechtelijk gesprek met het slachtoffer en de pleger gebruikt worden in het verhoor of het strafrechtelijk traject (interview J. de Jong, 26 augustus 2019). Daarbij komt kijken dat hulpverleners die aanwezig zijn bij het bij het bestuursrechtelijk gesprek met de pleger of verdachte het prettig vinden dat er een agent bij zit voor de veiligheid (interview L. van Sasse van IJsselt, 5 juli 2019). Echter, de agent zit eigenlijk tijdens zo'n gesprek niet meer in zijn politiefunctie:

"...in het kader van een andere functie zit je daar dan. Bij een THV-dienst zit je echt als gemandateerde namens de burgemeester. Dan zit je in het kader van bestuursrecht zit je daar. Maar op het moment dat een hulpverlener zegt ik zit liever met een agent om de tafel, dan zit je in het kader van openbare orde en veiligheid, ondersteuning van de hulpverlening, en dan zit je daar als politieman. Maar bij een THV-dienst zit je niet als politieman daar." - C. Merks, wijkagent THV Amsterdam, 12 augustus 2019

Dus de gemandateerde agent voelt aan de ene kant zijn plicht om als politieagent het strafbare feit te vervolgen, maar aan de andere kant wordt er van een gemandateerde agent ook verwacht dat hij of zij rol zuiver optreedt namens de burgemeester en gericht blijft op het volbrengen van de aan het mandaat gerelateerde taken, zoals het door de wetgever is bedacht en vormgegeven.

Probleem 2 **Kosten en capaciteit**

"In deze tijd van vreselijke krapte bij de politie, vind ik het eigenlijk not done." - C. Merks, wijkagent THV Amsterdam, 12 augustus 2019

Zoals het bovenstaande citaat al weggeeft heeft het tweede probleem te maken met onderbezetting bij de politie. Volgens de THV HOvJ's in eenheid Den Haag kost een THV-zaak 6 tot 8 uur per dag dat ten koste gaat van hun reguliere HOvJ taken (interview C.

Berghuis, 18 juli 2019; interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019). Het tijdrovende karakter van een THV-zaak in eenheid Den Haag is met name toe te rekenen aan reistijd die de agent moet maken om bij het adres van de melding te komen en de wachttijd tijdens het verenigen van de hulp- en crisisdiensten naar het adres (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019). Omdat het mandaat bij de HOvJ van de politie ligt, voelen de THV-HOvJ's en -agenten in eenheid Den Haag en Amsterdam een hoog verantwoordelijkheidsgevoel dat hen verplicht om persoonlijk aanwezig te zijn bij de bestuurlijke gesprekken met de pleger en het slachtoffer in de THV-onderzoeken (interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019; interview L. van Sasse van IJsselt, 5 juli 2019; interview M. Vollebergh, 3 juli 2019). THV-agenten vinden het ook onrechtvaardig dat de politie steeds meer taken bij krijgt zoals het tegen gaan van terrorisme, cybercrime, radicalisering en verwarde personen, maar geen compensatie ontvangen zoals meer personeel (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019). Daarenboven vinden de THV-agenten het onredelijk dat de politie de kosten betaalt voor de accounts in het programma Khonraad die zij moeten gebruiken om THV-zaken te beoordelen terwijl zij vinden dat het THV een instrument is van de gemeente (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview M. Van der Meer, 1 augustus 2019).

Probleem 3 **Optimaal gebruik THV**

Het derde probleem ligt in het verlengde van capaciteitstekorten bij de politie, namelijk dat het THV-instrument niet optimaal wordt ingezet vanwege de onderbezetting bij de politie. Een THV is namelijk bedoeld om huiselijk geweld met letsel te voorkomen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3., 2006; interview M. Vollebergh, 3 juli 2019). Echter, in de praktijk blijkt dat een THV-procedure voornamelijk wordt opgestart als (fysiek)geweld al heeft plaatsgevonden, dus in samenloop met het strafrecht (interview L. van Sasse van IJsselt, 5 juli 2019). Huiselijk geweldszaken waarbij er geen melding is gedaan bij de politie of waarbij er geen sprake is van een aangehouden verdachte, worden preventieve THV-zaken genoemd (interview C. Berghuis, 18 juli 2019). Preventieve THV-zaken, die via een andere lijn dan het noodnummer bekend worden, zoals via het personeel in scholen of de hulpverlening, worden vanwege de onderbezetting bij de politie dus vaak niet opgepakt. Respondenten benadrukken dat de wTHV juist bedoeld is voor deze preventieve THV-

zaken (Interview C. Berghuis, 18 juli, 2019; Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg, 2010).

“Dus als je acute meldingen hebt van kindermishandeling, die komen bijna nooit bij de politie terecht. Dat geldt ook voor ouderenmishandeling. Dat zijn groepen mensen die zo afhankelijk zijn dat die meldingen via via binnen moeten komen maar dan kan wel degelijk blijken dat die meldingen acuut zijn, dus dan is het natuurlijk fijn als het bij een partij komt die ook een huisverbod kan initiëren. Terwijl nu moeten ze de HOvJ zover krijgen om het te initiëren om zo’n procedure op te starten terwijl het niet een politie melding is.” – beleidsonderzoeker Regioplan Amsterdam, 19 augustus 2019.

Alternatief 1   Opleiding THV-ambtenaren bij de gemeente en detachering

Oplossing voor probleem 1   Om de problemen en verwarringen op te lossen die veroorzaakt worden door de aard van de wTHV (bestuursrecht) hebben een aantal respondenten voorgesteld om gemeenteambtenaren op te leiden tot een THV-HOVJ door middel van een THV-cursus en een basis strafrecht cursus. Hierdoor zijn gemeenteambtenaren instaat om het werk van een THV-HOVJ over te nemen (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview M. van der Meer, 1 augustus 2019). Op deze manier worden de THV-onderzoeken en de kosten van Khonraad gedaan door de gemeente en haar ambtenaren. Hiermee kunnen agenten zich dus volledig richten op de handhaving van het strafrecht en wordt het bestuursrechtelijk THV-instrument bij de gemeente gehouden. Een ander mogelijkheid is om THV-HOVJ’s te detacheren naar de gemeente, zodat een THV-zaak niet ten koste gaat van de werkuren bij de politie en de politie vacatures kan openstellen voor de reguliere HOvJ taken (interview M. van der Meer, 1 augustus 2019). Het opleiden van gemeente ambtenaren en het detacheren van THV HOvJ’s zijn dus beleidsalternatieven die oplossing bieden voor de verwarringen die veroorzaakt worden door de bestuursrechtelijke aard van de wTHV (zie Probleem 1, p.31).

De bestuursrechtelijke aard van de wTHV

Alternatief 2   Rotterdamse werkwijze

Oplossing voor probleem 2   Om het tijdsbeslag van THV-zaken te verkorten, zou de gemandateerde politie HOvJ ervoor kunnen kiezen om niet persoonlijk aanwezig te zijn bij het THV-onderzoek. De politie HOvJ vult dan het RIHG in met de informatie die hij of zij aangereikt krijgt van de hulp- en crisisdienst (interview J. de Jong, 26 augustus 2019). In Rotterdam blijft de gemandateerde HOvJ op het bureau waar hij of zij de benodigde informatie krijgt om het RIHG (Risicotaxatie Instrument Huiselijk Geweld) in Khonraad in te vullen (interview

Kosten en capaciteit

J. de Jong, 26 augustus 2019). Een THV-zaak in Rotterdam kost een Rotterdamse politie HOvJ hiermee slechts een uur (interview J. de Jong, 26 augustus 2019).

“En daar komt bij dat ik bij twijfel, dat ik toch nog even bel met het slachtoffer en met de verdachte, maar die heb ik natuurlijk al gesproken van goh ik ga je een huisverbod opleggen wat vind je daarvan? Dan kan ik heel snel al door klikken. En dan ben ik dan, 15 of 10 minuten voorbereiding, 10-15 minuten invullen, en dan ja of nee, en dan ga ik hem opleggen of niet opleggen en dan maak ik een proces verbaal en dan vraag ik of er nog sleutels zijn en ja het proces-verbaal is ook al heel snel opgemaakt, en dan wordt het uitgereikt.” – J. de Jong, HOvJ Rotterdam, 26 augustus 2019

Een bijkomend voordeel van de Rotterdamse werkwijze is dat de politie HOvJ objectief een THV-zaak kan beoordelen door te kijken naar wat er daadwerkelijk aan informatie staat, zonder dat hij of zij persoonlijk betrokken raakt in de subjectiviteit en dichotomie van de dader en slachtoffer (interview J. de Jong, HOvJ Rotterdam, 26 augustus 2019). Een oplossing voor de tijdroof die ervaren wordt door de nationale politie (probleem 2) is dus de invoering van de Rotterdamse werkwijze bij alle eenheden.

Alternatief 3 **Verbreding mandaat naar hulpverlening en/of Veilig Thuis**

*Oplossing
voor
probleem 3*

Voor een hogere bezetting op de preventieve THV-zaken en daarmee een optimaler gebruik van het THV-instrument zou het mandaat verbreed kunnen worden naar de hulpverlening en/of Veilig Thuis.

*Optimaal
gebruik THV*

“En een bijkomend voordeel is dat de hulpverlening sommige vragen veel beter kan inschatten. Zaken als problematisch middelen gebruiken, daar weten ze ook van alles. En antecedenten kan de politie wel opzoeken.” – beleidsonderzoeker Regioplan Amsterdam, 19 augustus 2019.

Een aantal respondenten vindt Veilig Thuis de meest geschikte organisatie om ook het THV-mandaat te krijgen (e.g. interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview S. Arendse en I. Vlasveld, 17 juli 2019; interview M. Vollebergh, 3 juli 2019). Dit is omdat Veilig Thuis het expertisecentrum is van huiselijk geweld en het overzicht heeft op de (overheids)instanties die in een gezin actief zijn (interview politieambtenaar X, 26 september 2019). Daarbij hebben zij een convenant met de politie (interview S. Arendse, 17 juli 2019) waardoor zij met de gegevens van de politie onafhankelijk het RIHG kunnen invullen en een THV kunnen opleggen.

“..Veilig Thuis die zou meer de regie moeten pakken in de zin van wij gaan zorgen dat er mensen zijn die het tijdelijk huisverbod kunnen draaien. Want de politie heeft uiteraard zicht op een aantal zaken, maar alleen van zaken als er sprake is van een strafrechtelijke

afhandeling of als wij daar geweest zijn naar aanleiding van een melding. Alle andere dingen die gebeuren in een gezin, centrum jeugd gezin, die misschien jeugdzorg, maatschappelijk werk doen in zo'n gezin, daar hebben wij natuurlijk geen weet van.” – C. Berghuis, HOvJ Den Haag, 18 juli 2019

Om recht te doen aan het doel van de wTHV, dus het preventief aanpakken van huiselijk geweld, zou het mandaat verbreed kunnen worden naar de hulpverlening en Veilig Thuis. Hiermee wordt de werklast verdeeld over meer organisaties, waardoor er meer capaciteit is voor preventieve huiselijk geweldszaken. Een verbreding van het mandaat biedt dus oplossing voor probleem 3.

Politieke en bestuurlijke steun voor alternatief 1 opleiding THV-ambtenaren

Opleiding THV-ambtenaren bij de gemeente en detachering

Om gemeenteambtenaren zo op te leiden dat zij het werk van een THV-HOVJ kunnen overnemen, hebben deze gemeenteambtenaren naast een THV-cursus, ook een (basis) strafrecht cursus nodig om strafbare feiten te herkennen in THV-zaken (interview M. van der Meer, 1 augustus 2019). Als gemeenteambtenaren te weinig kennis hebben op het strafrechtgebied kan dit namelijk ondermijnende gevolgen hebben voor de handhaving van de rechtstaat.

“Dan zou je het risico kunnen lopen dat een ambtenaar aan de gang gaat met een zaak wat eigenlijk strafrecht had moeten zijn. Dus het overtreden van een wet. En als we dan hulp gaan verlenen zonder dat de wet wordt gehandhaafd, dan zijn we niet bezig als hoe we het in Nederland zouden willen hebben.” – M. van der Meer, THV HOvJ Leiden, 1 augustus 2019

Om de beoordelingskwaliteit van een huidige THV-HOVJ te behouden zouden gemeenteambtenaren dus een cursus moeten volgen die vergelijkbaar is met de politieopleiding. Zonder voldoende kennis van het strafrecht zou de politie de gemeenteambtenaren moeten bijstaan om te beoordelen of er strafbare feiten zijn gepleegd (interview politieambtenaar X, 26 september 2019). Het is dus niet reëel om de beoordelingskwaliteit van een THV-HOVJ te behouden als gemeenteambtenaren niet de kennis en ervaring hebben van een politie HOvJ (interview beleidsonderzoeker Bureau Beke, 27 augustus 2019). Daarnaast zouden kleine gemeenten niet genoeg personeel hebben om die op te leiden of in te zetten op THV-zaken en is het maar de vraag of THV-gemeenteambtenaren van grote steden THV-zaken in kleinere gemeenten mogen draaien zonder dat dit bestuursrechtelijke problemen veroorzaakt (interview C. Berghuis, 18 juli, 2019). Een detachering van een politie HOvJ naar de gemeente zou

een oplossing kunnen zijn, maar dan zou er met de partijen nagedacht moeten worden over de contouren van de detachering en moet de gemeente wel willen betalen voor de uitvoering van het huisverbod (interview beleidsonderzoeker Regioplan, 19 augustus 2019).

Voor het beleidsvoorstel om gemeenteambtenaren op te leiden tot THV-ambtenaren lijkt er geen bestuurlijke steun te zijn. De respondenten die kritisch zijn over het beleidsvoorstel om gemeenteambtenaren op te leiden denken dat dit ten koste gaat van de beoordelingskwaliteit in THV-zaken.

Politieke en **Rotterdamse werkwijze**

bestuurlijke
steun

voor
alternatief 2
Rotterdamse
werkwijze

De Rotterdamse werkwijze is weliswaar minder tijdrovend dan als een THV-HOVJ ter plaatse komt bij het adres van de melding, maar de werkwijze in Rotterdam doet dan ook veel beroep op het vertrouwen van een THV-HOVJ en burgemeester in de hulp-/crisisdienst. De THV-HOVJ moet namelijk een THV-zaak beoordelen op basis van de informatie die de hulp-/crisisdienst aanlevert en een THV opleggen namens de burgemeester. Uit de interviews blijkt dat er niet veel steun is voor een geminimaliseerde rol van de politie HOvJ, omdat volgens gemeentelijke respondenten de politie HOvJ veel meer ervaren is op het inschatten van het veiligheidsrisico (interview M. Vollebergh, 3 juli 2019) en het feitelijk waarnemen in geweldssituaties (interview beleidsonderzoeker Regioplan, 19 augustus 2019). De politie HOvJ wordt in THV-zaken dus gezien als de objectieve-factor dat onmisbaar is in huiselijk geweldszaken. Daarbij kan het mandaat zoals het nu in de wTHV staat voor een groot verantwoordelijkheidsgevoel zorgen bij een HOvJ, waardoor hij of zij juist niet afhankelijk wil zijn van de waarneming van de hulp-/crisisdienst (e.g. interview beleidsonderzoeker Bureau Beke, 17 augustus 2019; interview M. van der Meer, 1 augustus 2019).

Alternatief 2, het invoeren van de Rotterdamse werkwijze, vraagt dus veel vertrouwen van de politie en de gemeente in de hulpverlening en crisisdienst. Uit de interviews blijkt dat respondenten van de gemeenten minder vertrouwen hebben in de deskundigheid van de hulpverlening en crisisdienst. Daarnaast is het voor sommige HOvJ's het lastig om afstand te doen van het THV-onderzoek, aangezien zij door de huidige wet verantwoordelijk worden gehouden voor de oplegging van een THV. Voor alternatief 2 is er dus geen bestuurlijke steun.

Politieke en **Verbreiding mandaat naar hulpverlening en/of Veilig Thuis**

bestuurlijke
steun

voor

alternatief 3

verbreiding

mandaat

Als de hulpverlening of Veilig Thuis de bevoegdheid krijgt om een THV-zaak te beoordelen en een THV op te leggen, is er niet alleen twijfel over de strafrechtelijke kennis bij de hulpverlening en Veilig Thuis en de kwaliteit van een THV (het herkennen van strafbare feiten), maar is de verbreiding van het mandaat ook praktisch een uitdaging. Strafrechtelijke antecedenten wegen namelijk erg zwaar mee in het RIHG (interview beleidsonderzoeker Bureau Beke, 27 augustus 2019) en de toegang tot deze politiegegevens zijn beperkt door de Wet Politiegegevens en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (interview M. Haas, 9 juli 2019; interview J. de Jong, 26 augustus 2019). Zelfs als deze informatie gedeeld kan worden door een convenant levert dat uiteindelijk meer werk op voor de politie, omdat de politie dan een verslag moet schrijven over de mutaties en antecedenten dat begrijpelijk is voor de hulpverlening en Veilig Thuis aangezien de politie een andere vaktaal kent (interview J. de Jong, 26 augustus 2019). Een verbreiding van het mandaat naar de hulpverlening of Veilig Thuis zorgt dus niet voor capaciteitswinsten. Hierdoor is er ook geen bestuurlijke steun voor alternatief 3.

Uit de bovenstaande bevindingen blijkt dus dat voor de problemen gepaste oplossingen gevonden zijn. Helaas geven respondenten aan dat de oplossingen in de praktijk niet praktisch haalbaar zijn. Hierdoor worden de beleidsalternatieven ook niet gesteund door de politiek en/of het bestuur. In de volgende paragraaf wordt verder uitgewerkt waarom er volgens de MSF geen beleidsverandering heeft plaatsgevonden in deze casus.

4.2.2. Redenen voor afwezigheid beleidsverandering volgens de MSF

In tabel 2 op de volgende pagina staan de problemen en de oplossingen of beleidsalternatieven kort samengevat. Uit de empirische resultaten van de interviews blijkt dat er bij alle drie de beleidsalternatieven zorgen zijn over de strafrechtelijke kennis bij de partijen die het werk van de huidige THV-HOVJ zouden moeten overnemen (hulpverlening, crisisdienst, gemeente en Veilig Thuis). Daarnaast zijn de voorgestelde beleidsalternatieven niet goed uitvoerbaar vanwege de Wet Politiegegevens en de Algemene Verordening Gegevensbescherming en de zwaarwegende rol van strafrechtelijke antecedenten in het RIHG.

Probleem of aanleiding tot verandering mandaat	Alternatief of oplossing
Het THV-instrument is bestuursrechtelijk	Beleggen bij de gemeente ambtenaren
Het THV-instrument kost veel politiecapaciteit	Minimaliseren rol HOvJ in THV-onderzoeken
Het THV-instrument wordt niet optimaal gebruikt op preventieve THV-zaken waarvoor het eigenlijk bedoeld is	Mandatering hulpverlening en/of Veilig Thuis

De problemen-, alternatieven-, en politiek/bestuurlijke stroom komen in deze casus dus niet bij elkaar omdat de actoren in de politieke/bestuurlijke stroom niet overtuigd zijn over de uitwerking van de beleidsalternatieven. Hierdoor opent er ook geen raam van gelegenheid om een mandaatwijziging te bewerkstelligen. De afwezigheid van een beleidsverandering tussen 2009 en 2019 wordt echter niet alleen verklaard door het ontbreken van een raam van gelegenheid. Uit de interviews en observaties in de praktijk blijkt ook dat de rol van een actieve beleidsondernemer niet wordt ingevuld door een van de betrokken partijen of door een betrokken actor. Zo hebben een aantal respondenten wel pogingen gedaan om oplossingen te bedenken voor de knelpunten in de beleidsalternatieven die genoemd werden, maar wordt de rol van een beleidsondernemer te passief ingevuld. Hierdoor deed zich dan ook geen beleidswijziging voor tussen 2009 en 2019.

Een beleidsondernemer is volgens tabel 1 in paragraaf 3.1. een actor die actief een gemeenschappelijke beeldvorming over de definitie van en de oplossingen voor een beleidsprobleem doet ontstaan. Uit de interviews blijkt dat de respondenten die voor een beleidsverandering zijn het centrale beleidsprobleem vooral benaderen vanuit de politieke belangen. Echter, niet alle respondenten vinden dat het probleem te maken heeft met de capaciteiten bij de politie of het bestuursrechtelijke karakter van de wTHV. Zo laten een aantal respondenten blijken dat er geen beleidsproblemen zijn omtrent de wTHV, maar dat de houding en cultuur bij de politie het probleem is. Zij vinden dat de problemen en verwarring bij de politie die veroorzaakt door de bestuurlijke aard van de wTHV en het gevoel dat het THV-instrument niet bij de politie thuishoort komt door de houding van de politie. Volgens een aantal respondenten zorgt het THV-instrument juist voor capaciteitswinsten bij de politie vergeleken met de periode voor 2009 en hoort bestuursrecht gewoon thuis bij de politie (interview B. van Benschop en M. Haas, 9 juli 2019).

“Voorheen reden ze zes keer naar een adres op een avond en daar hadden ze dan wel tijd voor. En wat je nu doet is eerder ingrijpen zodat je die andere vijf keer niet hoeft te rijden en die tijd die je dan opspaart

stop je dan in het opstarten van de procedure tijdelijk huisverbod.” – M. Vollebergh, beleidsadviseur gemeente Den Haag, 3 juli 2019

“Kennelijk zit daar in de cultuur iets, dat dat iets apart is of extra is, terwijl het is je werk. Het is nog cultuur denken wat maakt dat je nog steeds denkt tijd verdwijnt, terwijl het eigenlijk gewoon tijd is die je aan je burger geeft.” – I. Vlasveld, coördinator Veilig Thuis, 17 juli 2019

Het THV voelt op dit moment voor een aantal politieambtenaren als extra bagage. Hierdoor menen een aantal respondenten dat het de oplossing voor de genoemde beleidsproblemen ligt bij een cultuurverandering bij de politie. De respondenten zijn het dus niet eens over de oorzaak en de definitie van de problemen. In de praktijk is er ook geen actor aan te wijzen die deze kloof actief probeert te dichten.

Volgens de beleidsvormingstheorie MSF moeten de problemenstroom, de alternatievenstroom en de politieke stroom dus bij elkaar komen om een window of opportunity te creëren zodat er een mogelijkheid ontstaat om beleid te veranderen. Uit de analyse blijkt dus dat er wel alternatieven zijn bedacht voor de genoemde problemen, maar dat deze onvoldoende uitgewerkt zijn. De alternatieven moeten uitvoerbaar gemaakt worden, voordat er politieke en/of bestuurlijke steun is voor deze beleidsalternatieven. Daarnaast blijkt uit de interviews en observaties dat de beleidsondernemer in de wTHV casus ontbreekt. Met de MSF zijn dus twee verklaring gevonden voor de afwezigheid van een beleidsverandering in de wTHV casus. Deze afwezigheid is volgens de MSF toe te wijzen aan de politieke stroom die parallel aan de problemen- en alternatievenstroom blijkt te gaan, en de afwezigheid van een beleidsondernemer. In de volgende paragraaf wordt aan de hand van de beleidsvormingstheorie ACF verder gezocht naar verklarende factoren voor de afwezigheid van een beleidsverandering betreffende de wTHV.

4.3. Verklarende waarde ACF

In deze paragraaf wordt een verklaring voor de afwezigheid van een mandaatverandering tussen 2009 en 2019 gezocht aan de hand van de theorie van de ACF. Volgens de ACF zou een beleidsverandering in de wTHV casus pas plaats vinden als de standpunten en overtuigingen van de beleidsmakers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, dus de eigenaren van de wTHV (interview beleidsmedewerker X, MinJ&V, 24 juli 2019), zich gelijkmaken met de standpunten en overtuigingen van de actoren die het beleid graag zien veranderen. Volgens de ACF kunnen de beleidsmakers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid van standpunt en overtuiging veranderen door de publicatie van nieuw wetenschappelijk bewijs of als zij beïnvloed worden door beleidsinstrumenten die ingezet worden door lobbyisten (Mambulua, Mkandawire, Dixon, Mason, Rishworth en Luginaah, 2015; Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018; Sabatier, 1987). De volgende paragraaf presenteert de identificatie van de onafhankelijke ACF-factoren kernwaarden en overtuigingen, beleids-/pleidooicoalities, en nieuw wetenschappelijk bewijs in de wTHV casus.

4.3.1. Kernwaarden en overtuigingen, beleids- /pleidooicoalities, en nieuw wetenschappelijk bewijs

Kernwaarden
respondenten
tegen
beleidswijziging:
Deskundigheid en
ervaring van politie

Respondenten die geen beleidsverandering of verbreding van het mandaat willen zien benadrukken dat in de wet is vastgelegd dat enkel de HOvJ van politie gemandateerd kan worden vanwege het geweldsmonopolie en de politiebevoegdheden, zoals het binnentreden van een woning (interview M. Vollebergh, 3 juli 2019; interview beleidsmaker X, MinJ&V, 24 juli 2019). In de memorie van toelichting is de deskundigheid en ervaring van de politie om de juiste afweging te maken tussen een strafrechtelijke aanpak of een bestuursrechtelijk huisverbod in een situatie dan ook de motivatie om het mandaat bij de politie HOvJ leggen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3., 2006, p.3).

“Die deskundigheid en dat er twee rechtsgebieden samenkomen maakt het eigenlijk heel handig als er een hulpofficier van justitie dit kan doen.” – F. Eekhof, juridisch adviseur gemeente Amsterdam, 28 augustus 2019.

Kernwaarde
respondenten voor
beleidswijziging:
Efficiëntie

De respondenten voor een beleids- of mandaatwijziging brengen op het bovenstaande argument over de politie deskundigheid en bevoegdheden tegenin dat 80 tot 85% van de THV-zaken al samenloop heeft met het strafrecht. Zij menen dat hiermee de deskundigheid, ervaring en de bevoegdheid van de politie, waaronder ook de toegang tot de politiegegevens, er al automatisch bij zit (interview L. van Sasse van IJsselt, 5 juli 2019). Dus in de beoordeling voor het verdere verloop van een THV-zaak (een strafrechtelijke aanpak of een bestuurlijk huisverbod) zit voor de meeste THV-zaken al de weging van de politie bij. Het mandaat, dus de bevoegdheid om een tijdelijk huisverbod uit te vaardigen, hoeft dus niet per se bij de politie te liggen (interview L. van Sasse van IJsselt, 5 juli 2019). Het mandaat gaat dus over de vraag wie zijn handtekening zet onder de uitvaarding van een huisverbod en wie dus verantwoordelijk is voor dit besluit (interview beleidsonderzoeker Regioplan, 19 augustus 2019). Als de inschatting van een situatie door de politie al bij de meeste zaken aanwezig is, kan de hulpverlening of Veilig Thuis een huisverbod ook uitvaardigen aan de hand van de politiebeoordeling. Door het mandaat te wijzigen en hiermee dus ook het beleid wordt de werklust verdeeld over een grotere groep uitvoerders. Dit heeft als

gevolg dat er meer recht wordt gedaan aan het doel van de wTHV: namelijk het preventief aanpakken van huiselijk geweld.

Uit de analyse van de interviews blijkt dat de respondenten verdeeld kunnen worden over twee verschillende kernwaarden. Bij de groep respondenten die tegen een beleidsverandering is speelt de deskundigheid en ervaring van de politie een grote rol in de instandhouding van het huidige THV-beleid. De groep respondenten voor een beleidsverandering vindt juist dat de wTHV efficiënter ingezet moet worden.

Overtuiging
respondenten
tegen
beleidswijziging:
Andere partijen dan
de politie hebben
geen besef van de
zwaarte van het
THV

Mocht het mandaat verbreed worden naar bijvoorbeeld de hulpverlening, dan zijn de respondenten tegen een beleidswijziging bang dat de motivatie voor een huisverbod te veel vanuit een zorgperspectief wordt opgelegd (interview M. Vollebergh, 3 juli 2019). Tevens zijn de respondenten tegen een beleidsverbreding bang dat de hulpverlening of een andere partij dan de politie te weinig besef heeft van de zwaarte en de impact van het middel:

“Iemand uit zijn huis zetten is een van de zwaarste middelen op menselijke grondrechten... Wat vaak gebeurt is dat er maar een paar instanties de wettelijke en juridische bedding hebben om zo iets te mogen doen... Praktisch gezien zou er wel toegevoegde waarde zijn van deze mandaat uitbreiding maar juridisch en rechtsstatelijk gezien willen we die weg niet op omdat we wensen dat de mensen die dit kunnen doen naar andere burgers toe, we die groep klein houden.” -J. Schaper, hoofd Directie Generaal Politie, Ministerie van Justitie en Veiligheid, 17 september 2019

Het is dus volgens de respondenten tegen een beleidsverandering niet haalbaar om het mandaat te verbreden naar andere ambtenaren dan de politie vanwege de exclusieve politiebevoegdheden, de politie-ervaring en deskundigheid. Deze deskundigheid en ervaring worden onmisbaar geacht in de boordeling voor het vervolg van een huiselijk geweld incident.

Overtuiging
respondenten
tegen:
Politie-uniform
bevordert
medewerking

Naast de ervaring, deskundigheid en de politiebevoegdheid speelt ook het politie-uniform en uitstraling een rol in de instandhouding van het huidige beleid en het mandaat bij de politie HOvJ. Het uniform dwingt namelijk respect en overgave af (interview M. Vollebergh, 3 juli 2019) dat nodig is voor het terugbrengen van de veiligheid in een acute huiselijk geweld situatie.

Overtuiging
respondenten
tegen
beleidsverandering:
Politie is voor zowel strafrecht als bestuursrecht

Beleidsmedewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid benadrukken dat de politie niet alleen strafrechtelijke taken hebben maar ook taken ten dienste van justitie en de burgemeester (interview B. van Benschop en M. Haas, 9 juli 2019). De politie is er dus ook voor bestuursrecht. Zo staat in de memorie van toelichting ook dat de staat verplicht is om effectieve maatregelen te nemen om onmenselijke of vernederende handelingen in de privé sfeer te voorkomen en is ervoor gekozen om deze taak aan de burgemeester over te hevelen. Op deze manier kan de burgermeester toezien op de bescherming en veiligheid van zijn of haar inwoner (Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3., p. 8, 2006). De weteigenaren van de wTHV zien dus geen reden om de wet om een beleidsverandering te faciliteren.

Overtuiging
respondenten
tegen
beleidsverandering:
Inzet van politie wordt bepaald door de lokale driehoek

Beleidsmedewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid leggen ook de nadruk op de verantwoordelijkheden van de lokale driehoek. Het is namelijk aan de lokale driehoek, die gevormd wordt door de (Hoofd)Officier van Justitie, lokale politiechef en de burgemeester, hoe en waarop de politie wordt ingezet in de gemeente (interview beleidsmedewerker X, MinJ&V, 24 juli 2019). Hiermee houden de beleidsmedewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid zich op een afstand van de discussie omtrent de beleidsverandering en wetswijziging van de wTHV.

Overtuiging
respondenten
tegen
beleidsverandering:
Capaciteitstekorten en verwarring bij de politie zijn niet genoeg redenen voor wetswijziging

Bovendien worden de argumenten voor een mandaatwijziging die te maken hebben met capaciteitstekorten of de verwarring tussen strafrecht en bestuursrecht niet heel overtuigend gevonden.

“Als dat de motivatie is om het mandaat van de huidige wet te verschuiven alleen vanwege capaciteit, dan zou ik graag een extra reden erbij hebben.”-
Beleidsonderzoeker Bureau Beke Arnhem, 27 augustus 2019

“Het feit dat de politie in de uitvoering er problemen mee heeft, dat wil niet zeggen dat het ministerie er aanleiding in ziet om iets te veranderen.” –
beleidsonderzoeker Regioplan Amsterdam, 19 augustus 2019.

In de praktijk blijkt dat de politie THV-HOVJ in burgerkleding naar de melding gaat. Het is dus een misverstand is dat de politie HOVJ in uniform naar het adres van de melding gaat. De politie HOVJ gaat namelijk in burgerkleding naar het adres van de melding, omdat hij of zij op dat moment namens de burgemeester een

Overtuiging eventuele huisverbod oplegt (interview C. Berghuis 18 juli 2019; interview M. van
 respondenten voor der Meer, 1 augustus 2019).
 beleidsverandering: *“In veel zaken volgt er ook nog een strafrechtverhoor. Voor de beoogde
 Aanwezigheid uithuisgeplaatste mogen de logo’s bij mij niet zichtbaar zijn want ik ben op dat
 politie huisstijl moment niet degene die hem verhoort. Ik hoef op dat moment niet indrukwekkend
 zorgt voor te zijn.”* - M. Van der Meer, HOvJ Leiden, 1 augustus 2019
 verwarring tijdens
 THV-onderzoek *“Sterker nog, juist het dragen van dat uniform draagt bij aan verwarring.”* - C.
 Berghuis, HOvJ Den Haag, 18 juli 2019

Zoals het bovenstaande citaat al leest, zorgt de indruk of aanwijzing van de betrokkenheid van de politie, door bijvoorbeeld het uniform of de politiebevoegdheden, voor verwarring bij de verdachten van huiselijk geweld. De verdachte(n) kunnen namelijk de indruk krijgen dat hij of zij te maken heeft met het strafrecht, terwijl de politie HOvJ daar is namens het bestuursrecht (interview C. Berghuis, 18 juli 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019). Tijdens een THV-zaak doet de politie-HOVJ dus juist tijdelijk afstand van zijn politieambt en -bevoegdheden, omdat de THV-HOVJ dan de pet op heeft van de burgemeester (interview M. van der Meer, 1 augustus 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019). Volgens de respondenten zal een beleidsverandering omtrent de betrokkenheid van de politie bijdragen aan een duidelijker onderscheiding tussen het strafrecht en bestuursrecht gedurende de implementatie van de wTHV.

Het misverstand over de uniform bij de gemeente en andere bestuurders draagt wel bij aan de instandhouding van het huidige beleid. Om tot een beleidsverandering te komen moet dit misverstand over het uniform dus gecommuniceerd worden naar de gemeente en de politiek.

Overtuigingen Daarenboven benadrukken de respondenten voor een beleidsverandering dat het
 respondenten voor THV-instrument een preventief en zorg verlenend doel heeft waarin de
 beleidsverandering: politiebevoegdheden juist geen centrale rol spelen (interview C. Merks, 12
 augustus 2019). Het mandaat zorgt er juist voor dat een politie HOvJ ambtshalve
 Politiële kan doorpakken in een THV-zaak, dus buiten haar politiebevoegdheden (interview
 bevoegdheden zijn C. Merks, 12 augustus 2019). Volgens de respondenten voor een
 juist niet nodig in een preventief beleidsverandering hoeft de politie niet aan de voorkant te staan tijdens de
 instrument implementatie van de wTHV.

Overtuigingen Ook geven respondenten van de politie en de hulpverlening aan dat zij zelden tot
respondenten voor een ander oordeel komen in een THV-zaak (interview M. van der Meer, 1 augustus
beleidsverandering: 2019; interview C. Merks, 12 augustus 2019; interview L. van Sasse van IJssel, 5
Hulpverleners en juli 2019). Tevens zou de veronderstelling dat een politieambtenaar objectiever
crisisdiensten zijn naar een THV-zaak kijkt dan de hulpverlening genuanceerd moeten worden:
net zo deskundig “...je spreekt met de partijen. En ga dan maar eens objectief daarin zitten, dat is
als de politie moeilijk... Ook de politie zijn mensen en hebben we onze eigen interpretaties op
het moment dat wij dat moeten beargumenteren: waarom doe je het wel of
waarom doe je het niet? Het RiHG is echt een hulpmiddel om tot een wel
overwogen beslissing te komen”. - C. Berghuis, THV HOvJ Den Haag, 18 juli 2019.

De respondenten voor een beleidsverandering geven dus aan dat hulpverleners en crisisdiensten even competent zijn in het beoordelen van een THV-zaak. Hiermee geven de respondenten voor een beleidsverandering aan dat voor de implementatie van de wTHV het niet noodzakelijk is om de volledige verantwoordelijkheid op de politie te beleggen.

Beleidscoalities Uit de observaties en interviews blijkt dat er in de praktijk de actoren van
Afwezigheid verschillende organisaties die voor een beleidsverandering zijn niet nauw
samenwerkings- samenwerken om actief beleidsverandering teweeg te brengen. Er vormt zich dus
verbanden geen duidelijke groep of samenwerkingsverband. Er is dus geen sprake van een coalitie. Hierdoor wordt in de rest van de analyse de term pleidooigroep gehanteerd in plaats van een pleidooi-/beleidscoalitie. In de wTHV-casus zijn twee soorten pleidooigroepen te identificeren. Namelijk de groep respondenten die voor een beleidswijziging of mandaatwijziging zijn (politie, hulpverlening, Veilig Thuis, beleidsonderzoekers) en de groep respondenten die tegen een beleids-/mandaatwijziging zijn (beleidsmedewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid en gemeenteambtenaren). De pleidooigroep die tegen een beleidsverandering is wordt hierna Pleidooigroep 1 genoemd. De pleidooigroep die voor een beleidsverandering is wordt hierna Pleidooigroep 2 genoemd.

Beleidscoalities Naast het ontbreken van duidelijke coalities van de betrokken organisaties, zijn
Fragmentatie de meningen en standpunten in de afzonderlijke betrokken organisaties (politie,
overtuigingen gemeente, hulpverlening) te verschillend als het gaat om de strafrechtelijke
binnen organisatie kennis van de hulpverlening en de rol van de politie in het THV-proces. Zo kunnen verschillende politie THV-HOVs verschillen in hun mening over de deskundigheid

van de hulpverlening of de crisisdienst. Door de interne fragmentatie is er geen duidelijk tweestrijd is tussen de uitvoerende en de wetgevende organisatie.

“Het ligt ook aan de HOvJ’s die het werk doen of die ervoor kiezen; de HOvJ’s die geïnteresseerd zijn in het huisverbod, die kijken en denken überhaupt al meer vanuit de zorgkant en minder vanuit straf, handhaving, sanctioneren. Dus de meer echte politie HOvJ’s die vinden het huisverbod ook een belachelijk ding, te veel tijd, dat zijn de mensen die er ook over klagen.” – L. van Sasse van IJssel, manager Crisis Interventie Team Den Haag, 5 juli 2019

De overtuigingen van de respondenten tegen een beleidsverandering en de respondenten voor een beleidsverandering verschillen dus veel van elkaar. Tevens is er sprake van verschillende overtuigingen binnen een organisatie, zoals de politie; niet alle HOvJ’s delen de zorgen omtrent de implementatie van de wTHV en voelen dezelfde urgentie voor een beleidsverandering.

**Nieuw
wetenschappelijk
bewijs**

*Ontbreken
wetenschappelijke
onderbouwing
inschattings-
vermogen
hulpverlening en
politie*

De meest recente wetenschappelijk onderzoek publicatie omtrent het huisverbod is gepubliceerd op 20 januari 2020 door het Verwey Jonker Instituut (Lünnemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020), waarin in oorzaken voor een daling in het aantal opgelegde huisverboden werden onderzocht in de G4 gemeenten. Er is tot op heden nog geen wetenschappelijk bewijs dat een andere organisaties dan de politie, zoals de hulpverlening of Veilig Thuis, net zo goed de inschatting kan maken of een strafrechtelijke aanpak of een bestuurlijk huisverbod de meest aangewezen optie is in huiselijk geweld situaties als de politie HOvJ. Een onderzoek naar inschattingsverschillen tussen de politie en een niet-politie organisatie is dus nog niet gedaan, maar het verschil is wel een belangrijke factor om het mandaat al dan niet bij de politie te houden. Er is dus geen wetenschappelijk bewijs dat aantoont dat een beleidsverandering voorwaarde is voor een effectiever of efficiënter aanpak van huiselijk geweld.

Uit de analyse blijkt dat de standpunten van de pleidooigroep tegen een mandaatwijziging en die van de pleidooigroep voor een mandaatwijziging niet overeenkomen en dat de actoren in de ene pleidooigroep niet overtuigd zijn van de argumenten van de andere pleidooigroep. Uit de interviews en de observaties in de praktijk blijkt dat er geen sprake is van een coalitie. De actoren van verschillende organisaties die dezelfde mening delen vormen in de wTHV casus geen samenwerkingsverband om andersdenkenden actief te beïnvloeden. Tevens delen niet alle actoren binnen een organisatie dezelfde mening. Het ontbreken van een coalitievorming tussen de betrokken organisaties kan een van de verklaringen zijn waarom er tussen 2009 en 2019 geen mandaatwijziging heeft plaats gevonden. Een andere reden waarom

er geen beleidswijziging tussen 2009 en 2019 plaats vond is omdat er geen onderzoek is gedaan naar het verschil in deskundigheid tussen hulpverleners/crisisdiensten/gemeente ambtenaren en de politie. Er is dus geen wetenschappelijk bewijs dat de hulpverlening/crisis dienst/gemeente ambtenaren net zo deskundig en vaardig zijn als de politie als het gaat om het maken van een weging tussen strafrecht en bestuursrecht in huiselijk geweldszaken. Hierdoor is het beleid ongewijzigd gebleven en het mandaat ook.

4.3.2. Redenen voor afwezigheid beleidsverandering volgens de ACF

Uit de deskresearch blijkt dat tussen 2009 en 2019 slechts een beleidsinstrument werd toegepast, namelijk de publicatie van evaluatierapporten. Echter, de evaluatierapporten die geschreven zijn door Regioplan (Schreijenberg, Vaan, Vanoni en Homburg, 2010; Vaan, Timmermans en Homburg, 2013; Vaan, Smit en Aipassa, 2016), Bureau Beke (Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015) en het Verwey Jonkers (Lünnemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020), zijn partijonafhankelijk en hadden niet het doel om de standpunten van de weteigenaren van de wTHV te beïnvloeden. In de evaluatierapporten werd enkel aanbevolen om na te denken over de mandaatvorm (Kuppens, Hardeman en Ferwerda, 2015) en werd het mandaat in hypothetische zin in verband gebracht met het aantal opgelegde huisverboden (Lünnemann, Compagner, Drost en Tierolf, 2020) en een optimaler uitvoeringsproces van het huisverbod (Vaan, Smit en Aipassa, 2016). Een bijkomende reden waarom er dus geen beleidswijziging is geweest tussen 2009 en 2019 is dus dat er geen lobby-/beleidsinstrumenten werden ingezet met het doel om de eigenaren van de wTHV aan te zetten tot een beleidswijziging in de wTHV.

Naast de verklaring die door de MSF werd gegeven voor de afwezigheid van een beleidsverandering biedt de ACF dus nog een viertal andere verklaringen voor de afwezigheid van een beleidsverandering. Volgens de ACF heeft er tussen geen beleidsverandering plaatsgevonden omdat er geen sprake was van een coalitie tussen twee of meer uitvoerende organisaties die actief samenwerken om het huidige beleid te beïnvloeden. De standpunten tussen en binnen de pleidooigroepen verschillen te veel en er werden geen effectieve beleidsinstrumenten ingezet om deze standpunten naar elkaar te buigen. Tevens is er geen wetenschappelijk bewijs die de argumenten van de aanjagers voor beleidsverandering ondersteunen.

Hoofdstuk 5 Conclusie

5.1. Beantwoording hoofdvraag

In deze master thesis werd gezocht naar het antwoord op de vraag:

Wat verklaart de afwezigheid van een beleidswijziging betreffende de implementatie van de Nederlandse Wet Tijdelijk Huisverbod in de periode tussen 2009 en 2019?

Uit dit onderzoek blijkt dat een beleidswijziging omtrent de wTHV tussen 2009 en 2019 niet gerealiseerd was om verschillende redenen. Volgens de MSF wordt de afwezigheid van een beleidswijziging betreffende de implementatie van de Nederlandse Wet Tijdelijk Huisverbod in de periode tussen 2009 en 2019 veroorzaakt doordat dat de politieke/bestuurlijke stroom niet samenkwam met de problemen en beleidsalternatievenstroom. Hierdoor ontstond er geen raam van gelegenheid dat wel nodig is voor een beleidsverandering. Een raam van gelegenheid creëert namelijk de juiste omstandigheden om een beleidsverandering te bewerkstelligen. Daarnaast wordt de afwezigheid van een beleidsverandering in de wTHV casus volgens de MSF verklaard omdat er geen actieve beleidsondernemer aanwezig was die de praktische uitdagingen van de beleidsalternatieven wist te oplossen en hiermee de betrokken politieke/bestuurlijke actoren wist te overtuigen voor hun steun.

Aan de hand van de ACF werd in dit onderzoek ook andere oorzaken gevonden voor de afwezigheid van een beleidsverandering betreffende de implementatie van de wTHV. Volgens de ACF wordt de afwezigheid van een beleidsverandering in deze casus veroorzaakt doordat de er tussen 2009 en 2019 geen overtuigende of doelgerichte beleidsinstrumenten werden ingezet die ervoor moesten zorgen dat de standpunten tussen de pleidooigroepen werden geüniformeerd. Daarnaast werden tussen 2009 en 2019 ook geen onderzoeken gedaan om wetenschappelijk de winsten van een beleidsverandering te bewijzen. Hierdoor ontbrak er een wetenschappelijke onderbouwing dat gebruikt had kunnen worden om de standpunten van de eigenaren van de wTHV te veranderen. Volgens de ACF wordt de afwezigheid van een beleidsverandering in de wTHV casus dus veroorzaakt door de afwezigheid van overtuigende beleidsinstrumenten en het wetenschappelijke bewijs dat een beleidsverandering voor betere beleidsuitkomsten zorgt.

Zoals in de theorie over MSF en ACF in hoofdstuk 2 en in de figuren 1 en 2 in paragraaf 3.1. laten zien zijn de MSF en ACF causale modellen. De MSF en ACF bevatten dus als het ware een formule voor beleidsverandering, bijvoorbeeld een optelsom van de onafhankelijke factoren die beleidsverandering als uitkomst heeft. Uit de analyse in hoofdstuk 4 blijkt dus dat een aantal onafhankelijke factoren in deze formule missen waardoor de formule niet volledig ingevuld kon worden en de uitkomst niet gelijk staat

aan een beleidsverandering omtrent de implementatie van de wTHV. De gevonden verklaringen in dit onderzoek voor de afwezigheid van een beleidsverandering in de wTHV casus zijn dus:

1. Het ontbreken van de factor *Raam van gelegenheid*
2. Het ontbreken van de factor *Beleidsondernemer*
3. Het ontbreken van de factor *Gedeelde/gemeenschappelijke overtuigingen en kernwaarden*
4. Het ontbreken van de factor *Wetenschappelijk bewijs*

5.2. Discussie

Paragraaf 5.1. gaf antwoord op de hoofdvraag. Hieruit bleek dat de afwezigheid van een beleidsverandering verklaard kon worden door de afwezigheid van vier onafhankelijke factoren. Concreet vertalen de gevonden verklaringen voor de afwezigheid van een beleidsverandering zich in deze casus naar de volgende voorwaarden om een beleids- en mandaatwijziging te realiseren:

1. De kennis van het strafrecht bij andere betrokken partijen in het THV-proces dan de politie moet net zo hoog zijn als bij de politie HOvJ om de juiste afweging te maken tussen een strafrechtelijk vervolg of een bestuurlijke huisverbod.

Uit de analyse bleek namelijk dat respondenten die tegen een beleidsverandering zijn bezorgd zijn over het gebrek aan kennis van het strafrecht bij de gemeenteambtenaren, hulpverlening of de crisisdienst. Volgens hen gaat de kwaliteit van een huisverbod achteruit als de hulpverlening of de crisisdienst een grotere verantwoordelijkheid krijgt in de oplegging van het huisverbod. De deskundigheid van de politie en het besef van de politie over de zwaarte van het huisverbod zijn redenen voor politieke en bestuurlijke actoren om het beleid niet te veranderen. Door de kennis van het strafrecht bij andere betrokken partijen in het THV-proces dan de politie moet net zo hoog te laten zijn als bij de politie HOvJ, wordt de zorg over het kennisgebrek en kwaliteit van het THV bij de pleidooigroep tegen een beleidsverandering weggenomen. Hierdoor zullen de kernwaarden en overtuigingen van de pleidooigroep tegen een beleidsverandering zich gelijkmaken aan die van de pleidooigroep voor een beleidsverandering en is de kans op een beleidsverandering groter. Volgens de ACF zijn gemeenschappelijke kernwaarden en overtuigingen een voorwaarde voor beleidsverandering. Daarnaast is lost scholing over het strafrecht de uitdagingen op die het beleidsalternatief 1 (Opleiding THV-ambtenaren bij de gemeente en detachering) en 3 (Verbreding mandaat naar hulpverlening en/of Veilig Thuis) met zich mee brengt op. Hierdoor kan er meer gerekend worden op politieke en bestuurlijke steun om een ander beleid in te voeren, mits er

volgens de MSF een beleidsondernemer aanwezig is die de politiek en bestuur overtuigd van de uitvoerbaarheid van de beleidsalternatieven 1 en 3.

2. Het wetenschappelijk bewijs dat de kennis van het strafrecht bij andere betrokken partijen in het THV-proces dan de politie net zo hoog is als bij de politie HOvJ moet aanwezig zijn.

Uit de deskresearch bleek dat er geen onderzoeken zijn gedaan naar het verschil in kennis over het strafrecht tussen de gemeenteambtenaren, hulpverleners en crisisdiensten met de politie. Hierdoor was er geen bewijs dat andere betrokken partijen dan de politie net zo bekwaam zijn als de THV-HOvJ. Het kunnen aantonen dat de kennis van het strafrecht bij andere betrokken partijen in het THV-proces dan de politie net zo hoog is als bij de politie HOvJ, draagt volgens de ACF bij aan het bewerkstelligen van een beleidsverandering. Volgens de ACF worden beleidsveranderingen namelijk veroorzaakt door fluctuaties in de overtuigingen van de dominante beleidscoalities. Volgens de ACF heeft wetenschappelijk bewijs het vermogen om kernwaarden en overtuigingen van de dominante beleidscoalitie te veranderen, waardoor de kans op een beleidsverandering toeneemt.

3. Capaciteitsproblemen zijn enkel op te lossen door een mandaatwijziging.

Uit het onderzoek blijkt dit niet het geval te zijn. De problemen die veroorzaakt worden door capaciteitstekorten zijn ook op te lossen door een andere werkwijze, zoals de Rotterdamse werkwijze, de inzet van gepensioneerde collega's, of het formuleren van veiligheidsvoorwaarden bij Veilig Thuis. Hierdoor is er geringe politieke en bestuurlijke steun voor een beleidsverandering en weinig urgentie voor een mandaat/wetswijziging. Zolang er geen politieke steun is voor de beleidsalternatieven die in dit onderzoek werden voorgesteld, zal er zich volgens de MSF geen raam van gelegenheid vormen. De politieke/bestuurlijke stroom blijft dan evenwijdig lopen aan de problemen- en alternatieven stroom. Het bij elkaar komen van deze drie stromen en het openen van een raam van gelegenheid zijn voorwaarden voor een beleidsverandering volgens de MSF.

4. Er moet een praktische, uitvoerbare en capaciteitswinstgevende oplossing zijn voor de informatie-uitwisseling tussen de politie en de hulpverlening en/of Veilig Thuis.

Bij het toepassen van de MSF op de data blijkt dat voor alle drie de beleidsalternatieven, die genoemd werden door de respondenten voor een beleidsverandering, de informatie-uitwisseling van politiegegevens een praktische uitdaging is waarvoor nog geen oplossing is. Doordat er een

oplossing ontbreekt voor dit probleem, is er geen politieke steun voor een van de beleidsalternatieven. Het is volgens de MSF een voorwaarde dat de beleidsalternatieven gesteund worden door de politiek of het bestuur, zodat er zich een raam van gelegenheid opent en er een mogelijkheid bestaat om een huidig beleid te veranderen. Een praktische, uitvoerbare en capaciteitswinstgevende oplossing voor de informatie-uitwisseling tussen de politie en andere betrokken partijen is dus een voorwaarde voor een beleidsverandering.

5. Voorstanders van een mandaatwijziging moeten de tegenstanders van een beleidswijziging overtuigen van hun standpunten door effectieve beleidsinstrumenten in te zetten die gericht zijn op het manipuleren en beïnvloeden van de dominante pleidooigroep.

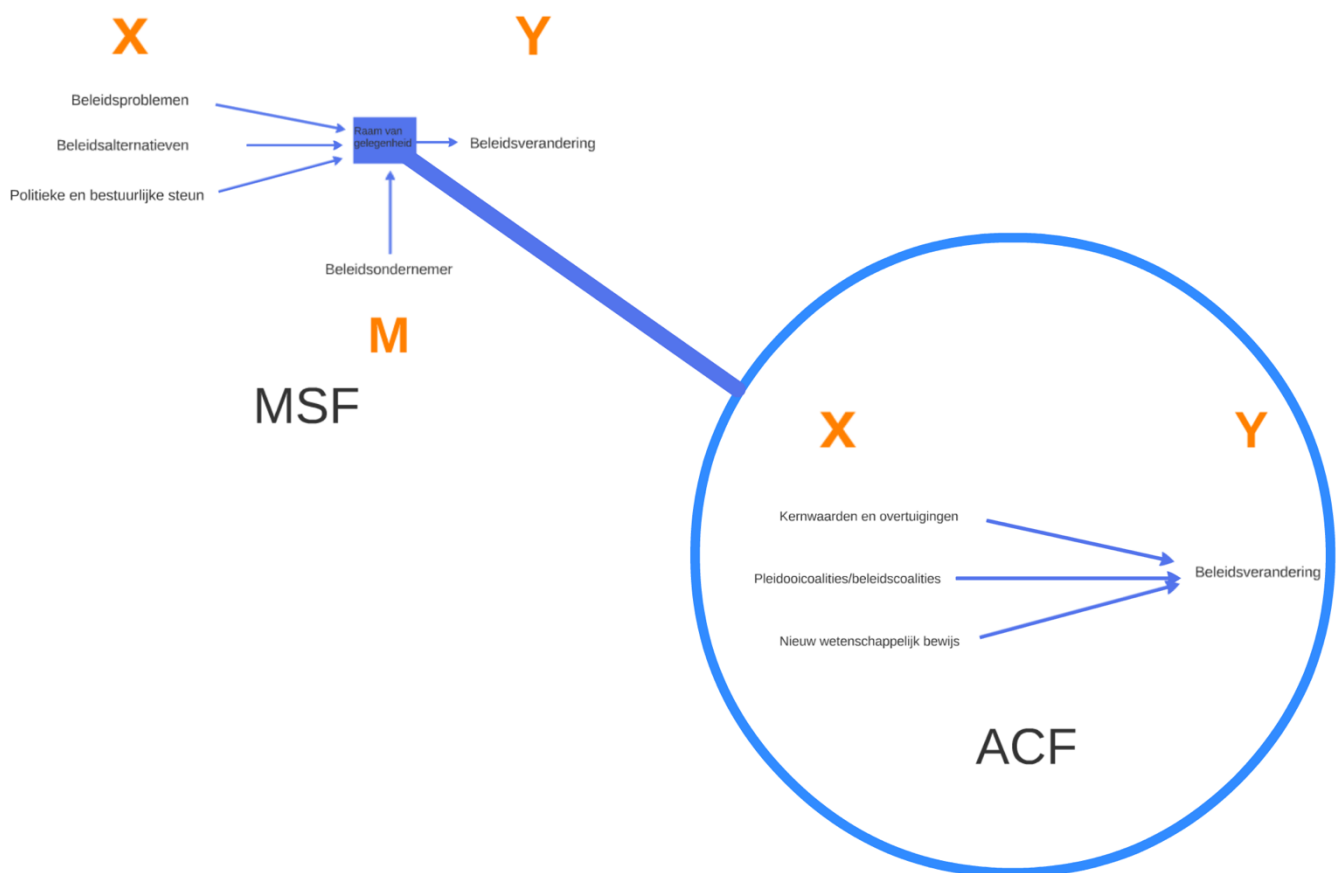
Uit de analyse blijkt dat dat er tussen 2009 en 2019 geen lobby-/beleidsinstrumenten werden ingezet met het doel om de eigenaren van de wTHV aan te zetten tot een beleidswijziging in de wTHV. Voorbeelden van lobby technieken zijn directe participatie in de besluitvorming, het publiceren van gekleurde evaluatierapporten, het strategisch kiezen van politieke leiders, en veranderingen doorvoeren in budgetten of uitvoeringsbeleid (e.g. Ritter, Hughes, Lancaster en Hoppe, 2018; Sabatier, 1987). Volgens de ACF moeten beleidscoalities voor een beleidsverandering de zittende of dominante beleidscoalitie overtuigen om een beleid te wijzigen. Het inzetten van lobby technieken is dus een voorwaarde om beleidsverandering te bewerkstelligen volgens de ACF.

6. Er moet een actor in het veld zijn die de rol van een beleidsondernemer op zich neemt, oftewel, er moet een actor aanwezig zijn die actief de problemen, alternatieven en de politieke/bestuurlijke stroom bij elkaar brengt.

Uit de analyse van de data bleek dat de factor *Beleidsondernemer* ontbrak. Een beleidsondernemer is volgens de MSF nodig om de praktische uitdagingen van de beleidsalternatieven op te lossen en de politiek en het bestuur te overtuigen van de toepasbaarheid van de beleidsalternatieven. Volgens de MSF is een beleidsondernemer onmisbaar om een beleidsverandering te volbrengen. De aanwezigheid van een beleidsondernemer is dus een voorwaarde voor een beleidsverandering.

Dit onderzoek geeft met de bovenstaande voorwaarden voor een beleidswijziging maatschappelijke actoren dus de tools om een beleidswijziging teweeg te brengen omtrent de implementatie van de wTHV. Daarnaast blijkt uit de toelichting op deze voorwaarden dat de MSF en de ACF elkaar aanvullen in de

verklaringen voor (de afwezigheid van) een beleidswijziging. De ACF vult als het ware de MSF aan door in te zoomen op de activiteiten van een beleidsondernemer zodra er zich een raam van gelegenheid opent. De ACF gaat namelijk over het beïnvloeden van kernwaarden en overtuigingen van dominante beleidscoalities om beleid te veranderen. De beleidsondernemer is volgens de MSF namelijk een actor die actief een gemeenschappelijke beeldvorming over de definitie van en de oplossing voor de problemen die beleidsalternatieven met zich mee brengen doet ontstaan. Zo probeert een beleidsondernemer politieke en bestuurlijke steun voor zich te winnen. De ACF past dus in de beeldvormingstheorie van de MSF doordat de ACF meer inzicht geeft in de rol en bezigheden van de beleidsondernemer en wat er dus in die raam van gelegenheid gebeurt. Figuur 3 weergeeft deze complementariteit.

FIGUUR 3 SYNERGIE TUSSEN MSF EN ACF

De MSF en ACF hebben in dit onderzoek succesvol verklaringen gevonden voor de afwezigheid van een beleidswijziging in de wTHV casus. Dit onderzoek liet zien dat de MSF en de ACF elkaar aanvullen in de verklaring voor de afwezigheid van een beleidsverandering. De MSF en ACF sluiten elkaar dus niet uit. Met dit onderzoek is het daarnaast onmogelijk om te achterhalen welk theoretisch model de afwezigheid van

een beleidsverandering het meest volledig en adequaat uitlegt. Dit komt omdat de modellen allebei verschillende onafhankelijke factoren meten waarvan de significantie niet van is bepaald. Hierdoor kan met dit onderzoek ook niet aangetoond worden dat de MSF en ACF elkaar uitsluiten.

Uit dit onderzoek blijkt dus dat de MSF en ACF afzonderlijk van elkaar niet volledig de afwezigheid van een beleidsverandering in de wTHV casus verklaren, omdat beide theorieën verschillende oorzaken aanwijzen. Er waren in deze casus onafhankelijke factoren afwezig van zowel de MSF als de ACF waardoor er geen beleidswijziging heeft plaatsgevonden. De verklaring voor de afwezigheid van een beleidsverandering kon dus niet volledig door een beleidsvormingsmodel gedekt worden. Om een volledig beeld te krijgen was een combinatie nodig van beide beleidsvormingsmodellen. Deze bevinding wijst uit dat beleidsvormingstheorieën elkaar niet rivaliseren, maar dat er juist meer sprake is van een synergie.

Referenties

- Anderson, P. (1983). Decision making by objection and the Cuban missile crisis. *Administrative Science Quarterly*, 28(2), 201-222.
- Anderson, W. & MacLean, D. (2015). Public forest policy development in New Brunswick, Canada: multiple streams approach, advocacy coalition framework, and the role of science. *Ecology and Society*, 20(4), 1-13.
- Bekker, M. & Veerman, L. (2009) Gezondheidseffectschatting: wetenschappelijke onderbouwing en beleidscoördinatie van intersectoraal gezondheidsbeleid. Assen, Nederland: Gorcum B.V.
- Birkland, T. (2001). An introduction to the policy process: Theories, concepts and models of public policy making. London, England: ME Sharpe.
- Bryman, A. (2012). *Social Research Methods (4th edition)*. Oxford, England: Oxford University Press.
- Church, C., & Rogers, M. (2006). *Designing for results: Integrating Monitoring and Evaluation in Conflict Transformation Programs*. Washington, United States: Search for Common Ground.
- Creswell, J. (2009). *Research design; Qualitative, quantitative, and mixed method approaches (3th edition)*. California, United States: SAGE Publication Inc.
- DeLeon, P. (1999). The Stages Approach to the Policy Process: What has it done, Where is it going? In P.A. Sabatier (Ed.), *Theories of the Policy Process*. (p. 19-34). Boulder, Colorado: Westview Press.
- Driscoll, A. & Krook, M. (2012). Feminism and rational choice theory. *European Political Science Review*, 4(2), 195–216.
- Dyer, W., Wilkins, A. & Eisenhardt, K. (1991). Better stories, not better constructs, to generate better theory: A rejoinder to Eisenhardt; better stories and better constructs: The case for rigor and comparative logic. *The Academy of Management Review*, 16(3), 613.
- Edelenbos J., & Twist, M. (1997). *Beeldbepalende bestuurskundigen*. Alphen aan den Rijn, Nederland: Samson H.D.
- Eisenhardt, K. & Graebner, M. (2007). Theory building from cases: Opportunities and challenges. *The Academy of Management Journal*, 50(1), 25-32.
- Fenger, H. (2003). Over implementatie en beleidsverandering: Policy change and learning van Paul Sabatier & Hank Jenkins-Smith. *Bestuurskunde*, 12(3), 123-131.

- Given, L. (2012). In vivo coding, p. 473 - 474. In *The SAGE Encyclopedia of Qualitative Research Methods*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc.
- Golafshani, N. (2003). Understanding Reliability and Validity in Qualitative Research. *The Qualitative Report*, 8(4), p. 597 – 606.
- Gufstafsson, J. (2017). Single case studies vs. multiple case studies: A comparative study. Halmstad, Sweden: Academy of Business, Engineering and Science Halmstad University.
- Guion, L., Diehl, D., & McDonald, D. (2002). Triangulation: Establishing the Validity of Qualitative Studies. The Institute of Food and Agricultural Sciences (IFAS), p. 1 – 3.
- Howlett, M. & Ramesh, M. (2003). *Studying public policy: Policy cycles and policy subsystems*. Toronto, Ontario: Oxford University Press Canada.
- John, P. (2003). Is There Life After Policy Streams, Advocacy Coalitions, and Punctuations: Using Evolutionary Theory to Explain Policy Change? *The Policy Studies Journal*, 31(4), 481 – 498.
- Kidder, T. (1982). *Soul of a new machine*. New York, United States: Avon.
- Kingdon, J. W. (2003). *Agendas, alternatives and public policies (2nd ed.)*. New York, United States: Addison-Wesley.
- Kitschelt, H. (1986). Four Theories of Public Policy Making and Fast Breeder Reactor Development. *International Organization*, 40(1), 65 - 104.
- Kuppens, J., Hardeman, M. & Ferwerda, H. (2015). Tijd om te herijken? Naar een mogelijke aanpassing van de Wet tijdelijk huisverbod en het risicotaxatie-instrument huiselijk geweld. Arnhem, Nederland: Bureau Beke.
- Lazar, J., Feng, J., & Hochheiser, H. (2017). Chapter 7 Case studies. In *Research Methods in Human Computer Interaction (Second Edition)*, p. 153 – 185. California, United States: Morgan Kaufmann Publishers.
- Lancaster, T., & Montinola, G. (2001). Comparative Political Corruption: Issues of Operationalization and Measurement. *Studies in Comparative International Development*, 36 (3), p. 3-28.
- Levi, M. (1997). A model, a method, and a map: rational choice in comparative and historical analysis, in Lichbach, M. & Zuckerman, A. (eds), *Comparative Politics*. New York: Cambridge University Press, pp. 19–41.
- Longhurst, R. (2009). *Interviews: In-Depth, Semi-Structured*. In *International Encyclopedia of Human Geography*, p.580-584. Amsterdam, The Netherlands: Elsevier Ltd.

- Lünnemann, K., Compagner, M., Drost, L. & Tierolf, B. (2020). Ups en downs tijdelijk huisverbod binnen de G4: Verklaring voor daling aantal tijdelijk huisverboden in de G4 en inzichten voor de toekomst. Utrecht, Nederland: Verwey Jonkers.
- Mambulu, F., Mkandawire, P., Dixon, J., Mason, S., Rishworth, A., & Luginaah, I. (2015). Silence of the leaders: alcohol policy-making in Malawi, *African Geographical Review*, (34) 3, 232-249.
- Manning, J. (2017). In vivo coding. In Matthes, J. (Ed.), *The international encyclopedia of communication research methods*. New York, United States: Wiley-Blackwell.
- Mauersberger, C. (2016). *Advocacy Coalitions and Democratizing Media Reforms in Latin America*. Cham, Zwitserland: Springer International Publishing Switzerland.
- Mills, A. J., Durepos, G., & Wiebe, E. (2010b). Constructivism, p. 221 - 225. In *Encyclopedia of case study research*. Thousand Oaks, California: SAGE Publications, Inc.
- MinJ&V, MinVWS & VNG. (2018). Geweld hoort nergens thuis: Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. [Policy note]. Consulted on: www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2018/04/25/geweld-hoort-nergens-thuis-aanpak-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling.
- Pinfield, L. (1986). A field evaluation of perspectives on organizational decision making. *Administrative Science Quarterly*, 31(3), 365-388.
- Resodihardjo, S. (2009). Chapter 3 Research methodology and data collection, p. 29 – 50. In *Crisis and Change in the British and Dutch Prison Services: Understanding Crisis-Reform Processes*. Surrey, England: Ashgate.
- Ripley, R. (1985). Stages of the policy process. In D. McCool (Ed.), (1995). *Public policy theories, models, and concepts: An anthology*, (pp.157-161). Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall.
- Ritter, A., Hughes, C., Lancaster, K., & Hoppe, R. (2018). Using the Advocacy Coalition Framework and Multiple Streams policy theories to examine the role of evidence, research and other types of knowledge in drug policy. *Society for the Study of Addiction*, 113, 1539–1547.
- Sabatier, P. A. (1987). Knowledge, policy-oriented learning and policy change: An Advocacy Coalition Framework. *Knowledge: Creation, Diffusion, Utilization*, 8, 649–692.
- Sabatier, P., & Jenkins-Smith, H. (1993). *Policy Change and Learning: An advocacy coalition approach*. Boulder, Verenigde Staten: Westview Press.
- Schreijenberg, A., Vaan, de, K., Vanoni, M. & Homburg, G. (2010). *Procesevaluatie wet tijdelijk huisverbod*. Amsterdam, Nederland: Regioplan.

- Siggelkow, N. (2007). Persuasion with case studies. *The Academy of Management Journal*, 50(1), 20-24.
- Strom, K., Muller, W., & Bergman, T. (2003). *Delegation and accountability in parliamentary democracies*. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press.
- Tweede Kamer, vergaderjaar 2005–2006, 30 657, nr. 3. (2006). Regels strekkende tot het opleggen van een tijdelijk huisverbod aan personen van wie een ernstige dreiging van huiselijk geweld uitgaat (Wet tijdelijk huisverbod): Memorie van toelichting. Geraadpleegd op: zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30657-3.html
- Vaan, de, K., Smit, W. & Aipassa, N. (2016). *Wet Tijdelijk Huisverbod: De volgende stap*. Amsterdam, Nederland: Regioplan.
- Vaan, de, K., Timmermans, M. & Homburg, M. (2013). *Effectief uit huis geplaatst? Effectevaluatie van de wet tijdelijk huisverbod*. Amsterdam, Nederland: Regioplan.
- Yin, R. (2003). *Case study research: Design and methods*. Thousand Oaks, Californië: Sage.

Appendix 1 – Overzicht respondenten met functie

TABEL 3- NAAM, FUNCTIE EN DATUM INTERVIEW

	Naam	Functie en organisatie	Datum interview
1	Politieambtenaar X	Nationale Politie	26.09.2019
2	Jan-Willem Schaper	Hoofd Directie Generaal Politie, Ministerie van Justitie en Veiligheid	17.09.2019
3	Foske Eekhof	Juridisch adviseur, gemeente Amsterdam	28.08.2019
4	Beleidsonderzoeker	(Beleids)onderzoeker Bureau Beke	27.08.2019
5	Jan-Tjeerd de Jong	THV HOvJ politie gemeente Rotterdam	26.08.2019
6	Beleidsonderzoeker	(Beleids)onderzoeker Regioplan	19.08.2019
7	Chris Merks	THV wijkagent gemeente Amsterdam	12.08.2019
8	Machteld van der Meer	THV HOvJ politie gemeente Leiden	01.08.2019
9	Beleidsmedewerker X	Ministerie van Justitie en Veiligheid	24.07.2019
10	Clem Berghuis	THV HOvJ politie gemeente Den Haag	18.07.2019
11	Ilonka Vlasveld	Veilig Thuis, coördinator	17.07.2019
12	Susanne Arendse	Veilig Thuis, coördinator huisverbod	17.07.2019
13	Bas van Benschop	Senior-beleidsmedewerker Directie Generaal Politie, Ministerie van Justitie en Veiligheid	09.07.2019
14	Marco Haas	Teamleider informatie analyse team, Directie Generaal Politie, Ministerie van Justitie en Veiligheid	09.07.2019
15	Geert-Jan Wenneker	Senior beleidsadviseur, Directie Generaal Politie, Ministerie van Justitie en Veiligheid	09.07.2019
16	Leon van Sasse van IJsselt	Manager Crisis Interventie Team, Den Haag	05.07.2019

17	Maartje Vollebergh	Beleidsadviseur gemeente Den Haag	03.07.2019
-----------	--------------------	-----------------------------------	------------

Appendix 2 - overzicht van de labels en categorieën (analyse)

TABEL 4 – CODES IN-VIVO, AXIAAL EN CATEGORIE

In-vivo	Axiaal	Categorie	X-factor
Bestuursrecht; Bevoegdheid en taak van burgemeester; Geen straf maar een maatregel om de vrijheid te ontnemen; Doel van de tijdelijke beperkingsopdracht is het opstarten van sociale voorzieningen	Het benadrukken dat het tijdelijk huisverbod een bestuurlijke maatregel is in plaats van een strafrechtelijke	Aard van de Wthv	Beleidsproblemen
Kosten Khonraad en personeel van de politie; verwarring met bestuursrecht en strafrecht; tijdrovend; geen capaciteit; verwarring veroorzaakt door politie-uniform	Het uiten van ontevredenheid met de huidige Wthv	Tekortkomingen huidige beleid	
Gebruik oude collogues; methode van Rotterdam; detachering van de HOvJ naar de gemeente; wijkagenten opleiden om het THV uit te voeren;	Het voorstellen van oplossingen en alternatieven op de huidige THV-proces en de Wthv	Alternatieven	Beleidsalternatieven

24/7 bezetting; uitwisseling van informatie; privacy; snelheid; chronisch tekort aan menselijke hulpbronnen; bestuursrechtelijke problemen	Het wijzen op de praktische uitdagingen bij een verbreding van het mandaat naar de hulpverlening of Veilig Thuis	Praktische obstakels	Politieke en/of bestuurlijke steun
Praktische overwegingen politietaken; Betrokkenheid van HOvJ voegt waarde toe aan de implementatie van THV; Objectieve factor; Wens van politie werd gehonoreerd; Politie bevoegdheden	De nadruk leggen op de voordelen van de betrokkenheid van de politie in THV-zaken	Toegevoegde waarde politie	Kernwaarden en overtuigingen

Toelichting tabel:

Uit de bovenstaande tabel is af te leiden dat er tijdens de analyse twee onafhankelijke factoren van de ACF niet geïdentificeerd werden in de data. Deze factoren zijn de beleidscoalities en nieuw wetenschappelijk bewijs. De afwezigheid van deze factoren kan een verklaring zijn voor de afwezigheid van een beleidsverandering betreffende de wTHV.

Appendix 3 – Kernpunten interview

TABEL 5 - INTERVIEWVRAGEN

Onderwerp	Vraag
Kennismaking	Kunt u wat vertellen over uzelf en uw werk?
	Hoe bent u betrokken bij de implementatie van de Wthv?
Beleidsinzicht	Waarom denkt u dat beleidsmakers in 2009 het mandaat in de Wthv bij de politie HOvJ hebben gelegd?
	Wat vindt u van het feit dat de Wthv bestuursrecht is maar de implementatie daarvan uitgevoerd wordt door een strafrechtelijk orgaan/de politie?
Persoonlijke ervaringen	Wat is uw ervaring in de uitvoer van de Wthv?
	Wat is uw evaluatie met betrekking tot de samenwerking met andere of externe partijen tijdens de implementatie van de Wthv?
	Welke uitdagingen of tekortkomingen ondervindt u in uw functie en rol of dat van uw leidinggevende tijdens de implementatie van de Wthv?
Beleidsevaluatie	Wat zou u graag anders zien in de Wthv wat betreft het mandaat of de implementatie daarvan?
	Hoe zou de implementatie van de Wthv verbeterd kunnen worden?
	Waarom is de Wthv niet veranderd na de beleidsevaluatie-rapporten van 2010, 2013 en 2016?
	Wat zijn uw aanbevelingen aan de weteigenaren van de Wthv met betrekking tot de wet?
	Hoe zou u de rollen verdelen met betrekking tot de implementatie van de Wthv?

Appendix 4 – transcripties interviews

I = interviewer R = respondent

Transcript interview Maartje Vollebergh

I: Mijn eerste vraag is eigenlijk, hoe ervaart u tot nu toe het huisverbod? Gaat dat soepel of worden soms gewoon geen huisverboden opgelegd omdat er gewoon geen tijd is of man vrij? Geen capaciteiten?

R: Dat laatste is altijd lastig in te schatten voor ons omdat ik in die zien niet zit aan de voorkant. Dus ik weet niet welke afwegingen de politie op de vloer maakt voordat ze procedure opstarten. Ik heb daar wel ideeën bij, maar ik kan dat natuurlijk nooit toetsen. Dat heeft er mee te maken dat als er wordt gebeld voor een incident, de OPCO die de wagentjes de weg op stuurt. Als je het aantal huisverboden afzet tegen het aantal meldingen, dan blijft er heel veel liggen, waar er niks mee wordt gedaan.

I: Wat is uw rol in het tijdelijk huisverbod?

R: Wij adviseren de burgemeester over het al dan niet verlengen van huisverboden. Dat doen twee medewerkers. Dat doe ik zelf eigenlijk niet meer, maar in het verleden heb ik dat altijd wel gedaan. Twee medewerkers dus die adviseren de burgemeester over de verlengingen of niet. Die toetsen ook de opgelegde huisverboden en sowieso op de juridische aspecten om even te checken of het allemaal wel oké is. En daarna na tien dagen adviseren ze de burgemeester over het al dan niet verlengen daarvan.

I: Oke, dus u kijkt echt naar de situatie wat is er gebeurd en is er verlenging nodig.

R: Ja. Maar zeg maar op basis van het zorgadvies van Veilig Thuis, soort marginale toets, of wij er voldoende vertrouwen in hebben dat het inderdaad de veiligheid zodanig hersteld is dat je het huisverbod niet hoeft te verlengen. Of dat er geen veiligheidsafspraken zijn en dan willen wij dat het huisverbod wel wordt verlengd.

I: En dat wat Veilig Thuis u aanreikt is gebaseerd op gesprekken met de betrokken personen?

R: Ja. De hulpverlening zit echt in het gezin en die koppelen terug aan Veilig Thuis, hoe de gesprekken zijn gegaan en of ze wel of niet afspraken hebben kunnen maken. En op basis daarvan maakt Veilig Thuis een zorgadvies en die zorgadviezen die leggen ze bij ons neer. Met het advies op wel of niet verlengen. En dat toetsen wij ook met de relatie tot het incident. En wij zijn eigenlijk wel altijd met de zorgadviezen eens. En inmiddels zijn wij zo erg op elkaar ingespeeld dat Veilig Thuis soms wel denkt van nou ja, hier komt misschien wel een advies uit wat tot vragen leidt en dan gaan ze van tevoren al met ons bellen om af te stemmen van nou ja dit is de situatie en hoe kijken jullie ernaar. Dus die samenwerking verloopt denk ik wel heel goed.

I: Wat zijn de drie belangrijkste criteria die u gebruikt om te beslissen tot een verlenging tot 28 dagen?

R: Wel of geen veiligheidsafspraken. Dat is eigenlijk het belangrijkste. Dus dat de uithuisgeplaatste en achterblijver, bijvoorbeeld duidelijke afspraken hebben gemaakt hoe te voorkomen dat er opnieuw een escalatie plaats vindt. En dat zijn wel hele praktische afspraken. In de zin van, als de spanning weer oploopt, gaat meneer buiten een half uur wandelen of als hij uit is geweest gaat hij bij zijn moeder slapen. Dat soort hele basale praktische afspraken. En dat noemen wij veiligheidsafspraken. En of die inhoudelijk voldoende zijn dat is eigenlijk aan de hulpverlening. En voor ons is belangrijk heeft zo'n netwerkgesprek

plaatsgevonden en zijn er afspraken gemaakt. Eigenlijk is dat onze belangrijkste toets. En is de hulpverlening voldoende op gang gekomen.

I: En werkt u zelf ook met Khonraad en de risicotaxatie instrument?

R: Ja. Nou ja, dat doet de politie dus. Wij komen pas in beeld als het huisverbod is opgelegd. We maken wel duidelijke afspraken over hoe het werkproces is ingericht. Maar dat is dan wel van de politie, waar wij wel wat over vinden of over meedenken of over adviseren, maar dat is dus het stukje van de politie.

I: Ja, want je hebt eerst de risicotaxatie en daaruit blijkt of de 10 dagen nodig zijn of niet.

R: Ja, en dat risicotaxatie instrument, op basis daarvan is er een indicatie, samen met de hulpverlening, het algemeen maatschappelijk werk en ook met het CIT als er kinderen bij zijn, en op basis daarvan wordt de burgemeester gebeld en die besluit om het huisverbod op te leggen. Pas daarna krijgen wij een seintje dat er een huisverbod is opgelegd. Dus dat stukje daarvoor, daar zijn wij niet bij betrokken. Dat doet de politie samen met de hulpverlening.

I: En de risicotaxatie is wat u aangereikt krijgt? Niet nog meer documenten?

R: Er zijn ook gespreksverslagen van het AMW en van het CIT. Maar dat is informatie die wij niet delen of gebruiken in de rechtbank. Omdat dat toch meer een interpretatie van feiten is, dus minder feitelijk. Daar zitten ook aannames in. Dus voor privacy, gebruiken we die wel voor onze beeldvorming over het incident maar voor in de rechtbank nemen we die niet mee.

I: Gister bij de sessie werd er een onderscheid gemaakt tussen huisverboden met aanhouding en een preventieve huisverbod, en of het initiatief daarvan niet per se bij de politie hoeft te liggen. Wat vindt u daarvan?

R: Dat doen we al, maar veel te weinig. En ik vind de term preventieve altijd een beetje lastig want een huisverbod is nooit preventief. In de zin van als er een incident bekend wordt bij de politie dan is er zevenendertig keer daarvoor een incident geweest alleen weten we dat allemaal niet. De verwarring zit hem in dat een huisverbod, het idee is dat je een huisverbod oplegt voordat er een strafbaar feit heeft plaatsgevonden. Daar komt dat woord preventief van. Maar het is eigenlijk verwarrend want een huisverbod is een huisverbod. De wet heeft het ook alleen maar over het opleggen van een huisverbod. En preventief wordt eigenlijk mee bedoeld dat je een huisverbod oplegt voordat er een strafbaar feit heeft plaatsgevonden en zonder dat er dus samenloop is met het strafrecht. Waarbij je ook nog eens onderscheid moet maken of iets ook daadwerkelijk strafrechtelijk kan worden vervolgd of dat je iemand aanhoudt bij een vermoeden op een strafbaar feit. Soms is het te bewijzen dan kun je het vervolgen, maar soms is er te weinig bewijs zoals bij een op een verhalen wat heel vaak gebeurd bij huiselijk geweld. En dan kun je niet strafrechtelijk vervolgen dan leidt het tot een sepot. Maar soms is er bijvoorbeeld een gebroken vaas en de politie kan dan iemand aanhouden op het vermoeden van een strafbaar feit. Die kan je dan meenemen naar het bureau dan kun je een procedure opstarten. En daar heb je dan wel vermenging van bevoegdheden op dat moment en dat is een lastige issue. En wat we inderdaad willen is dat we meer aan de voorkant komen dus als er een melding is bij het CIT dat die ook contact met een HOvJ kunnen komen om procedure te starten. Maar de procedure is wel zoals die in de wet is vast gelegd en daar heeft een HOvJ van de politie een cruciale rol. Dus ik vind dat een goeie zaak. Ik vind het niet goed als iedereen dat zo gaat doen. Ik zou het wel willen beperken tot het CIT en Veilig Thuis bijvoorbeeld. De reden dat wij dat hier niet van de grond hebben gekregen dat heeft te maken met capaciteit en toch ook een stukje beleving bij de politie, dat er altijd een strafbaar feit moet plaatsvinden. En dat is gewoon pertinent niet waar. Helemaal in het begin, ik weet niet of je de memorie van toelichting bij de wet hebt gelezen, de reden

waarom de wet tot stand is gekomen is vanuit de wens van de politie zelf dat zij heel vaak bij huiselijk geweld situaties kwamen waar ze strafrechtelijk niet konden ingrijpen maar dat ze met een slecht onderbuik gevoel weer weg reden. En dat hebben ze aangekaart en daar is naar geluisterd, en daarom is de wet Tijdelijk Huisverbod ontworpen en vastgesteld, om de politie een instrument te geven om in te grijpen. En in je uitnodiging begon je met een aanname dat het de politie te veel tijd kost en dat het een politie oneigenlijke taak is, maar nee. En dat vind ik dus heel cruciaal en wonderlijk, dat de politie die het wilde, hun rol nu willen minimaliseren. Dat vind ik wel een aparte. En ik vind dus als je recht doet aan de wensen van de politie, eerder kunnen ingrijpen voordat er strafrechtelijke feiten plaatsvinden, dan zou ik het een goede zaak vinden als de melding van een situatie die voldoet aan de wet Tijdelijk Huisverbod, dat die vanuit het CIT of Veilig Thuis zou komen. Maar de politie moet dan wel wat doen. Dus als het CIT of Veilig Thuis bij een situatie die voldoet aan de wet Tijdelijk Huisverbod kunnen melden bij de HOvJ die dan het RiHG gaat invullen.

I: Dus het CIT of Veilig Thuis kan niet het RiHG invullen, dat moet nog steeds door de HOvJ?

R: Ja. Er spelen een paar dingen naast elkaar. We hebben hier inderdaad ooit een pilot gedraaid om te kijken of we de taken van de HOvJ kunnen verlichten. Door bijvoorbeeld een deel van het RiHG te laten invullen door de hulpverlening. Dat werkt niet in Den Haag, of in dit stuk de Oude Haaglanden laat ik het maar zo even zeggen, de HOvJ wil zelf de gesprekken voeren. Want die vult iets in waar zijn handtekening onder komt. En die zegt ja als ik daar verantwoordelijk voor ben dan wil ik wel zelf weten met wat voor mensen heb ik hier van doen. Het initiatief om een procedure te starten, daarvan zeg ik het is goed om iemand van het CIT of Veilig Thuis daar een rol in geeft. Maar die HOvJ die heeft voor mij wel een cruciale taak in het opstarten van een procedure. En waarom? Omdat het een veiligheidsinstrument is. Het is een instrument om een potentiële strafbare situatie te stoppen. Te de-escaleren en in te grijpen. En wie anders dan de politie kan daar een goeie inschatting van maken. Als je alleen de hulpverlening daar een rol in geeft, dan wordt het een heel eenzijdig verhaal.

I: Oke, maar wat ik heb begrepen is dat het RiHG 6 uur van een 32 uur werkweek kost van een HOvJ. Kostbare tijd die de HOvJ niet aan iets anders kan besteden, zoals aanwezig zijn op straat. Wat vindt u hiervan?

R: We hebben het wel over situaties waarvan we het stadium van gesprekken met de hulpverlening gepasseerd zijn. We hebben het dus niet over eenvoudige huiselijk geweld situaties die het lokale veld kan oplossen. Daar hebben we het niet meer over. We hebben het echt over situaties waar ander geweld plaats vindt. En als er geweld plaats vindt dan neig je al heel snel dat je naar het strafrecht op gaat. En ik denk dat de politie daar wel degelijk een toegevoegde waarde in heeft. En het argument, ja dan kan ik niet de straat op, die vind ik een beetje, die vind ik heel lastig. Want voorheen reden ze zes keer naar een adres op een avond en daar hadden ze dan wel tijd voor. En wat je nu doet is eerder ingrijpen zodat je die andere vijf keer niet hoeft te rijden en die tijd die je dan opspaat stop je dan in het opstarten van de procedure tijdelijk huisverbod. En wat is dan mooier als je een maatregel oplegt of een bijdrage aan het opleggen van een maatregel die leidt tot goed ingrijpen in een gezien zodat je in de toekomst misschien strafbare feiten kan voorkomen. En daar heeft de politie wel degelijk een rol in. En dat komt omdat de politie, en ik zelf denk dat zij geen idee meer hebben, hoeveel toegevoegde waarde de politie bij zo'n gesprek met een uithuisgeplaatste heeft. Met alle respect, maar van mij raken ze niet onder de indruk. Maar als het een agent is in uniform, ja dat doet echt iets met mensen. En ik denk dat de politie dat niet meer, als je iedere dag dat uniform aan hebt, denk ik dat je niet meer in de gaten hebt dat dat ook heel veel effect heeft. Bovendien hebben zij bevoegdheden die niemand heeft. Binnentreding in een woning bij vermoeden van een strafbaar feit. Dat mag niemand anders dan de politie. Dat mag ook een Boa niet.

I: En over het opleggen van een huisverbod, dat doet de burgemeester, maar het mandaat kan ook liggen bij een HOvJ. Wat vindt u daarvan? Dan neemt een HOvJ toch een bestuurlijk besluit?

R: Ja maar dat ligt in een wettelijke basis. Dus ja, de wet zegt dat dat kan. Alleen hier is er bestuurlijk voor gekozen dat de bestuurder het zelf wil doen. En wat ik vind is dan niet zo relevant meer, dan gaat het erom wat de burgemeester daarvan vindt. Want het is haar bevoegdheid en het is aan haar om het besluit te nemen om dat te mandateren naar de HOvJ's. En in het verleden heeft in heel oude regio Haaglanden hebben alle burgemeesters gezegd nee dat willen wij zelf opleggen. En met deze burgemeester met huiselijk geweld als een van haar speerpunten zij gaat die bevoegdheid niet mandateren naar een HOvJ want ze wilt het zelf weten.

I: En ziet u mogelijkheden om het ook te mandateren naar andere partijen? Zoals een onder mandaat voor de HOvJ? Stel dat een wetswijziging komt.

R: Nee, daar ben ik geen voorstander van. Want er zitten ook bevoegdheden in de wet die je nodig hebt die geen andere partij kan krijgen. Zoals het binnentreden van een woning. Dat is echt voorbehouden aan de politie. En die heb je gewoon echt wel nodig. Daar komt bij dat als je het hebt over veiligheid achter de voordeur, dat is waar de politie ook een rol in heeft. Het voorkomen van strafbare feiten. Ook daar heeft de politie een rol in.

I: Maar voor het invullen van de RiHG hoef je toch niet per se politieagent te zijn? Wat vindt u van zo'n argument?

R: Ja dat vraag ik me af, ik denk het niet. Want ik kan niet in een politie systeem kijken om maar wat te noemen. En het kunnen zien of er eerder strafbare feiten hebben plaatsgevonden is voorbehouden aan de politie, en is wel een belangrijke indicatie voor of er in de toekomst mogelijk meer geweld kan plaats vinden. Dus we hebben die informatie van de politie wel gewoon nodig. En wat ik net ook al aangaf, de rest van de gesprekken die worden door de hulpverlening gevoerd. En die leveren dan informatie waarmee een HOvJ dan een onderdeel, twee en drie, makkelijker kruisjes kan zetten. Maar een pilot hier om dat deel door de hulpverlening te laten doen, zoals dat in Rotterdam gebeurt, en dat de HOvJ dan zijn handtekening onder zet, ja dat willen ze hier niet. Omdat, en dat snap ik, als ik een stuk schrijf, of laat ik het anders zeggen. Als iemand anders een stuk schrijft en mijn naam gaat erop, dan wil ik het wel lezen wat erin staat.

I: Kunnen we de rollen niet omdraaien? Dat de hulpverlening zijn handtekening eronder zet en de politie reikt alleen zijn deel aan uit het politiestelsel?

R: Waar ik bang voor ben, is, de hulpverlening en de politie kijken anders naar een gezinssituatie. Als je de hulpverlening alleen de beoordeling laat doen, dan komt hulpverleners voorop staan. De politie heeft van nature een veiligheidsinschatting die anders is dan die van de hulpverlening. Ik vind dat een HOvJ, de politie, meer doordrongen is dat een huisverbod een heel ingrijpend middel is. Het is een vrijheid beperkende maatregel. Het grenst aan een vrijheid benemende maatregel. Een maatregel waarbij je iemand zijn vrijheid afneemt. En die inschatting, het gevoel daarbij, is bij een HOvJ, vind ik zuiverder dan bij de hulpverlening. Regelmatig komt het voor dat de hulpverlening zegt, we moeten een huisverbod opleggen want dan kan de hulpverlening op gang komen. En dat wij hier zeggen van ja jongens luister het middel is veel te ingrijpend bij deze situatie. En dan gaan we de HOvJ bellen en die zegt van ja eigenlijk voel ik me onder druk gezet want ik vond eigenlijk ook niet dat het een juist instrument is om in te grijpen. En die afweging zit bij de politie veel meer in de veiligheidshoek en in bij de hulpverlening ligt die in de zorg hoek. En die twee moeten aan elkaar worden geknoopt en die moeten niet los van elkaar. Ik zou het ook

niet goed vinden als de politie alleen huisverboden gaat opleggen. Want dan wordt het hem ook niet. Juist die combinatie die moet ertoe doen.

I: Maar u vindt nog steeds dat de politie bij die combinatie de overhand moet hebben?

R: Ja ik zou niet weten wie het anders moet doen. Het gaat om de hele constellatie van het samen zijn en in gesprek gaan met iemand met een gezag monopolie en macht monopolie waar niemand anders bevoegdheden in heeft. Wat ik een betere vraag zou vinden is of het RiHG moet zijn zoals het is. Ik weet niet hoeveel vragen erin staan want ik tel ze nooit maar het zijn er heel veel. En je kunt je afvragen of je dat RiHG niet eenvoudiger zou kunnen maken zodat die inschatting minder tijd kost. Die vraag heeft natuurlijk ook invloed op het tijdsbeslag, maar de politie heeft bevoegdheden die wij niet hebben. Maar weet je wat het is, wij hebben het proces zo ingericht dat die gesprekken van het AMW, met de uithuisgeplaatste en de achterblijver, die bieden de basis voor het invullen van het tweede en derde deel van het RiHG. Maar de HOvJ, die van hier in Haaglanden, die zegt ik wil ook wel even kijken bij die uithuisgeplaatste en ik wil die achterblijver ook wel heel eventjes zelf spreken voordat ik zo'n maatregel ga opleggen. En het verloop van het geweldsincident, daar heeft de politie een rol bij. Het is toch de politie die als enige in Nederland mag ingrijpen als er geweld plaats vindt? En daarna het hele strafrechtelijke circus daarachter aan natuurlijk. En juist daar waar je de discussie voert over het combineren van straf en zorg vind ik het echt wonderlijk dat de politie een terugtrekkende beweging maakt in een bestuurlijk instrument. Als je het hebt over de Bibob of het opleggen van gebiedsverboden, in al die, dan levert de politie informatie aan. Bij gebiedsverboden ook. Dan krijgen wij een politiedossier en op basis daarvan legt de burgemeester een gebiedsverbod op. Daar hoor je de politie nooit zeggen, dat is niet onze taak. Terwijl ze daar ook een cruciale rol in spelen. En voor mij mag het systeem van Rotterdam best worden ingevoerd, maar hier hadden de HOvJs er heel weinig trek in, wat ik me heel goed kan voorstellen. De HOvJ hier die zegt gewoon ik wil wel gevoel hebben bij de casus, ik wil zelf daar een oordeel over kunnen vormen, dus ik wil toch wel zelf een gesprek aangaan met de uithuisgeplaatste en de achterblijver. En de HOvJs die het dan doen, dat zijn niet de HOvJs die dan zeggen dat het zoveel tijd kost. En dan kom je aan iets anders, waar we het gister ook over hadden, spreekt het onderwerp je aan en helpt het dat je HOvJs hebt die echt vinden dat je met huiselijk geweld echt iets moet doen. En dat zullen ongetwijfeld de HOvJs zijn die minder zeggen dat het zoveel tijd kost dan de HOvJs die het moeten doen maar er eigenlijk geen trek in hebben. Dat zijn overigens wel de HOvJs die dan ook niet zo snel een procedure opstarten. Dat is mijn ervaring. Wij hebben daar ooit een gehad en als die dienst had, dan kwam de eerste vrijdagmiddag binnen en had je na het weekend een stuk of vijf of zes voor de stad Den Haag. Die ging gewoon door zeg maar. En toen zeiden we oh die zou dan wel piket hebben gehad en dat was dan ook zo. Die was gewoon zo gedreven, die legde er ook wel wat op. En die had het nooit over dat kost zoveel tijd, nee, die vond het een geweldig instrument.

I: Dus het hangt gewoon heel erg af aan de HOvJ, het bureau, het team hoe hiernaar gekeken wordt.

R: Dat denk ik, maar dat zou jij in je interviews ook wel tegen komen denk ik.

I: Maar het idee om het RiHG te laten invullen door een gemeenteambtenaar met informatie aangereikt door de politie vind u niet zo'n goed plan?

R: Ja, ik denk dat je daar een stuk veiligheidsafweging kwijtraakt die nu een cruciale toegevoegde waarde heeft omdat die door de politie wordt gedaan. En ook omdat de politie door alle ervaringen die ze hebben met geweldsincidenten op een hele andere manier kijken dan, ik bedoel, ik heb wel eens iemand gehoord die dan zei dat laten we een Boa doen. Nou ja, met alle respect, maar dat is wel een totaal ander soort iemand die dan buiten rondloopt voor kleine vergrijpen dan een politieman die zicht heeft op een geweldspiraal, op het gebruik van geweld, die daar gewoon veel beter een inschatting op kan maken. Door

hun werkervaring die ze hebben in het hele veld. En de politie heeft bevoegdheden die niemand anders heeft. Ik kan niet binnentreden, dat kan alleen de politie. En soms heb je dat wel nodig.

I: Welk advies zou u geven aan de HOvJs die met dit vraagstuk zitten of het niet door iemand anders gedaan kan worden?

R: Ja, ik denk met een individuele HOvJ daar kun je de discussie over aangaan maar de wet is zoals die is en die is niet voor niets zo gemaakt. En ik zie geen aanleiding om de rol van de politie te veranderen. Dus ja, het gesprek gaat niet veel verder dan dat. Op dit moment is het voor mij zeg maar geen discussie. Als de politie daar iets anders mee wil, en blijkbaar zijn ze daar druk mee bezig, en dat signaal neem ik dan terug naar hier en dat vind ik best zorgelijk, maar ik denk dat wij niet vooraan staan als de politie hier geen rol meer in wil hebben. Omdat het dan te veel zorg wordt, en we hebben ook veiligheid nodig. En voor veiligheid hebben wij de politie. En een HOvJ is een politiefunctie. En zonder politieopleiding mag je ook geen uniform dragen. En ik denk dat die uniform echt een rol speelt, tuurlijk. En daarbij komt dat we het hebben over situaties waar het lokale veld niks mee kan. Dus we hebben het niet over een uit de hand gelopen ruzie die eindigt in een klap. En ik denk dat je in zo'n situatie om alleen al te kunnen acteren de politie al nodig hebt. Ik denk dat als ik zeg nou meneer u gaat mee naar het stadhuis, want dan gaat de burgemeester kijken of u een huisverbod krijgt opgelegd, dan gaat hij toch lachen? Maar als de politie daar staat met zijn tweeën en die gordel waar van alles aanhangt, u gaat mee naar het bureau want wij vermoeden hier dat er sprake is van mishandeling, huiselijk geweld, dan moet je wel van goeie huize komen om te zeggen nou ik dacht toch niet dat ik mee ging. Dus in die zin vind ik dat de politie haar eigen rol minimaliseert en alleen naar het tijdsbeslag kijkt, waarvan ik denk ja dat is ook maar ten dele zo. Want je kunt ingrijpen in een situatie en daarmee voorkom je dat je vijf keer op een avond terug moet rijden. Dat is volgens mij ook tijdswinst. En als je het dan over tijdswinst hebt, laten we dan onze energie insteken in een instrument waarbij je minder tijd kwijt bent. Dat je dan de maatregel oplegt, en dan met de hulpverlening, he, wat is dat eerste gesprek nou. Is dat om informatie te krijgen om het RiHG in te vullen of is dat onderdeel van het hulpverleningstraject. En daarvan hebben wij gezegd ja dat moet het eerste zijn om informatie te verzamelen om het RiHG in te kunnen vullen en je moet het gesprek zo oriënteren dat je een begin kunt maken met de hulpverlening. Maar de hulpverlening start daarna pas. Maar hulpverlening start het liefst meteen met hulpverlening, maar dat kan niet want dan duurt het echt te lang. Dus daar kunnen we wel met elkaar van gedachten wisselen. Waar kun je daar dan tijdswinst uit halen.

I: En het RiHG splitsen, een van de hulpverlening met zijn handtekening en een van de politie met haar handtekening? Is dat geen mogelijkheid?

R: Ja dat is de werkwijze in Rotterdam, maar de informatie moet dan ergens samenkomen en iemand moet het oordelen, want anders heb je twee adviezen.

I: Kan dan niet iemand van de gemeente de twee adviezen combineren en beoordelen?

R: Maar dan vraag je aan een gemeenteambtenaar om een bestuurlijk, ja, op zich is dat wel hoe, je adviseert te burgemeester wel hoe als ambtenaar om in te grijpen maar dan wordt er wel even vergeten dat het een maatregel is die aan schuurt tegen een vrijheid benemende maatregel. En ik denk dat je dat op advies moet doen van mensen die kunnen zien hoe dat de veiligheid in het geding is. En de inschatting over hoe de veiligheid in het geding is anders als de hulpverlening alleen is dan in combinatie met de politie. Dan heb je wel veel huisverboden maar dan weet ik niet of de kwaliteit daarvan zoals dat nu de weging op zit. En dat komt omdat ik de hulpverlening toch zie als echt soms andere inschattingen en overwegingen maakt dan een HOvJ. Of je zou het hele systeem op de schop gooien, dan zou je mensen hebben die op alle vlakken een afweging kunnen maken maar die zal je nooit hebben. Ik vind over het algemeen dat je een maatschappelijk werker niet zo'n beslissing moet laten nemen.

Transcript interview Leon van Sasse van IJssel

I: Wat is uw ervaring bij het opleggen van een tijdelijk huisverbod? Gaat dat soepel, kost het veel tijd, moet u wachten op andere partijen? Wat is uw ervaring?

R: Het is een in tijd een bewerkelijk proces. Omdat, zoals wij dat hier hebben georganiseerd, de politie die het start met het aangeven van wij hebben een huiselijk geweld situatie die in een huiselijk procedure wordt opgestart. De HOvJ belt dan met de meldkamer en de meldkamer heeft het beschikbare telefoonnummer van het CIT, als het gaat om kinderen, en van het Algemeen Maatschappelijk Werk voor de volwassenen. Die twee partijen worden dan gebeld en die sturen een medewerker naar het bureau waar de HOvJ de procedure gaat opstarten. Daar zit dan, het bellen kost even tijd, reistijd van de medewerker naar het bureau, ondertussen zit de pleger al in detentie. Er loopt soms dan al een strafrechtelijk traject, er is soms ook al een verhoor geweest. Dus dat is heel erg afhankelijk van de casus. Dus daar begint het dan. Dus die twee medewerkers gaan naar het bureau toe en die stellen zich voor aan de HOvJ en die stellen zich voor aan elkaar, en die lezen zich in op de papieren bijvoorbeeld als er een aangifte of als er iets te lezen is lezen ze zich in. En dan gaan ze in gesprek met de achterblijver, de pleger, en als er kinderen zijn dan gaan wij als het lukt met de kinderen in gesprek. Als het pubers zijn dan is het makkelijk, of als ze op het bureau zijn of bij mensen thuis, maar soms zitten de kinderen op school dan kan dat niet of dan moeten we wachten tot de school uit is om daarna de kinderen te spreken. Dus dat is een beetje afhankelijk van de situatie en die gesprekken en informatie leggen we dan bij elkaar. De HOvJ, de AMW en de CIT-medewerker, en met die informatie wordt dan het RiHG door de HOvJ ingevuld. Sommige HOvJs vinden het zelf ook prettig om bij die gesprekken aanwezig te zijn. Dan kost het de HOvJ veel tijd. Want vanaf het moment dat hij ons belt, de aanwezigheid bij de gesprekken en het invullen van de RiHG, daarna het bellen met de burgemeester, in het hele proces is de HOvJ actief betrokken en in het proces aanwezig. En wat ik zie in de declaraties wat ze in hun tijd doen in de procedure, gaat het om een hele snelle, kost het een medewerker van mijn kant vijf uur, en als het om een hele uitgebreide gaat, max acht of negen uur. En als er een HOvJ bij is, dan kost het een HOvJ minimaal vijf, zes, zeven, soms wel acht uur. Dus het is een hele bewerkelijke klus voor een HOvJ.

I: Ik vind het opvallend dat u zegt het is een tijd bewerkelijk proces. Hoe zou u dat willen bewerken dan?

R: We hebben hier een aantal jaar geleden, toen kwam er een signaal vanuit de politie de HOvJ klagen dat het zoveel tijd kost. Dat wilden ze anders. Dus toen was er hier een pilot geweest op een paar bureaus om de HOvJs uit die gesprekken te halen. Dus de HOvJs belt wel ons en wij, hulpverleners, komen naar het bureau en wij praten met meneer, mevrouw en de kinderen. De HOvJs gaan ondertussen andere dingen doen, want die heeft meer taken en die kan op het bureau andere dingen doen. En die hoort van ons dan wel of we klaar zijn met de gesprekken en dan gaat hij met onze informatie het RiHG invullen. Dat zou wel tijd besparen voor de HOvJ.

I: Maar jullie hebben die pilot gedraaid maar het resultaat was negatief? Of hoe komt het dat het niet die werkwijze is geworden?

R: Ja, want dat komt omdat de HOvJs die wilde er helemaal niet aan meewerken. Die vonden het gewoon te leuk, te belangrijk om niet bij de gesprekken te zijn. Die wilden zelf bij de gesprekken zijn. Sommige HOvJs die zeiden ook ja ik ben verantwoordelijk voor de kwaliteit van het RiHG, wat ik invul, dus dan wil ik zelf gewoon horen wat meneer en mevrouw te zeggen hebben. En dan ga ik niet overnemen wat die hulpverleners zeggen, ik wil er gewoon zelf bij zijn. En anderen zeggen ja maar ik vind het gewoon interessant en ik wil gewoon het proces mee maken. Dus de klacht aan de ene kant van de HOvJs het kost

zo veel tijd en de oplossing die de politie bood we gaan de HOvJs uit de gesprekken halen, de HOvJs die wilden dat gewoon niet. En daarom is die mislukt.

I: Ja, ik begrijp dat wel. Want de HOvJs die zetten hun handtekening eronder en die willen er gewoon gevoel bij hebben. Ziet u mogelijkheden om dat anders te doen, dat iemand anders zijn handtekening eronder zet?

R: Ja dat zou wel kunnen, maar dan moet je in de wet natuurlijk iets aanpassen, om het mandaat, het ondertekenen van het RiHG, om dat bij de hulpverlening te leggen.

I: En doet dat ook iets met de kwaliteit van het RiHG?

R: Nee. Wat mij betreft zou dat echt niet uitmaken. Nee.

I: Want de hulpverlening en de politie hebben allebei eenzelfde kijk op een situatie?

R: Ja.

I: Of is er toch wel verschil?

R: Ja, ik denk dat het eigenlijk geen verschil zou uitmaken in de kwaliteit van het RiHG. Wat dan echt wel de voorwaarde is dat je dan wel goeie informatie ophaalt bij plegers, slachtoffers en kinderen en eventueel de hulpverlening eromheen die je helpt bij het invullen van het RiHG op een zorgvuldige manier. Dus hoe completer de informatie die je hebt vergaard hoe beter de kwaliteit van het RiHG. En of dat dan door de hulpverlening gedaan wordt of een Hulp Officier, dat maakt inhoudelijk dan gewoon niet zoveel uit.

I: Ook niet op het veiligheidsvraagstuk en hulpverleningsvraagstuk of zorgvraagstuk? Want die twee zijn toch wel apart.

R: Ja die zijn wel apart, maar ik denk.. je zou misschien eens kunnen testen, zou wel interessant zijn, om twee lege RiHGs voor te leggen en de een in te laten vullen door de hulpverlening en de ander door de HOvJ met dezelfde informatie en dezelfde gesprekken die je hebt gevoerd en dan kijken wat er uit komt zeg maar. Of er verschillen zijn en waar dan.

I: Dat is een goeie, ik heb het nog niet gedaan uiteraard, maar wel over gehad met de beleidsadviseur van burgemeester Krikke en wat zij mij vertelde dat er wel degelijk een verschil is in het advies wat uit het RiHG komt als dat door de hulpverlening wordt ingevuld en als dat door de politie wordt ingevuld. Naar haar mening neigt de hulpverlening toch sneller naar een huisverbod omdat zij hulp willen verlenen. En de politie heeft meer zicht op de hele veiligheidsspiraal. Wat vindt u daarvan? Klopt dat of ervaart u dat niet helemaal?

R: De politie beschikt natuurlijk wel meer informatie vanuit het strafrecht of wat er in het gezin al eerder aan mutaties en informatie is, maar dat zou overgedragen kunnen worden. In mijn beleving, maar dat ligt ook aan de HOvJs die het werk doen of die ervoor kiezen, de HOvJs die geïnteresseerd zijn in het huisverbod, al meer vanuit de zorgkant überhaupt kijken en denken, en minder vanuit straf, handhaving, sanctioneren. Dus de meer echte politie HOvJs die vinden het huisverbod ook een belachelijk ding, te veel tijd, dat zijn de mensen die er ook over klagen. Want die vinden het eigenlijk helemaal geen politie werk.

I: En wat vindt u daarvan? Want het is toch wel een bestuurlijk besluit.

R: Er is bij de start zeg maar, heel veel door de politie gelobbyd om de HOvJs in die positie te krijgen en nu moeten zij eruit. Ja, er is voor allebei wat te zeggen. Eigenlijk vind ik het de HOvJ blijven laten doen wel meerwaarde hebben. Ik zou het jammer vinden als je het bij de politie weg zou halen. Wat ik wel vind is dat er iets aan de capaciteitsvraag zou moeten gebeuren. Want als het nou zo is dat het een HOvJ vijf tot zes uur kost, ja en dan moet je er gewoon voor zorgen dat er genoeg HOvJs zijn met ruimte in hun agenda om met het aantal per dag ermee aan te kunnen. En om wat te doen aan die taken van de HOvJs, ja, dan moet je iets doen aan de taken of zorgen dat er meer HOvJs zijn. En dat kost dan wel misschien een paar miljoen maar ja dat is dan de prijs die je ervoor betaald.

I: Stel we doen wat aan die capaciteit, hoe kunt u daaraan bij dragen?

R: Wat wij hier bieden, zoals hoe wij dat in Haaglanden doen, met de drie partijen, bij de oplegging, het crisisteam als er kinderen bij zijn en het Algemeen Maatschappelijk Werk, dan heb je twee hulpverleners die gesprekken doen en informatie kunnen ophalen dus voor de politie is dat al helpend denk ik. Wij bieden dus capaciteiten al aan in het proces. Veel meer dan dat we nu doen zou ook niet kunnen zeg maar, we doen denk ik al het maximale wat we kunnen. En als de politie zou zeggen goh we stappen eruit en doen jullie de gesprekken maar zelf, dan zouden wij dat ook geen probleem vinden. Dus de keus van de HOvJ of hij erbij wil blijven of andere dingen wil doen in de tussentijd, dat is de keus van de HOvJ. Dus als de politie zou zeggen niet meer bij de gesprekken te zijn, zou dat voor ons geen probleem zijn.

I: In de wet staat nu dat de burgemeester het mandaat bij de HOvJ kan leggen. Stel dat er een wetswijziging komt, een HOvJ of een hulpverlener, wat zijn uw gedachten hierover?

R: Wat wij in ieder geval wel heel erg fijn vinden, is dat niet per se een HOvJ, maar dat de politie bij betrokken is. Dat geeft in ieder geval in voor de veiligheid voor de medewerkers en voor de zwaarte die je de boodschap geeft helpt heel erg als de politie betrokken is. Stel dat alleen de hulpverlener, dat wij naar een woning toe moeten en daar gesprekken doen en dan tegen meneer moeten zeggen goh u krijgt een huisverbod, zou toch vaker een stuk minder indruk maken op een plegger dan als de politie ook een vorm van betrokkenheid heeft. Dat komt door de uniform, door het gebouw, door de sfeer die dat heeft.

I: Als het mandaat bij de hulpverlening komt te zitten en het RiHG door de hulpverlening wordt ingevuld, met informatie aangereikt vanuit de politie, met de handtekening van de hulpverlening, denkt u dan dat er meer huisverboden zullen worden opgelegd?

R: Nou, dan staat het wel nog steeds met de politie en de bereidheid om zaken met geweld überhaupt te melden. Want wij weten natuurlijk niet wat we niet weten, want wij weten waar we bij geroepen worden. Dus het gaat om zaken die door de politie als eerste worden aangetroffen. Dus wij moeten dan wel door de politie erbij betrokken worden. En als zij ervoor kiezen om een huiselijk geweld zaak met een waarschuwing af te doen en ons niet te bellen, dan kunnen we er ook niks mee.

I: Maar ik neem aan dat bij vermoeden van huisverbod dat u dat zelf ook meldt bij de politie toch?

R: Wij zelf wel. Maar goed, de meeste zaken met actueel huiselijk geweld worden toch wel eerste bij 112 bij de politie onder de radar gebracht.

I: Oke. Wat ik toch wel even wil vragen, want er is veel twijfel over het zorgperspectief van de zorgverlener en het veiligheidsperspectief van een politieagent bij de beslissing voor een huisverbod advies aan de gemeente, hoe kunt u hun geruststellen of garanderen dat het van dezelfde kwaliteit is?

R: Wij hier bij het crisisteam, ons werk bestaat ook eigenlijk uit veiligheidsinschattingen maken. Altijd. Er is een crisissituatie in een gezin, betekend altijd dat voor een partij een risico is op veiligheid, op geweld, op

dwang, op dreiging, het kunnen van allerlei dingen zijn. En dat is eigenlijk ons alledaagse werk om zonder te veel informatie vooraf om in contact te komen met het gezin en een inschatting te maken van de aard van de problematiek en de aard van de bedreiging en de mogelijkheden om een hele korte termijn onveiligheid te creëren voor een vrouw of kinderen in een gezin. Dus eigenlijk ons dagelijks werk. En een huisverbod is daarbij een instrument, een kind uit huis halen, aangifte doen, goeie gesprekken houden, het betrekken van het netwerk. Er zijn allerlei instrumenten en huisverbod is er eentje van. En dat is gewoon wat wij altijd doen. En ik denk niet dat de politie zich zorgen hoeft te maken over dat wij te weinig oog zouden hebben voor veiligheid en voor risico's op veiligheid.

I: Ja. En stel in de wet wordt het mandaat verleend naar de hulpverlening, ziet u obstakels die u dan belemmerd? Want de politie heeft in de wet ook bevoegdheden die de hulpverlening niet hebben, zoals binnentreden in een woning, aanhouden, noem maar op. Zijn die nodig?

R: Volgens mij heeft dat geen invloed op het mandaat. Want als het mandaat bij de hulpverlening ligt, dan kan je ook niet als het ook niet een strafrechtelijke verdenking is, de politie vragen om een woning binnen te treden. Zou gewoon niet kunnen, kan nu eigenlijk ook niet. Stel, wij krijgen een signaal van kindermishandeling, een school belt want een meisje verteld dat haar vader haar zou mishandelen. Stel wij gaan daarmee naar een HOvJ, van goh een procedure opstarten, maar er is geen aangifte gedaan en er wordt ook geen aangifte gedaan door iemand, dan kan de politie of de HOvJ niet zomaar de verdachte, of hij is dan nog geen verdachte, zomaar de beoogde uithuisgeplaatste aanspreken als hij de deur niet open wil doen. Want als er geen strafrechtelijk kader is, dan kun je hoogstens de meneer uitnodigen van goh, we willen graag met u praten zou u naar het bureau willen komen? Maar als meneer niet wil, dan komt hij niet.

I: Is het niet zo bij vermoeden van huiselijk geweld dat ze mogen binnentreden?

R: Dan moet de Officier van Justitie daar toestemming voor geven. En die officier gaat dat alleen maar doen als er vermoeden is van een strafrechtelijk feit, van een kindermishandeling of iets. En dat komt nu ook omdat het huisverbod nu in 80 of 85% van de gevallen in de samenloop met het strafrecht gaan. Dus dan heb je automatisch al al die bevoegdheden die je bij het strafrecht hebt. Die worden ook gebruikt in het huisverbod terwijl die eigenlijk daar niet voor bedoeld zijn. Ze worden soms zelfs misbruikt voor het huisverbod.

I: Het is wel grappig dat u dat nu zo zegt, want bij de gemeente hoorde ik juist van nee, het mandaat moet zo blijven zoals het is want de politie heeft bevoegdheden die de hulpverlening niet hebben. Maar eigenlijk zegt u dat al die bevoegdheden bij het mandaat niet nodig zijn. En het mandaat gaat eigenlijk alleen om het bestuurlijk besluit om het huisverbod op te leggen. En u zegt dat de hulpverlening dat net zo goed kan doen als een Hulp Officier aan de hand van de informatie die dan aangereikt wordt. Dus er zijn wel degelijk mogelijkheden om het mandaat aan te passen.

R: Ja, het mandaat. Het RiHG hoeft niet per se aangepast te worden maar wel het mandaat. Kijk, als je het wilt vergelijken met de psychiatrie, de IBS, de in bewaring stelling, een acuut psychiatrisch patiënt kan door de burgemeester ook een IBS op krijgen. Ook een ingrijpende maatregel, bestuurlijke maatregel ook, en de psychiater is degene die de inschatting moet maken of deze persoon een gevaar vormt voor zichzelf? Zo ja, is er hulpverlening mogelijk om dat gevaar weg te nemen door medicatie of behandeling. En zo nee, dan kan de psychiater beroep doen op de burgemeester om een IBS uit te vaardigen. Er komt geen politie, geen strafrecht, er komt niets van te pas. Het mandaat ligt bij de psychiater en die schakelt ermee met de burgemeester. Dat is inhoudelijk een zorgdeskundige een psychiater. Specifieke deskundigheid op psychiatrie en dat is in de wet zo geregeld. Maar dat gaat dus ook om een maatregel die iemands vrijheid ontnemt, uit zijn woning haalt en opneemt in een psychiatrische inrichting. Ja, dus een zwaardere

maatregel dan een huisverbod eigenlijk en daar komt helemaal geen politie aan te pas. Behalve in het uitvoeren daarvan. Want als een psychiatrische patiënt niet opgenomen wil worden, kan aan de politie gevraagd worden om assistentie om de woning binnen te treden, om de patiënt naar buiten te halen of in de ambulance te laten afvoeren. Dus de politie wordt dan wel gevraagd om die bevoegdheden, die alleen bij de politie liggen, om die uit te voeren. Maar alleen op die waar de Hulp Officier van Justitie daar toestemming voor geeft.

I: Ja. Een ander zorg dat bij de gemeente speelt is dat zij denken dat de hulpverlening niet goed door heeft wat voor impact een huisverbod heeft. Want het is een vrijheid benemende maatregel wat u zonet ook zei. Hoe denkt u daarover?

R: Ja, ik denk dat als de gemeente daar zorgen over zou hebben, dan zou je die zorgen weg kunnen nemen door gerichte training en coaches voor die hulpverleners vanuit de gemeente. Er bestaat nog geen cursus voor hulpverleners om om te gaan met huisverbod. Maar er zou niks mis mee zijn als die ontwikkeld zou worden bijvoorbeeld. Om iedereen die hier het huisverbod te mogen doen, het RiHG te mogen invullen, dat daar een verplichte training of cursus bij hoort bij die juridische en inhoudelijke aspecten bij die huisverbod.

I: Ja, want die bestaat dus wel voor de politiemensen. Verrast het u dat er zorgen zijn vanuit de gemeente? En hoe komt dat?

R: Ja, verrast me wel een beetje. Omdat ik dat zelf nooit zo gehoord heb. Maar dat zou dus ook de zorg zijn dat de hulpverleners te licht vaardig zijn zeg maar, of te makkelijk, te vaak huisverboden af zouden geven als het mandaat bij de hulpverlening zou liggen. De bescherming die er nog in zit, maar dat zou je natuurlijk ook kunnen testen, iedereen kan natuurlijk in beroep gaan tegen een huisverbod. Bijna alle beroepszaken die er zijn, worden gewonnen door de gemeente, dat de huisverbod dus instant wordt gehouden door de gemeente en dat die dus terecht, volgens de criteria van de wet, is opgelegd. Dus dan doen we het nu goed zou je kunnen zeggen, want als alle beroepszaken worden gewonnen door de gemeente en door de uithuisgeplaatste worden verloren dan houden we ons aan de wet en de wet wordt goed toegepast. En als wij dan het mandaat krijgen dan zou je misschien zien dat er meer beroepszaken worden gewonnen door de uithuisgeplaatste. Dat zou dan de graatmeter kunnen zijn dan. Dat zou je dan kunnen testen. Stel je voor dat wij voor een half jaar lang het mandaat zouden krijgen, dan zou je kunnen meten hoeveel beroepszaken door de gemeente verloren wordt door ons.

I: Maar stel dat het mandaat bij jullie komt te liggen, dat gaat ook ten koste van jullie capaciteit toch? En is het dan niet zo dat ik over een paar jaar ook hier geluiden hoor van dat het te veel tijd kost.

R: Ja, dat gaat meer werk worden. En waarschijnlijk wel. Zou zomaar kunnen. Het werk is er, en iemand moet het werk doen. Of het nou de politie is of de Hulp Officier of de hulpverlener, het werk moet gedaan worden.

I: Is het een idee dat als jullie het mandaat hebben, dat er dan iemand wordt gedetacheerd naar de gemeente, zodat het niet afgaat van jullie fte's?

R: Dat zou denk ik niet uit maken.

I: Want er komt een gat en dat moet toch weer worden opgevuld.

R: Ja. Het heeft natuurlijk nu ook met de capaciteit van de politie te maken. En dat door bezuinigingen en de krapte bij de politie nu meer gaat knellen. De subsidie van de politie ligt landelijk vast, daar kan de gemeente weinig aan doen, tenzij de gemeente ervoor gaat kiezen van wij vinden het huisverbod zo

belangrijk dat als er weinig capaciteit is bij de politie dan betalen wij onze politie een X-bedrag om die capaciteit bij de HOvJs omhoog te krijgen. Want of de politie nou onze hulpverlening betaalt, want dat doen ze, of de gemeente betalen een pool HOvJs, ik denk niet dat het uit zou maken. Maar er is nu geen subsidie relatie tussen de gemeente en de politie zover ik weet.

I: Maar nu heb ik wel begrepen van de bestuursdienst dat de gemeente ook kampt met capaciteitsvraagstukken. Dus wat moet er echt gebeuren om dit op te lossen denkt u?

R: Het heeft gewoon met geld te maken. Je zou het efficiënter kunnen doen, een beetje winnen door dingen die eigenlijk niet heel erg noodzakelijk zijn te schrappen uit het proces. Dus een HOvJ die ook bij de gesprekken is die de hulpverlening doet, dat is dubbel werk. Dan zou je kunnen zeggen dat moet de HOvJ niet meer doen. Daarmee verdien je een beetje capaciteit terug.

I: Maar er zijn HOvJs die zeggen dat ze erbij willen zitten omdat ze er een gevoel bij willen hebben.

R: Ja, dan zou je dat maar moeten verbieden, haha.

I: Oke. Maar ik heb ook begrepen dat HOvJs soms gesprekken via de telefoon met het gezin hebben. Hoe kan dat dan, als jullie al de gesprekken doen?

R: Ja, dat kan soms dubbel op zijn.

I: Dus daar valt ook nog wel tijd op te winnen.

R: Ja, het is natuurlijk wel van de situatie afhankelijk, maar zo'n proces op het politiebureau bij het uitvoeren van een zaak, bijvoorbeeld als de man in de cel zit en mevrouw ligt met letsel in het ziekenhuis dan is het natuurlijk moeilijk om mevrouw aan het spreken te krijgen. Want die moet eerst gehecht worden of behandeld en dat kost dan tijd. Soms kan mevrouw niet naar het bureau komen, dus dan denkt de HOvJ komt bij haar thuis of gaat dan bellen, als die aanspreekbaar is of als de hechtingen erin zitten. Dus het werk hangt heel erg af van het tijdstip, de situatie die er is. En als meneer niet in de cel zit, dan moet je meneer gaan zoeken. Het kost heel veel tijd als meneer rondloopt, en bellen van goh wil je naar het bureau komen want we willen u graag spreken. Dus het is heel erg per zaak afhankelijk hoeveel tijd het kost en of dat mensen naar het bureau komen of dat je naar mensen thuis moet of actief naar mensen opzoek moet gaan.

I: Is er een soort protocol of vragenlijst die u meeneemt naar zo'n gesprek?

R: Wij hebben een standaard, vragenlijst niet helemaal, maar we hebben een document wat ingevuld moet worden wat medewerkers weten welke vragen zitten in mijn document en moet ik dus antwoorden op krijgen. En we hebben een veiligheidslijst, een checklist met thema's op veiligheid die door medewerkers gewogen moet worden, die staan op papier maar ook in mensen in het hoofd van dit zijn de aspecten waar we naar moeten kijken.

I: Heeft u het gevoel dat de vragenlijst of document met thema's effectiever moet voordat het naar de HOvJ gaat?

R: Nee, ik denk niet dat dat nodig is. Ik heb in ieder geval ook geen signalen gekregen dat HOvJs vinden dat wij op veiligheid bijvoorbeeld te weinig of te licht vaardig checken. Of dat we te weinig veiligheidsaspecten aanbod laten komen. Ik bedoel, misschien zijn die zorgen er maar die hebben mij nooit bereikt zeg maar. Dus dan denk ik dat het voldoende is, zeg maar.

I: Ja. Dus hij kan zo blijven zoals het is. En als de HOvJ niet bij het gesprek is en hij krijgt dat document dan is dat voldoende en hoeft hij niet te bellen. Hoe ernstig of urgent vindt u dit vraagstuk over de capaciteit, dat er echt wat veranderd moet worden? Maakt u wel eens situaties mee waarbij u dacht dit had anders gemoeten? En ligt dat dan echt bij de capaciteiten?

R: Wij komen regelmatig situaties tegen vanuit het crisisteam, gezinnen waar problemen zijn, die worden dan bij ons gemeld met informatie van de politie bellen wij dan, van goh kennen jullie het gezin? Want er is een incident geweest en kennen jullie het gezin? En dan zegt de politie van ja, want we hebben van toen en toen mutaties, ook van huiselijk geweld, huiselijke twist, dronkenschap, nou noem maar op van allerlei situaties, maar die hebben ons nooit bereikt. Dan denk ik goh, als er drie weken geleden ook surveillance in de woning was geweest, waarom zijn wij dan niet gebeld of waarom heeft de surveillance dan niet via de OPCO een HOvJ ingeschakeld om een huisverbod procedure op te starten. Want dat komt voor en dat vragen we ze ook. Van goh waarom is er toen niet ingeschakeld? Ja, dat weten we niet want de OpCo die is nu niet aan het werk dus die kunnen we nu niet meer vragen of het is toen niet opgeschreven, of we vonden het toen niet ernstig genoeg, of er was geen HOvJ beschikbaar want die was met een andere zaak bezig, of in die wijk hadden we toen een aanrijding en een moord dus er was geen mensen meer, allerlei redenen. Wij komen regelmatig tegen dat wij informatie krijgen over bemoeienis van politie bij geweldssituaties die in ieder geval de moeite waard waren geweest om het RiHG in te vullen. Voor de taxatie waren ze zwaar genoeg om zeg maar om de taxatie te gebruiken. En dat gebeurt dus niet omdat de politie er iets anders mee heeft gedaan.

I: Had u gewild in dat soort situaties dat u het heft zelf in handen kon nemen? Of wat had u willen doen in dat soort situaties?

R: Het zijn situaties waar wij überhaupt niets van weten. Omdat de surveillance van de politie is in de woning geweest. In de ideale wereld zouden wij vaker door de politie betrokken willen worden om mee te denken over de aanpak van het incident wat naar voren is gekomen. Nu is het alleen de politie die daarover denkt en beslist met de kennis en de opdracht die de politie heeft, maar dat wordt niet gevoed zeg maar met de kennis van de hulpverlening. En als je de hulpverlening vaker zou laten meedenken over de incidenten die bij de politie binnenkomen dan zou je een bredere kijk hebben en misschien vaker besluiten om iets anders te doen dan de politie nu vaak doet. En wat er nu te vaak gebeurt is dat ze in een woning komen met geweld en zeggen goh meneer niet meer doen want de volgende keer heeft het gevolgen en dan een zorgmelding maken en die naar Veilig Thuis sturen. En dat ligt er twee dagen later een zorgmelding bij Veilig Thuis, en die gaan dan hun eigen werkproces doen en dan is die incident al geweest zeg maar.

I: De situatie die u nu schets, dat kwam ook ter sprake bij de sessie, dat sommige agenten niet weten van het tijdelijk huisverbod, wat dus ook meespeelt in het gemis van informatie wat niet bij jullie komt te liggen.

R: Ja. Het voorbeeld wat genoemd werd was dat een mevrouw aan het bureau komt met een blauw oog om te zeggen ik wil aangifte doen van huiselijk geweld en dan krijgt ze de boodschap mee dat ze over drie dagen om 12 uur langs kan komen voor het gesprek om de aangifte op te nemen, terwijl zij nu met letsel aan het bureau staat. Nou, daar gaat dus iets mis.

I: Dus de informatiestroom tussen politie en hulpverlening moet verbeterd worden. Maar dat kost weer tijd.

R: Dat kost weer tijd. Wij gaan hier proberen om een pilot te doen, op twee bureaus in Den Haag, op bureau Laak en op bureau Beresteinlaan, om een periode van drie maanden alle meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling die bij de politie binnenkomen op die twee bureaus, dat de politie altijd gaat bellen met ons en met ZSM en de Officier van Justitie. Daar hebben we nu subsidieaanvraag voor, dat gaan we

proberen in te dienen, met de gemeente samen om dat drie maanden uit te proberen en dan kijken wat we op huisverboden.. het zou kunnen dat we in die drie maanden op die bureaus meer huisverboden gaan zien omdat de hulpverlening meekijkt bij een incident en dan kan zeggen goh dit lijkt ons een huisverbod waardige situatie laten we het RiHG erbij halen en een Hulp Officier mee laten kijken. Dat zou de uitkomst kunnen zijn ja.

I: Ja. Nu hoor ik u een aantal keer zeggen subsidie vanuit de gemeenten, maar een huisverbod is toch een maatregel die onder de verantwoordelijkheid ligt van de minister van het ministerie J&V. Wat kan het ministerie hierin betekenen? Wat zou u hen willen vragen?

R: Om de capaciteit bij de politie meer te laten aansluiten bij wat er nodig is om een huisverbod in te zetten daar waar het passend is. En hoe de politie dat doet, dat kan ik moeilijk beoordelen, maar als de klacht nu is het kost ons zoveel tijd en die tijd hebben we eigenlijk niet, dan is dat wat het ministerie van Justitie zou moeten doen. Om te zorgen dat de capaciteit die er nodig is om het huisverbod optimaal te laten inzetten, om te zorgen dat die capaciteit er ook echt is.

I: En het gemis van de informatie die vanuit de politie niet hier bij de hulpverlening komt is dat op te lossen door het mandaat naar de hulpverlening te zetten?

R: Nee.

I: Heeft u nog verder vragen of opmerkingen?

R: Ik vond het wel bijzonder dat bij de sessie van het Verwey Jonker dat je ziet dat de vier grote steden allemaal een eigen traject hebben ontwikkeld. We hebben een wet maar in elke stad wordt er toch op een andere manier met andere partijen. Ik vind het interessant om te zien dat er verschillen zijn, wat ik graag zou willen weten is of het effect, of het uit maakt. Heeft het ene model meerwaarde dan het ander? In alle gevallen blijft het gewoon een capaciteitsprobleem. Dus dat blijft gewoon bestaan. En wat ik ook interessant vond was dat er blijven geïnvesteerd moet worden binnen de politie in kennis over huiselijk geweld en het huisverbod. Want als de jongens en meisjes van de surveillance überhaupt niet weten dat het bestaat of dat we huiselijk geweld allemaal een serieus probleem vinden en er serieus over moeten zijn, dan gaan zij er niet zo snel eraan zitten. Dus er moet ook binnen de opleiding binnen de politie zelf zeg maar blijven aandacht krijgen in training, coaching en ik weet niet wat ze allemaal hebben. Dus daar is denk ik wat justitie er ook blijven aan zou moeten doen. Zorgen dat die kennis er gewoon breed bij de politie blijft leven. Wat ik ook wel interessant vond om te horen van Amsterdam was dat zij alle mutaties elke dag gewoon bekijken op huiselijk geweld en als zij vinden binnen de politie dat er een zaak gemist is, dat eigenlijk huisverbod waardig zijn, dat zij zelf binnen de politie aanspreken op goh ga hier een procedure starten. Dat kennen we hier in Haaglanden niet, terwijl, ik denk dat het heel goed is dat zij dat doen, maar het is niet zo dat er in Amsterdam meer huisverboden zijn absoluut of per hoofd van de bevolking dan in Rotterdam of Den Haag. Dus de politie lijkt het daar beter te doen, maar toch hebben zij niet meer huisverboden. Wat de politie hier heeft gedaan, voorheen waren het er iets van 150 gemandateerde HOvJs die zo nu en dan huisverbod procedures deden, dat we hebben gezegd dat gaan we terugbrengen naar een kleinere pool met mensen die er vrijwillig voor kiezen. Nu zijn er elke dag in Haaglanden, in Hollands Midden, altijd drie of vier HOvJs met een lege agenda die huisverbod procedures kunnen opstarten. Nou dan is er eigenlijk heel veel capaciteit. Want als een huisverbod ongeveer 5 uur zou kosten, dan zou een HOvJ twee per dag kunnen doen. En drie HOvJs beschikbaar dan zou je wel 6 huisverboden kunnen doen. Zes maal zeven is 42 in de week, nou dat is echt een vereenvoudiging van wat we nu hebben. Dat doen ze nu met die pool vanaf half april, maar het aantal huisverboden is maar heel lichtjes toegenomen vergeleken met de periode ervoor, dus het heeft nog niet echt gewerkt. Mijn beeld was er is ineens heel veel capaciteit vrijgemaakt, maar in de praktijk blijkt dat tegen te vallen.

Transcript interview Bas van Benschop, Geert-Jan Wenneker en Marco Haas

Bas van Benschop, Marco Haas en Geertjan Wenneker Ministerie van J&V

R: Marco Haas, staat het ook gelijk op band. Tot vorige week was ik coördinator van het parlementair cluster hier bij DG Politie, dus alles rondom parlement en Kamervragen, debatten, maar ook verschillende overleggen die wij coördineren. Maar ik ben vorige week gestart als teamleider Informatie en Analyse Team, dus gecombineerd team van politie en DG P&V op het gebied van onderzoeken op de effectiviteit van politie eigenlijk. Dat is heel simpel gezegd. Dat doen we op basis van data-analyses en kwalitatieve analyses.

R: Mijn naam is Geertjan Wenneker, dezelfde DG. Ik werk bij programma Potentieel Beleidsontwikkeling. En ik heb het dossier Sociaal Domein, wel een brede en groot dossier en daar valt ook het onderwerp Huiselijk Geweld onder. En waar ik tot nu toe hiermee in aanraking mee gekomen ben is vooral vanuit thema's zoals tolking. En in het najaar moet ook een beleidsreactie worden geschreven, daar is een ander DG voor over beschermingsbevelen, waar dit ook een van is. Dus ik ben vanuit die optiek ook benieuwd hoe je daarnaar kijkt.

R: [Bas van Benschop]. Ja en ik zit in het programma PI, politiebestel informatiefunctie. En ik hou me nu zelf vooral bezig met het Gezag dossier. Dus met name de Officier en de burgemeester die bepaalde taken hebben. En ik moet zeggen we hebben veel gesprekken gehad met het OM en burgemeesters, en met name die vraag, wat ligt er nou precies bij de politie om te doen, daar hou ik me ook mee bezig. Met deze wet zelf heb ik nog geen ervaring.

I: Ja, want het opleggen van een tijdelijk huisverbod is natuurlijk wel een bestuurlijke beslissing, dat niet echt met het strafrecht te maken heeft maar het hangt wel heel nauw met elkaar samen. Sommige HOvJs zijn heel enthousiast en voeren het graag uit, maar ook een heel grote groep zegt dit hoort niet bij mijn politiewerk. Zij vinden dat het hele proces, het ernaar toe gaan van het opleggen van een tijdelijk huisverbod, daar komen heel veel dingen bij zoals gesprekken voeren met de gezinnen en de hulpverlening, dat gaat ten koste van minstens 6 uur van een HOvJ per case.

R: [Geertjan Wenneker]. Ik zat net te denken en hetgeen wat mij net op komt is dat het een bestuurlijke taak is, maar zou je die überhaupt wel bij een hulpverlening instantie kunnen beleggen dan?

I: Nou, ik heb dus ook de hulpverlening gesproken hierover en zij hadden als voorbeeld genomen het IBS, inbewaringstelling, van psychiatrische patiënten, en het argument was de psychiater die heeft ook gewoon het mandaat zonder dat de politie bij komt kijken en hij kan ook zo'n vrijheidsbenemend besluit maken, dus waarom kan de hulpverlening dat niet bij een tijdelijk huisverbod?

R: [Marco Haas] Is dat niet onder gezag van een Hulp Officier misschien? Want in de wet is het een bevoegdheid van de burgemeester en die heeft het dan door gemandateerd in de wet aan de HOvJ. Direct aan de HOvJ of eerst de politiechef?

I: Nee, in de wet staat dat de burgemeester het mandaat aan de HOvJ kan mandateren.

R: [Marco Haas] Ja, en het argument dat het een bestuurlijke taak is en geen strafrechtelijke taak en daarom een HOvJ daarvoor niet in aanmerking zou komen, snijdt volgens mij niet direct hout. Want een HOvJ doet niet alleen strafrechtelijke taken maar ook taken ten dienste van justitie bijvoorbeeld, ik noem

maar bij binnentreden van een gerechte deurwaarde, dan moet de HOvJ erbij zijn om de rechten van de persoon waar binnengetreden wordt te beschermen. Dat heeft ook niet direct met strafrecht te maken.

R: [Bas van Benschop] En dat heeft ook wel, deze wet heeft te maken met, het heeft wel raakvlakken met strafrecht. Dat heeft wel, even kijken naar het politie domein, als je wilt kijken naar de Officier van Justitie of de burgemeester, het is eigenlijk ook geen burgemeester, ja de burgemeester doet het, maar het is geen openbare orde taak. Want het gaat om binnen een huis. Eigenlijk is de klassieke taak openbare orde van een burgemeester, dat is het in ieder geval niet eigenlijk.

R: [Marco Haas] Dat is tot aan de voordeur.

R: [Bas van Benschop] Ja. Dat is wel een lastige. Ja ik weet niet goed hoe het precies in die psychiatrische regeling is hoor, maar het zal uiteindelijk ook gewoon een autoriteit, neem ik aan, in beeld komen op enig moment.

I: Wat ik heb begrepen is dat een psychiater zo'n besluit kan nemen namens de burgemeester. Maar wat ik mij afvroeg, uiteindelijk komt het neer op een capaciteitsvraagstuk, wat doen jullie hier op het ministerie eigenlijk tegen de tekorten?

R: [Bas van Benschop] Nou ja kijk, wat dat betreft hou ik me meer met de politie bezig is altijd de schaarste, er is altijd tekort. En soms zijn er specifieke redenen, dat de tekorten soms groter is, wat Marco zei bijvoorbeeld de uitstroom van politiemedewerkers. Dan is er extra geld voor beschikbaar. Dus er kunnen extra tekorten zijn waar we dan naar moeten kijken, maar op zich heb je altijd schaarste. Dat is een beetje het lastige van ons werk.

R: [Marco Haas] Ookal zou je 2000 politieagenten bij plukken dan, mensen hebben liever 3000 extra. Dus dat houdt je altijd.

R: [Geertjan Wenneker] En je hebt in het regeerakkoord dat er meer middelen zijn gereserveerd voor politiecapaciteit. Zo'n 291 miljoen. Dat heeft geresulteerd in 1111 fte voor politie erbij. En dat is dus verdeeld over de eenheden, dus op zich hebben de eenheden zelf de mogelijkheid om die indeling verder in te vullen. Dat is dan bijvoorbeeld, in algemene zin wat het ministerie dan doet, maar ik denk dat iedereen vooral probeert mee te denken over hoe dingen binnen de politieorganisatie efficiënter kunnen. Processen, maar ook mee te denken over hoe capaciteit meer vrijgespeeld zou kunnen worden. Uiteindelijk is het aan de politie zelf om te bepalen het een en ander in te richten. Dus de politie gaat er zelf over, maar we proberen wel in grote lijnen mee te denken. Als het gaat over de beleidsimpact, dat wordt bij ons ook bekeken ja.

R: [Marco Haas] Waar de minister verantwoordelijk is voor het genereren van het politieapparaat, dus gewoon het neerzetten van de politie en middelen beschikbaar stellen waarmee de politie dan kan handelen, en in dit geval dus geld beschikbaar stellen om de totale 52000 operationele politiemensen in dienst te hebben. Hier staan de politie in overleg met het gezag, in dit geval dan de burgemeester en de hoofdofficier van justitie bij eenheid. Hoe wil die, dan die 52000 mensen inzetten. Maar wij gaan daar niet direct over. Waar wij dan wel weer meedenken, is dat als er een nieuw beleid komt of een nieuwe wetgeving dat er vanuit de politie wordt nagedacht samen met de politie wat heeft dit nou voor impact?

I: Dus jullie evalueren het beleid. Maar is het tijdelijk huisverbod ook aanbod gekomen of dat nog niet?

R: Nee dat nog niet.

R: [Bas van Benschop] Nou ja, kijk we hebben sowieso ook rapporten, dus als het gaat om bevoegdheden checken, wij maken deze wetten ook niet he, dat zijn andere onderdelen van het ministerie, wij hebben deze wetten ook niet gemaakt.

R: [Marco Haas] Een heel ander voorbeeld misschien over hoe wij daar mee omgaan, wij zijn daar allebei bij betrokken. Er is een wet aangenomen over gezicht bedekkende kleding. En daar zijn ik en Bas bij betrokken om mee te denken over wat is dit nou voor de capaciteit van de inzet van de politie. Onze conclusie was in principe niet heel veel tenzij de burgemeester wil dat er heel hard op gehandhaafd wordt. Ik kan me voorstellen, maar ik ken de hele geschiedenis van deze wet niet, over wat er opgenomen is in de wet zelf of in de toelichting of de wetbehandeling toen die tot stand gekomen is, want weet jij van wanneer die wet is?

I: Hij is in werking gekomen in 2009, maar er is sinds 2006 erover gelobbyd. De wet is tot stand gekomen in de wens van de politie omdat zij voor de wet veel situaties mee maakten dat er situaties zijn waar er huiselijk geweld was maar zij konden in het strafrechtelijke kader niet handelen omdat er geen strafbaar feit is gepleegd. Dus de wetmakers zijn de politie tegemoetgekomen door te zeggen van met de wet Tijdelijk Huisverbod kun je een tijdelijk huisverbod uitvaardigen om het slechte onderbuik gevoel bij de politie weg te nemen zodra zij weer weg moeten omdat ze niemand kunnen aanhouden.

R: [Marco Haas] Staat er in de toelichting van de wet iets over de capaciteit van de politie?

I: Dat heb ik nu niet gelijk paraat, maar ik kan wel wat vertellen over hoe de G4 met de capaciteit omgaat. In de Haaglanden hebben ze een pilot gedraaid, waarbij ze in plaats van 150 HOvJs in te zetten op huisverboden hebben ze dat in kleinere pools gedaan en hebben zij de HOvJs niet meer betrokken bij de gesprekken met de hulpverlening en gezinnen. Maar uiteindelijk is die werkwijze het niet geworden omdat de HOvJs toch een feeling willen krijgen over wat er precies gebeurd is. Dus daar botst het een beetje, want aan de ene kant willen ze weten wat er speelt maar aan de andere kant is er geen capaciteit.

R: [Marco Haas] Ja, want tegelijkertijd moeten ze een besluit nemen, maar dat moeten ze geïnformeerd doen, en daar moeten ze dus tijd in steken.

I: Ja, ik weet niet of jullie het RiHG kennen? Het Risicotaxatie instrument Huiselijk Geweld. Dat is een instrument om het proces op te starten waar je allemaal vragen invult die betrekking hebben op de verdachte, de familie en ernst van de situatie. En de informatie vergaren om dat te kunnen invullen kost veel tijd, maar de handtekening die eronder komt moet van een HOvJ komen, omdat dat zo in de wet is geregeld. En de hulpverlening en de HOvJs vinden dat als het mandaat breder is, dus als ook de hulpverlening het RiHG kan invullen en ondertekenen dat dat de werkdruk bij een HOvJ verlicht.

R: [Bas van Benschop] Ja, want die wet gaat over het wegnemen van acuut gevaar toch? Van onmiddellijk gevaar voor mensen die ergens wonen. Want is het dan per definitie te maken met een verward persoon? Want we hebben het over hulpverlening hebben we het nu.

I: Ja, de hulpverlening als in de jeugdbescherming als er kinderen zijn en voor het slachtoffer die dan achterblijft. Maar het hoeft niet per se met verwarde personen te maken hebben.

R: [Bas van Benschop] Nee precies, want het klinkt wel als een vrij hard iets toch he. Want ook mensen met psychisch gedrag, dan valt dat ook op die mensen zeg maar, het gaat ook echt om het isoleren van gevaar. Bescherming van de omgeving, de directe omgeving in een huis.

R: [Marco Haas] En het hoeft helemaal niet iemand in een zorgkader te zijn. Kan ook gewoon een heel aggressief iemand zijn.

R: [Bas van Benschop] Ja, en dan heb je natuurlijk ook gewoon wat je ook bij strafrecht hebt natuurlijk ook altijd slachtofferzorg, dat zit nu in de richtlijnen en wordt belangrijker gevonden en terecht. Maar de grip ligt gewoon ook bij de harde bescherming tegen geweld, tegen de zwaarmacht van de overheid van de politie.

R: [Marco Haas] Wat ook staat in de politietaak. Hulpverlener die behoeven.

I: Nu is het voorstel om de politierol niet te minimaliseren of helemaal weg te nemen, maar alleen het mandaat aan te passen. Om het proces op te starten en de gegevens in het RiHG in te vullen dan kan de politie net zo goed zijn deel uit het politiesysteem aanrijken en dat de hulpverlening met de burgemeester schakelt.

R: [Marco Haas] En is daar al een berekening gemaakt op wat dat in capaciteit zou schelen?

I: Nee, nog geen berekening.

R: [Marco Haas] Maar veel zal ook, je zegt het zelf al, uit de politiesystemen komen. Dus een deel van het werk om het dossier op te bouwen, het is ook niet bij een incident he, over het algemeen neem ik aan, gaat dit om een rij aan incidenten. Die over het algemeen bij de politie gemeld zijn als die in het politiesysteem staan. En de hulpverlener kan daar niet bij, mag daar ook niet bij. Dus dan zou toch de politie, in ieder geval, een deel van dat dossier moeten aanleveren.

I: Maar dat is het dus juist. De mutaties in het politiesysteem kunnen zij doorgeven aan de hulpverlening die dan met die gegevens het RiHG invullen.

R: [Marco Haas] Maar mag dat?

I: Dat wilde ik dus net vragen.

R: [Bas van Benschop] Ja nou dat is dus wel vrij problematisch he. Dat is wel iets waar we veel mee te maken hebben op allerlei verschillende terreinen, op ondermijning, he, het aanleveren van politiegegevens dat is vrij problematisch.

I: Hoe komt dat door?

R: [Bas van Benschop] Nou ja, je moet dat beschermen omdat daar hele gevoelige gegevens in zitten. Op het moment dat iemand van ons in aanraking komt met de politie op een andere manier zeg maar, omdat wij iets gedaan hebben, dan wil je ook gewoon graag dat daar heel zorgvuldig mee wordt omgegaan. En dan wil je ook niet dat iedereen er zomaar bij kan komen. Alleen als er echt goeie redenen voor zijn. Als het echt goed geregeld is.

I: Maar u ging over efficiëntie toch? Maar komt u dan niet vaak situaties tegen waar door beperkingen op het uitwisselen van gegevens processen langzamer gaan?

R: [Marco Haas] Zeker. Ik houd me dan niet direct bezig met het vervolg, maar inderdaad administratieve lasten, die hebben allemaal een doel en bijvoorbeeld in de wet Politiegegevens en de AVG, algemene verordening gegevensbescherming, daar is gewoon vast gelegd hoe je met bepaalde gegevens om moet gaan. Je wilt natuurlijk niet dat alles zomaar aan iedereen gegeven wordt.

R: [Bas van Benschop] En dit is gewoon politiek een enorme issue. Het stond ook gewoon prominent in het regeerakkoord dat in de strijd tegen ondermijning dat er gekeken wordt naar hoe die overheden beter kunnen samenwerken en meer informatie kunnen uitwisselen, de Raad van State heeft daar een tijdje geleden op geadviseerd, van nou je kunt er zoveel wetten tegen aan gooien als je maar wilt, maar je zult

altijd een afweging moeten maken. Van hoe heb je die gegevens echt nodig? Je hebt altijd die hobbels nodig, omdat zo enerzijds de belangen van efficiency en anderzijds bescherming van persoonlijke levenssfeer. Dat kan zeker een slag beter dan het nu is hoor, maar, er wordt wel hard aan gewerkt, maar dit zal altijd ingewikkeld blijven. En dan heb je op zich wel genoeg processen waarbij je kan denken nou heeft de politie maar een heel klein deeltje, dat kan misschien wel een stuk efficiënter worden georganiseerd. Maar hier, de indruk die ik nu een beetje heb, zo hier bij het gesprek en wat ik hier over gelezen heb, is dat het politiegehalte, het beschermingsgehalte, de harde kant toch best wel groot is. Want het gaat hier toch om bescherming tegen iemand die gevaar oplevert voor zijn omgeving.

R: [Marco Haas] Meer een zorgplicht.

I: Nu krijg ik in het veld te horen dat het een in tijd bewerkelijk proces is. Dan kom je toch wel uit op hoe het is geregeld in de wet.

R: [Marco Haas] Er zijn natuurlijk, ik ken het proces niet, misschien zijn er mogelijkheden om het proces minder bewerkelijk te maken, bijvoorbeeld dat je direct een taak aan iemand anders kan overdragen, dat weet ik niet. Dat kan ik niet inschatten. Maar het blijft bij een deel dat zal altijd bij de politie blijven, omdat een groot deel van de informatie gewoon niet bij de zorg ligt, maar gewoon bij de politie. En dan wie er uiteindelijk zijn handtekening eronder zet is wettelijk heel relevant maar in de werkelijkheid misschien wel minder. Want als je toch al 90% moet aanleveren van de politie, dan is het niet heel veel meer werk om ook nog je handtekening te zetten. Dus dat is niet een sterk argument.

I: Maar die handtekening is wel heel belangrijk bij het voeren van de gesprekken. Want in de pilot die was gedraaid in de Haaglanden, toen hebben ze de HOvJs uit de gesprekken gehaald, maar wat zij zeiden was kijk mijn handtekening komt eronder dus ik wil wel weten wat er is geschreven, hoe ernstig het is en of het wel klopt.

R: [Marco Haas] En dat veroorzaakt weer werk.

I: Ja en dan kom je weer terug bij de wet, van het mandaat ligt bij de HOvJ.

R: [Bas van Benschop] Ja, ik zit zo even te denken, sowieso, het is wel echt een beschermingswet ding he. Ik denk vanuit onze kant, vanuit de politie, ja op tal van terreinen heb je die vraag, van ja is het wel van politie. Want de kerntaak, kernwaarden ter discussie van politie gaat wel decennia terug in de tijd natuurlijk. Maar met name hier zie ik wel echt duidelijk een taak voor de politie. Ja, van die acute bescherming, wat je ook in de wet leest he, onmiddellijk gevaar.

I: Ja ik begrijp wel dat de politie bij binnentreden van een woning bij is, bij de gesprekken bij is. Maar al dat invullen, is dat een politietask?

R: [Bas van Benschop] Nou wat Marco net ook zei he, dat bepaalde facetten gewoon door andere instanties worden gedaan, maar goed dan zou je nog steeds, he, even uit de natte vinger, 90% van het werk wel politie zijn. En dat dan uiteindelijk de Hulp Officier er verantwoordelijkheid voor draagt. Vind ik opzicht niet gek. Want tegenwoordig, ik denk dat er maar weinig processen zijn die de politie alleen doet. Je hebt altijd wel meerdere instanties waar elke instantie zijn eigen deel moet doen.

R: [Marco Haas] Weet jij wat de rol is van het Veiligheidshuis is in dit soort casussen? Dat lijkt mij wel een relevante instantie in dit geval dan. Het Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband onder voorzitterschap van de burgemeester, waar de politie ook bij zit maar ook zorgpartners, in sommige gevallen ook het Openbaar Ministerie. En dat is een tafel waar heel veel informatie gedeeld wordt. En ik kan mij voorstellen dat dit soort casussen juist daar op tafel liggen.

I: Ja de politie schakelt wel met Veilig Thuis, het CIT, jeugdbescherming en de gemeente natuurlijk. Maar wat ook een oorzaak is voor de daling in het aantal huisverboden terwijl het aantal meldingen gelijk is gebleven, is dat de mutaties in het politiesysteem, dat de surveillant iets heeft opgemerkt, maar dat dat deel niet wordt gecommuniceerd naar de hulpverlening. Dus dan is er iets met de informatiestroom die dan leidt tot geen procedure.

R: [Marco Haas] Ja, een Hulp Officier, die kan wel bij die informatie. Maar waarom zou dat dan naar de hulpverlening gecommuniceerd moeten worden?

I: Zodat zij sneller kunnen ingrijpen en procedure kunnen opstarten.

R: [Geertjan Wenneker] Dat is ook wel een punt wat terugkomt in het WODC-rapport erg naar voren komt. Op meerdere momenten eigenlijk. Ik heb het over het WODC-rapport over beschermingsbevelen. En bij de presentatie daarvan, daar was ook politie bij aanwezig. Wat een van de informatie uitwissel knelpunten daar waren aangegeven was bijvoorbeeld informatie tussen OM en politie, dat gaat natuurlijk ook gewoon om een huisverbod waarbij de politie niet weet dat er een huisverbod is. Dus dan zit het gewoon echt op het praktisch uitvoeringsniveau want het OM moet de politie informeren welke adressen dat dan zijn en wat er dan precies aan de hand is. Maar het is wel een rode draad dat we steeds terug zien komen, dat er wel dingen worden besloten maar niet aan elkaar worden geknoopt.

I: Houden jullie je ook bezig met het ontwikkelen van de opleiding bij de politie? Want vaak weten jonge meisjes en jongens niet van het middel af.

R: [Marco Haas] Nee, wij zijn niet direct betrokken bij de academie, zowel niet van de basisopleiding als de wijkagenten opleiding. Maar het zijn niet altijd hele jonge mensen hoor de wijkagent, de noodhulp wel. Maar dat is vooral aan de politie zelf en de politieacademie.

I: Oke. Dus daar gebeurt niet zoveel op het ministerie?

R: [Marco Haas] Nee, hoogstens als er aanleiding ertoe is om in een bepaald thema te investeren in de opleidingen. In de afgelopen jaren is er veel geïnvesteerd in zeker opleidingen en anti-terrorisme.

R: [Bas van Benschop] Ja dat er gewoon extra mensen opgeleid moeten worden vanwege die uitstroom en regeerakkoord, extra geld, maar meer op de hoofdlijnen dus. En zeker nu, een paar jaar geleden is de politieacademie echt aan de politie geplakt, het is officieel nog een aparte PO maar het zijn toch dezelfde mensen, juist om die wisselwerking tot stand te brengen. Want als er een organisatie is die weet wat de politie nodig heeft, dan is dat de politie. Dus primair vindt dat tussen de politie en academie zelf plaats.

I: Oke. En over de subsidie voor de politie, die staat nationaal vast? Want een voorstel van HOVJs is om een HOVJ te detacheren naar de gemeente en dat de gemeente hem of haar betaald.

R:[Bas van Benschop] Ja daar is over gesproken, maar dat is niet zo hoe in het systeem geregeld is. De HOVJ heeft een bijzondere aard van politiewerk en het is ook wel echt een sluitend systeem. En de middelen daarvoor, geld en aantal mensen, wordt wel echt centraal via het ministerie beschikbaar gesteld. Want anders kan er van alle kanten, dan is daar ook geen zicht meer op. Het is wel zo dat het systeem steeds flexibeler wordt. Want de nationale politie is nu paar jaar. Maar bij de doorontwikkeling van de nationale politie wordt het systeem nu wel flexibeler gemaakt. Zodat ook het lokaal gezag steeds meer invloed heeft en steeds meer mogelijkheden heeft om te sturen. Binnen de eenheid is het nu al zo he, wat Marco zei, dat de Hoofd Officier en een burgemeester dat tot een verdeling kunnen komen van de sterkte. Dus je kunt niet buiten het systeem mensen inhuren of zo, zo werkt het niet. De politie wordt wel echt centraal geregeld zei het wel dat het systeem steeds flexibeler wordt.

R: [Marco Haas] Dus wij stellen, de ministerie zorgt ervoor dat er een politie is over het hele land, en de burgemeester bepaald samen met de Hoofd Officier per eenheidsleiding hoe die politie gebruikt wordt. Dus uiteindelijk is het de keus van de politie om die in te zetten in bijvoorbeeld het Tijdelijk Huisverbod of voor aanpak woningbraak. Simpel gezegd. En alle andere miljoen taken die de politie heeft. En de burgemeester in overleg met de Hoofd Officier moeten daar keuzes in maken. Jij had het net over het WOCD-rapport, ken je dat rapport?

I: Nee, ik heb wel een adviesrapport gelezen van Regioplan aan het ministerie specifiek over het tijdelijk huisverbod. En daarin stond ook dat er gekeken moet worden naar capaciteiten. Maar over welk rapport heeft u het over?

R: [Geertjan Wenneker] Ja van het WOCD, dat is denk ik een week of twee geleden verschenen. Ik weet even de titel niet uit het hoofd, maar het gaat over het gebruik van beschermingsbevelen. Van de politie is Maaike van de Berg bij betrokken en er moet nog een beleidsreactie op komen dat zal zo in het najaar zo zijn. Het is al openbaar. Het is gewoon te vinden via google. Maar misschien ook interessant om ook intern na te gaan bij Maaike van de Berg, wat zij daarvan vindt, dat is ook nog wel een goed punt. Maar beschermingsbevelen is natuurlijk wel breder dan het tijdelijk huisverbod. Dus dat is wat meer.

R: [Marco Haas] Effectiviteit van beschermings...?

R: [Geertjan Wenneker] Dat zou heel goed kunnen dat dat de titel is.

R: [Marco Haas] Handhaving en veiligheid bij strafrechtelijk contact locatie en gebiedsverboden.

I: Oke, en welk verband ziet u hiertussen?

R: [Geertjan Wenneker] Mijn aanviegroete vanuit mijn dossier is eigenlijk meer stalken, waarbij ook huisverboden worden opgelegd. En onderdeel van dat WOCD-rapport gaat over stalken en stalken is ook een hot onderwerp zou je kunnen zeggen. Er komt ook een inspectierapport uit over een specifieke casus in Rotterdam, dus er gebeurt wel het een en ander. En politiek is er ook veel aandacht voor, zowel vanuit de minister als de kamer. Dat is in ieder geval de aanviegroete waar ik bij betrokken ben. En zowel op dat inspectierapport als dat WOCD-rapport zal in het najaar beleidsreacties worden geschreven.

R: [Marco Haas] En er is een evaluatie geweest van die wet Tijdelijk Huisverbod in 2013.

I: Ja, van Regioplan. Dus wat betreft het tijdelijk huisverbod gebeurt nog niet zoveel op de werkvloer.

R: [Geertjan Wenneker] Ja maar de vraag is ook of wij daar wel goed in het land staan durf ik wel te stellen. Want wij hebben tot nu toe niet die problemen gehoord. Dus het is nieuw. En de vraag is ook even of dat op te lossen is, of het op een andere manier te beleggen, of dat kan. Want iemand moet het doen. De hulpverlening zou het dan moeten doen maar de vraag is hebben zij daar dan de tijd voor. Los van die vraag, is het ook een principiële vraag die we net ook hebben besproken van moet je dat wel willen.

R: [Marco Haas] Of je dat moet willen en het is ook wel relevant om te weten waarom men toen die tijd die keuze heeft gemaakt. Daar zal ongetwijfeld een goeie reden voor geweest zijn.

I: Ja, waarom die keuze is gemaakt, de beleidsadviseur van de burgemeester vindt dat een HOvJ beter inzicht heeft op het hele veiligheid spectrum dan de hulpverlening. En het argument is eigenlijk als het mandaat bij de hulpverlening zal liggen dat zij dan meer vanuit het zorg perspectief zullen kijken en dus meer huisverboden zouden opleggen maar dan die in kwaliteit niet meer zijn.

R: [Marco Haas] En dat is maar een klein deel van het spectrum, van het verhaaltje. Maar ik bedoelde toentertijd toen die wet gemaakt werd in 2008 en 2009 hebben ongetwijfeld heel veel mensen hierover nagedacht hoe je dit zou kunnen beleggen en ik denk dat je dat wel kunt terugvinden in de wetsgeschiedenis.

I: Ja, nou dat heeft dus te maken met die slechte onderbuikgevoel van agenten die dan zonder in te kunnen grijpen het huis weer moeten verlaten.

R: [Marco Haas] Ja, maar goed, de wetsgeschiedenis, als het goed is staat dat er ook allemaal bij, op wetten.nl, bij de wetstoelichting en volgens mij als je dan zo'n wet gaat evalueren wat je dan aan het doen bent, moet je ook goed kijken wat zijn de overwegingen toen geweest om het op deze manier te doen. Want het is niet, wat je zegt, de wet dat kwam inderdaad door het onderbuikgevoel, maar toen zijn allemaal keuzes gemaakt van hoe gaan we dat dan doen en een van die keuzes was we leggen dat bij de HOvJ neer en waarom dan die keuze gemaakt is, dat is dan goed om te bezien. Om te weten of dat nog steeds zo is of niet.

I: Aantal redenen zijn dat zij toegang hebben tot het politiesysteem, maar ook bevoegdheden hebben die andere mensen niet hebben.

R: [Marco Haas] En dat is nog steeds aan de orde natuurlijk.

I: Toch zijn er geluiden dat het efficiënter kan als het mandaat breder wordt getrokken. Zijn er op het ministerie al beleidsmakers die ernaar kijken?

R: [Geertjan Wenneker] Zover ik weet niet. Dat komt omdat wij ook niet echt een aanleiding hebben gezien of gevonden om hiermee bezig te zijn. En het is ook nog maar de vraag of het hier ligt of bij een ander onderdeel. Maar tot nu toe is dat signaal nog niet binnen gekomen.

R: [Marco Haas] Ja want wij zijn maar een klein deel.

I: Hoe heet jullie directie?

R: [Marco Haas] Directie Generaal Politie en Veiligheidsregio's.

R: [Geertjan Wenneker] En hiernaast heb je nog DG Strafrecht en Beschermen, DG S&B heet dat. Zij hebben ook een onderdeel dat zich richt op zeg maar het programma Geweld hoort nergens thuis, daar valt ook het onderdeel huiselijk geweld onder. Dus vanuit beleidsmatig inhoud zou misschien ook interessant zijn om ook met hen gesprek aan te gaan van goh leeft dit onderwerp bij jullie? En natuurlijk kan het effect hebben op politiecapaciteit en dan zijn wij weer in beeld. Maar misschien vanuit het puur beleid, beleidsmatige inhoud huiselijk geweld, zou je misschien daar ook gesprek mee aan kunnen gaan.

I: En om het gesprek af te sluiten, wat zou er volgens jullie moeten gebeuren om het capaciteitsvraagstuk echt op te lossen?

R: [Marco Haas] Nou ja, volgens mij moet het gezag, in dit geval de burgemeester en Hoofd Officier die moeten betere keuzes maken van waar wil je wel en niet capaciteit aan spenderen. Ik weet niet of er een tekort is, de vraag is vooral waar wil je dat de politie zich op in zet. Want je kunt er voor kiezen om ze alleen maar te laten surveilleren of alleen maar woninginbraken oplossen en daar moet je keuzes in maken, waar zet je de capaciteit die er is op in. En daar is de burgemeester en de Hoofd Officier van. En daar een goed plan voor uit te denken.

R: [Geertjan Wenneker] Dat is ook het idee, dat de politie het zelf bedenkt, want zij staan dicht bij de problematiek en wij niet. Wij gaan wel over de grote brokken. Het regeerakkoord heeft geregeld dat er 1111 agenten bij komen, maar hoe dan en waar die het beste ingezet kunnen worden, dat kunnen wij niet bedenken. Dat is echt lokaal.

I: Wat zijn dan de vraagstukken waar jullie mee bezig zijn als het gaat om capaciteit?

R: [Marco Haas] Nou we zijn afgelopen, nou er kwam dus geld bij 291 miljoen, en het afgelopen jaar zijn wij druk bezig geweest met hoe kunnen wij dat nou het beste uitgeven. Deels aan mensen maar ook aan middelen. En dat is afgelopen jaar afgerond. Dus eerst waren het er 1111 nu zijn het er 1142 fte die dus, soort 1132 extra politiemensen die er op termijn bij komen. Daar groeien we naar toe in een paar jaar. Hoe wij bijdragen aan de politiecapaciteit, daarnaast loopt er een project bij ons op de opsporing, over het terugdringen van administratieve lasten, een soort efficiency slag natuurlijk, dat soort discussies. En ook wel als er een nieuw beleid komt dan wordt er vanuit ons DG ook gezien wat voor effect heeft dat op de politie, neemt dat capaciteit in beslag of misschien heeft het wel capaciteit winst daardoor. Dus niet alleen hoeveel politie die er is maar ook, daarnaast is de vraag hoe je ze inzet en hoe inzetbaar ze zijn. Ze zijn bij ons ook bezig met, je kunt je voorstellen als er 70% ziekte verzuim is, als dat op 50000 man is, als je dat kan terugbrengen naar 6% dan heb je 500 man extra. Daar zijn dus ook mensen mee bezig om die inzetbaarheid te vergroten.

I: Dus niet op specifieke politietaken zeg maar?

R: [Marco Haas] Als je kijkt naar Den Haag, die heeft 3000 politiemensen in allerlei rangen, vormen en maten, dus dan moet de politie in overleg met de burgemeester en de Hoofd Officier van Den Haag bedenken waar geven we prioriteit aan, vinden we het belangrijk om fietsendiefstal oplossen of vinden we het belangrijker om verkeer te handhaven zeg maar. Want je kan maar een politiepersoon een keer inzetten. Uiteindelijk is het beperkt natuurlijk.

Transcript interview Ilonka Vlasveld and Susanne Arendse

I: Zou u wat over uw functie kunnen vertellen, wat u doet bij Veilig Thuis?

R: [Ilonka Vlasveld] Ja. Wij hebben de functie van coördinator huisverbod. En dat betekent dat wij de coördinatie op het werkproces doen. Dus vanuit de oplegging in Khonraad op dat moment als dat gerealiseerd is gaan wij ermee aan de slag. Gaan we de hulpverlening daarop organiseren. Proberen we die langs banen te leiden en alle hobbels die zo langs zij komen. Wat moet leiden dat wij het zorgadvies opstellen. En in contact op dat moment weer met de Gemeente treden van hey, wat is reëel niet en hoe pakken we het aan en op die manier. En daar gaat de burgemeester over of de bestuursdienst met de burgemeester. En de terugkoppeling brengen wij ook weer terug in het hulpverleningssysteem. En dan volgen we in geval van verlenging dat traject ook.

R: [Susanne Arendse] Nou dat heb je heel mooi gezegd. Ik heb geen aanvullingen.

I: Hoe vinden jullie dat het tot nu toe gaat met het opleggen van een huisverbod? Gaat het soepel of zien jullie verbeterpunten?

R: [Susanne Arendse] Ja, sinds kort ben ik ook werkzaam bij de crisisdienst huisverbod. Dus dan ben ik ook daadwerkelijk bij de opleggingen. Ik heb een aantal keren meegelopen en ik zie wel dat daar een aantal verbeterpunten kunnen gedaan eigenlijk. Ja.

I: Zoals?

R: [Susanne Arendse] Nou, sowieso merk ik gewoon eigenlijk moet het RiHG leidend zijn in het verhaal. En wij zitten hier toch wel, in ieder geval Haaglanden, Delft en Westlanden.

R: [Ilonka Vlasveld] Westland breed, de negen randgemeentes.

R: [Susanne Arendse] Ja, gebruiken we een methodiek, een benaderingswijze dat schuurt tegen het RiHG. Dus waardoor toch wel minder effectieve samenwerking ontstaat tussen de HOVJ. Omdat je daar een hele andere insteek hebt. Eigenlijk vind ik dat de crisis, eigenlijk moet je daar een soort gevaar setting, je moet eigenlijk gaan zien, wat is het gevaar en je moet dat in kaart brengen voordat je überhaupt SOS, wat gericht is op kracht en toekomstvisie van veiligheid, je moet eigenlijk op dat moment inventariseren wat is er aan gevaar, wat is er aan risico indicaties en indicatoren van huiselijk geweld. Want dat is eigenlijk het doel van dreiging van huiselijk geweld, het stoppen van huiselijk geweld.

I: U had het over het systeem SOS?

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, Signs of Safety. Dat wordt hier in Den Haag gebruikt, dat werd ook geïntroduceerd bij het tijdelijk huisverbod. Maar wij merken dat tijdens de oplegging of in het proces hebben we eigenlijk meer nog met crisisinterventies te maken. Dus we zouden moeten kijken, en dat plan wordt nu ook wel opgepakt, of die systeembenadering van Signs of Safety, of dat in een later stadium. Dat is iets voor langdurigheid en duurzaamheid van veiligheid. Terwijl, met een huisverbod heb je gewoon een crisis. En nou ja, dat verhoudt zich gewoon niet goed. Dat je eigenlijk al naar herstel, dat je al meteen in de hulpverlening zit terwijl je eerst nog veel meer in wil zoomen in wat is de crisis en wat zijn de patronen die gedaan worden. Hoe zitten mensen erin, in plaats van meteen hulp te verlenen. De hulpverlening gaan meteen al met Signs of Safety ogen kijken. Terwijl wij zeggen juist die RiHG dat moet boven liggend zijn. Terwijl wij vinden dat het RiHG meer toegespitst mag worden op risico's voor herhaling. Want psychiatrie

lees je er niet terug. Er zijn dingen, ingrediënten waarvan we nu weten dat kunnen voor herhaling van huiselijk geweld zorgen. En wij willen zien dat die meer geïntegreerd worden in de RiHG. Want dan weet je of je een goeie oplegging doet om herhaling te voorkomen. Dat is wat je wilt, terwijl je de risico's daarin niet terug vindt.

R: [Susanne Arendse] Crisis dienst AMW is zeg maar maatschappelijk werk maar dan in de crisis, die zijn voor de volwassenen en het CIT is voor de kinderen.

I: Okay, en Veilig Thuis die biedt geen hulpverlening?

R: [Ilonka Vlasveld] Nee, wij coördineren de boel. Wij zijn niet direct betrokken bij het systeem, wij zitten echt op het proces.

I: Okay. Ik heb dus een aantal HOvJs gesproken en het liefst zien zij dat het mandaat in de wet wordt aangepast. Dat het misschien bij de hulpverlening komt te liggen. En met dat voorstel ben ik naar de beleidsadviseur van de gemeente geweest, en die zei wat ik hier ook een beetje hoor, dat als het mandaat bij de hulpverlening ligt dan worden er meer huisverboden opgelegd omdat zij hulp willen verlenen. Klopt dat?

R: [Ilonka Vlasveld] Zou kunnen, maar als je het instrument goed maakt, dan zou het niet uit moeten maken. Als je je screening goed maakt, dan zou het niet uit moeten maken wie of dat nou de hulpverlening is, moeten doen. Je kunt ook zeggen dan gaan wij het RiHG invullen.

R: [Susanne Arendse] Nee dat is niet handig, want wij hebben echt de politie nodig. Vooral als het gaat om antecedenten.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja inderdaad en laatst hoorde ik dat er bestuursdiensten en politiemensen, die zeggen ja als het de dienst is van de gemeente laten die het dan doen. Maar ja, dan hebben ze tien jaar geleden niet opgelet. En ik vind, als het bij, de burgemeester is natuurlijk de gemeente en die heeft het nu belegt bij de HOvJs, de politie. Terwijl 1/3 van hun meldingen is huiselijk geweld op een dag. Dus zo raar is het niet als zij ook over de oplegging gaan en dan worden ze ondersteund door de hulpverlening erop. Dus in die zin heb je al een combinatie van meerdere partijen die kijken naar of dit een juiste oplegging is ja of nee. Dus er is veel om te zeggen om het mandaat te vergroten en aan de andere kant denk ik veel HOvJs kennen de wet nog niet. Dus laten we ook eerst die verbeterslag maken. Je hebt niet strafrecht nodig. De eerste klap, je hoeft niet te wachten op tien meldingen. Je hoeft niet mensen in een woning. Wij zijn laats on tour geweest, zo noemen we dat, bij politiebureaus en dan ben je nog heel veel misvattingen aan het corrigeren. Dus in zo ver denk ik verbeter eerst wat je hebt voordat je weer iets nieuws gaat toevoegen.

I: Ja. Maar wat u net zegt, je hebt geen strafrecht nodig, is het dan nog wel politietaak?

R: [Susanne Arendse] Nou jawel, ik denk nog steeds, want het is nog steeds een indicatie van hoog risico en als er antecedenten van huiselijk geweld zijn, wie heeft dat dan, het moeten feitelijke informatie zijn. En dat heeft de politie. De politie heeft vaak mutaties. Daar hebben wij helemaal geen zicht op.

R: [Ilonka Vlasveld] Nee, of het een politietaak is, het is gewoon de overheid die beschermend moet zijn. Zoals wij ook naar stadions gaan van voetbal, is dat dan ook politietaak? Vind ik ook niet. Mijn persoonlijke opvatting is mensen moeten naar voetbal kunnen, maar waarom moet de politie uitrukken. Je zegt waarvoor geen strafrecht is, waarom is het dan een politietaak? Politie is natuurlijk breder dan alleen strafrecht. Dat is mijn opvatting. Die heeft taak om beschermend op te treden voor veiligheid burger en daar valt bestuursrecht ook onder. En ik weet niet of je dat zelf vind, maar jij zegt waarom politie dan denk

ik politie treedt wel op bij stadions van voetbal daar is dan toch nog niks aan de hand, dus waarom gaan we dan met ik weet niet hoeveel politiemensen staan?

I: Ja, maar waar ik mee begon, is of het echt nodig is dat de HOvJs aanwezig is bij alle gesprekken en..

R: [Ilonka Vlasveld] Nee niet al die gesprekken kan wel aan het eind en ze vullen het hier ook anders in.

R: [Susanne Arendse] Dat weet je ook niet. Want zij hebben wel die verantwoordelijkheid. Hij zet wel zijn handtekening eronder dus.

R: [Ilonka Vlasveld] Maar daarna zijn ze weg. Weet je, ze kunnen spreken.

R: [Susanne Arendse] Nou ik heb er een aantal keer bij gezeten, dat het van belang is dat zij weten wat er gezegd wordt, ook met hun handtekening en zij moeten overleggen met de burgemeester en de inschatting maken, dat moeten zij in dat overleg voeren, dat gaan wij niet doen met de burgemeester, want dat doet de HOvJ. Dus als hij niet weet wat er gezegd is dan kan hij wel het RiHG oplezen maar dat is natuurlijk ook niet..

R: [Ilonka Vlasveld] En ik hoor ook wel, ik denk dat het effectiever kan, daar is zeker iets voor te zeggen. Maar als wij zien dat er al tien meldingen geweest zijn, ze zijn al tien keer op een adres geweest. Dan ben je ook al zes uur kwijt. Dus het is ook hoe kijk je naar tijd. Ga je een keer investeren in het systeem of blijf ik brandjes blussen. Dus ik snap het wel, maar het is ook hoe kijk je ernaar en hoe wil je er tijd op doen.

I: Wat mij opviel van wat u net zei van wij gaan dat gesprek niet voeren met de burgemeester dat klinkt alsof u geen andere mogelijkheden ziet. Maar ziet u mogelijkheden in de toekomst, dat dat anders kan?

R: [Ilonka Vlasveld] Nou wij doen wel bij, als we een tweede willen dan doen we wel eens een aansluitende, dan treden we ook..

R: [Susanne Arendse] Ja maar dan nog is het de HOvJ die dan uiteindelijk met de burgemeester, want zo staat dat ook in de wet.

I: Ja, dat staat nu in de wet, maar stel dat er een wetswijziging komt of een wetsvoorstel, zien jullie het dan gebeuren dat jullie gesprekken met de burgemeester voeren?

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, dat gebeurt nu ook wel. Zij het via een omweg. En ik hoor ook wel is dat de crisisdienst ook wel eens met de burgemeester overlegd. Die bellen ook wel eens of die zijn bij het gesprek aanwezig.

R: [Susanne Arendse] Ja, sowieso zijn ze bij het gesprek aanwezig. En de HOvJ.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, omdat het nu zo is, maar dat neemt niet weg dat ze nu ook al beïnvloeden.

R: [Susanne Arendse] Ja, maar dat is ook de rol van de hulpverlening. Om samen met de HOvJ om dat in te vullen. Omdat zij die specifieke kennis hebben over huiselijk geweld en zij het effect op kinderen en eigenlijk is het de bedoeling dat je het samen heel goed invult en sluitend aanvult omdat het zo van belang is mocht degene waar het om gaat bezwaar hebben tegen het huisverbod. Dat die RiHG helemaal sluitend is. Dat je dan kan aantonen van kijk, dit is er tijdens de crisis gebeurd. Dit is er aan feiten en dit is aan gesprekken. Maar dat mis ik nog wel in het RiHG, dat is soms heel summier.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja dat die beter nog door de politie ingevuld kan worden want dat wordt wel bij rechtszittingen gebruikt. Want als er alleen maar kruisjes staan, dan heb je nog geen verhaal.

R: [Susanne Arendse] En dat is mijn voorstel ook, om die RiHG met de hulpverlening sluitend te gaan invullen. In plaats van dat iedereen zijn eigen rapportages maakt. Hollands Midden doet bijvoorbeeld die doet totaal niet aan hulpverlening bij de crisis. Met de opleggingen. De HOvJ doet dat zelf. Dat is een verschil in werkwijze. Terwijl in Den Haag, DWO noemen we dat, Delft Westland en wat was het nog meer? Maar in ieder geval, die doen dat juist samen omdat ze dan, je hebt die deskundigheid nodig, niet alle HOvJs hebben die deskundigheid van huiselijk geweld en doorvragen en ik denk dat als dat effectief met elkaar gaat samenwerken en ook effectief dat RiHG gaan invullen dan scheelt dat heel veel tijd en papier, uiteindelijk.

I: Ja, want nu reikt de hulpverlening de informatie aan, bij de HOvJ.

R: [Susanne Arendse] Of doen wel mee met de gesprekken vooral met meneer, minder met de vrouw heb ik toen meegemaakt ook met de kinderen niet.

R: [Ilonka Vlasveld] Hij spreekt ook met de uithuisgeplaatste of de beoogde uithuisgeplaatste. En met elkaar overleggen ze dan.

I: Maar vindt u het een goed of slecht idee om de rollen om te draaien, dat de politie haar informatie aanreikt? Want nu komt de informatie naar de HOvJ zodat die het RiHG invult.

R: [Ilonka Vlasveld] Nou doen ze nu ook. Maar ook uit de gesprekken die gevoerd worden al met de crisis met het CIT. Dus vaak gaan ze eerst in gesprek.

R: [Susanne Arendse] Ik zal het voor je tekenen. De HOvJ die krijgt zeg maar, die belt de meldkamer. En dan worden alle crisisdiensten opgeroepen. Dus in ons geval, in onze regio, het CIT wordt opgeroepen en crisisdienst huisverbod, zo noemen wij dat hier. En dan wordt er afgesproken van nou om zo en zo laat, op dat politiebureau gaan we met iedereen in gesprek. Dan gaat de HOvJ in gesprek met de meneer meestal, of de boogde pleger, en met de beoogde achterblijver. En als er kinderen zijn dan gaat het CIT meestal alleen.

R: [Ilonka Vlasveld] En iedereen gaat dan in zijn eigen systemen en de HOvJ gaat dan kijken hebben we hier al meldingen op en het CIT kijkt kennen wij de systemen en dat doet de crisisdienst ook. En dan gaan ze in gesprek met betrokkenen. En dan met elkaar, vullen ze het RiHG in. Dus er vindt al vermenging plaats.

R: [Susanne Arendse] Maar het punt is zeg maar, de crisisdienst die spreekt samen met de HOvJ, die spreekt de volwassenen, de crisisdienst spreekt de volwassenen, en het CIT spreekt alleen met de kinderen. Dus eigenlijk is dat het verhaal en dan komen ze samen en wordt het RiHG ingevuld.

R: [Ilonka Vlasveld] Het is maar zelden dat een HOvJ het RiHG alleen invult.

R: [Susanne Arendse] Alleen in Hollands Midden doen ze dat. Alleen het punt is dat ieder afgezonderd van elkaar maakt zijn rapportages, terwijl er al een RiHG in Khonraad zit. Maar het is een tijdsinvestering dat je met zijn alle gaat tikken en in een document want dan is dat voor ons ook makkelijker dan staat het allemaal al klaar. Maar het punt is dat het nu vanuit de hulpverlening gebruikt de SOS-benaderingswijze waar ze ook andere vragen moeten stellen die niet passen in het RiHG. En dat zijn wij nu gelijk aan het trekken maar het punt is dan heb je veel effectiever gesprek maar je gaat daarop focussen en vervolgens ga je met zijn allen dat RiHG invullen. En dan vervolgens kan je dat besluit maken.

R: [Ilonka Arendse] Dan kan je tijdwinst halen.

R: [Susanne Arendse] Maar wat ik wel mee wil geven is dat, kijk, meestal is het, van wat ik heb gezien, dat de agressor, degene die aangifte doet is eigenlijk al de beoogde achterblijver. Het zou mooi zijn dat het

RiHG echt onpartijdig en objectief blijft. En ik merk al gauw dat op het moment dat iemand vast wordt gehouden al gauw als agressor wordt gezien en de beoogde uithuisgeplaatste. En stel dat de beoogde uithuisgeplaatste eerst de aangifte had gedaan dan was het andersom. Daarom moet het RiHG objectief blijven. Dus ik vind dat het RiHG daar al snel een richting in vindt.

R: [Ilonka Arendse] Ik vind nu nog wel een hand dat als je het mandaat gaat vergroten dan krijg je wel eerder en meer huisverboden maar zijn die wel effectief? Krijg je dan niet wildgroei aan ik weet het even niet. Ja, het is wel een heftige maatregel. Daar moet je wel met zorgvuldigheid naar blijven kijken.

I: Ja, daar wilde ik ook een vraag over stellen. Want u zegt als het mandaat wordt vergroot dan is de kwaliteit een tijdelijk huisverbod misschien minder. En U zei daarnet dat een HOvJ bij de gesprekken aanwezig moet zijn vanwege zijn specifieke kennis over huisverboden. Is er echt een groot verschil tussen, gezien de kennis over huisverboden, tussen de politie en de hulpverlening?

R: [Susanne Arendse] Ja het punt is, de HOvJ die heeft kennis van de wet, daar gaan we van uit. En het punt is de hulpverlening heeft specifieke kennis inhoudelijk over huiselijk geweld en dat ontbreekt vaak juist bij de politie weer. Dus dat kan samensmelten en dat kan een fantastisch concept worden zeg maar.

I: Ik had ook begrepen dat er in de Haaglanden een pilot werd gedraaid dat de HOvJs uit de gesprekken werden gehaald. Hoe lang was dat gelden?

R: [Ilonka Vlasveld] Dat is niet doorgegaan. Dat was verleden jaar of het jaar daarvoor. Beetje eind 2017 hebben wij dat geprobeerd, drie, vier maanden. Dat heeft geen resultaat gehad. Om dat uit de raad van de hulpverlening te signaleren. Want je hebt toch vanuit het bestuursrecht, of je moet die breder maken, dat directe gevaar nodig. En dat is bij de hulpverlening toch minder tastbaar. En dat is voor de politie lastig. Vanuit de hulpverlening zie je van hey, hoe lang gaat dit nog goed? Dan zien we die spanningen, maar toch is dat vaak te weinig om die maatregel in te roepen dus vandaar dat je toch wel op een incident reageert.

R: [Susanne Arendse] Ja, want in de wet staat dreigend.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, daarom zeg ik in die zin kan de politie nog bijgeschoold worden.

I: Nu was de gemeente niet heel enthousiast om het mandaat bij de hulpverlening te leggen, maar als het mandaat dan wordt vergroot dan zouden zij het een goede zaak vinden als het bij Veilig Thuis wordt gelegd.

R: [Ilonka Vlasveld] Nou, wij zijn wel expertisecentrum op huiselijk geweld. En het voordeel is wel, dat heb ik ook laats gezegd als jij de oplegging doet kan je niet verder met het systeem maar kan je wel objectief blijven. En dan kan de hulpverlening wel, zoals Utrecht dat zij of Rotterdam, zeg je van hey dan koppel je de oplegging los van het traject daarna. Dan heb je je handen vrij bij de oplegging. Daar kan ik me nog wel iets bij voorstellen. Bij een was de oplegging en die pakt ook de hulpverlening door. Maar het is ook juist wel goed om daar een knip op te doen. Net als bij jou nu, bij de oplegging ben je betrokken maar de hulpverlening leg je bij een ander. Zo blijf je objectief en heb je je handen vrij. En ben je niet belast met van ja, ik heb wel gevonden dat u uit huis moet. Snap je? In het vervolgtraject. Daar vind ik wel wat voor te zeggen. Dan vind ik Veilig Thuis wel een organisatie waar je het zou kunnen beleggen. En daar weten wij natuurlijk wel veel vanaf als coördinator huisverbod.

I: Nu zijn de mutaties in de politiestructuren beschermd. Wat ik van de jeugdzorg heb begrepen is dat zij soms, als een surveillant bij iemand thuiskomt, ze nemen wat waar maar er wordt geen melding gedaan en pas na 5 keer komt het op tafel bij de jeugdzorg. Dat is een gemist kans.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, dat is, laat ik het zo zeggen, wat ik van de politie vind en dat snap ik ook wel dat met hun werkdruk en alles, zij reageren heel erg op incidenten. Terwijl huiselijk geweld is een proces iets. Het heeft vaak een stijgende lijn.

R: [Susanne Arendse] Het is kennis.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, kennis ontbreekt. Dat denk ik ook wel, wij zeggen ook wel vaker, veel komen er met een standje af. Zo van of in angst voor het werk, komen ze op bezoek en zien ze wel wat, nou meneer wilt u uw handen thuishouden?

I: Angst voor het werk?

R: [Ilonka Vlasveld] Ja angst voor de bulk werk die eruit komt. Maar ja, tegelijkertijd wat je ook zegt, zijn ze al vijf keer in een huis geweest. En je laat wel mensen, vooral kinderen, kinderen zijn uiteindelijk de dupe van huiselijk geweld. Uit onderzoeken blijkt dat kinderen die getuigen zijn soms nog meer slachtoffer zijn dan bij kindermishandeling. Misschien een beetje raar, maar..

R: [Susanne Arendse] Nee, maar het is wetenschappelijk bewezen.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, en die laten we in de kou als samenleving. Dus in die zin vind ik dat meer zorg en bij heel veel dingen komen kinderen te kort in onze samenleving. Dan vind ik het wel degelijk dat als je betrokken wordt in een incident of je krijgt een melding dat je daar meer op acteert maar ik werkte een tijdje terug op ZSM en daar zie je ook was een meneer die had zijn vriendin in elkaar geslagen, toen zeiden ze nou ja oke noem maar op, ze zeiden niet valt wel mee maar strafrechtelijk hebben we niet zoveel. Dus wij gingen in zijn dossier kijken en ja dit is al zijn derde vriendin die hij in elkaar geslagen heeft. Dus ik denk dat we iets meer moeten doen, snap je. We kijken, nou ja, huiselijk geweld, dat komt niet even uit de lucht vallen. En daar zit ook verschil in werk in en kijken naar. En eigenlijk komt dat hier wel mooi samen en ik zou wel pleitten om dit te houden.

I: Maar het is toch wel zorgelijk om te horen dat de politie angstig is voor de hoeveelheid werk.

R: [Susanne Arendse] Ja, ze krijgen ook te weinig scholing op de politieacademie.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, we krijgen er nauwelijks scholing op. Terwijl en dat verbaast me, op de ZSM monitor een derde is relationeel geweld. Maar je ziet ook bij stalken dat nog miskent wordt. Ik las laatst nog op LinkedIn over een stalkingszaak met dodelijke afloop. Dat liegt er niet om terwijl dat nou ja, net niet serieus genoeg wordt genomen. Dus in die zin laten we nog veel mensen, en huiselijk geweld is het meeste geweld in onze samenleving. Dus hoezo geen politietaak.

R: [Susanne Arendse] Het is gewoon een een op een verhaal, en moeilijk te bewijzen. En zo kijken ze er ook naar. Eigenlijk moeten ze kijken naar het kind die daar dan tussen in zit.

R: [Ilonka Vlasveld] Maar als ze zeggen mandaat vergroten dan ben ik wel voor dat wij dat doen, toch? Maar dat zou ik vanuit de gemeente logisch vinden dat als je dat loket oormerkt als expertisecentrum van huiselijk geweld dan is het raar als je het daar niet belegd, toch? Je weet maar nooit welke andere ideeën er nog zijn maar.

R: [Susanne Arendse] Ja.

I: En stel dat het mandaat wordt vergroot, we hebben nu de wet bescherming persoonsgegevens. Niet iedereen mag weten wat er in de politiestructuren staat, belemmerd dat niet de uitvoering?

R: [Susanne Arendse] Nee, wij hebben een convenant met de politie.

R: [Ilonka Vlasveld] Met de wet, geeft juist openheid om het samen te doen. Moet het wel informatie zijn die relevant is voor het incident. Dus we hoeven niet zozeer te weten of iemand fraude heeft gepleegd. Maar stel dat meneer al dronken een paar keer zijn vrouw geslagen heeft dan willen we wel weten of hij daar al antecedenten op heeft.

I: Maar daar hebben jullie al een oplossing voor. Dus dat is geen probleem?

R: [Ilonka Vlasveld] Nee. Maar de wet staat het ook toe he. De burgemeester heeft alle informatie nodig om te wegen. Dus op dat moment moet je openheid van zaken met elkaar geven.

I: Oke. En u zei net het onderwerp moet serieuzer worden genomen en dat zit in de kennis. Dus dan zit je in de opleiding, dat er meer in de opleiding verwerkt mag worden.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, hoe signaleer je en wat zijn de effecten van huiselijk geweld. En ik denk dat dat nog wel soms onderschat wordt.

I: Nu stelde een HOvJ voor om een HOvJ te detacheren naar de gemeente, zodat het niet van hun fte af gaat.

R: [Ilonka Vlasveld] Nou ja, daar zijn ze nu al mee bezig. Je kan het ook zeggen, ja hier mevrouw Krikke staat het ook voor, die maakt wat ruimte voor echte aandachtfunctionarissen. Maar daar zijn ze hier ook al mee bezig om een vaste pool van HOvJs die zich eigenlijk alleen met huisverboden bezighoudt. Dus daarmee haal je het een beetje weg uit de reguliere activiteiten of dag van rechercheurs. Daarmee cluster je en hoeft het een ander niet te kosten. Nu hebben zij HOvJs vrijgemaakt.

I: In Den Haag?

R: [Susanne Arendse] In Den Haag en Hollands Midden ook. Dus Haaglanden breed en Hollands Midden. Die hebben een pool van HOvJs.

R: [Ilonka Vlasveld] Dus dan heb je het al losgeweekt van de reguliere taak waardoor dat niet als belastend hoeft te ervaren.

I: Maar toch vinden zij het belastend, want dan zeggen ze ja er werken per dag wel 4 HOvJs.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, dan zie je dat de wijze van werken nog niet geïntegreerd is. Dat ze dat nog niet als hun werk zien. Want als je dat als je werk ziet, dan zeg je gewoon net als een inbraakje ook je werk is, dan zeg je een huisverbod is ook gewoon je werk. Maar kennelijk zit daar in de cultuur iets, dat dat iets apart is of extra is, terwijl het is je werk. En als je dat op die manier kijkt, dan zeg je hey, het ontlast mij. Want ik heb een collega die zich daarop richt. Dus het is nog cultuur denken wat maakt dat je nog steeds denkt tijd verdwijnt, terwijl het eigenlijk gewoon tijd is die je aan je burger geeft en het is een taak die al belegd is tien jaar. Dus in die zin vind ik het wel zorgelijk dat in tien jaar dat denkpatroon er nog steeds is van het kost ons tijd terwijl het al je tijd is omdat er zoveel huiselijk geweld is. Iedere tien minuten in Nederland gaat er een politieauto naar een melding van huiselijk geweld. Dus hoezo is het niet je taak. Maar dat denken, dat proces is nog niet helemaal geland denk ik.

I: U vraagt van hoezo is het niet jouw taak? De politie ziet het bestuurlijke traject van een huiselijk geweld case niet als zijn taak, omdat het bestuursrecht betreft.

R: [Ilonka Vlasveld] Maar ze maken wel veel gebruik van bestuursrecht. En dat is een beetje raar want je werkt in een corps van de gemeente. De burgemeester is je baas, je uiteindelijke opdrachtgever. Van origine snap ik hem, maar het is een beetje een kunstmatige onderscheid wat je maakt.

I: Maar jullie zeggen dus eigenlijk steek meer tijd in het verbeteren van het RiHG, dan dat je gaat lobbyen voor een mandaat?

R: [Ilonka Vlasveld] Ja. Nou, dat is ook wel een beetje mijn eigen opvatting. Tien jaar, en dat zien we nu, wordt het geëvalueerd en dat is goed, en ga eerst eens naar je huidige proces kijken voordat je weer wat nu niet goed loopt weer iets anders toevoegt. Weet je, dan krijg je weer halve dingen. Dus ik zou zeggen, ga toch eerst even je verbeterpunten, geef dat nog eerst twee a drie jaar de kans voordat je kijkt, hey, wat kan er nu echt anders.

I: Oke. Hoe ver zijn jullie nu met het RiHG?

R: [Susanne Arendse] Nou ik ben denk ik twee weken bezig bij die crisisdienst. En ik heb mijn observering in een documententje geplakt en geknipt van dit moeten we eigenlijk doen, want dit is ondersteunend aan de HOvJ. Dus het is nog in de beginfase.

I: Nu zie ik een document van Regioplan en zij hebben wel meer adviezen geschreven.

R: [Susanne Arendse] Ja die zeggen hetzelfde. Maar ik begrijp nooit...

I: Ja, want dit is uit 2010.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, daar is dus niks mee gedaan en waar blijft het effect dan weet je.

R: [Susanne Arendse] Er zijn aanbevelingen gedaan dat het RiHG ook anders kan.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, dat zijn langdurige trajecten in Nederland als iets wat dan staat om daar iets aan te passen. Dat is het zelfde als met BOZP of dat soort dingen dat mensen ook zeggen kijk eens wat meer naar risico's.

R: [Susanne Arendse] Er worden allemaal onderzoeken gedaan, maar vervolgens verdwijnen die onderzoeken. Dat vind ik echt heel zonde.

I: Ja, want bureau Beke heeft ook nog onderzoeken gedaan. En Regioplan in 2010, 2013, 2016.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja, maar die informatie blijft toch hangen.

I: Hoe komt dat eigenlijk?

R: [Ilonka Vlasveld] Weet ik niet, het is wel iets in wetgeving. En het ministerie die moet daar dan weer ruimte voor maken dat dat aangepast kan worden en dat is moeilijk. Wat we hier ook al zeiden, kijk eens of je die 10 dagen naar 14 dagen kan brengen. En dat je daarmee een hoop verlengingen kan voorkomen. Maar dat suist ook al drie of vier jaar rond. Ik weet ook niet precies waar of hoe die besluitlijn ligt. Dat heb ik ook niet helder.

R: [Susanne Arendse] Er zijn zoveel dingen die aangepast kunnen worden in de wet die helpend kunnen zijn die uiteindelijk ook meer effectiviteit hebben. Sowieso in de cirkel van huiselijk geweld.

I: Kunt u een paar dingen noemen los van het mandaat?

R: [Susanne Arendse] Nou bijvoorbeeld dat, we hebben ook huisverboden waar de uithuisgeplaatste niet mee wilt werken en voorstel is dan ook om het huisverbod te laten stoppen pas als de uithuisgeplaatste mee wilt werken. Waardoor wij meer druk en drang middelen hebben om in ieder geval die uithuisgeplaatste zorg te krijgen. De meeste mensen hebben wel iets van nou ja, ik zit mijn tijd wel uit. Dat heeft geen consequenties zeg maar.

R: [Ilonka Vlasveld] Of te weinig, of het moet dan strafrechtelijk zijn en dan pakken wij die kant zeg maar, en dan zeggen we nou ja we willen een gedragsaanwijzing. Dus tot zoverre heb je het OM dan wel weer nodig.

R: [Susanne Arendse] Nou, het is gewoon zonde van het middel want je kunt er nog zoveel uit halen. Net als bij stalking, nou ja kijk in de wet staat mensen moeten niet incidenteel op het adres verblijven, maar ja als je gestalkt wordt dan woont er niet iemand bij je, maar het is nog wel vaak een geval van exen, ex-relaties, maar ja uiteindelijk ontstaat er geweld. Dan denk ik ja, waarom laat je dat niet los? Want er zitten nog steeds kinderen in dat huis, die vent woont er dan wel niet maar hij maakt nog wel problemen.

I: Ja, en dan kan je wettelijk niks doen eigenlijk.

R: [Susanne Arendse] Nee. Je kunt strafrechtelijk kijken, maar je kunt ook een huisverbod of locatieverbod opleggen. Hij mag niet meer bij de woning komen en dan wacht je tot het is afgekoeld. En dan kun je samen kijken hoe kunnen we dat nou in goeie banen leiden. Dat zou voor heel veel zaken wat we nu zien een oplossing kunnen zijn. Want dan krijg je echt zicht van wat is er nou aan de hand want dat is eigenlijk onze taak. Want er is acute gevaar en dat speelt nu echt. En wat kan je daarop organiseren.

I: Nu heb ik in augustus ook een aantal gesprekken staan met het ministerie van J&V en u vroeg net waar blijven die resultaten of hoe zit dat met de besluitlijn. Wat zou u willen vragen aan het ministerie?

R: [Ilonka Vlasveld] Nou ik denk om ze te vragen wil je eerst eens kijken om die tien dagen te verlengen. Want soms, als het op vrijdag is dan heb je het weekend, dus je hebt soms echt maar 4 dagen om het huisverbod echt goed uit te lopen. En daar doe je mensen ook tekort mee. En als je net meer tijd hebt, twaalf tot 14 dagen, dan heb je twee weekenden dan kan je meer plannen en organiseren en misschien heb je dan minder verlengingen nodig omdat je dan toch meer tijd hebt om nou ja van de hulpverlening die kant op te pakken. Maar dat is ook maar een aanname he.

R: [Susanne Arendse] Ik zou zeggen er moet een commitment komen van ook de uithuisgeplaatste zodat die ook gaat meewerken aan de situatie. Want we zien toch vaak dat mensen gaan vluchten.

R: [Ilonka Vlasveld] Nou ja ook met tolkengroepen is het interessant want we zien toch wel redelijk veel mensen met andere achtergronden. We zien het bij Polen. Als er een huisverbod is dan gaan ze gauw naar Polen. We hebben ook een mevrouw met huisverbod, nou mevrouw gaat naar Turkije. Dat zijn dan nieuwe situaties, dan heb je een leeg huisverbod. Dan zou je kunnen kijken hoe je het instrument dan wel kan gebruiken. Of naar België vertrekken ze dan even snel. Nou met alle nieuwe doelgroepen maakt dat toch wel wat complexer.

R: [Susanne Arendse] Nou niet alleen dat. Er moet echt een maatregel komen dat een uithuisgeplaatste echt mee gaat werken. En dat betekend zolang hij niet meewerkt duurt het huisverbod. Ik vind dat gewoon een hele goeie. Plus dat ik vind dat locatie en contact verloop, vind ik van belang dat ook mensen die gestalkt worden dat die ook worden meegenomen. Dus dan vang je een hele groep die ook last hebben van huiselijk geweld maar dan niet in de woning maar daarvoor of de kinderen hebben daar gewoon last van en uiteindelijk als je gewoon, dan zien wij terug, want wij zitten ook gewoon in het Veiligheidshuis waar we ook de volwassenen spreken, zien we dat die kinderen die jarenlang in huiselijk geweld hebben gezeten zien we terug en ontspoord. Je kunt beter dit gewoon gelijk echt goed aanpakken. Want het is een mooi middel.

R: [Ilonka Vlasveld] En de raad wat meer out of the box laten denken. De raad vind ik die is erg procedureel, die vraagt informatie op die iedereen al voor handen heeft. Dus ik denk laat die ook eens naar hun werkwijze kijken om dan toch ook jeugdzorg ook jeugdzorg te laten zijn. Want jeugdzorg zie je nu nog heel

erg met ouders onderhandelen en dan zeggen ouders nee hoor mijn kind heeft niks en dan vervolgens, dat blijkt ook uit onderzoek, dat hoeveel huiselijk geweld incidenten de hulpverlening de kinderen niet bereikt. En ik snap het wel dat ouders een tweede kans verdienen maar wij zeggen na drie huisverboden of twee heb je je kans gehad. En dan moet je gewoon korte lijnen naar de Raad hebben en niet half jaar lange procedures. Nou dan vind ik dat het ministerie daar wat slagvaardiger of wat kortere lijnen dan nu herhalingen wat het CIT al weet van het systeem, wat het CEG al weet van het systeem, dat is allemaal handig maar het zou allemaal sneller kunnen. Of Veilig Thuis, want het zijn toch vaak gezinnen die al bekend zijn, maar de Raad gaat dan het hele riedeltje dan weer opnieuw doen terwijl ik denk kom op mensen, het zou slagvaardiger moeten kunnen.

I: Dus van 10 dagen verlengen naar 14 dagen. Neemt dat ook de angst voor werkdruk weg bij een HOvJ?

R: [Ilonka Vlasveld] Nee dat blijft voor hem gelijk. De HOvJ zit vooral bij de oplegging wat voor hem tijd kost. Daarna eigenlijk niet of er moet nog een overtreding zijn. Dus het is vooral de oplegging wat voor de HOvJ tijd kost. Dat duurt gewoon gemiddeld 6 uur.

R: [Susanne Arendse] Dat begrijp ik ook, maar ik denk als de samenwerking gewoon effectiever is dat ook dat zij ook gaan zitten met een laptop bij het gesprek dan is het RiHG ook sneller ingevuld.

R: [Ilonka Vlasveld] Ja of je dan een deel doet en dat je daarna de hulpverlening andere vragen laat invullen.

R: [Susanne Arendse] Je moet drie beoordelingen doen, maar je kan wel de taken verdelen. Maar ik denk dat de HOvJ, we krijgen zoveel meldingen binnen bij Veilig Thuis.

R: [Ilonka Vlasveld] Ik geloof zo'n 5000 per jaar en dan hebben we 450 huisverboden.

R: [Susanne Arendse] Er zijn nog veel meer huisverboden.

R: [Ilonka Vlasveld] Als je nu ziet hoeveel meldingen er op huisverbod zit en dat er eigenlijk al een strafrechtelijk traject is. En ik zeg, dat is mijn motto, eerste klap is een daalder waard. Als je wacht tot die tiende klap dan zit dat vaak al helemaal in het systeem. Vaak juist, maar nu zitten we vaak ook aan het eind. Als je leest wat voor geweldsincidenten dat zijn. Terwijl als je al bij de eerste klap daar ingrijpt dan maak je je statement. En niet dat iedereen denkt oh wat moet ik nu. Dus ik snap het wel hoe het in de praktijk werkt maar wat mij betreft mag het huisverbod ook, daar is het ook voor bedoeld en daarom niet per definitie strafrecht om het meer naar voren te halen.

R: [Susanne Arendse] Want je wilt voorkomen dat het door blijft gaan. We zitten nu te vaak in de eindfase. We krijgen soms echt zaken waarvan je zegt jeetje daar zit al zo'n voorgeschiedenis en dan moeten wij dat zomaar in 10 dagen gaan oplossen.

R: [Ilonka Vlasveld] En dan zitten er ook organisaties tussen die dan niet weten dat er toch huiselijk geweld plaats vindt. Zo zijn systemen vaak gesloten. En dat vind ik dan nog wel de kracht van een huisverbod.

R: [Susanne Arendse] Het breekt de boel open en dat zou je dan moeten gebruiken.

R: [Ilonka Vlasveld] En dan is die 10 dagen eigenlijk net te kort, want de crisis is hoog en achterblijver ook, dat na drie a vier dagen nou valt wel mee hoor als hij niet drinkt is hij best lief. En dan vragen wij wanneer is die lief dan of wanneer heeft hij niet gedronken dan? Ja weet ik eigenlijk niet. Dus een beetje geweld doet wat met neurologische processen. En dat wordt vaak nog, en trauma's inderdaad. En je ziet ook eigen verledens daarin terug. Pleegzorg noem maar op, eigen ouders. Dus in die zin zijn het vaak wel trieste zaken. Dus kijk eens naar het instrument, het hoeft niet helemaal op de schop maar kleine aanpassingen hier en daar, en dan heb je weer je doel bereikt en kan je weer eens kijken na drie of vier jaar.

R: [Susanne Arendse] Wat ik wel vind in de beginfase, de HOvJ die krijgt een signaal vanuit de surveillance dienst en die besluit uiteindelijk of die een proces wilt opstarten.

I: De HOvJ?

R: [Susanne Arendse] Ja.

R: [Ilonka Vlasveld] Nee, de surveillance eigenlijk want die...

R: [Sussane Arendse] Ik heb vaak dat een surveillance die legt het dan bij de OpCo of de wachtmeester en de wachtmeester die gaat met de HOvJ in overleg en dan strandt het soms. En ik denk dat op het moment dat er een signaal komt van een surveillance dan zou ik wel graag zien dat een HOvJ echt al gelijk dat contact legt met de crisisdienst. Of van het CIT. Van jongens dit is een huisverbod. Want de beoordeling daar dan dan gaat het niet over heel veel schrijven.

R: [Ilonka Vlasveld] Want ook al wordt het geen huisverbod gaan we er toch mee aan de slag. Dus in die zin is het ook winst. Ik snap dan ook dat het voor de politie geen winst heeft, maar elke niet huisverbod gaat door naar onderzoek of anders dus dan heb je wel het systeem

R: [Sussanne Arendse] Dat zou denk ik al schelen of een huisverbod al dan niet wordt opgestart. Ik heb ook wel eens situaties gehad waar de OpCo mij opbelt en zegt ik wil wel een huisverbod maar de HOvJ ziet dat niet zitten. Dus daar zit ook nog een drempel.

R: [Ilonka Vlasveld] En wij waren laatst bij Zoetermeer, toen zei de dienst daar of hoofdsurveillant dat als je een situatie ziet bel eerst eens naar het bureau of er al meerdere meldingen zijn. Weet je, dan kan je daarop acteren. Dus daarom zeg ik van ga eerst eens je huidige proces verbeteren.

Transcript interview Clem Berghuis

I: Kunt u wat over uw functie kunnen vertellen en over hoe u bent betrokken bij het tijdelijk huisverbod?

R: Mijn huidige functie is operationeel expert (OE). Mijn functie bestaat uit een breed scala aan rollen en werkzaamheden. Mijn rollen bestaan uit operationeel coördinator (OPCO), hulpofficier van justitie van het District (HOvJ-D) en hulpofficier van justitie voor tijdelijk huisverbodszaken (HOvJ-THV). Tevens ben ik ploegchef bij de basis politiezorg, ben ik taakaccenthouder huiselijk geweld en ben ik operationeel commandant van een groot evenement, waarvan er jaarlijks diverse worden gehouden in het Zuiderpark. Kortom, een behoorlijk pakket aan werk.

I: In dat enorme takenpakket bent u dus ook de HOvJ-THV. Hoe ervaart u dat, het hele proces tijdelijk huisverbod?

R: Binnen de politie is er met betrekking tot huiselijk geweld (HG) veel veranderd. Tot eind 20^e eeuw vooral de aangiftebereidheid van het slachtoffer bepalend of er werd doorgepakt door de politie. Daar is veel in veranderd. Eind jaren negentig is onderzoek gedaan naar de rol van de politie bij HG-zaken. De uitkomsten van dit onderzoek leidden tot een protocol HG, waarbij door de politie ook werd doorgepakt als het slachtoffer geen aangifte wilde doen. Dit ambtshalve vervolgen was de eerste stap naar het huidige systeem. Alleen waar de politie en de hulpverlening tegen aan liepen, was dat bij geweld de slachtoffers (vaak met kinderen) elders werden ondergebracht, zoals een 'blijf van mijn lijfhuis', terwijl de plegers in de woning achterbleven. Dat werd ervaren als een vreemde gang van zaken. Eigenlijk zou je juist de pleger uit het huis moeten kunnen zetten, zodat er een stukje bewustwording komt. Ook bij de pleger van: 'Zoals ik het nu doe, dat is ook niet de goeie weg.' Daar zijn allerlei psychologische onderzoeken aan vastgeplakt. Hoe ontstaat huiselijk geweld en hoe ontwikkelt zich dat. En binnen dat geheel is in 2009 het tijdelijk huisverbod (THV) ontstaan. Met de komst van het THV kwam ook de vraag hoe gaan we dat doen. Een THV is geen straf, maar het is een maatregel. Het is ook een zware maatregel en wie heeft nu de bevoegdheid om zo'n zware maatregel toe te passen. Het THV werd een bestuursrechtelijke maatregel en de bevoegdheid om iemand een THV te geven, om hem/haar voor een periode van een aantal dagen uit huis te plaatsten kwam bij de burgemeester. De burgemeester kan dat niet zelf allemaal doen, dat mag duidelijk zijn, dus toen kwam de vraag wie mag dat THV-onderzoek namens de burgemeester doen. En uiteindelijk is ervoor gekozen om dat bij de politie neer te leggen, ook al is dat bestuursrecht. Dat is zo gedaan uit praktische overwegingen. Ik denk dat ruim 90% van de THV-onderzoeken plaatsvindt in situaties waarbij een verdachte is aangehouden. Die zit dus al in het politiebureau. Dus vanuit dat praktische punt is toen gezegd: 'Is dan niet de HOvJ de aangewezen persoon om namens de burgemeester dat onderzoek te doen?' Zo is de politie erin gerold. De politie heeft er toen wel veel vraagtekens bij gezet. Immers, het gaat om bestuursrecht. Toch, vanuit praktische overwegingen was dit wellicht wel de meest handige oplossing. Zo is dat bij ons terecht gekomen.

I: U zegt om praktische redenen. Dan denk ik aan 'niet iedereen kan in het politiesysteem'. Wat zijn de andere redenen?

R: De andere reden is dat je zit met een aangehouden verdachte, dus het onderzoek begint aan het politiebureau. Als een hulpverlener een verdachte in een cellencomplex gaat spreken, wil deze wel dat er een politieagent bij is. De verdachte kan soms onberekenbaar zijn. Dus tijdens een THV-onderzoek wil je wel dat er een politieagent bij zit om te zorgen dat dat soort dingen niet gebeuren. En inderdaad, de politie kan in de systemen kijken. Is deze meneer eerder met huiselijk geweld in aanraking geweest, zijn er eerdere maatregelen genomen, welke stappen zijn er al genomen voor wat betreft de hulpverlening? En de laatste jaren hebben wij Veilig Thuis, de overkoepelende organisatie waar alle HG-zorgmeldingen naar toe gaan, dus ook die opge maakt door de politie. De HOvJ is bevoegd om deze onderzoeken, ook de

bestuursrechtelijke zaken, onder het bevoegd gezag te verrichten. Dus dat allemaal bij elkaar opgeteld, waren alle betrokkenen het erover eens dat de HOvJ de partij is die dat zou moeten doen. Ondanks alle vraagtekens die wij erbij hebben gezet, want als je het heel puur bekijkt is het niet echt politietaak. Het is gewoon een taak die iemand namens de burgemeester doet. Moet wel zeggen dat wat je nu ziet, is dat ook bij Justitie steeds meer wordt gekeken naar het THV. Zaken waarbij het een één op één verhaal is, dus waar je het strafrechtelijk moeilijk rond krijgt, door de officier van justitie nog wel eens wordt gekozen voor een zogenaamde 'plandatum'. Op deze datum wordt gekeken of de verdachte zich heeft gehouden aan de afspraken van het THV. Zo ja, dan vindt er geen vervolging plaats. Doet de verdachte dat niet, dan wordt gekeken of er toch tot vervolging wordt overgegaan. Dat zie je de laatste tijd steeds vaker gebeuren.

I: Maar u zegt net er waren veel vraagtekens bij de politie. Bij wie zouden zij het dan moeten beleggen?

R: Ja, dat is een goeie. Als je kijkt naar Den Haag en omstreken dan zijn er veel lokale besturen. Ik weet het niet uit mijn hoofd, maar ik denk aan Delft, Westland, Rijswijk, Wassenaar, Den Haag, Zoetermeer en nog veel meer. Daar zitten allemaal burgemeesters die beslissingen nemen met betrekking tot het THV. Als je het op een andere manier zou oplossen dan zou er dus per gemeente ambtenaren, misschien met een juridische achtergrond, als dat van belang is, moeten worden opgeleid om het werk te doen dat nu de HOvJ doet. En dat is, denk ik, ook lastig. Kijk, voor Den Haag zal het nog wel te doen zijn. Grote stad, net als Delft, Zoetermeer, Leiden ook, en Gouda. Maar voor de wat kleinere gemeenten, dan wordt dat nog wel wat moeilijker.

I: Waarom wordt dat moeilijker?

R: Ik denk dat het daar niet zo heel veel gebeurt. Als je kijkt naar Den Haag is huiselijk geweld dagelijkse kost. En je moet je voorstellen een klein plaatsje. Katwijk, ik noem maar iets, of het gebied van Kaag en Braassem. Ja, hoe vaak zou daar een THV spelen. Ik heb de cijfers niet paraat, maar ik denk dat het van hele andere orde is dan als je een grote stad als Den Haag, Zoetermeer, Delft, Leiden hebt.

I: Nu zegt u dat het lastig is om die mensen op te leiden in een kleinere gemeente omdat het minder vaak gebeurt, dan in grotere steden. Maar u betreft nog niet of er überhaupt wel mensen zijn.

R: Klopt. Ik kan mij voorstellen dat bij het een kleine gemeente met een kleine ambtenarenstaf lastig is om iemand daarvoor vrij te maken die dat soort dingen gaat doen. En misschien dat daar ook de reden ligt. Want die ambtenaar moet dan ook in de regel naar het politiebureau om het onderzoek te doen samen met de hulpverlening.

I: U zei net dat het geen politietaak is, omdat het bestuursrecht betreft. Maar het is ook wel de vraag: Is het een taak voor de burgemeester, want die is toch voor de openbare veiligheid tot aan de voordeur? Wat vindt u daarvan?

R: Ik denk dat dit bij de burgemeester in het bestuursrecht is neergelegd omdat wij het in beginsel niet hebben over een straf, maar over een maatregel. Net als dat de burgemeester andere bestuursrechtelijke maatregelen neemt. Die kan ook dingen laten opruimen, een horeca-instelling laten sluiten, dat soort dingen. Dat zijn allemaal geen straffen, maar bestuurlijke maatregelen voor openbare orde en veiligheid. Bij een THV gaat het om de veiligheid voor de bewoners en de hulpverlening moet ook fatsoenlijk kunnen opstarten. Dus vandaar dat het bij de burgemeester is neergelegd.

I: U had het net over de bereidheid om een melding te doen. Maar is er bereidheid van de HOvJ of van de agent op straat, de surveillance, om het THV-proces te starten? Want zij weten dat als zij eraan beginnen het een enorme berg werk is.

R: In het begin werd het THV er door de HOvJ nog een beetje bijgedaan. Maar al heel snel werd al duidelijk van 'nee, dit is een uren durend gebeuren'. Je spreekt alle betrokkenen, je hebt daarna overleg met de burgemeester, dan heb je weer overleg met de betrokkenen om de beslissing van de burgemeester mede te delen. En heel veel papierwerk en aanvullende maatregelen. Dus sommige THV-zaken, zeker als je te maken hebt met mensen die geen Nederlands spreken en dat je dan met tolken werkt, wil het wel vier tot zes uur duren. En dat kun je er niet even bij doen. Dus toen het THV ging lopen, werd het al vrij snel duidelijk dat dit is echt iets waarvoor je moet worden vrijgemaakt. Zo werd je voor de gehele dienst THV HOvJ. Het is in Den Haag jarenlang zo geweest dat ieder district een THV-HOvJ had gepland. Dus als je kijkt naar 'mijn' district C, dan is dat de bureaus Zuiderpark, Laak, Beresteinlaan en Leidschenveen-Ypenburg. Dit zijn wel de gebieden die het grootste deel van de THV's opmaken. Het was een goede regeling. Je weet voor die dag kan ik gebeld worden en dan word je opgeroepen. Wat je nu in Politie Nederlands ziet, is een herijking van de sturingsrollen. Binnen de Eenheid Den Haag werd voor de rol van OPCO geregeld een senior (in de rang van brigadier) ingezet. Dit was het gevolg hoe er in de Eenheid Den Haag werd gepland. De planning keek om al die rollen in te vullen eerst naar de rollen HOvJ-D, HOvJ-THV en officier van dienst politie (OVD-P), de leidinggevende op straat bij grote(re) incidenten. Daarna werden de OPCO-rollen gevuld en als er gaten overbleven werden voor de OPCO-rol ervaren seniors gepland. Dat was in tegenspraak met de landelijke politieafspraken. De OPCO-rol moet worden gedaan door een Operationeel Expert (in de rang van inspecteur). Feitelijk werd de Eenheid Den Haag op de vingers getikt. Dit leidde tot de vraag: 'hoe worden die operationeel experts ingezet?' En 'hoe kunnen wij binnen al die rollen een efficiëncyslag maken?' De rol van de HOvJ-THV kwam hierbij ook aan de orde. Met het gegeven van gemiddeld ongeveer drie tot vier THV-zaken per dag over de gehele Eenheid, kwam de vraag of het nodig is om per district een THV-HOvJ in dienst te hebben. Dus met acht districten ook acht THV-HOvJ's per dag. Dus er is in 2018/2019 iets helemaal nieuws opgezet. A. wat vinden alle HOvJs die nu het THV doen van die rol. Er zijn er een aantal bij die daar niet zo'n gevoel bij hebben. Die doen het wel, maar die hebben niet het gevoel van: 'dat zou ik graag doen'. En B. misschien kunnen wij kijken naar wat kleinere pools van HOvJ's die het THV gaan doen. Die gaan we op een andere manier inzetten. Dus niet per district een HOvJ, maar vier HOvJ's die de hele eenheid bedienen. Van acht naar vier! Dat is dus wel een behoorlijke verandering. Waarbij het aantal THV-inzetten per HOvJ dus aanmerkelijk is gegroeid. Eigenlijk kun je er nu wel vanuit gaan dat een THV-dienst in bijna alle gevallen zal leiden tot een THV-inzet. Het gevolg is dat je minder kunt optreden op verzoeken vanuit de hulpverlening om de zogenaamde 'preventieve' THV's op te leggen. Dat gevolg heb ik nog in de zomer van 2019 tijdens de G4-bijeenkomst in Utrecht gememoreerd. Men noemt het een preventief huisverbod, maar dat is eigenlijk een verkeerde benaming. Het verschil is dat er geen aangehouden verdachte is. Het is wel een zaak met een hoog risico, waarbij het wenselijk is dat er een THV wordt opgelegd. Er heeft alleen nog geen incident plaatsgevonden waarbij de politie iemand heeft aangehouden. Daarom noemen wij dit preventieve THV's. Wat ik zie is dat de verzoeken voor dit soort THV's die onze kant op komen niet kunnen worden gehonoreerd. Een procedure preventief THV gaat op afspraak. Bijvoorbeeld, met de voor woensdag dienstdoende HOvJ wordt afgesproken om op die dag een THV-zaak te draaien. Echter, op het moment dat er een huiselijk geweldzaak binnenkomt, waarbij een verdachte is aangehouden, wordt in de HOvJ-poule gekeken wie deze zaak kan oppakken. Zijn alle THV-HOvJ's al ingezet, wordt de 'preventieve-zaak' direct losgelaten. Een zaak met een aangehouden verdachte gaat altijd voor. Als ik zo inschat hoeveel THV-zaken de HOvJ's draaien, zijn wij niet in staat om aan de verzoeken voor een preventieve THV te voldoen. Dat was ook mijn voorstel tijdens de G4-bijeenkomst in Utrecht: Denk eens na hoe wij wel, en met wij bedoel ik alle betrokken partners, wat met die preventieve huisverboden kunnen doen. Want zoals de politie, i.c. de THV-HOvJ, nu wordt ingezet zijn wij daar niet toe in staat. Dat gezegd hebbende, komen wij weer bij de praktische kant. De hoe-vraag. Maar voordat wij die beantwoorden, komen wij eerst bij de wie-vraag. Dan komen we weer bij de mensen die dat namens de burgemeester zouden moeten doen en wie zouden dat dan moeten zijn. En dat is even een dingetje.

I: Heeft u er een potentieel kandidaat voor?

R: Nou, ik heb er wel over nagedacht. Ik denk dat ruim 90% van de THV-onderzoeken worden gedraaid vanuit een situatie met een aangehouden verdachte. Dus dan houd je tien procent over, die op een andere manier zou moeten worden aangevlogen. Als wij al zeggen dat het niet praktisch is om mensen buiten de politie op te leiden om alle THV-zaken te doen, dan is het al helemaal niet praktisch om te zeggen dat te doen voor slechts 10% van de THV-zaken. Dus er zou eigenlijk iets moeten komen dat door alle gemeentebesturen heen gaat. En dat is best lastig. Iets dat zou kunnen functioneren om alle THV-zaken zonder aangehouden verdachte af te handelen. Ja, en wie gaat dat doen? Mocht een grote gemeente hiervoor een ambtenaar willen opleiden, kan/mag deze ambtenaar ook een THV-zaak draaien in een kleine(re) gemeente, bijvoorbeeld in Katwijk of Noordwijk? Daar zit volgens mij een bestuursrechtelijk probleem. Als die hobbel genomen is, de politieke hobbel, dan is dat een goeie stap in de richting van in ieder geval de preventieve huisverboden. En misschien is het wel een eerste stap naar het hele verhaal halen wij weg bij de politie. Maar ja...

I: Maar waarom is het noodzakelijk dat een THV ambtenaar zaken draait in een andere gemeente en niet dat gewoon elke gemeente zijn THV ambtenaar heeft?

R: Ja, dat zou kunnen. Maar dan moet er politieke bereidheid zijn, dat er in iedere gemeente, en dat zal voornamelijk bij de kleinere gemeente best wel een dingetje zijn, iemand is die je in kunt zetten voor het geval dat.

I: Nou, ik heb hierover gesproken met de beleidsadviseur van de burgemeester en zij wilt eigenlijk de rol van een HOvJ intact houden, omdat zij denkt dat de politie een betere inzicht heeft op de hele veiligheidsspectrum. Dus een betere inschatting kan maken of een THV van kwaliteit is en of dat wel op zijn plaats is. Maar de hulpverlening zegt juist dat er geen verschil is tussen de hulpverlening en de politie wat betreft veiligheid.

R: Nee. Sterker nog, ik denk, een aantal jaren geleden hebben we Veilig Thuis in het leven geroepen. Op zich een interessante ontwikkeling. En waarom is het gekomen? Naar aanleiding van een aantal zeer ernstige incidenten kwam uit onderzoek voort dat soms 5, 6, 7 hulpverleners op een gezin zaten en dat zij van elkaar niet wisten dat zij daar een rol in speelden. Toen is er gezegd: hoe kan dat? Naar aanleiding hiervan zijn onderzoeken gedaan binnen huiselijk geweld. Dat heeft geleid tot een soort overkoepelende organisatie waarin alle betrokkenen, alle partners, worden verplicht om die organisatie te informeren als er sprake is van (dreigend) huiselijk geweld. Dus dat geldt voor politie, dat geldt voor Centrum Jeugd en Gezin, voor maatschappelijk werk, dat geldt voor Jeugdzorg, liefst ook scholen en artsen die ook een rol spelen. Dus eigenlijk zou je bij Veilig Thuis, die overkoepelende organisatie, meer de regie willen neerleggen in de zin van wij gaan zorgen dat er mensen zijn die het THV kunnen draaien. De politie heeft uiteraard zicht op een aantal zaken, maar alleen bij zaken als er sprake is van een strafrechtelijke afhandeling of als wij daar geweest zijn naar aanleiding van een melding. Alle andere zaken die gebeuren in een gezin, die Centrum Jeugd en Gezin, Jeugdzorg, Maatschappelijk Werk doen in zo'n gezin, daar hebben wij natuurlijk geen weet van. Dat blijkt ook wel als je zo'n THV-zaak draait. Dat je als HOvJ vanuit de hulpverlening nog veel meer informatie krijgt, dan dat wij in onze systemen hebben staan. Dus ik snap wel dat de burgemeester dat zegt, maar ik snap ook wel dat de hulpverlening zegt: 'nee, wij hebben ook een behoorlijke informatiehuishouden: Veilig Thuis, want daar stuurt iedereen zijn informatie naar toe.' Eigenlijk is dé informatiebron in deze materie Veilig Thuis. Echter, daar loopt het werk hen letterlijk over de voeten. Zij krijgen dagelijks ladingen met zorgmeldingen. Het meeste komt van de politie, dat snap ik.

I: Het is zo dat de gemeente het goed vindt dat als het mandaat wordt vergroot het bij Veilig Thuis komt te liggen. Het Crisisinterventieteam (CIT) Jeugdzorg, en de wat kleinere hulpverlenende instanties zeggen dat zij het net zo goed zouden kunnen als de politie.

R: Ja, ik denk dat de HOvJ wordt gezien als de objectieve kracht in het hele onderzoek. Jeugdzorg zit daarin vanuit hun zorg voor het kind, Maatschappelijk Werk zit er in voor de zorg van het slachtoffer, Reclassering zit er in met betrekking tot de begeleiding van de pleger, noem maar op. De HOvJ is een beetje degene die boven die partijen hangt en zo objectief mogelijk beoordeeld. Maar je merkt wel dat in zo'n samenspel waar al die hulpverleners samen zijn, dat je het samen doet en samen bespreekt. Zelden, echt zelden, tot een oordeel komt die afwijkt van elkaar.

I: Oke, dus wat dat betreft zit de politie en hulpverlening op een lijn.

R: Ja, dat zijn allemaal specialisten die al jaren THV's doen. Dat geldt ook voor de politie. Eigenlijk weet je al als er een zaak binnenkomt en je leest de eerste vijf regels: dit wordt een THV. Dat geldt ook voor de hulpverlening. Het enige wat moet gebeuren is: komt er naar aanleiding van de gesprekken met de betrokkenen nieuwe informatie zodat de HOvJ de burgemeester gedegen adviseren. Maar de gemeente zegt: 'Ik wil een zo objectief mogelijk persoon die tussen die instanties zit.' Ik zie niet waarom Veilig Thuis daar geen rol in kan spelen. Die is nu ook alleen maar een informatiebron en die kijkt wat nodig is om met maatwerk hulpverlening uit te zetten. Dat kan laagdrempelig zijn in de vorm van Centrum Jeugd en Gezin, maar zij kunnen ook zeggen we gaan hier heviger ingrijpen en wordt Jeugdzorg ingezet. Of maatschappelijk werk.

I: Ik vind het opmerkelijk dat u zegt dat de hulpverlening en de politie hetzelfde kunnen oordelen. Dat die er net zo goed in zijn. Maar de zorgen bij de gemeente is dat als het mandaat bij de hulpverlening ligt, dat er dan een stijging komt van het aantal opgelegde huisverboden. Dat is ten koste gaat van de kwaliteit, omdat de hulpverlening eerder een THV oplegt om hulp te willen verlenen. En de gemeente zei ook dat zij situaties hebben gehad waarbij de hulpverlening zei dat er een huisverbod moest komen, maar de HOvJ zei dat vind ik niet. Wat vindt u daarvan?

R: Ja, dat snap ik. Wat ik al zei, ik denk dat de gemeente de objectieve rol wil behouden. Toch, ik heb zelden meegemaakt dat er een verschil van mening is tussen mij en de hulpverleners. Wat bij een THV leidend is, maar niet in beton gegoten, is het Risicotaxatie-instrument Huiselijk Geweld (RiHG). En heel simpel, als je die met elkaar doorneemt, komt er een conclusie uit. En zelfs dan kun je zeggen: de uitslag is ja, maar moeten wij dit willen? Een uitkomst kan zijn dat er bepaalde zaken spelen binnen het gezin, die een THV niet wenselijk maken. Dan is het wel goed om elkaar nog eens diep in de ogen te kijken. Want een ja in het RiHG hoeft niet te betekenen dat het altijd een ja wordt. De burgemeester wil dat er iemand zit die namens hem of haar die THV-procedure meeloopt, die er A. verstand van heeft en B. niet de gevoelens heeft die de hulpverleners erbij hebben. Het leuke is dat de gesprekken die je hebt in het kader van het THV zijn wezenlijk anders dan de gesprekken die je hebt in het kader van een verdachten verhoor. Qua inhoud is het heel anders. Bij een THV is het aannemelijk maken dat er een risico is al voldoende. In een strafrechtelijk verhoor moet je bewijzen zien te vergaren, dus qua inhoud een ander gesprek. Dus je moet ook voor jezelf die klik maken. Wat ik zelf doe, is dat ik zeg dat ik vooral luister, wat dingen opschrijf en misschien nog wat vragen heb aan het eind. Maar de gesprekken worden gedaan door de hulpverleners. Dit om te voorkomen dat de pleger of het slachtoffer in een verhoor terecht komt. Het moet wel een open gesprek blijven, juist om enigszins te begrijpen wat er nu aan de hand is in zo'n gezin. De burgemeester zoekt naar de objectiviteit van iemand die er namens hem tussen zit en die er door een objectieve bril naar kijkt.

I: Kan dat wel in een situatie met huiselijk geweld? Kan je dat wel objectief aanpakken zoals dat normaal gaat in het strafrecht?

R: Nee, dat is vaak lastig. Omdat je toch te maken hebt en spreekt met de partijen. En ga dan maar eens objectief daarin zitten, dat is moeilijk. Aan de andere kant is het goed om je te beseffen dat het opleggen van een huisverbod een zeer ingrijpende maatregel is. Het zal je maar gebeuren. Daar moet even heel goed over nagedacht worden. En het moet wel duidelijk zijn dat dit een maatregel is waar je zegt: alle andere maatregelen helpen niet. En het is vaak wel succesvol. Er zijn gezinnen die dit hebben meegemaakt, waar man en vrouw toch besluiten om door te gaan, waarbij de pleger toch een wel een stukje bewustwording heeft van: 'ja, wacht eens even. Ik word tien dagen uit huis geplaatst. Ik moet toch wel even met mijzelf aan de slag.' Niet allemaal, maar wel heel veel.

I: Maar u zegt dat u wel bij het gesprek zit maar niets vraagt. Dat benadrukt toch wel dat er ook een subjectief element is.

R: Ja.

I: Maar is dan de gedachte van de burgemeester om er iemand bij te hebben die er objectief naar kijkt niet een valse geruststelling?

R: Nee, als je het heel sterk bekijkt heb je een meetinstrument, het RiHG, en je hebt professionals bij Maatschappelijk Werk en bij Jeugdzorg. Dat zijn mensen die zijn opgeleid om deze onderzoeken te doen. Het is niet zo dat er iemand van Jeugdzorg wordt ingezet die nooit iets met THV gedaan heeft. Ook zij hebben een gedegen opleiding achter de rug. Dus ik heb nog niet meegemaakt dat wij wezenlijk van mening verschillen. Maar waar je toch mee zit, is dat de burgemeester toch die ene factor erin wil hebben. Van: ja, de HOvJ die zit er namens mij.

I: Is dat nodig of eigenlijk wel overbodig?

R: Ja, ik snap de burgemeester wel. Maar ik blijf zeggen: 'Is het dan niet mogelijk dat iemand van bijvoorbeeld Veilig Thuis daar dan bij zit. Bij de gesprekken aanwezig is. Dat is dan de gemandateerde die daar dan namens de burgemeester zit.

I: Nu heb ik begrepen dat de burgemeester graag wil dat de politie erbij zit vanwege uw uniform. Dat doet wat met de beoogde pleger.

R: Die wij dus niet aan hebben. Sterker nog, juist het dragen van het uniform draagt bij aan de verwarring voor de betrokkenen. Waarom? Omdat je echt zit op bestuursrecht en niet op strafrecht. En dat betekent dat als ik als HOvJ in uniform ga zitten, dan kan dat voor de partijen, met name de pleger, heel verwarrend zijn. Die wordt eerst verhoord als verdachte door de politie en dat zijn meestal rechercheurs. Daarna heeft hij een gesprek in het kader van hulpverlening en via bestuursrecht gaan we over op een THV. En daar zit dan een HOvJ bij in uniform? Nee, dat is verwarrend. Dan kan bij de pleger het gevoel ontstaan van: zit ik nu alweer in een verhoor?' Dus als je THV-HOvJ bent, zit je nooit in uniform.

I: Zijn er agenten bij met uniform?

R: Ik mag hopen van niet. Ik heb nog nooit een THV-HOvJ gezien in een uniform tijdens de gesprekken. Ik weet het bijna zeker. Alle THV-HOvJs zitten in burgerkleding.

I: Ik vind dat opmerkelijk, want zowel de gemeente als het ministerie van J&V vinden dat er zo'n indrukwekkende aura om het politieuniform hangt en zeggen: van mij raken zij niet van onder de indruk in burgerkleding en van een politieagent wel. Maar u zegt eigenlijk ik draag hem niet eens.

R: Nee, sterker nog, het wordt in de politie sterk ongewenst geacht. Je zit daar natuurlijk voor een gezin dat slachtoffer is van huiselijk geweld. Daar wil je hulpverlening op leggen. Hoe ga je voorkomen dat het in

de toekomst nog een keer gebeurt? Dus die mensen gaan niet alleen tijdens de THV-procedure, maar ook daarna hele indringende gesprekken aan. Met de hulpverleners, maar ook met elkaar. Het gevoel moet er zijn dat er hulpverlening voor hen is die hen helpt om te voorkomen dat er nog een keer zoiets gebeurt. Dus daarom moet het niet verstoord worden door mensen die in uniform zitten, want anders kan er de indruk zijn dat ze toch weer met strafrecht te maken hebben. Of dat zij denken: ik laat niet het achterste van mijn tong zien. Ik wil niet dat de politie dit weet. Ik maak mij in een gesprek ook bekend als hulpofficier van justitie en niet als politieambtenaar. Als ik binnenkom dan zeg ik dat ik erbij zit namens de burgemeester en voor de rest laat ik het gesprek over aan de hulpverleners die erbij zitten.

I: Maar leggen mensen niet automatisch de link tussen een hulpofficier en de politie?

R: Zou kunnen. Bij een heleboel mensen is hun kennis van de politie erg afhankelijk van wat zij in politieresies zien. Klinkt een beetje onaardig, maar het is vaak wel zo. En bij een hulpofficier in uniform dan zie je ze wel eens raar kijken. Andersom werkt het ook zo: als ik een keer een THV-dienst heb en ik ben aan het politiebureau en een collega vraagt: Jij bent er nu toch. Zou jij een voorgeleiding willen doen van een verdachte? Als ik dan kom in burgerkleding en mij bekend maak als de HOvJ, zie ik vaak de verdachte schrikken.

I: Maar u laat toch het woord justitie vallen en dan gaan mensen toch wel snel denken aan strafrecht.

R: Ja, dat klopt. Maar ik leg wel heel goed uit wat mijn rol is in het verhaal. Ik blijf toch wel zeggen dat ik er ben in het kader van de hulpverlening. De inhoud van de gesprekken blijft ook bij ons. Ik ga niet na een gesprek op een drafje naar de rechercheur om te zeggen: goh, ik heb informatie uit ons gesprek. Dat is misschien wel handig voor jouw onderzoek. Dat is niet de bedoeling, dat moet je in principe strikt scheiden van elkaar. En dat is ook een van de redenen dat je daar niet in uniform gaat zitten. Ik vind het heel verrassend dat dit nog steeds leeft bij beleidsmakers en bij gemeenten. Er is duidelijk over gesproken en gezegd dat dit volstrekt onwenselijk is. Dat je als HOvJ in je politiekleding erbij gaat zitten. Wonderbaarlijke dingen.

I: Ik merk toch wel dat de partijen die hier bij betrokken zijn, niet goed van elkaar weten wat zij doen en hoe zij dat doen.

R: Nee. Ook daar geldt hebben bestuurders wat met het onderwerp? De Haagse burgemeester Krikke heeft huiselijk geweld hoog op haar agenda staan. Dat merk je ook als je haar belt. Zij is een burgemeester die meer wil weten. Zij stelt inhoudelijke vragen. De meeste burgemeesters of wethouders die namens de burgemeester een THV-beschikking mogen afgeven, zitten daar toch wat anders in. Bij de meesten die ik bel, is het gesprek zeer kort. Ik zeg dat ik een THV-casus heb. Daarna komt de vraag: wat is uw advies? Ja? Okay. En na een paar minuten komt de beschikking binnen. Heeft deze burgemeester of wethouder wat minder met het onderwerp? Of is er na tien jaar THV zoveel vertrouwen in het advies van de HOvJ? Aan de andere kant gebeurt het ook niet heel vaak dat als de HOvJ ja zegt, de burgemeester of de wethouder dit negeert. Formeel zou het kunnen. Het is uiteindelijk de burgemeester of de wethouder die beschikt. Toch vind ik de houding van de Haagse burgemeester prettig. Die wil echt dat alle mogelijkheden zijn bekeken. Is een THV wenselijk? Zij is er nog steeds van doordrongen dat het een hele ingrijpende maatregel is.

I: Maar u als politieagent, in hoeverre ziet u deze taak als uw taak, als in de veiligheid van het gezin?

R: Ja, wij spelen natuurlijk ook een rol in, ik noem het maar, een stukje hulpverlening. Politie heeft een tweedelige taak. Opsporing van strafbare feit en hulpverleners daar waar nodig. THV is een hulpverlenende taak, dus daar heeft de politie wel degelijk een rol in. Alleen de rol van de politie is natuurlijk vrij beperkt. Die wordt geroepen als er wat misgaat of mis dreigt te gaan. En vervolgens gaat die het doorspelen naar

partners. Dus bij situaties waar wij helemaal niet in beeld komen, worden er hele andere routes gevolgd. Bijvoorbeeld als vanuit school een melding komt van 'we hebben hier een gezin'. Dat komt bij Veilig Thuis terecht en vaak gaat daar Centrum Jeugd en Gezin naar toe. Om te kijken of daar maatregelen nodig zijn. Komt een gezinscoach. Is er sprake van verwaarlozing van kinderen? Dan moet Jeugdzorg een rol gaan spelen. Dat zijn allemaal acties waar de politie geen weet van heeft. Dat is ook nu de taak van Veilig Thuis. Maar als de politie erbij wordt geroepen dan hebben we wel degelijk een heel belangrijke rol in het hele hulpverlenende deel. En waar wij strafrechtelijk juist niet doorpakken. Dat kan bijvoorbeeld zijn naar aanleiding van de melding 'er lopen hier kinderen met blauwe plekken'. De bureaus zien dat en die bellen de politie. Dus als wij dan worden gebeld, hebben wij een belangrijke rol in dat hulpverleningsgedeelte. Waar wij dan niet strafrechtelijk doorpakken, bijvoorbeeld naar aanleiding van die melding 'kinderen met blauwe plekken'. Wij kunnen dan kiezen om hier een wijkagent naar toe te sturen om een praatje te maken. Die is daar zeer geschikt voor. Kan meer tijd aan gesprekken besteden en ter plaatste aan het werk gaan dan de noodhulp. Voor de noodhulp is het vaak melding, snel gaan, oplossing bedenken, wegzetten daar waar nodig is en weer door. Dus ja, de politie die speelt daar een belangrijke rol in.

I: En vindt u het jammer dat als de rol van de politie bij het tijdelijk huisverbod wordt geminimaliseerd? Als in, u reikt alleen informatie uit de systemen aan.

R: Ja. Je ziet, als ik nu naar mijn diensten kijk. Zeg dat je 20 diensten per periode van vier weken hebt, dan heb ik 18 diensten waarin ik een rol heb: OPCO (chef van dienst), HOvJ-D, of HOvJ-THV. Tijdens de diensten, waarin ik geen rol heb, ben ik druk bezig met een portefeuille (in mijn geval huiselijk geweld) of met andere zaken, waaronder het zijn van operationeel commandant van een evenement. En dan je nog de lijnverantwoordelijkheid voor een ploeg. Ik heb gemiddeld drie à vier THV-diensten per maand. Dus dat betekent dat ik bijna 20% van mijn tijd bezig ben met bestuursrecht. Is dat mijn taak? Ja, dat is een goeie vraag. Zou het wenselijk zijn dat iemand anders dat deed? Ja, als ik kijk naar het aanbod wat ik nu heb, zou ik dat prettig vinden. Als het THV op een andere manier zou worden georganiseerd, dan ik heb meer ruimte voor andere zaken.

I: U heeft ook het vertrouwen om het bij iemand anders neer te leggen?

R: Waar het om gaat is, dat als andere mensen dit mandaat krijgen, zij goed zijn opgeleid en ook hun rol snappen in het verhaal. Dus dat betekent dat wat nu de HOvJ is, wordt, geef het maar een naam, iemand van bijvoorbeeld Veilig Thuis, die dezelfde rol heeft. Dus dat die daar waar nodig af en toe inmengt in het gesprek. Dit gesprek moet leiden tot wel of geen huisverbod, maar is tevens een soort intakegesprek voor de hulpverlening. Het valt en staat met mensen die hun rol snappen.

I: U bent van begin af aan betrokken bij het Tijdelijk Huisverbod klopt dat? Dus vanaf 2009 toen het intrad.

R: Ja.

I: Wat vindt u ervan dat er in 2010, 2013, 2016, recentelijk ook het Verwey Jonkers en andere onderzoeksinstituten zoals Bureau Beke en Regioplan onderzoeken zijn gedaan en beleidsadviezen zijn geschreven, maar er is nog niets mee gedaan. Waar gaat het mis?

R: Ik denk dat de huidige regeling voor alle partijen een prettige werkwijze is, dat alle eisen in het THV op deze manier goed worden ingevuld. We hebben er een objectieve deel erin, de twee hulpverleners hebben we erin. Dat geheel en het advies dat daarna naar de burgemeester gaat, is op deze manier goed ingevuld. Dus waarom zou men het op een andere manier willen doen? Ik denk dat het daar in zit. Het is in de regel goed ingevuld. In de praktijk kan het voor de politie efficiënter. Als wij die taak niet meer doen, als je kijkt naar de bestuursrechtelijke achtergrond die niet echt bij de politie thuishoort. Maar wordt het efficiënter

als je het bij de politie weghaalt? Dat hangt heel erg af van hoe ga je het dan organiseren. Om maar wat te noemen, het Khonraad systeem waar we nu mee werken. Het is een heel mooi computersysteem, waarin je kunt werken en ook de burgemeester kan erin om een beslissing te nemen. Je zou zeggen dat dat systeem is ten behoeve van de gemeente opgezet. Maar wie betaalt het account voor het systeem? Niet de gemeenten. De politie. Eigenlijk zouden in de huidige regeling er wat THV-HOV's bij moeten, zodat je de belasting van de huidige HOV's wat kan terugdringen. Eén van de argumenten om het niet te doen is het Khonraad systeem, wat een vrij prijzige grap is. Wij hadden voorheen zelfs 150 THV-HOV's in de Eenheid Den Haag alleen al, dus dat werd veel te duur. Er werd door de politie gezegd: 'Ja, wacht eens even. Wij werken daar wel mee, maar het is natuurlijk het feestje van de gemeente. Bestuursrecht. Dus je ziet dat de gemeente ook heel veel dingen weg houdt. Ik denk dus ook niet dat de oplossing zit in mensen die vanuit de gemeente worden gekoppeld aan deze taak, maar dat je het meer moet zoeken in Veilig Thuis-achtige constructie.

I: Maar dan krijg je weer een tegenargument vanuit de gemeente dat de baas van de politie is uiteindelijk de burgemeester. Dus dat hoort het toch wel bij de politie.

R: Ja, dat klopt als je het hebt over openbare orde en veiligheid. Dat valt onder de burgemeester. Als je het hebt over strafrecht is het justitie.

I: Maar tot de voordeur.

R: Ja. Het is lastig hoor. Toen je vroeg of het bij de politie hoorde, toen dacht ik ja, dat is de theorie. Maar nu komt de praktijk. En die is veel lastiger. En op zich is het nu voor alle partijen, behalve voor de politie, het op een prettige manier opgelost. Want de hulpverleners vinden het prettig als er in ieder geval iemand van de politie bij zit als zij gesprekken hebben met de pleger. Want in de regel zit je in een setting van een politiecel. In een verhoorkamer in een arrestantencomplex en dan vinden een heleboel hulpverleners het prettig als er een politieagent bij zit. Mocht er iemand agressief worden, weet die vaak wel daarop moet inspelen. Terwijl een hulpverlener waarschijnlijk denkt: 'wat is dit nu?' Dus in praktische zin is het wel begrijpelijk, maar in bestuurlijke zin moet je je afvragen of het bij de politie thuishoort. Een tussenoplossing? Voor mij zou het al heel veel waard zijn als wordt gezegd: 'Okay, wij laten het deel van de THV-zaken met een aangehouden verdachte bij de politie en bij de preventieve THV-zaken, dus de huisverboden zonder aangehouden verdachte, wijken wij uit naar een andere instantie, bijvoorbeeld Veilig Thuis. Met mensen die hiervoor zijn opgeleid. Bij deze THV-zaken is de setting ook anders. Dan spreek je met de betrokkenen af bij, ik noem maar wat, een gebouw van Veilig Thuis, een andere locatie of bij de mensen thuis. Dan zit je niet in de sfeer van een cellencomplex en verloopt het gesprek toch heel anders.

I: Ik ontvang verschillende signalen. Aan de ene kant de HOV's die zeggen dat zij niet per se betrokken hoeven te zijn bij de hele THV-procedure, maar alleen bij het contact met de burgemeester en het uitreiken van de beschikking. De gemeente zei juist dat een pilot heeft gedraaid, waarbij de HOV's uit de gesprekken waren gehaald, maar dat de HOV's dat niet wilden. Waar komt dat door? Is dat omdat het nu nog zo staat geregeld in de wet of dat de HOV's zo'n groot verantwoordelijkheidsgevoel hebben?

R: Dat speelt mee, denk ik. Het is ook dat je daar zit namens de burgemeester.

I: Ja, maar dat komt door de wet. Maar als de wet anders is, kunt u het dan makkelijker los laten?

R: Dan denk ik dat je in de praktijk toch wel weer bij de gesprekken met de pleger aanwezig bent. Dat heeft te maken met een stukje veiligheid en dat de hulpverlening het wel prettig vindt als zij het gesprek hebben en de HOV daarbij zit. Maar die discussie ken ik. Op een gegeven moment is er bij een aantal HOV's, en dan denk ik met name aan de HOV's die niets met het onderwerp hebben, het gevoel is gekomen van 'ik

heb het allemaal zo druk en dat kan er allemaal niet bij'. Dat is ook een van de redenen geweest waarom de HOvJ voor zijn THV-dienst vrij werd gemaakt van andere taken en rollen. Dat betekent dat je het niet te druk kan hebben. Of je moet de pech hebben dat je twee THV-zaken hebt. Het kan niet zo zijn dat als er een THV-zaak binnenkomt je het dan te druk hebt met allerlei andere zaken. Dat is onzin. Het kan andersom wel fijn zijn, dat als je een THV-dienst hebt en je wordt niet gebeld. Dat is een mooie gelegenheid om achterstallig onderhoud te plegen op andere taken. Die pilot ging als volgt: de hulpverleners deden de gesprekken met de betrokkenen en kwamen vervolgens terug bij de THV-HOVJ. Zij gingen dan met z'n drieën het RiHG invullen en na het oordeel belde de HOvJ naar de burgemeester. Ik en met mij vele andere HOvJ's zeggen: je zit daar namens de burgemeester en dan wil je ook uit eerste hand van A tot Z op de hoogte zijn. Anders ben je toch afhankelijk van wat je krijgt voorgelegd. Dat zal ongetwijfeld wel kloppen, maar heb je dan wel het goede en volledige beeld. En als je bij de gesprekken zit, heb je toch exact hetzelfde gehoord als wat de hulpverlening heeft gehoord. Dat is ook reden dat ik voor mijzelf zeg: is het te druk? Ja. Het zijn van THV-HOVJ maakt dat je totale pakket behoorlijk drukker wordt. Maar zoals ik al zei, je bent daar voor vrijgemaakt. Dus die pilot werd met gemengde gevoelens bekeken. Uiteraard waren het vooral de HOvJ's die niet veel met het onderwerp die hebben gezegd: 'Hey geweldig. Als er een casus is dan lees ik even mee, krijg ik een belletje, bel ik de burgemeester, de stukken worden uitgedraaid en hoi, ik ga weer...' Tja..

I: Een ander argument van de gemeente om het bij de politie te laten, is dat de politie bevoegdheden heeft die niemand anders heeft.

R: Ik ben wel benieuwd welke bevoegdheden hier dan bedoeld worden.

I: Voorbeelden die genoemd werden zijn binnentreden, aanhouden, verhoor.

R: Maar dat zijn strafrechtelijke bevoegdheden. Bij binnentreden kan er ook een hulpverlenend component in zitten. Als de politie een melding krijgt dat de burens het uitvechten. Als de politie ter plaatse is, dingen hoort vallen en er wordt niet opgedaan. Dan kun je binnentreden op grond van de Politiewet. Deze bevoegdheid valt onder hulpverlening, maar dat is hulpverlening ten behoeve van een ernstige zeer bedreigende situatie. Dan ga je naar binnen, desnoods met geweld. Vaak krijgt dit een strafrechtelijk vervolg.

I: Maar die bevoegdheden zijn niet nodig voor een preventief huisverbod.

R: Nee.

I: Maar dan zegt de gemeente een preventief huisverbod bestaat niet.

R: Nee, officieel bestaat die niet. Vaak komt via een andere route bij Veilig Thuis het besef dat als er niet wordt ingegrepen in dat gezin, gaat het faliekant mis. Zij krijgen alle signalen binnen: bijvoorbeeld van de school die ziet dat de kinderen onverzorgd zijn, niet fris ruiken of erger de blauwe plekken. Dus wat gaat daar mis? Zij melden dat aan Veilig Thuis, die zorgt dat een hulpverlener naar die woning gaat en daar een gesprek aangaat. En dan blijkt in dat bezoek en de gesprekken dat er sprake is van alcoholmisbruik en dat soort dingen. Er vinden gesprekken plaats met de ouders en er vinden gesprekken plaats met de kinderen en dan ontstaat er een beeld dat het voor de kinderen een zeer dreigende situatie is. En dan is de politie er nog niet bij geweest. Maar Veilig Thuis en andere instanties vinden dat dit een casus is voor een THV. Dit is wat wij noemen een preventief THV. Maar nogmaals, ik noem dit liever een THV-zaak zonder aangehouden verdachte. THV zaken zonder aangehouden verdachten is waar veel partijen meer naartoe willen. Dat is begrijpelijk, want wellicht kun je daarmee fysiek huiselijk geweld voorkomen. Zoals ik al tijdens de G4-bijeenkomst in Utrecht heb aangegeven, is de kans te groot dat de politie dan nee moet

verkopen. Een THV-zaak zonder aangehouden verdachte moet worden gepland. Een grote kans dat het volgende gaat gebeuren: ik word door bijvoorbeeld Veilig Thuis gebeld met de vraag of ik morgen een THV-zaak wil draaien waarbij niemand zal worden aangehouden, maar wij wel iets moeten doen om erger te voorkomen. Ik zeg, Ja is goed. Hoe laat zullen we beginnen? 9 uur? En dan word ik om 8 uur gebeld. Hey, jij bent toch THV-HOVJ? Wij zitten in bureau Leiden er is vannacht een man aangehouden, die heeft zijn vrouw bont en blauw geslagen. Dan bel ik Veilig Thuis met de mededeling dat het preventieve THV niet door gaat, want ik heb een zaak met een aangehouden verdachte en die gaat voor. Ja, en waarom gaat die voor? Die gaat voor, omdat daar al fysiek huiselijk geweld is gepleegd. En die zaak heeft dan prioriteit. Dus wat je dan ziet is dat het preventieve THV altijd de sluitpost van de begroting is. En met slechts vier THV-HOVJ's per dag voor de gehele Eenheid Den Haag is zo'n preventief THV eigenlijk niet te organiseren. En dat is een gemiste kans... Juist daarom zei ik tijdens de G4: 'Denk nu eens met z'n allen na hoe wij dit gaan organiseren. Zoek een andere oplossing voor de zaken waarbij er geen aangehouden verdachte is en de burgemeester in het kader van THV een beslissing moet nemen. Zoek buiten de politie de objectieve factor die men zo belangrijk vindt. Wie gaat daar boven hangen? Wie gaat dat doen?' Bij een grotere gemeente zou ik mij nog kunnen voorstellen dat de juridische afdeling gaat uitzoeken of het mogelijk is om ambtenaren hiervoor op te leiden en het mandaat te geven. Een kleinere gemeente kan of wil daar geen ambtenaren voor vrij maken. Die kan dat qua capaciteit helemaal niet behappen. Dus dan moet je toch zoeken naar een oplossing buiten de lokale besturen. Ik val in herhaling, maar zet mensen bij Veilig Thuis, ik noem maar wat. Vijf of zes mensen die opgeleid zijn, die THV zaken kunnen draaien waarbij niemand is aangehouden. Dan blijven de andere THV-zaken bij de politie, want ik ga echt niet geloven dat de politie heel snel afscheid gaat nemen van het THV...

Transcript interview beleidsmedewerker X

R: Binnen mijn afdeling houd ik mij bezig met aanpak huiselijk geweld kindermishandeling en daarvoor is het kabinet in april 2018, daar heeft onze minister en de minister van VWS een programma gestart Geweld hoort nergens thuis. En daar hebben we ook wat acties op het gebied van justitie. En daar hou ik mij mee bezig.

I: Oke. En het programma Geweld hoort nergens thuis loopt nog steeds? Of wanneer is die afgerond?

R: Ja, die loopt nog steeds. In 2021 is het afgerond.

I: Wat is het doel van het programma?

R: Nou ja, kort gezegd is het doel van het programma het beter en eerder in beeld brengen van huiselijk geweld en kindermishandeling, dus dat je het eerder signaleert en daarnaast het duurzaam stoppen en oplossen.

I: Hoe definieer je huiselijk geweld?

R: Huiselijk geweld is een breed begrip. We hebben in ons dossier niet een definitie. Maar kindermishandeling valt onder huiselijk geweld, partnergeweld..

I: Nu wordt er in de praktijk onderscheid gemaakt tussen een preventieve huisverbod en een huisverbod met aangehouden verdachte. Met preventieve huisverbod wordt bedoeld dat er signalen binnen komen via Veilig Thuis van dat er mogelijk sprake is van huiselijk geweld, maar dat er strafrechtelijk niet ingegrepen kan worden. De HOvJs worden nu zowel met de preventieve huisverboden als met de huisverboden met aangehouden verdachte belast, maar moeten vaak nee zeggen tegen de preventieve huisverboden omdat ze niet genoeg capaciteit hebben. Is daar aandacht voor op jullie afdeling of directie?

R: We zijn bekend met dat soort signalen maar uiteindelijk is het aan de lokale driehoek om te bepalen wat de prioriteiten zijn van de politie en hoe die ingezet wordt, en capaciteit is altijd beperkt en daarom moet je keuzes maken. Maar dat is wat aan de lokale driehoek is en daar hebben wij geen bemoeienis mee.

I: Maar de Wet Tijdelijk Huisverbod beperkt het mandaat wel tot de HOvJ. En toen de wet in 2009 in trad hebben verschillende onderzoeksinstituten voor en namens het ministerie van J&V beleidsadviezen en evaluaties geschreven, in 2010, 2013, 2016 en 18. Maar er wordt nog niks mee gedaan, het blijft liggen. Hoe komt dat?

R: Ja daar kan ik dus niks over zeggen.

I: Maar kun je de partijen in het veld geruststellen, dat daar aan gewerkt wordt?

R: Ja in het programma is daar aandacht voor. Het tijdelijk huisverbod wordt daarin specifiek genoemd dus in die zin is daar aandacht voor. Wat ondersteuning krijgt is bijvoorbeeld dat onderzoek in de G4.

I: Maar er zijn nog geen overwegingen gemaakt om het mandaat in de wet te herzien?

R: Nee daar kan ik niks over zeggen.

I: Spelen de vragen die het Verwey Jonker onderzoeken ook hier op het ministerie? Over de kloof tussen het aantal opgelegde huisverboden en de meldingen?

R: Nou, die vragen zijn vanuit de G4 onze richting op gekomen omtrent deze trend en we zijn er benieuwd daarnaar en we willen het graag onderzoeken. Nou vanuit hier hebben we gezegd nou dat is goed, dat begrijpen we, daar willen we best aan meedenken en aan bijdragen en dat is wat we gedaan hebben.

I: Je zei net dat het aan de lokale driehoek ligt om te prioriteren als het gaat om de inzet van de politie. Maar waar houdt het ministerie zich dan mee bezig, ten aanzien van het tijdelijk huisverbod?

R: Beperkt natuurlijk. De wet heeft het mandaat toegekend aan de politiemensen, aan de burgemeester om dat aan hen door te mandateren. Het is uiteindelijk niet aan ons. Wij zijn daar meer voor de landelijke problemen en we zijn eigenaar van de wet en dat is het. Maar de invulling daarvan is niet aan ons.

I: Maar je zegt dus landelijk probleem, dus ik neem aan dat het ministerie zich meer bezighoudt met de bewustwording van huiselijk geweld.

R: Niet per se. Zoals je zegt het bestaat al een tijd, het instrument, de burgemeesters zijn zich ervan bewust dat het instrument bestaat. Dus daar zit niet zozeer het probleem.

I: Maar niet alle politieagenten zijn zich ervan bewust dat zij dit instrument kunnen gebruiken.

R: Nee. En dat is ook voor een deel echt aan de politie zelf, dat gebeurt vaak ook in gezamenlijk overleg.

I: Hoe heet je directie?

R: Bescherming, Aanpakken en Voorkomen.

I: Net zei je dat het ministerie wel eigenaar is van de wet, dus dan zijn jullie toch wel ergens verantwoordelijk voor hoe het uitpakt in de praktijk toch? Wanneer wordt het initiatief genomen om een wet te herzien?

R: Ja. Dat is in principe is het ingewikkeld om daar iets algemeen over te zeggen. Enerzijds heeft het parlement de bevoegdheid om met een wetsvoorstel te komen, anderzijds kan dat vanuit het ministerie komen. Maar een wetswijziging is ten alle tijden een politiek besluit. Dus als daar aanleiding toe is dan kunnen wij de minister daarover adviseren, maar het is uiteindelijk aan de minister of hij dat ook wil of niet.

I: Nu is er het voorstel om het mandaat te verbreden naar de hulpverlening of Veilig Thuis. Wat kan het ministerie daarin betekenen?

R: Ja, sorry, daar kan ik niks over zeggen. Want een wijziging van een mandaat, als zij daarin stappen in nemen, dat impliceert al dan niet of de wet gewijzigd moet worden of niet. En daar ga ik niet over. Dat is niet mijn zaak.

I: Klopt het als het mandaat wordt verbreed, dat er een hele linie aan wetten moeten worden veranderd? Zoals bepaalde bevoegdheden van de politie.

R: Dat ligt er helemaal aan hoe je het inricht en de verhoudingen daarvan. Maar als Veilig Thuis daar een groter rol in speelt, de wettelijke grondslag van Veilig Thuis ligt in het WMO 2015. Dan zou je daar moeten kijken. Maar de politie heeft bepaalde bevoegdheden, dat ze handhavend mogen optreden en mensen mogen aanhouden, dat is natuurlijk wel een bevoegdheid die expliciet bij de politie ligt. Dat is allemaal al vast gelegd in de politiewet. Maar ik kan me persoonlijk niet voorstellen dat zij dat soort bevoegdheden aan iemand anders gaan toe kennen, daarvoor hebben we juist de politie.

I: Er was ook het idee om de hulpverlening en de politie het RiHG te laten invullen op gelijke casussen om te kijken of ze dezelfde resultaten krijgen. Maar voor zo'n onderzoek is er wel financiële steun nodig, is daar ruimte voor op het ministerie?

R: Nou ja, vanuit het programma is er budget vrijgemaakt waarin partijen vrij zijn om voorstellen in te dienen die moeten voldoen aan een aantal criteria. En aan de hand daarvan worden de voorstellen beoordeeld en of ze financieel worden toegekend. En elke programma of project heeft ook een regio-indeling, elke regio heeft een projectleider. En die projectleider die is ook hiervan op de hoogte. Waar het in feite om gaat is dat er een aantal problemen zijn geïdentificeerd, en van daaruit, het heet van denken naar doen, dus er zijn een aantal maatschappelijke problemen en daar willen we een oplossing voor vinden, en in de regio's als zij een goed idee hebben dat zij daar de ruimte voor krijgen om dat te proberen. Mits ze voldoen aan een reeds voorwaarden. En als zij daaraan voldoen dan staat daar eventueel financiële bijdrage aan tegenover.

Transcript interview Machteld van der Meer

I: Machteld, je hebt me wel vaker verteld over je werk. Kun je er meer over vertellen?

R: Wat de werkzaamheden voor het huisverbod inhouden? Dat betekent dat ik vier keer per periode oproepbaar ben voor collega's die een huisverbod willen kijken of dat mogelijk is in een zaak, waarbij ze melding van huiselijk geweld in gezinnen hebben gekregen.

I: En een periode is gewoon een maand.

R: Ja, vier weken. Dus een kwart van de tijd spendeer ik daaraan.

I: En afgelopen maandag of dinsdag had je ook een huisverbod, maar dat duurde niet zes uur.

R: Nee. Dat loopt vaak uit. Met een zaak ben je meestal tussen de 6 en 10 uur mee bezig. En als je twee zaken hebt dan loopt het sowieso uit.

I: Want je had dinsdag 2 zaken?

R: Dinsdag, ja. En een paar telefonische.

I: Waren dat aparte zaken?

R: Ja, aparte zaken.

I: Hoe vind je de samenwerking met de hulpverlening?

R: Ja dat loopt goed. In principe, ik bel de crisisdienst op en zij nemen weer contact met mij op en dan maken we afspraken over het horen van de eventuele uit huis geplaatste en de thuisblijver en daarna de RiHG invullen.

I: Want dat doe je samen met de hulpverlening of alleen?

R: Nou volgens de nieuwe werkwijze nu doen we dat samen, voorheen deed ik voor district F en G de huisverboden diensten draaien dan deed ik dat alleen.

I: Ja dat heb ik ook begrepen uit de gesprekken in Den Haag. Dat de Haaglanden een nauwere samenwerking hebben met de hulpverlening, alleen Hollands Midden deed de HOvJ dat zelf allemaal.

R: Maar nu hebben wij een nieuwe werkwijze voor de hele eenheid, voor de eenheid Den Haag. Dus nu doe ik dat ook samen met de hulpverlening.

I: Dus dan doen jullie samen de gesprekken en vullen jullie samen het RiHG in en dan komt jouw handtekening daaronder.

R: Ja.

I: Het onderzoek gaat dus over of het haalbaar is om het mandaat te vergroten en dat lijkt ook wel nodig uit de cijfers van het Verwey Jonker instituut. Er is namelijk een heel groot gat tussen het aantal meldingen en het aantal huisverboden. Het aantal opgelegde huisverboden is in de jaren afgenomen, maar de meldingen niet. Er blijft dus een groot aantal zaken liggen.

R: Nou, dat is een conclusie. Kijk, er is veel aandacht gegeven aan melding doen en de HOvJ tijdig inschakelen, daarom zijn er meer meldingen bekend. Maar meldingen betekend nog niet meer huisverboden, dat is geen goeie aanname. Want niet uit alle meldingen waar een weging gedaan wordt een huisverbod opgelegd. Die weging betekend juist wel of niet.

I: Nou, wat ik heb begrepen van de HOvJ in Den Haag is dat zij onderscheid maken tussen de preventieve huisverboden en de niet preventieve. En preventief is wat ongelukkig gekozen maar wat zij bedoelen is dat er signalen komen vanuit de jeugdzorg, CIT of de scholen, de artsen, dat er mogelijk bij iemand thuis huiselijk geweld plaats vindt en dan komt dat bij Veilig Thuis. En Veilig thuis wil het liefst dat de HOvJ die zaak oppakt en een weging gaat doen. Maar als er tegelijk ook een melding komt van een huiselijk geweld zaak met incident en aangehouden persoon, dan gaat die zaak voor en blijft het preventieve liggen.

R: Ik heb dat nog niet meegemaakt, en daarbij zijn we met vier HOvJs in dienst dus er is altijd wel een HOvJ om ook een preventieve op te maken. Voor mij hoeft er geen verschil gemaakt te worden tussen een preventieve of een gewone huisverbod. Het zijn gewoon twee wegingen en je moet naar de weging kijken en als die preventieve weging voldoet dan is er geen wachtlijst of prioritering, nee, wie het eerst komt wie het eerst maalt eigenlijk. Je hebt gewoon dienst en je wordt gebeld voor een casus en als die bezig is, dan belt hij gewoon de volgende HOvJ. Dus zaken die blijven wachten omdat het preventieve zouden zijn, daar herken ik niks van.

I: Krijgen jullie ook meldingen van Veilig Thuis?

R: Ik heb twee keer een melding gekregen van een preventief huisverbod. En beide zijn bekeken en beide zijn ook in overleg met de burgemeester, want er is veel voorzichtigheid bij een burgemeester heb ik uit een casus gemerkt, maar niet bij een HOvJ Huisverbod. Het maakt mij niet of het preventief is of dat het op een andere wijze binnen komt het gaat om de weging en voldoet het aan de criteria die in de RiHG gevraagd worden, dus we hebben dan te maken met de voorwaarden. Hebben we te maken met iemand die volwassen is, dat soort zaken.

I: Nu zit Den Haag niet bij Hollands Midden, of wel?

R: Wel. Hollands Midden bestaat niet meer. Hollands Midden bestaat voor de crisisdiensten apart maar voor de politie niet. Politie in Leiden is Eenheid Den Haag geworden, Oud Hollands Midden bestaat niet meer.

I: Dus alle hulpdiensten hier moeten ook alle informatie aanleveren aan Veilig Thuis?

R: Ja maar Veilig Thuis in Den Haag is wel voor de regio. Dus voor de politie is een eenheid Den Haag, maar voor de hulpverlening en de burgemeesters dat is allemaal in gemeentes verdeeld.

I: Is er een Leiden een overkoepelende organisatie die dat allemaal coördineert?

R: Ja, Veilig Thuis.

I: Die zit ook hier. Maar eigenlijk is er dus gewoon ruimte voor ook de preventieve zaken?

R: Kijk, het is altijd helder geweest voor mij als HOvJ Tijdelijk huisverbod, dat er een aantal voorwaarden zijn waaraan een casus moet voldoen, maar de voorwaarde is niet een verdachte moet worden aangehouden of de melding moet van de politie komen. Dus het heeft voor mij nooit uitgemaakt. Dus is iemand niet aangehouden en heeft iemand geen politieverleden in het systeem maar dreigt wel dat directe gevaar voor zichzelf of voor anderen die in die woning woont dan is dat wat mij betreft een weging waard. Dat is voor mij geen verschil.

I: Maar klopt het ook dat je zegt dat er geen zaken blijven liggen?

R: Ik kan dat niet voor een ander bekijken maar bij mij is er nooit een zaak blijven liggen. Het is wel eens voorgekomen dat ik twee zaken, en een derde lukt niet, die schuift dan naar de middagdienst. Dat betekent wel dat iemand twee uur moet wachten. Dat de collega's twee uur moeten wachten omdat de middagdienst dan komt. Drie zaken tegelijk op verschillende locaties is niet haalbaar. Maar een zaak blijven liggen, dat is dan tijdelijk. Een zaak wordt niet niet gedaan, dat heb ik nog niet meegemaakt.

I: Maar zoals afgelopen dinsdag, toen nam het eigenlijk de hele dag in beslag, had je toen ook andere taken of posities?

R: Nee. Dit is echt een belaste dienst voor het huisverbod.

I: Uit de interviews met J&V en de gemeente blijkt dat de focus nu ligt op het verbeteren van het RiHG. Zij zeggen namelijk dat er bij de politie altijd een capaciteitsprobleem is, maar zij zijn nog niet bezig met het herzien van de wet of het mandaat. Vind je dat een goeie benadering?

R: Dus eigenlijk wat je zegt het RiHG moet minder tijd kosten, maar eigenlijk zou je dan moeten uitzoeken of het RiHG struikelblok is per casus. Want dat denk ik niet. De meeste tijd gaat zitten in wachten op elkaar, de crisisdiensten moeten bij een komen de afstanden die gereden moeten worden. Is een verdachte de beoogde uithuisgeplaatste in een verhoor binnen het strafrecht, dan moet je wachten kan zo'n anderhalf uur duren. Het invullen van het RiHG is de tijd niet. Want als ik alles heb gedaan met de crisisdienst, dan heb ik het RiHG binnen 20 minuten ingevuld. Dus dat is de tijd niet. Het hele proces van samenwerking en afstand, waar zit de verdachte, waar is de thuisblijver, zijn er kinderen, is het CIT al ingesteld die moet ook ter plaatse komen, van welke plaats moeten zij komen zijn ze misschien al bezig met een casus, ik moet misschien wel van Leiden Midden naar Wassenaar of wat dan ook. Ik kan nog in de file staan, dat zijn grotere tijdrovende dingen dan het RiHG. Als ik alle informatie heb dan is het zo ingevuld.

I: Wat zou er dan echt moeten gebeuren om het instrument Tijdelijk Huisverbod efficiënter te maken?

R: Ik vraag me af of het wel efficiënter kan maar ons gesprek begon met er zijn meer meldingen gekomen maar minder huisverboden. Ik denk dat daaraan conclusies verbinden, dat daar goed naar gekeken moet worden. Want als ik vijf keer in een dienst verband gebeld wordt, is er in drie gevallen geen sprake van een huisverbod. Collega's melden het wel, en overleggen, ik ben al 20 minuten aan de telefoon, vraag alles uit en blijkt het voldoet niet aan de voorwaarden. Dus meer meldingen ja, maar meer huisverboden nee. Maar de bekendheid bij de collega's is nu veel groter van hey we moeten die HOvJ bellen. Daar wordt overal op gestuurd. Alleen de bekendheid bij de collega's is nog niet van is dit wel een huisverbod zaak en bel ik wel de juiste HOvJ. Ze mogen altijd bellen, want ik weet het wel. Dus ja, meer meldingen, maar hoe worden de meldingen gemeten? Hoe worden ze aangevinkt, worden de HG zaken bekeken of hoe worden die cijfers hoger? De vraag is of het efficiënter kan. Alle Huiselijk Geweld zaken die kenmerken wij met een code HG, en als dat gemeten wordt is dat niet representatief voor zaken die een terechte weging kunnen opleveren. Want dat is niet zo. HG kan ook zijn dat iemand met, een 17-jarige bijvoorbeeld. Dan voldoet hij niet, het is geen huisverbod waardig iets.

I: Het lijkt een beetje op wat de beleidsadviseur van de burgemeester in Den Haag zei. Namelijk dat als het mandaat bij de hulpverlening komt te liggen en zij het RiHG invullen dan zullen er meer huisverboden worden opgelegd maar zijn die niet van kwaliteit. Kan het zijn dat het aantal meldingen niet is gedaald omdat de hulpverlening veel meldingen maakt?

R: Nee, dat denk ik niet. En terug hakend, van dat als het mandaat bij de hulpverlening ligt er meer huisverboden zouden komen ben ik het er ook niet mee eens. Want hoe kom je aan die conclusie? Ik zit

namelijk altijd erg op een lijn met de hulpverlening en alle zaken waar ik mijn twijfels over heb uitgesproken of dat de hulpverlening zijn twijfels, ik heb in geen van de zaken meegemaakt dat de hulpverlening zei hier moeten wij wat mee en dat ik het er niet mee eens was. Het samen invullen van het RiHG en het samen voeren van die gesprekken, ik heb altijd op een lijn gezeten. Wie komt er met zo'n conclusie dat als het RiHG door de hulpverlening wordt ingevuld er meer huisverboden zouden zijn. Hoe is dat onderzocht of dat zo is.

I: Dat is niet onderzocht. Dat is gesproken door de beleidsadviseur van de burgemeester uit ervaring. Zij heeft namelijk wel eens meegemaakt dat de hulpverlening zei van er moet een huisverbod komen maar zij en de HOvJ zeggen van niet.

R: Maar de beleidsadviseur zit helemaal niet aan tafel. Wat doet die beleidsadviseur dan? Welke praktijkervaring? En om zo maar te zeggen met de voeten in de klei, wat doet de beleidsadviseur? Hoe kan diegene het weten? Met wie is zij in gesprek geweest. Ik heb nog nooit een beleidsadviseur van de gemeente bij een tijdelijk huisverbod gezien. Ik heb nog nooit een beleidsadviseur gesproken dus ik ben heel benieuwd hoe die conclusie komt.

I: Ik merk uit de gesprekken die ik heb gehad dat er meerdere misverstanden zijn in de werkwijze tussen de praktijk en de gemeente maar ook het ministerie. Een daarvan is ook dat bij de gemeente en het ministerie denken zij dat de HOvJ in zijn uniform tijdens een gesprek zitten en zij zeggen dat dat wat doet met de beoogde pleger. Het is indrukwekkend en de pleger raakt daarvan onder de indruk.

R: Nou, heb ik nieuws, ik heb juist nooit mijn uniform aan bij een tijdelijk huisverbod omdat ik de pet op heb van de burgemeester en niet van de politie. Ik wil juist voor degene die het betreft heel duidelijk hebben dat ik op dat moment niet voor de politie zit. Ik bespreek ook geen strafrecht, ik deel hem de cautie niet mede en het is geen verhoor. Het is een gesprek met de beoogde uithuisgeplaatste en het is aan mij om heel helder te maken dat ik daar op dat moment Hulp Officier van Justitie ben en daar zit namens de burgemeester en niet namens de politie. Want in veel zaken volgt er ook nog een strafrechtverhoor. Voor de beoogde uithuisgeplaatste mogen de logo's bij mij niet zichtbaar zijn want ik ben op dat moment niet degene die hem verhoort. Ik hoef op dat moment niet indrukwekkend te zijn. Ik moet beoordelen wat de burgemeester van mij vraagt. Die beleidsadviseur, wat voor beeld is daar?

I: Een verkeerd beeld. Er zijn sinds de invoering van de wet Tijdelijk Huisverbod zijn heel veel beleidsadviezen en onderzoeken geschreven door Regioplan, Bureau Beke, ook over het mandaat, maar er is nog niets mee gedaan. En ik denk dat het komt omdat er zo'n vertekend beeld is bij het ministerie en de gemeente. Ook stelt het de gemeente zich gerust dat de politie betrokken is bij de gesprekken door zijn objectieve kijk naar de politie.

R: Nou ik denk dat dat wel terecht is. Ik kijk wel objectief. En ik neem ook wel een berg mensenkennis mee, van verteld iemand hier de waarheid, ik heb wel 18 jaar ervaring met het verhoren van mensen. Dus op een objectieve manier, maar ook kijkend naar waarheid of geen waarheid. En wat ik heel erg meeneem is kan ik mijn keuze verantwoorden in het kader van de veiligheid van de medebewoners. Daar voel ik mij verantwoordelijk voor namens de burgemeester. Is dit huis wel veilig genoeg en kunnen ze, met zijn allen in een huis. En daarom ga ik kijken en daarom die gesprekken met de mensen om dat te kunnen inschatten op een objectieve manier. Altijd objectief. En hulpverlening staat vaak bovenaan, ook al is het geen huisverbod waard, vaak moet er wel de dag erna hulp komen. En dat is het mooie van het samenwerken met de crisisdienst.

I: Merk je tijdens zo'n gesprek dat de hulpverlening meer vanuit een zorgperspectief kijkt? Of minder objectief?

R: Nee, ik vind niet minder objectief. Er zit wel verschil in kwaliteit in de mensen van de crisisdienst, dat merk ik wel, maar er zitten, de meeste ben ik wel van onder de indruk van de doortastendheid van de vragen wel met het doel om interventies te kunnen plegen en hulp te kunnen bieden, maar niet met het doel iemand moet die tien dagen niet thuis komen.

I: Kun je mij dat verschil beter uitleggen?

R: Ja, doordat zij laten merken dat zij dat kunnen benoemen en analyseren, hulp is nodig, maar of daar de 10 dagen huisverbod of dat het meest effectief is en dat wordt betwijfeld, dat is wel de samenwerking tussen mij en de crisisdienst, de hulpverlening dus, om ook daarover te sparren. En ik vind echt dat ik daar voor 90% op een lijn zit met de crisisdienst. Ik heb ook met vluchtelingenwerk samengewerkt, daar proefde ik wel minder objectiviteit. Minder de kennis, bijvoorbeeld een HG zaak waar ook vluchtelingen betrokken waren, dan sluiten zij ook aan om te helpen bijvoorbeeld voor een opvangplek, die zitten echt aan de kant van de vluchteling. Daar merkte ik gewoon wat minder objectiviteit.

I: Er is ook twijfel aan de hulpverlening's expertise in het veiligheid spectrum. Het ministerie en de gemeente denken dat een politieagent betere inschattingen kan maken omtrent veiligheid dan de hulpverlening.

R: Dat denk ik ook. Maar ik denk juist maar dat is een stukje ervaring vanuit de politieogen bekeken. Ik vind juist de combinatie van een stukje toevoegen van de crisisdienst achtergrond van hoe bijvoorbeeld een psychische storing in elkaar zit en wat ik zie van hey wat kan er dan straks gebeuren, ja de combinatie ik vind dat dat elkaar aanvult. En ik denk ik heb het hele strafrecht in mijn hoofd zitten. Ik weet waar de grenzen liggen en wat strafbaar is. Wanneer is het strafbaar en wanneer is het onduidelijkheid in een relatie en dat heb ik weer heel helder. En daar denk ik dat we wel ondersteunend aan elkaar kunnen werken.

I: Zie je graag dat het huisverbod bij de politie blijft? Want eigenlijk zijn jullie in de zaak om het goed af te handelen onmisbaar.

R: Nou ja, als je ook het RiHG informatie uit het politiesysteem moet hebben en het verhaal van de aangehouden verdachte, dan ontkom je niet aan de politie. Want die informatie ligt bij de politie. En een stuk strafrecht daar kennis van te hebben, wat zijn je rechten op het vlak van aangifte doen want vaak schuurt dat er tegenaan, dat is wel een hele fijne basis om, dus ik snap wel waarom ik erbij zit. Ik voel me ook echt wel nuttig. Alleen het is geen strafrecht en het kost ons heel veel tijd. Dus welke modus kan er zijn om wel die kennis en kunde toe te voegen, zonder dat je daar al die capaciteit, ja daar geen antwoord op.

I: Een voorstel is dat de politie enkel haar informatie aanreikt aan Veilig Thuis en dat zij dat verder gaan afhandelen.

R: Dus dat de politie informatie uit de politiestructuren geven. Dat zou een boel tijd schelen. Het biedt misschien ook wel duidelijkheid. Maar hoe wil je dat doen als de verdachte hier vast zit? Met het horen? Dus iemand zit in een cellencomplex en dan gaat iemand van Veilig Thuis horen.

I: Is het niet zo dat als jullie een verdachte hebben, dat je dan al aan het strafrecht zit?

R: ja, maar de meeste huisverboden die gaan naast het strafrecht.

I: Het verhoor moeten jullie dan nog steeds doen toch?

R: Ja, maar dat is strafrechtelijk. Helemaal los van bestuursrecht. En daar moeten wij op wachten. Bij de ene heeft hij cautie en moet hij letten op wat hij zegt en bij het andere hoeft hij niet te antwoorden. En als

ik in gesprek ga dan zeg ik dit is geen verdachte verhoor. En wat diegene zegt komt dan ook niet in het strafdossier.

I: Is het zo dat de gesprekken al plaatsvinden op het politiebureau?

R: Nou, dat ligt eraan. Dinsdag was ik naar de woning gegaan.

I: Als het bij Veilig Thuis komt te liggen dan reikt de politie alleen aan wat in het politiesysteem staat om het RiHG te kunnen invullen.

R: Ja, het zou voor onze capaciteit mooi zijn. Zij leveren informatie aan, bijvoorbeeld over de aanhoudingen en strafzaken, wat daarin staat is de eerste aanraking met het incident, de hulpverlening heeft die informatie. Maar geen idee of zij een zaak kunnen maken strafrechtelijk en dat kunnen zij niet inschatten. En ik als politieagent kan dat wel, ik weet wanneer ik elementen wel of niet moet zeggen in die informatie. Dus je gaat eigenlijk uit een lopend strafdossier, ik denk eigenlijk dat niet eens kan. Dus waar nog geen uitspraak over is gedaan daar ga je informatie geven aan de hulpverlening en die gaat er mee aan de haal noem ik dan, omdat het geen politiemensen zijn en niet weten wat ze kunnen stukmaken in een dossier. Als er dan wat gebeurt in de mutaties dan zou ik er niet eens zoveel moeite mee hebben, dan kan je zeggen drie keer gebeld, we hebben het gehoord, we horen geschreeuw. Maar directe aanleiding, vrouw is geslagen of mishandeld, noem maar op. Als je dat aan de hulpverlening weggeeft en die gaat er mee praten, dan loopt strafrecht en hulpverlening echt door elkaar.

I: oke, dus je ziet eigenlijk een hele grote obstakel.

R: Ik denk dat het eerst de informatie die in het strafrecht dossier staat, eerst afgerond moet worden. Want anders maak je zaken stuk, en gaan mensen een verdachte, een uit huis geplaatste kan de aangifte van een ander bekijken door de hulpverlening omdat er kennisgebrek is in het strafrecht gebied. En dat kan de zaak beïnvloeden en tevens kan de thuisblijver extra gevaar lopen omdat er dingen verteld worden uit het dossier die ik uit bescherming niet zou zeggen. Dat clashed straks. Dat zie ik wel als een probleem. Dat is iets waar ik voorzichtig mee ben. Dus welke informatie willen ze van de politie? Want het lopende dossier, wat vaak de aanleiding is, is vaak de enige, want als die geen dossier heeft dan heb je een preventieve en dan heb je eigenlijk helemaal niets. Dus hoe gaan we dat doen? Welke informatie wordt gedeeld. En de advocaat als er aangifte gedaan wordt, dan kan de advocaat zeggen de hulpverlening heeft een aantal dingen gezegd, hoe kan dat? Ik weet niet hoe je dat helder kan houden.

I: Maar nu zit zowel het strafrechtelijk als bestuurlijk traject bij de HOvJ THV.

R: ja, wat ik niet als politie zie. En daarom zit ik ook niet in mijn uniform. Het strafrechtelijke die zit bij mijn collega's. Dat moet juist gescheiden worden en blijven.

I: Ja, maar als HOvJ THV ben je geen politiemens?

R: Geen politietaak.

I: Ja, en ook met politiecapaciteiten en dat is onmisbaar in zo'n zaak.

R: Ja. Want dat zie ik als mijn toegevoegde waarde, anders had ik het niet hoeven doen. Waarom zou ik anders als HOvJ van politie, waarom is die keus ooit gemaakt.

I: Ja, dat zijn uit praktische redenen zo gekozen, want de verdachte die moet dan toch al naar het bureau. En de HOvJ die kan in politiesystemen.

R: Dat is dus praktisch, dus de kennis, de systemen, het proces waarbij aangehaakt kan worden. Ik snap die stap, maar wat niet terecht is, is dat het ons zoveel capaciteit kost. Zoveel uren kost, terwijl het een zaak is van de burgemeester. Er wordt geen compensatie gegeven van capaciteit in de reguliere HOvJ werkzaamheden.

I: Ja, ik heb gesproken over de urenbelasting, maar zij zeggen van wij hebben al afgesproken dat er een pool is van HOvJs dus er zijn al uren vrijgemaakt. Dus er wordt gevraagd, waarom wordt er gezegd het kost zoveel tijd terwijl dat de tijd is die jullie hebben.

R: Nou, nee, eigenlijk hebben we gewoon hele krapte in reguliere HOvJ werkzaamheden. Als ik word aangenomen, word ik niet aangenomen voor 25% bestuursrecht. Dat bedoel ik. Doe dan die detachering bij de gemeente. Dan maakt de gemeente gewoon een pool HOvJs van de politie, koop maar van de politie dan, en dan kunnen wij hier andere HOvJs aanschaffen voor het politiewerk.

I: Maar uiteindelijk is de burgemeester de werkgever van de politie toch? Maar het systeem Khonraad is een duur systeem, eigenlijk voor de gemeente maar dat betaald de politie.

R: Ja, en justitie is onze werkgever. En de accounts dat moeten wij betalen. Is hetzelfde als de tolkentelefoon. Crisisdienst heeft een tolkentelefoon. Dus ik ben laatste tijd bezig hun te laten bellen, want het komt allemaal op de rekening van de politie. Ik vind niet dat dat op de rekening hoort van de politie. Een verdachte verhoor daar bellen wij de tolkentelefoon voor, maar voor crisisdienst en hulpverlening, dat hoort bij de hulpverlening en gemeente.

I: Je idee van het detacheren, dan kost het niet van jullie fte's, had ik voorgelegd, maar ze zijn daar niet heel enthousiast over, want ze zeggen de baas van de politie is de burgemeester dus hoezo detacheren.

R: Nou, niet voor alle gedeeltes, want voor de openbare orde is de burgemeester leidend in de aansturing, maar de minister van justitie is ook onze baas. Die bepaald hoe de politie moet worden ingezet op het strafrechtelijk vlak. Maar bestuursrecht hoort niet thuis bij de politie. Dus dat is het ingewikkelde.

I: Ik vind het lastig dat je zegt bestuursrecht hoort niet bij de politie. Maar als je aan de gang gaat met het huisverbod, dan ben je niet van de politie, maar dan ben je HOvJ met burgemeester pet.

R: De gemeente kiest ervoor om een HOvJ in te zetten, maar een Hulp Officier van Justitie is eigenlijk bedoeld om een Officier van Justitie te ontlasten in politiezaken waarbij getrapte bevoegdheid is van een aantal zaken zodat die officier niet voor alle kleine dingen de praktijk in hoeft. Dus het voorgeleiden, toetsen van een aanhouding, machtiging tot binnentreden, onderzoek aan lichaam, dat soort zaken allemaal is naar een HOvJ gegaan. Daar is de HOvJ voor. En met de wet Tijdelijk Huisverbod daarvan heeft de burgemeester gezegd daar hebben wij een HOvJ voor nodig. De rest waar we mee bezig zijn is allemaal strafrecht waar we getrapte bevoegdheden hebben. Dus eigenlijk is dit een bestuursrechtelijk buitenbeentje. En ik snap wel de combi, omdat je ook informatie nodig hebt om het RiHG goed in te vullen en om een inschatting te maken voor het gevaar. Die zitten in onze systemen en waarschuwingen daarvan zitten bij onze collega's op straat en die in 112 auto's zitten. Dus in die zin snap ik dat.

I: Misschien een rare vraag, maar hoe graag wil je van het huisverbod af?

R: Nee, ik vind, nee helemaal niet, ik sta daar neutraal in. Voor mij persoonlijk vind ik dat ik iets kan betekenen in gezinnen waar deze situaties spelen. Maar dat is heel persoonlijk. Voor mij maakt dat niet uit, of het nou bestuursrecht of strafrecht heet. Ik vind, ik ben ooit bij de politie gekomen om mensen te helpen, om gezinnen te helpen, om kinderen te helpen. Dus in zo'n casus, als ik wat kan bijdragen is dat voor mij oke. Maar dat is puur persoonlijk he. Dus niet organisatorisch bekeken, maar vanuit mij waarom

ik dat doe, doe ik dit ook graag. Omdat ik het nuttig vind. De meningen van collega's zijn heel erg verdeeld hierover.

I: Ja, want als je denkt het bestuursrecht belemmerd mij bij mijn officiële taken.

R: Ja, dat is ook vaak de motivering en het toch niet helemaal thuis voelen op het hulpverleningsvlak. Het is echt samenwerken met de hulpdiensten. Maar dat heb ik niet, ik ben na het draaien van zo'n dienst in goede zaken waar ik wat in heb kunnen betekenen dan vind ik het prima. Dat is voor mij geen probleem. Ervan af hoeft ik ook niet.

I: Maar wat betreft de preventieve zaken die blijven dus niet liggen?

R: Nee, de preventieve, ik merk wel een voorzichtigheid bij de burgemeester zelf van een onbekendheid. Voor mij maakt het niet uit om een RiHG in te vullen, nee, als hij voldoet aan de criteria kan ik hem doen.

I: Vind je het een goed idee om het mandaat te verbreden naar Veilig Thuis?

R: Nou ja, de verantwoordelijkheid om het gevaar goed in te schatten komt dan bij het terecht. Terwijl hun expertise is het psychologische vlak en de hulpverlening. Dus daarin dat weet ik niet. Durven ze het aan om daarin te oordelen. Ik ben het gewend om daarin te oordelen. En ik vind welke opleidingen, stellen dan wel minimale eisen aan mensen van de crisisdienst die het RiHG invullen, omdat ik wel verschillen zie in kwaliteit van mensen. Dus ik denk wat moeten zij dan hebben. En wellicht met een cursus op strafrechtgebied kunnen zij dan, dan zou ik misschien wel, misschien basis, wat politiestudenten ook hebben van drie kwart jaar geloof ik, basis strafrecht. Want eigenlijk, stel er komt voor de hulpverlening de zaak binnen, waar geen verdachte is aangehouden, de kennis is te weinig op het strafrechtgebied dan zou je het risico kunnen lopen dat een hulpverlening aan de gang gaat met een zaak wat eigenlijk strafrecht had moeten zijn. Dus het overtreden van een wet. En als we dan hulp gaan verlenen zonder dat de wet wordt gehandhaafd, dan zijn we niet bezig als hoe we het in Nederland zouden willen hebben. Dus die basis moet je wel bieden dan. Dus iemand zou hulpverlening krijgen terwijl iemand al verhoord moet zijn als verdachte. En heel veel HG zaken schuren tegen hulpverlening maar ook tegen strafrecht, het overtreden van de wet, dat iemand echt te ver is gegaan en ook op die wijze beschermd moet worden.

I: Ik snap het. Heb je verder nog vragen aan mij?

R: Nou, dat laatste vind ik wel echt een punt wat meegenomen moet worden. Want het is echt een combinatie dit soort zaken van strafrecht en hulpverlening. En als het geen strafrecht is dan schuurt het er tegenaan. Dus alsnog moet je wel goed weten waar de grens is.

I: Ja. Nou ik ben begonnen met het onderzoek omdat de HOvJ een hoofdrol speelt in THV zaken en om te kijken of we die hoofdrol bij iemand anders kunnen leerleggen. Maar ik heb het gevoel dat de HOvJ van de politie onmisbaar is.

R: Ja, of kan het RiHG kunnen ingevuld zonder de HOvJ. Maar de gesprekken zijn wat het meeste tijd kost. Maar hoe krijg je die informatie en hoe doe je de extra check. En ik denk dat informatie uit lopende strafrecht onderzoeken dat daar heel voorzichtig mee omgegaan moet worden. Omdat je anders strafrechtzaken stuk maakt vanwege vormfout. En als je dan een HOvJ van de politie hebt dan heb je dat al veilig of veiliger. Want ik zeg ook niet alles uit een dossier, dat kan ook niet. Je kan niet een verdachte confronteren met zaken uit het strafrecht dossier als het verdachte verhoor nog moet plaatsvinden, dat kan gewoon niet. Ik hou dat wel in mijn achterhoofd want ik moet wel vragen stellen over het geweld. Dat is het gevoelige van de gesprekken eigenlijk. Dus hele andere inhoud en rechten voor degene, en ik wil ook dat de verdachte zich veilig voelt om tegen mij als hulp officier dingen te zeggen met het oog op

hulpverlening en veiligheid in plaats van strafrecht en het krijgen van straf. Dat is juist wat ik duidelijk wil maken. Maar dat kan ook nog een voordeel zijn als de politie er niet bij zit. Want dan is het alleen een hulpverlening. Dat misschien iemand meer open is naar de hulpverlening.

I: Maar huiselijk geweld is nummer een geweld wat in Nederland gebeurt en daar hoort gewoon de politie bij.

R: Maar daar hebben wij al strafrecht voor, dus daar doen we ons werk al. Dit is iets extra's van de burgemeester. Ook het contactverbod, want als het huisverbod niet lukt dan gaan we kijken of een contactverbod of straatverbod strafrechtelijk lukt.

I: Kun je me nog een keer uitleggen hoe je precies dat detacheren ziet?

R: Nou ja, dat de gemeente eigenlijk van de politie een pool inhuurt die dan alleen huisverboden doet. Zodat hier de politie die plekken van die HOvJs een vacature kunnen worden zodat zij de reguliere werkzaamheden van een HOvJ kunnen doen want eigenlijk is daar een grote krapte. Bijvoorbeeld voor een tweejarige duur, een tijdelijke tewerkstelling. Want dan krijg je alleen maar dat en je expertise gaat omhoog en je krijgt alleen mensen die dat echt willen doen. Dus nog meer motivatie. En de krapte van de politie daar wordt het niet geraakt. Want daar is ontevredenheid van HOvJs.

Transcript interview Chris Merks

R: Wat gebeurt er op het moment dat er huiselijk geweld is, want daar hebben we het over. Dan komen er in eerste instantie, normaal gesproken, collega's van de noodhulp. Dus de 112 auto die komt daar ter plaatse op het moment dat het ook daadwerkelijk plaats vindt. De collega's ter plaatse die beoordelen de situatie en afhankelijk van die situatie wordt de man of de vrouw aangehouden en overgebracht naar het politiebureau. Vervolgens wordt de verdachte in dit geval strafrechtelijk afgehandeld. Maar dan komt ook nog eventueel het tijdelijk huisverbod om de hoek kijken op het moment dat er sprake is van huiselijk geweld. In het centrum is het zo geregeld dat er dagelijks een dekking is, dus 7 dagen per week. Van s 'morgens 8 tot s 'avonds een uur of tien. Die dekking voor zogenaamd een huiselijk geweld dienst wordt verzorgd door de wijkagenten. De wijkagenten die moeten er voor zorgen dat er iemand is om het huiselijk geweld af te handelen en om te kijken of er sprake is en mogelijkheid is om over te gaan op het tijdelijk huisverbod. De wijkagenten doen dat. Wijkagenten zijn niet standaard HOvJ. Sommige, maar de meeste niet meer. Dat betekent dat zij in feite het formulier invullen, het RiHG. Zij doen dat, zij doen de gesprekken met het slachtoffer, met degene die thuis zijn, met de gene die eventueel het huisverbod gaat krijgen. Dat doen zij samen met iemand van Veilig Thuis.

I: En de wijkagenten schakelen ook met de hulpverlening?

R: Dat doet Veilig Thuis, die zit er ook namens de hulpverlening bij, met de wijkagent die dan THV rooster heeft. Op het moment dat er sprake is van dat er een tijdelijk huisverbod kan worden uitgereikt, uit het formulier, en de wijkagent is geen hulpofficier, dan wordt de hulpofficier op kennis gesteld en die gaat op zijn beurt het formulier doornemen en beslist uiteindelijk of er een huisverbod komt ja of nee. Wel gebaseerd op de bevindingen van de wijkagent en de meneer of mevrouw van Veilig Thuis.

I: Ja, en hebben al jullie wijkagenten een cursus gehad?

R: Ja, we hebben allemaal een cursus gehad. Volgens mij heet het cursus Huiselijk geweld. Maar ik heb geen idee hoe die cursus heet, het is een hele tijd geleden geweest. Het is een voorwaarde, je moet die cursus doen wil je, ook omdat je geautoriseerd moet worden in Khonraad moet je de cursus gevolgd hebben. En alle wijkagenten hebben een cursus gevolgd, dat weet ik zeker. En ik weet wel dat de collega's regio breed ook een voorlichting hebben gehad maar niet geautoriseerd zijn.

I: Heeft elke wijkagent zijn eigen account in Khonraad?

R: Ja.

I: Is dat niet heel erg duur?

R: Geen idee, weet niet. Ik heb geen idee hoe die financiering loopt. Heb ik tot nu toe geen idee van.

I: Hoe lang doen jullie dat op deze manier al?

R: Nou, ik denk al zeker een jaar of vier, vijf. Ik denk dat dat zolang al loopt. Zeker drie jaar. Zo op de wijze als wij dat hier invullen. En daar wordt wel over nagedacht om dat anders te gaan inrichten. Maar ik ga ervan uit dat Monique Kermeijer daar meer over kan vertellen.

I: Hoe lang bent u in dienst bij de politie?

R: Bijna 44 jaar.

I: Dus u was ook betrokken bij de ingang van de wet THV in 2009?

R: Ja.

I: En hoe werd dat aan het begin daarmee omgegaan?

R: Het is een bepaalde mind-setting natuurlijk, met name bij de collega's. Het signaleren van een echte huiselijk geweld zaak, of is het een echtelijke twist. Hoe zit het met de gevaar setting naar de kinderen toe, thuis. Dus dat was een bepaalde mind-setting dat bij de collega's moest komen om daar op te reageren. Vervolgens kwam daar een tijdelijk huisverbod regeling uit, wat in de praktijk heel veel tijd kost. Het kost echt heel veel tijd. Met een gemiddelde zaak, heb je een slachtoffer, je hebt een dader en als het daarbij blijft ben je toch wel een uurtje of vier bezig. Heb je ook nog de pech, en de pech is meer voor de gezinsleden zeg maar, maar dat er ook kinderen bij zijn of ouders of grootouders die inwonen, dan komen er wel een aantal uurtjes bij. Want op het moment dat je kinderen hebt dan moet je ook iets daarvoor regelen. Je moet weten of ze echt gezond zijn of dat ze naar het ziekenhuis moeten. Dus het kan zo zijn dat je daar een hele dag mee bezig bent. En dan moet je je eigenlijk afvragen, en dat is mijn persoonlijke mening, of je dit bij de politie moet neerleggen omdat het een bevoegdheid is van de burgemeester, of dat daar een andere oplossing voor moet komen. En dan heb ik het nog niet eens over dat het geen verdachte is. Het is een betrokkene. Dus op het moment dat ik daar als politie en dat is dus raar, je zit daar als politieagent met een andere pet op. Op het moment dat die meneer strafrechtelijke dingen verteld in het gesprek in het kader van het huiselijk geweld en hij gaat andere zaken verklaren betreffende het strafrecht, dan heb je hem niet de cautie niet medegedeeld, je hebt hem niet verteld dat hij niet tot antwoorden verplicht is. Dus dan kom je in een hele rare situatie uit, dat een betrokkene bij de recherche zegt ik beroep mij op mijn zwijgrecht, en vervolgens een half uurtje later met een politieagent praat over misschien hele andere strafbare feiten. En die politieagent zit daar namens de burgemeester dus niet als politieagent. Dus dan krijg je rare toestanden. Dat heeft een rare spagaat, ook naar de betrokken verdachte of dader toe van huiselijk geweld, want het zijn twee verschillende dingen. Want het een is het strafrechtelijke en dat andere is bestuursrechtelijke. En dat vind ik een regeling dat niet helemaal goed is. Maar dat is mijn persoonlijke mening. Maar ik denk dat het ooit te makkelijk is neergelegd bij de politie. Omdat het echt een hulpverleningstraject is waarbij de politie bij betrokken is omdat er een strafbaar feit heeft plaatsgevonden, dat begrijp ik wel. Mishandeling of bedreiging. En dat de politie een soort verwijzfunctie heeft omdat hij in eerste instantie daar ter plaatse is geweest. Dus de politie heeft wel een verwijzfunctie, maar that's it. En niet nog een heel traject daarachter aan, huisverboden, plaatsing, noem dat soort zaken maar op. Zover bij de plaatsing dat doet Veilig Thuis natuurlijk die ook bij de gesprekken zit alleen het is wel zo dat als je daar samen met Veilig Thuis een gesprek hebt dan is het niet zo dat je zegt tegen Veilig Thuis nou succes ermee, ik ben klaar. Zo werkt dat niet. Je probeert wel samen tot een oplossing te komen.

I: Hoe reageren mensen op u als u daar zit namens de burgemeester maar wel in uw politie-uniform?

R: Persoonlijk heb ik daar nog wel weinig negatieve ervaring mee. Maar het is ook niet zo dat ze zeggen ja dag, ik ga niks zeggen want jij bent van de politie. Je begint en eindigt het gesprek ook met ik heb wel een politiepak aan maar ik ben nu voor jou in het kader van hulpverlening namens de burgemeester. Maar je heb ook mensen die zeggen ja luister ik heb net tegen jouw collega van de recherche gezegd ik houd mijn mond dicht en dat doe ik nu ook. Maar die ervaring heb ik zelf nog niet mee gemaakt, dat ze dat zeggen.

I: In de Haaglanden heb je dat probleem met de uniform niet, want de HOvJ gaat er in burgerkleding ernaartoe. Maar in de Haaglanden heb je dus per dag 4 HOvJ THVs en als bijvoorbeeld een HOvJ van Leiden Midden een zaak heeft in Wassenaar moet ze die afstanden leggen.

R: Bij ons is dat natuurlijk iets anders want bij ons is het ingericht in districten. We hebben 4 districten, waarbij district centrum noord, tussen het centrum en Amsterdam Noord, ja de daders worden geplaatst in het kantoor Amsterdam Noord. En elk district heeft ook zijn eigen wijkagent en eigen wijkagentrooster voor THV diensten en zijn eigen HOvJs. Dus er zijn altijd minimaal twee HOvJs in dienst per district. En dat is een HOvJ officier van dienst, die bemoeit zich er niet mee en we hebben een HOvJ ten behoeve van in verzekering stellen en THV zaken.

I: Klopt het dat jullie minder tijd kwijt zijn aan het ter plaatste komen? Want de wijkagent loopt er al.

R: De wijkagent komt niet ter plaatse want het zijn in eerste instantie de collega's die op de meldingen afkomen, dat is de noodhulp auto. De wijkagent wordt pas in kennis gesteld van het huiselijk geweld als het al heeft plaatsgevonden en als de verdachte al aan het politiebureau zit. De aanrijtijden dat weet ik niet zo, maar dat zou niet zo vreselijk lang zijn. Dat is een paar minuten werk. Dan vervolgens de gesprekken aanhoren wat er gebeurd is en dan vervolgens de beslissing maken over te brengen naar de politiebureau of niet en dan het overbrengen naar het politiebureau. De meeste huiselijk geweld zaken vinden wel bij ons in Amsterdam Noord, op zich ook logisch omdat daar de meeste mensen wonen. Hier in de binnenstad wonen niet zo veel mensen. En het is allemaal relatief klein van oppervlak.

I: U vroeg zich net af of het THV wel bij de politie hoort, maar is het ook niet zo dat de burgemeester eigenlijk baas is van de politie en dat het toch wel een taak is van de politie?

R: Het is bestuursrecht, en ik vind dat bestuursrecht niet bij de politie thuishoort. Ik ga er vanuit dat er ooit in de driehoek, hoofd commissaris en burgemeester en hoofd officier is besloten dat de THV zo ingericht gaat worden. En daar hebben wij ons maar aan te conformeren. Maar dat wilt niet zeggen, en ik spreek echt persoonlijk, dat je dat de juiste keuze vindt. Dat vind ik niet en ik weet wel dat er ooit een keer plannen zijn geweest en erover na gedacht om oude collega's die niet meer in de actieve dienst kunnen zeg maar om die in een regio brede groep te zetten die de huisverboden gaan doen. Waarbij je dus ook een stuk expertise opbouwt, want je kan wel 5 of 6 jaar THV diensten gedraaid hebben maar er nog nooit een gehad hebben. Dat kan, terwijl je op papier wel deskundig bent maar in praktijk totaal niet.

I: De gemeente vindt wel dat de politie een betere inzicht heeft op het hele veiligheid spectrum dan de hulpverlening, dat meer vanuit een zorgperspectief kijkt. En zij willen dus wel graag de politie als objectieve factor in het hele proces behouden.

R: Ja, maar dat is volgens mij ook zo dat juist vanuit een zorgperspectief een THV wordt opgelegd. THV is er voor om A. de partijen rustig te houden en even af te laten koelen, maar ook met name om de hulpverlening op gang te brengen. Dus om ervoor te zorgen dat de hulpverlening het gezin in gaat, dus dat er in ieder geval wordt gezorgd dat de hulpverlening opgestart wordt. Dat is de hele basis van het THV. Maar als dit bij Veilig Thuis terecht komt zouden ze niet zo blij zijn, want dat zou betekenen dat de burgemeester niet zo veel vertrouwen heeft in Veilig Thuis.

I: Hoe objectief kunt u eigenlijk blijven bij zo'n gesprek?

R: In principe horen wij heel erg objectief te zijn, en dat zijn we ook op basis van het RiGH formulier. Dat is een heel objectief formulier, alleen het formulier is niet maatgevend voor de beslissing. Het formulier is een indicatie. Dus als het formulier rood aangeeft, dus dit is een huisverbod, kan een hulp officier nog altijd zeggen ja maar dit vind ik geen huisverbod. Het kan ook zijn dat het formulier groen aangeeft, van ja er moet een huisverbod komen, maar dat een hulp officier zegt nee ik doe geen huisverbod. En dat heeft te maken met zit er een escalerende lijn in het eventuele geweld, en daar komt ook een stukje ervaring bij van de desbetreffende collega en dat is een beetje een buikgevoel zeg maar van dit voelt niet goed. Of ja

hij heeft wel een tik gegeven dat kan wel kloppen maar hij zit te janken als een klein kind, hij zegt dat hij er spijt van heeft en ik heb niet het idee dat het structureel is en de hele familie is geschrokken; heeft hij dit nou gedaan? Dus ja, het formulier zegt ja, maar nou, dat gaan we niet doen. Dus ook daar is de politie, wij beogen om 100% objectief te zijn, maar ook de politie zijn mensen en hebben onze eigen interpretaties op het moment dat wij dat goed kunnen beargumenteren. Waarom doe je het wel of waarom doe je het niet. Het RiHG is echt een hulpmiddel om tot een wel overwogen beslissing te komen.

I: En hoe vaak heeft u het meegemaakt dat de HOvJ tot een andere beslissing komt dan de hulpverlening?

R: Niet vaak, komt niet veel voor. Ik heb het zelf ook een keer gedaan, toen was ik zelf ook hulp officier. En toen bleek het formulier geen groen te wezen, toen heb ik toch gezegd nou hij krijgt toch een huisverbod. Maar dat kan uit de gesprekken komen, uit gesprekken met het slachtoffer en de dader, van nou hier zit een behoorlijke problematiek achter. Die niet uit de systemen komt maar wel uit het gesprek, dat kan verslavingsproblematiek zijn, dat kan psychische problematiek zijn, nou dat kan van alles zijn. Waar je wel bij moet bedenken dat een dader een lopende tijdbom kan zijn.

I: Dus u heeft nooit of bijna nooit een meningsverschil met Veilig Thuis.

R: Nee. Daar hebben we ook gesprekken over. Op het moment dat het formulier duidelijk is, hebben we daar ook geen discussie over. Want we vullen het samen in, en tijdens het invullen heb je het al met elkaar. En het formulier geeft een conclusie en daar heb je het, oke, dan doen we het. Het eventuele discussie komt op het moment dat het formulier zegt groen en je zegt nou ik wil toch geen huisverbod. En dan komen je argumenten of die wel steekhoudend zijn om van het formulier af te wijken. En dat kan die mogelijkheid heb je. Dat je er allebei niet uitkomt, dat heb ik nog nooit meegemaakt.

I: En stel dat u het RiHG volledig aan de hulpverlening overlaat, heeft u er dan vertrouwen in dat Veilig Thuis tot een net zo goede oordeel komt?

R: Ja. Het zijn professionals. Dus ik mag ervan uit gaan dat zij wel een overwogen beslissing maken. Maar als je Veilig Thuis het RiHG laat doen, de gesprekken en het onderzoek, dat als er een conclusie aan zit, dat je dat advies even laat spiegelen aan de HOvJ of de wijkagent dat maakt mij niet zo veel uit. Om daar even met elkaar over te sparren, van doe ik dat goed of heb ik het goed. Ik denk dat als je daar een half uurtje voor uittrekt dan zit dat goed. Kijk, je maakt inbreuk op iemands privacy. Je stuurt iemand voor 10 dagen het huis uit. Dus daar moet je wel heel zorgvuldig mee omgaan. En het is voor Veilig Thuis ook niet verkeerd om met iemand erover te sparren, dat lijkt mij alleen maar heel zinvol.

I: Maar juist omdat het zo'n heftige maatregel is, een vrijheidsbenemende maatregel, willen ze dat de politie een hoofdrol blijft spelen.

R: Ja. Ik begrijp de redenatie, maar in deze tijd van vreselijke krapte bij de politie, vind ik het eigenlijk not done. Deze taak van de politie kwam er ook weer eens bij.

I: Maar was het niet zo dat de politie voor de wet zes keer op een avond naar een adres moest rijden?

R: Ja. Dat verandert op zich niet hoor. Want het is niet zo dat bij elke twist of ruzie, kijk als mensen dingen naar elkaar gooien, dan krijg je er niet automatisch een huisverbod op. Er moet toch echt wat gebeuren. Dus het kan best zijn dat een echtpaar ruzie met Ikarar heeft en een bankstel kapotslaat dat is niet per definitie een huisverbod. Het kan wel intimiderend zijn en sprake zijn van dat het mogelijk een huisverbod is, maar het is niet dat elke twist een huisverbod wordt. Dan denk ik dat er niemand meer in Amsterdam thuis woont, haha. En de eerste screening dat gebeurd door de collega's van de noodhulp, die zijn er als eerste ter plaatste. Het kan wel zo zijn dat de politie daar geweest is en zegt nou, dit is toch wel een rare

toestand hier hoor. Dat ze een Veilig Thuis melding maken dat kan wel. Dat ze zien dat er kinderen bij zijn en zeggen van goh ga eens kijken wat de hulpverlening kan doen, maar dat wilt niet zeggen dat er iemand uit huis geplaatst moet worden en dat er een THV onderzoeken moeten komen.

I: Wat ik merk uit het veld is dat de hulpverlening wel graag wilt dat er een agent bij het gesprek zit, want stel dat hij flipt, dan is er in ieder geval wel een agent aanwezig.

R: Ja. Maar dan zit je in het kader van een andere functie zit je daar dan. Bij een THV dienst zit je echt als gemandateerde namens de burgemeester. Dan zit je in het kader van bestuursrecht zit je daar. Maar op het moment dat een hulpverlener zegt ik zit liever met een agent om de tafel dan zit je in het kader van openbare orde en veiligheid, ondersteuning van de hulpverlening, en dan zit je daar als politieman. Maar bij een THV dienst zit je niet als politieman daar. Het is te veel verweven. Net wat ik aangaf van als zo'n dader de meest vreselijke dingen gaat vertellen, je hebt hem niet verteld dat hij niet tot antwoorden verplicht is. Dat hoeft ook niet bij bestuursrecht. En alvorens heeft hij tegen de rechercheur gezegd die zijn zaak behandeld ik zeg helemaal niks, en vervolgens een half uur later spreekt hij met iemand van de politie en zegt hij ja ik heb vorige week al een keer iemand in elkaar geslagen en in mijn kast heb ik een pistool liggen, wat moet ik dan als politieman? Is toch raar? Ik neem kennis van een strafbaar feit. Daar moet ik wat als politieman mee, maar dat kan niet want hij heeft een half uur van tevoren gezegd tegen de desbetreffende politieagent ik ben niet tot antwoorden verplicht. Dat is dubbel, dat is raar. Deze casus is ooit een keer neergelegd bij de politieacademie, met de vraag ga daar eens naar kijken van hoe moeten wij als politieman daar mee omgaan?

I: Heeft u er zelf over nagedacht over hoe het zou kunnen worden opgelost?

R: Ik zou het niet weten. Het is dus raar dat ik daar zit als politieman, hoe je het wend of keert, ik ben politieman, of ik nou een pak aan heb of in burger ben, dat maakt niet uit, ik kom daar als politieman alleen in het kader van bestuursrecht. En als een dader mij iets verklaart, moet ik als politieman wel zeggen je bent niet tot antwoorden verplicht. Ik weet dat ik als politieman, ja daar moet ik wat mee, je kan moeilijk zeggen oh dat heb ik niet gehoord. Of tegen die man zeggen oh stop eventjes je bent niet tot antwoorden verplicht, maar dat hoeft ik niet te zeggen want het is bestuursrecht. Dan hoeft je niet iemand mee te delen dat hij niet tot antwoorden verplicht is. Dat is toch raar. En dat is een van mijn bezwaren, dat ik heb aangegeven aan de burgemeester, hoezo de politieman mandateren? Dan kom je er in mijn ogen er makkelijk van af. Je bedenkt dus een regeling en dan vervolgens zeg je ja laat de politie maar dat doen. Aan de ene kant begrijp ik wel dat de politie, omdat hij al natuurlijk vanaf de start erbij betrokken is, dat de politie er minimaal aan mee participeert, en aan de andere kant denk ik als je kijkt naar hoeveel impact het heeft op de capaciteit, dan moet je eens na gaan denken over een andere oplossing. Ik weet niet wat de oplossingen zo zijn hoor, als ik kijk in het ouderenbeleid, nu heb je oudere collega's die dat denk ik als ze dat zouden willen het heel goed zouden doen. Dan zijn ze goed bezig voor de maatschappij, ze zijn nuttig voor zichzelf, nuttig en goed inzet baar voor de politieorganisatie. Dan heb je eigenlijk alleen winnaars. En de oudere groep wordt steeds groter. De oudere collega's van 62 of 63, of collega's die een letsel hebben, die in ieder geval niet meer op de noodhulp kunnen en inzet baar zijn.

I: Maar dan doet de politie het nog steeds.

R: Ja, maar ik denk dat je daar ook niet van af komt. Maar dat wilt niet zeggen dat je er mee eens moet zijn. Dat is dezelfde discussie als moet de politie altijd bij een demonstratie aanwezig zijn. Dat is toezicht en daar hebben we tegenwoordig toezicht en handhaving van de gemeente. Moet de politie altijd bij voetbal aanwezig zijn. Dat is dezelfde discussie en ja zeggen ze meestal. In eerste instantie denk ik het is toezicht en handhaving. In de tijden van krapte moet je kijken waar kun je eventueel mensen vandaan halen. En bij een voetbalwedstrijd, dat daar vier pelotons MA staan, collega's van het bureau he, die kunnen een dag

later niet op de noodhulp zitten. Dus het is niet zo de politie krijgt er wat bij en we doen het erbij, nee, het is als de politie er wat bij krijgt, dan moet er wat aan de onderkant er vanaf.

I: Zou u het prettiger vinden als de rol van de politie wordt geminimaliseerd?

R: Ja. Of dat de politie als een soort klankbord fungeert voor de Veilig Thuis medewerker die het hele onderzoek doet. Dat op gegeven moment als er een THV casus binnenkomt, dat de melding, dan kijkt de politie naar de antecedenten, heeft hij het vaker gedaan en al dat soort dingen, dat is 5 minuten zoeken, dat levert hij aan de Veilig Thuis medewerker en die gaat zijn gangetje. Die meneer zit in een celletje, dus de Veilig Thuis medewerker kan hartstikke veilig het gesprek doen. En vervolgens gaat de Veilig Thuis medewerker naar het slachtoffer die dan thuis zit of in het ziekenhuis geen idee, voor een uitgebreid gesprek met het slachtoffer. Op basis daarvan gaat het Veilig Thuis medewerker het formulier invullen. En op het moment dat het formulier is ingevuld dan belt die weer een politieagent van goh kom eens even kijken, dit is het formulier, kun je je hierin vinden.

I: Maar wat als de dader niet in een cel zit, dus niet is aangehouden, dat de signalen vanuit het veld komen?

R: dan heb je het over een preventief huisverbod. Dat is wat anders en dat hebben we hier nog niet meegemaakt, niet hier in de binnenstad. Er is altijd een strafbaar feit aan vooraf gegaan.

Transcript interview beleidsonderzoeker Regioplan

I: Kunt u wat over wat over uzelf vertellen?

R: Wat wil je weten? Ik ben ook nieuwsgierig naar de aanleiding van je onderzoek maar dat kun je misschien dadelijk vertellen. Ik werk hier als senior, ik werk hier al tien jaar als onderzoeker, maar laatste jaren meer als spreekleider en adviseur. Mijn werkveld is het hele sociale domein. Met wel als aandachtspunten huiselijk geweld en kindermishandeling. Sinds 2007 ofzo doe ik daar allerlei projecten op. En ik heb inderdaad veel op het huisverbod gedaan maar dat laatste rapport dat je hebt gelezen is geloof ik al drie jaar oud. En ik ben laatst ook aan tafel gevraagd toen het weer ging over hoe het nou met het huisverbod moet. Er komt ook nu weer een nieuw onderzoek openbaar binnenkort van het Verwey Jonker. En dat leidt weer tot allerlei vragen die altijd opnieuw gesteld worden dus er is wel wat aan het gebeuren de afgelopen drie jaar. Het onderwerp heeft op het ministerie niet al te veel aandacht gekregen in ieder geval.

I: U wilde wat over de aanleiding weten. Nou, de geluiden bij de politie is dat het huisverbod proces te veel tijd kost. En het is bestuursrecht, het voelt nog niet eigen bij de politie. En daar wilden zij vanaf, de HOV/ THV. En ik ben gevraagd door politie Leiden Midden, maar het onderzoek is voor de nationale eenheid.

R: Heb jij dan ook met Pauline Klomp te maken binnen de politie?

I: Nee.

R: Ooh oke. Want zij is landelijk projectleider huiselijk geweld. Want als er een bijeenkomst is, met het ministerie en politie, dan zit Pauline aan de tafel. Want het is een vraagstuk dat al langer speelt.

I: Ja, en dat viel mij ook op. Want 2009 trad de wet in en volgens mij had Regioplan al in 2010 de eerste beleidsadviezen geschreven.

R: Nou, wij hebben in 2011 de eerste evaluaties gedaan. De procesevaluaties. En ondergeveer dezelfde tijd is het onderzoek naar het RiHG gedaan en zelfs toen, ik denk al in 2010 inderdaad al, schermde de politie al met het tijdbestek van 6 uur. Nou dat is nog steeds zo, dus daar is in de tijd sinds de inwerkingtreding niks aan veranderd. Wat nieuw is, nou nieuw denk ik niet, maar de vraag naar het mandaat is later gekomen en dat komt omdat we nu Veilig Thuis hebben. En dat is aanleiding geweest om te zeggen moeten, want het is een functionerend steunbeeld ofzo maar dat had je niet in 2009, dus toen was er niet zo veel aanleiding geweest van moeten we niet naar het mandaat gaan kijken want het valt nu bij de politie. Dus die vraag is nog niet zo oud, maar het gemopper over het kost zoveel tijd is al heel oud.

I: Het viel mij op dat al vanaf 2010 al evaluaties waren gedaan voor het ministerie. Maar dat er tien jaar later nog niet veel is veranderd. Hoe komt dat?

R: Ja, er zijn verschillende dingen. Kijk, het feit dat de politie en dan met in de uitvoering er problemen mee heeft, dat wilt niet zeggen dat het ministerie er aanleiding in ziet om iets te veranderen. Dat is een andere organisatie, dus dat ik denk dat dat wel een deel is van de verklaring. En het was ook wel voorzien en er werd ook hele lange tijd geen alternatief gezien. Het huisverbod, is ook des tijds voortgekomen onder andere uit de wens van de politie om iets te kunnen doen in dit soort situaties. Inmiddels is de wereld veranderd en handelt de politie toch al wel in dit soort situaties, maar begin deze eeuw waar er langzaam over gepraat ging worden wat voor instrumenten moeten we doen, kunnen we wel achter die voordeur interveniëren, was het heel reëel dat de politie ergens kwam en vond dat het heel erg mis was, maar toch niet konden handelen. Het denken is helemaal omgeslagen he. Dat denkt de politie niet meer, ze durven nu meer, ze durven nu meer aan te houden, ze zien nu een grotere rol worden, maar ik zei er is lange tijd geen alternatief geweest. De politie is de eerste partij die op dat moment ter plaatste komt. En de enige

regio, ik denk dat er nu wel meerdere zijn, maar de regio die als eerste al zei van wij gaan de politie helpen, wij vinden niet dat het alleen de taak is van de politie, is Rotterdam. Waar de tijdsbesteding ook aanzienlijk korter is voor de HOvJ. Die is er ook niet eens altijd ter plaatste volgens mij. Dus er is ook wel wat aan te doen. Wat mij dan ook verbaasd heeft is dat andere regio's dat nooit hebben overgenomen. Want ik denk in heel veel van dit soort situaties zou de politie altijd het startpunt blijven van het handelen.

I: Maar dan heeft u het over huisverboden met aangehouden verdachte. Maar hoe zit het dan met de huisverboden waarbij signalen komen vanuit de hulpverlening, dus jeugdzorg, of de school?

R: Ja die zijn er bijna niet. Dus daar hebben we het eigenlijk niet over. We hebben het over huisverboden die via melding bij de politie binnenkomen. De politie houdt niet altijd iemand aan, maar wel in 90% van de gevallen. En daar is wel iets veranderd ten opzichte van vroeger, dat je nou de discussie krijgt van ja dan valt het samen met het strafrecht. Maar die discussie is niet altijd terecht, omdat een aanhouding niet meteen wil zeggen dat een pleger ook vast komt te zitten en vervolgd wordt. En een huisverbod zorgt er wel voor dat een pleger voor 10 dagen niet naar huis kan. Als je de vergelijking wilt trekken tussen bestuursrechtelijke huisverbod en strafrechtelijke interventies, moet je hem vergelijken met strafrechtelijke interventies waarbij de pleger ook tien dagen en ook het contact met de achterblijvers niet mag doen, en dat is niet een aanhouding. Er wordt nu heel vaak gezegd ja maar er is nu bijna altijd strafrecht, dan wordt bedoeld, er is bijna altijd een aanhouding. Maar als iemand wordt aangehouden wordt iemand niet uit huis gezet. Dus dat bestuursrechtelijke huisverbod dat heeft wel degelijk een andere functie dan het strafrechtelijke traject wat dan op dat moment wordt ingezet. Want het OM kan, of de HOvJ van de politie kan zeggen stuur die man maar weer naar huis want we hebben niet genoeg om hem vast te houden. Dus als we het hebben over parallellen met de strafrecht, dan moet je niet die percentage van 90% ofzo, van die aanhoudingen gebruiken, maar dan moet je het percentage gebruiken van zaken waarvan de pleger ook echt lang uit huis gezet wordt of zou kunnen worden met een strafrechtelijke maatregel, maar niet gebeurd omdat er een huisverbod loopt. Dus ik vind de uitspraak het valt samen met de strafrecht, dat is vaak niet zo. Of het strafrecht heeft gewoon niet zoveel om het lijf dan heb je echt het huisverbod nodig om de situatie veiliger te maken.

I: Wat ik heb begrepen is dat de HOvJ samen met de hulpverlening een gesprek heeft met de beoogde pleger, en daarna volgt nog een strafrecht verhoor.

R: Dat kan, maar dat zou niet altijd gebeuren. En zelfs als dat gebeurt wilt nog niet zeggen dat iemand daadwerkelijk vastgehouden wordt. Want in het strafrecht kan niet wat in het bestuursrecht met het huisverbod wel kan. Je hebt daar ander bewijs voor nodig. En een huisverbod, daar is een score van het RiHG genoeg. Dus die score is genoeg om iemand uit huis te plaatsen. Strafrecht kom je niet weg met het RiHG daar heb je ander bewijs voor nodig om iemand uit huis te houden. Dus ik vind dat als je de vergelijking trekt dan moet je hem zuiver trekken. Dus het is niet zo dat in die 90% waarin het samenloopt met het strafrecht dat het overbodig is, het huisverbod is pas overbodig als in die gevallen strafrechtelijk veiligheid garandeert die het huisverbod kan garanderen. En dat betekent dat de pleger of wel vastzit, omdat het vergrijp zo ernstig is zodat je hem lang kan vastzetten, langer dan 6 uur, of een dag of weet ik veel, of dat je strafrechtelijk direct een contactverbod of locatieverbod regelt. Dat gebeurt nu allemaal niet, want er is een huisverbod, dus dat hoeft dan helemaal niet. En daardoor kun je die vergelijking niet goed trekken. Ik heb altijd begrepen dat een strafrechtelijk contactverbod duurt veel langer, je ziet dat ook in Rotterdam bijvoorbeeld want met heeft dat ook heel vaak aangekaart, dat een huisverbod, zelfs als die verlengt wordt dat die 28 dagen te kort zijn om in het strafrechtelijk kader een contactverbod rond te krijgen. Nou het OM zegt tegen mij dat is niet zo, dat is in 10 minuten te regelen, dan denk ik het zal wel maar dat gebeurt nu niet. En dus is het huisverbod nodig. Als je het zuiver in wilt gaan zetten en je wilt kijken welke bevoegdheden waar liggen, en moeten de bestuursrechtelijke bevoegdheden wel bij de politie

liggen, dan moet je heel goed kijken hoe je in het strafrechtelijk kader gaat doen waar je nu wel dat huisverbod voor gebruikt om de situatie veiliger te maken.

I: En heeft u daar over nagedacht, van hoe zouden we het kunnen doen?

R: Nee. Ik vind dat niet perse nodig want je hebt het huisverbod. Kijk, dat is iets anders dan een juridische vraag. Als jij vindt dat je in die situaties strafrechtelijk moet optreden dan moet je zorgen dat je in dat soort situaties contactverboden kunt opleggen en dat dat net zo snel kan als het huisverbod. En daar heeft de HOvJ ook werk aan he, dus dat is helemaal niet zoveel minder werk, denk ik. Maar dat is een keus die je vanuit het strafrecht maakt, en ik heb daar ook niet genoeg kennis van het strafrecht om daar iets van te vinden. Vanuit de aard van de casuïstiek, in situaties waarbij een huisverbod wordt opgelegd, is het niet veilig. Dus je moet daar de situatie veilig maken, en dan kan het mij niet zo veel schelen of je dat via het bestuursrecht of via het strafrecht doet. Als je het maar doet op een manier waar je de hulpverlening maar voor kunt opstarten, want dat is het doel van het huisverbod en daar heeft het huisverbod echt een ander doel dan het strafrecht. Het huisverbod heeft een aantal doelen die staan uiteengezet in de uiteenzetting van het huisverbod 2011 normstellen is er een, hulpverleners en voorkomen van escalatie en dat soort dingen. Strafrecht heeft als doel normstelling. Je kunt via het strafrecht die veiligheid niet garanderen. Je kunt vanuit het strafrecht hooguit iemand afdwingen dat iemand niet naar zijn huis gaat en daarmee ben je nog niet met die persoon aan de slag gegaan en de betrokkenen om te voorkomen dat het nog een keer gebeurt. En dat kan nu allemaal. Ik ben ook al jaren voor het opnieuw bekijken van het huisverbod, maar ik wordt niet gedreven vanuit de werklasten van de politie. Want ja, of het nou vanuit de politie komt want uiteindelijk komt het uit dezelfde pot dat interesseert me niet zo heel erg. Daar kun je wel wat van vinden maar dat vind ik een andere discussie. Het gaat mij er veel meer om, het hele zorglandschap is veranderd en zorgen dat mensen tijdelijk uit elkaar gaan en intensief met de hulpverlening aan de gang gaan om de window of opportunity die je dan creëert om die te gebruiken voor de hulpverlening dat kan met een huisverbod. Maar dat kan misschien ook met een snel opgelegd contactverbod, plus intensieve hulpverlening die je via de hulpteam in de wijk inzet. En dat kon 10 jaar geleden niet want dat had je gewoon niet. En dat is denk ik wat veranderd, maar het staat wel los van de discussie over het mandaat.

I: Ja. En vindt u de rol van de politie bij zo'n huisverbod onmisbaar?

R: Ja, een rol van de politie bij het huisverbod is sowieso onmisbaar. De huisverboden waar jij het over had dat de jeugdzorg of hulpverlening, dat zijn er tien per jaar ofzo in Rotterdam, dat zijn er zo weinig. De meeste situaties van acuut of onmiddellijk gevaar komen nou eenmaal binnen bij de politie want dan bellen mensen de politie. Dus een rol voor de politie in een huisverbod is denk ik onmisbaar. Alleen, ik denk dat de risicotaxatie niet perse bij de politie hoeft te liggen. Of niet alleen bij de politie. Ik denk dat hij ook niet helemaal bij Veilig Thuis kan liggen, omdat Veilig Thuis informatie van de politie nodig heeft.

I: Maar zij hebben een convenant met de politie.

R: Kunnen zij ook alle voorgeschiedenis van verdachten zien? Alle antecedenten? Het zit hem een beetje daar in want het RiHG vraagt naar antecedenten. Dus ik weet niet of Veilig Thuis het RiHG in zijn geheel het in zijn eentje in kan vullen en daarnaast heb je de politie sowieso altijd nodig om een situatie veilig te stellen. Dat moet sowieso gebeuren maar dat is een kerntaak van de politie. Het lijkt mij een heel goed idee als je het mandaat verbreed in ieder geval.

I: zegt u dat omdat het nu zo in de wet staat, dat de politie sowieso een rol speelt bij het veilig stellen van een situatie?

R: Nee. Dat is omdat de politie eenmaal de partij is die dat doet. De politie kan mensen aanhouden en ter plaatste gaan midden in de nacht als er iets is. Want de politie wordt gebeld. Veilig Thuis heeft die functie niet en zal hem ook nooit krijgen. Dus dat stukje, maar dat is gewoon de kern van politietaak en dat heeft niet zoveel met het huisverbod te maken. Dat stukje van belt de baas de politie of de HOvJ of bellen ze iemand anders, ik denk dat je die taak ook niet zomaar bij Veilig Thuis kunt leggen. Omdat ik denk dat ze ook expertise vragen dat bij de politie ligt. Daar zou je naar moeten kijken. Ik denk dat het wel goed is om het mandaat te verbreden, naar Veilig Thuis, want Veilig Thuis weet al wel wat acuut geweld is, ze doen ook alle politiemeldingen en Veilig Thuis krijgt ook allerlei andere meldingen. Dus als je acute meldingen hebt van kindermishandeling, die komen bijna nooit bij de politie terecht. Dat geldt ook voor ouderenmishandeling. Dat zijn groepen mensen die zo afhankelijk zijn dat die meldingen via via binnen moeten komen maar dan kan wel degelijk blijken dat die meldingen acuut zijn, dus dan is het natuurlijk fijn als het bij een partij komt die ook een huisverbod kan initiëren. Terwijl nu moeten ze de HOvJ zover krijgen om het te initiëren om zo'n procedure op te starten terwijl het niet een politie melding is. En dat is een heel moeizaam proces.

I: Maar u zei dat zijn maar 10 zaken per jaar in Rotterdam.

R: Nu, omdat het via de politie loopt.

I: En als het niet via de politie loopt dan..

R: Ja, dan wordt het natuurlijk heel interessant. Want als het mandaat bij Veilig Thuis komt te liggen, en daar zit natuurlijk niemand op te wachten daar want ze hebben al genoeg te doen, maar zij screenen gewoon wat gaan ze dan doen als er acuut geweld uit komt? En er geen huisverbod is opgelegd en de verantwoordelijkheid wel bij hen ligt om er wat mee te doen. Het zou zomaar kunnen dat er meer verboden op dat soort casussen komt en aan de andere kant zal je zien dat in situaties waar je strafrechtelijk echt verder mee kunt geen huisverbod meer wordt opgelegd omdat je een ander instrument in kunt zetten.

I: Maar het RiHG is niet wat het meeste tijd kost. Wat ik heb begrepen van de HOvJs in Haaglanden is dat de reistijden het meeste tijd kosten, het bij elkaar komen en het ter plaatste komen. Wat vindt u daarvan en wat kunnen we daaraan doen?

R: Nou ik denk dat je goed, ken je de situatie in Rotterdam hoe ze het daar doen? Het RiHG wordt door de hulpverlening ingevuld maar volgens mij moet de HOvJ nog steeds horen, maar je zou eigenlijk het werkproces van Rotterdam moeten opvragen bij de politie daar. De meeste huisverboden zijn in Rotterdam zelf waardoor de reistijden natuurlijk ook beperkt wordt. Maar met name de samenwerking met de hulpverlening hoe zij het op die manier hebben ingericht is wat ze in tijd scheelt. En een bijkomend voordeel is dat de hulpverlening sommige vragen veel beter kan inschatten. Zaken als problematisch middelen gebruiken, daar weten ze ook van alles. En antecedenten kan de politie wel opzoeken. Maar sommige dingen kan de hulpverlening gewoon beter inschatten.

I: Wel grappig dat u dat zegt, want u bent de eerste die zegt dat de hulpverlening iets beter kan dan de politie. Want het ministerie en de gemeente hebben toch iets meer vertrouwen in de politie dan de hulpverlening.

R: Ja, maar wat de politie minder goed kan is, en dat kan ik ook niet op het eerste gezicht, is inschatten van wat voor persoon heb ik nu tegenover me. En wat speelt er in het hoofd af en wat speelt er in het gezin af en de impact daarvan op de situatie. En je kunt het risico maar deels afleiden van antecedenten en dingen die je feitelijk kunt waarnemen, en dat is waar de politie goed in is, is feitelijk waarnemen.

I: Zijn in zulke situaties het objectieve deel minder belangrijk dan wat u zei wat speelt er in iemands hoofd?

R: Ik denk dat je allebei de expertises nodig hebt, en daarom dat je nooit helemaal gaat ontkomen van de rol van de politie. Maar de vraag is eigenlijk hoe, en dat is een andere vraag dan het mandaat. Want het mandaat is gewoon wie trekt de conclusie en zet zijn handtekening in het RiHG namens de burgemeester, dat is het mandaat. Daaraan vooraf gaat wie zijn de partijen die je nodig hebt om een situatie goed op het risico te kunnen beoordelen. En dat kan nooit een iemand, daar heb je informatie voor nodig en die liggen deels bij de politie en deels bij Veilig Thuis en deels bij de hulpverlening.

I: Maar wat zou u ervan vinden als de politie alleen zijn informatie aanlevert en de hulpverlening doet alles wat er na komt?

R: Dat weet ik niet, dat is een juridische kwestie want er was een reden waarom zij het ooit bij de politie hebben neergelegd. Dat al dat juridische dingen zijn niet mijn sterkste kant.

I: Wat ik heb begrepen is dat die keuze gemaakt is uit praktische redenen. Dus dat de politie zicht heeft op de antecedenten en er als eerste bij is. Wat ik merk met dit vraagstuk is dat ik steeds vastloop op blokstukken, want in Haaglanden heb je het probleem van de reistijd en dat heb je weer niet in Amsterdam want de wijkagent doet de onderzoeken. Maar in Amsterdam heb je dan weer het probleem met het uniform.

R: Ja. Nou er zijn ook regio's die zeggen we zetten ze gewoon een nacht vast en om 9 uur gaat de HOVJ daarmee praten. Maar daar vind ik ook wat van.

I: Ja, want is het niet zo dat als je iemand vast zet dat diegene dan al denkt dat hij te maken heeft met het strafrecht? Dat willen we voorkomen toch?

R: Nou ja, ik denk uiteindelijk dat het grootse probleem is, want de politie is een normsteller he, die tikt je voor van alles en nog iets op de vingers, en ik denk dat het helemaal niet erg is als het de politie is die je op de vingers tikt omdat er thuis huiselijk geweld is. We weten ook dat zodra er een melding bij de politie komt dat er al 30 incidenten aan vooraf gegaan zijn, het is ook niet zo dat het allemaal onschuldige mensen zijn dus ik vind dat niet zo erg en het heeft ook een functie. De politie zegt zelf ook, ook in zaken waar er geen huisverbod komt, het heeft een functie dat de politie er zit. Want dat wordt door mensen op een andere manier ontvangen. En dan kun je normatief verkeerd vinden dat ze denken dat er iets strafrechtelijks is, maar je kunt het praktisch ook wel fijn vinden dat mensen wel luisteren als de politie erbij zit. Dus ik denk eigenlijk dat dat een groot goed is en dat je de rol van de politie echt niet te klein moet maken. En even terug naar je vraag, wat was dat ook al weer?

I: Dat we het duidelijk willen hebben dat het om bestuursrecht gaat.

R: ja, dat het gescheiden is. Volgens mij is het voor de politie ingewikkelder dan de mensen die met de politie te maken hebben. Want die weten echt wel dat er iets aan de hand is wat niet kan, en of dat nou bestuursrecht of strafrecht heet, het is voor de politie ingewikkeld omdat je andere bevoegdheden hebt en andere dingen moet doen en wat je in het een uitvaardigt kan je in het andere niet meer gebruiken. Ik vind dat als je naar het hele proces kijkt, dan moet je niet alleen kijken naar de tijdsbesteding of juridische kant van het verhaal, want daar kom je er niet mee. Waar je naar moet kijken is het huisverbod heeft als doel om heel snel een situatie veilig te maken en geschikte hulpverlening en om daarmee aan de slag te kunnen. Hoe kunnen we dat op een andere manier organiseren als we van deze manier af willen. Wie heb je en welke expertise heb je dan nodig, wie kan er dan zo snel bij zijn, want dat is ook heel erg belangrijk, als dat de politie niet is, dan is dat de crisisdienst. Maar niet een gewone hulpverlener want die werkt niet s 'nachts. Die kan natuurlijk overdag maar meeste is natuurlijk buiten kantoortijden. De praktische overwegingen moet je denk ik ook mee nemen want wij hebben ons denk ik als samenleving en overheid

er ook aan verplicht om deze mensen te helpen, om er iets goeds mee te doen. En als je die effectiviteit van je handelen er niet in mee neemt en je wegingen over het proces, dan gooit je het kind met het badwater weg zeg maar. Je schiet je doel voorbij.

I: Ja, de politie is de enige organisatie die 24/7 beschikbaar is, maar dan komen we weer terug bij waarom moet het per se een HOvJ van de politie zijn die bij de gesprekken is en het RiHG invult. Dat kost allemaal tijd.

R: Ja, maar ik denk dat je daar prima naar kunt kijken.

I: Maar denkt u dat er een rol is voor Veilig Thuis hierin?

R: Zeker, ik denk dat die voor de hand ligt.

I: Maar dan zou je iemand een nachtje moeten opsluiten.

R: Nee, want daar is het helemaal niet voor. Want als je iedereen laat wachten tot de volgende ochtend, dan hebben ze het weer goed gepraat over wat er gebeurd is, dus dan staan mensen helemaal niet meer open voor hulp. Dus de hele interventie is erop gericht dat je snel handelt. Als je de snelheid eruit haalt kun je de interventie opheffen. Dus je moet de snelheid handhaven. En dan is de vraag dus als het de politie niet doen, wie dan? In Rotterdam doet de crisisdienst het met de politie. Nou, dat kan blijikbaar, en dan is de vraag wie moet uiteindelijk de handtekening zetten en wie moet de verhoren doen, nou dat hebben wij op een bepaalde manier in de wet geregeld. Dan is de vraag kun je het in de wet het op een andere manier regelen? Die net zo effectief is als hoe we het nu doen. Als we het Veilig Thuis laat doen, heel logisch gezien de functie die Veilig Thuis heeft, maar betekend het dat Veilig Thuis 24/7 beschikbaar is, zoals de telefoon daar, maar ook dat er mensen zijn die 24/7 daarmee aan de slag willen gaan of op een of andere manier regelt met de crisisdienst. Ook daar geldt dus weer, dat wat nodig om effectief te zijn, dat moet leidend zijn. En niet dat het voor Veilig Thuis ingewikkeld is om buiten kantooruren te werken. Dat doet er niet toe. Als ze dat bij de politie kunnen, kunnen ze het ergens anders ook organiseren. Maar dat moet je willen en het kost geld. En ga je dan geld verschuiven, want als je een taak bij de politie weghaalt, haalt je dan ook geld bij de politie weg? Dat soort discussies komen ook als je dat soort dingen gaat veranderen.

I: Een voorstel is dat de gemeente de HOvJ THVs gaat detacheren zodat er vacatures bij de politie vrijkomen voor reguliere HOvJ taken. Wat zou u daarvan vinden?

R: dan gaat de gemeente betalen voor de uitvoering van het huisverbod. Dat moet de gemeente willen. Maar als je ze detachert, hoe detacheer je ze dan, in welke hoedanigheid. Dat lijkt me ingewikkeld om dat goed vast te leggen. Je moet de verschillende discussies en elementen uit elkaar trekken, de vraag naar mandaat is eigenlijk wie kan namens de burgemeester het beste beoordelen hoe die situatie is. Dat is een andere vraag dan hoe kunnen we als politie minder tijd stoppen in dit soort zaken. En deels hangen ze wel samen, want bij dat mandaat zitten een aantal werkzaamheden. Het is niet zo dat als je het mandaat weghaalt, dat alle werkzaamheden bij de politie wegvallen. En het lastige is dat bij dit soort vragen, vragen door elkaar heen lopen zonder dat ze goed uit elkaar getrokken worden. En ik denk dat je het probleem heel goed kunt oplossen maar dat je er heel analytisch naar moet kijken. Dat tot op heden nog niet gebeurd is. Er zitten in de discussie heel veel gevoeligheden. Ook dat er meer huisverboden moeten worden opgelegd, waarom? Als je een prima alternatief hebt gebruik je dat toch? Als je niet een huisverbod nodig hebt om die mensen de juiste hulp te geven, waarom zou je dan een huisverbod gebruiken? Dan houden we vast aan een maatregel die 10 jaar geleden heel goed was maar nu niet meer voor dit soort situaties. We doen onderzoeken naar het huisverbod zodat we die kunnen verbeteren. Het is natuurlijk niet zo dat toen we het bedacht hadden dat het perfect was. Dat is nooit zo. Maar met al die kennis die je verzamelt

moet je wel wat mee doen. En ik denk dat daar het probleem is, dat er niet zoveel neiging is om nou eens goed te kijken naar het huisverbod omdat iedereen dan aanhikt tegen een wetswijziging. Dus voor de politie is de tijdsinvestering heel erg belangrijk, maar het ministerie voelt het niet op die manier. Die vindt hele andere dingen belangrijk. En op het moment dat het woord wetswijziging valt, raakt iedereen in paniek. Want het duurt lang en het is veel werk, het moet door de kamer en het is een hoop gedoe. Terwijl ik denk ja, als het nodig is, dan zou je het moeten doen. En dat is een ook waarom men heel lang ertegenaan hikt, er was niet zoveel onrust dat het nodig was, die vuurtje wordt nu weer afgelopen jaren weer opgestookt dus je merkt nu ook dat de G4 onderzoek, de minister Geweld hoort nergens thuis, de burgemeester van Den Haag maakt zich er druk om. Dus je ziet in de afgelopen een, twee jaar dat er op eens weer aandacht voor het huisverbod. En dan gaan ze weer langs het ministerie en he, had iemand niet eerst een rapport hierover geschreven. Ja, dat is hoe het gaat, voor die tijd voelen ze die urgentie er niet voor. Plus, je moet er een alternatief voor hebben anders ontkom je er ook niet aan.

Transcript interview Jan-Tjeerd de Jong

I: Hoe komt het dat jij maar 1 uur bezig bent met THV-zaken?

R: Kijk, laat ik het zo zeggen, collega's van de DHV, directe hulpverlening, of van de wijk die komen bij een probleem en normaal is het zo dat als er huiselijk geweld is, dan gaan we over op aanhouding. Als we maar iets hebben wat met strafrecht te maken heeft, een vernieling, een bedreiging, een mishandeling, dan gaan we over tot aanhouden. Er hoeft niet per se een aangifte ten grondslag liggen, het kan ook zonder aanhouding, maar de man of de vrouw die het pleegt die komt naar het politiebureau. Op het politiebureau gebeurt de voorgeleiding, en dan vraag ik gelijk van jongens vinden jullie bij deze cases een huisverbod opgestart moet worden? En dan kijken we naar de richtlijnen die er liggen en komt die persoon regelmatig bij iemand over de vloer, is het zo dat de persoon die daar woont gelijk weg gaat, we hadden er laats een die ging gelijk weg naar België dus dan moeten we daar een stop op leggen, maar we toetsen dan bij de voorgeleiding of er een huisverbod opgelegd moet worden. De ene collega voert de verdachte in en de andere collega voert de Khonraad met DHV-screening. Op het moment dat we de DHV screening doen, bellen we gelijk de meldkamer, en dan vragen we naar het CIT huisverboden, dus de crisis interventie team en die gaan of telefonisch of ter plaatse, maar die komen ook niet altijd ter plaatse, maar die gaan dan in ieder geval de verdachte en het slachtoffer het verhaal aanhoren. En dat voeren ze in in Khonraad, dus CIT voert dat in in Khonraad. Dus we hebben dan al een screening van de DHV, van de collega's die er al ter plaatse zijn, en een screening van het CIT en dan belt het CIT mij op en die zegt Jan, screening staat erin en ik adviseer ja of nee. En dan is mijn vraagstelling waarom adviseer je dat en dan leggen ze mij dat uit en dan ga ik dat bekijken. Maar ondertussen is de verdachte al verhoort. Dus ik heb dan het verhoor, ik heb de aangifte die ondertussen is opgenomen, ik kijk nog even in BVI of in Bluespot om achtergrondinformatie te hebben en aan de hand daarvan besluit ik al ga ik hier een huisverbod opleggen of niet.

I: Maar vul je zelf ook het RIHG in? Wie zijn er allemaal bezig met Khonraad?

R: Eerst de collega's van de straat, die voeren de DHV screening in, dat is hetzelfde als Khonraad. Khonraad is een applicatie die je moet kopen, die kun je op verschillende manieren kopen. Je kan hem ook kopen met een HOvJ of een andere screening, je hoeft niet per se een RIHG voor alle drie, ik kan hem ook overslaan he, dus als collega's hem wel hebben ingevuld maar niet opgemaakt dan kan ik hem ook overslaan. De screening van het CIT kan ik ook overslaan als ik denk die heb ik niet nodig. Als het al zo duidelijk is dat ik hier een huisverbod op ga leggen dan kan ik ook zonder die screening doen dan hoef ik hem alleen zelf te screenen. Dus dan ben ik de laatste aan de deur die moet gaan screenen. En dan ga ik screenen, maar eigenlijk heb ik het al in mijn hoofd, heb ik de zaak in mijn hoofd en hoef ik mij weinig nog in te lezen en dan ga ik klik, klik, klik, klik, kort tekstje erin, en ja, CIT heeft al zo'n tekst erin gezet, dat ga ik niet over doen. En daar komt bij dat ik bij twijfel, dat ik toch nog even bel met het slachtoffer en met de verdachte, maar die heb ik natuurlijk al gesproken van goh ik ga je een huisverbod opleggen wat vind je daarvan? Dat ik heel snel al door kan klikken. En dan ben ik dan, 15 of 10 minuten voorbereiding, 10-15 minuten invullen, en dan ja of nee, en dan ga ik hem opleggen of niet opleggen en dan maak ik een proces verbaal en dan vraag ik of er nog sleutels zijn en ja het proces-verbaal is ook al heel snel opgemaakt, en dan wordt het uitgereikt. En dan wordt het slachtoffer gebeld om het een keer hier op te halen en lukt dat niet dan doet de gemeente dat. Want wij doen het voor de gemeente he, het is een bestuursrechtelijk traject dat de gemeente best een aantal dingen mag doen en dan zet ik in de toelichting, in een notitie zet ik dan van joh huisverbod is uitgereikt, slachtoffer is gebeld maar die neemt niet op of komt het niet ophalen, en we gaan hem alsnog uitreiken, dan doet de gemeente dat. Dus wat je ziet is omdat het

meeloopt aan het strafrechtproces, en omdat ik op dat moment justitieel chef ben en in dat strafrecht proces zit, is het voor mij heel simpel om dat op te leggen.

I: Wie zijn de DHV?

R: dat zijn ook politiemensen die de 112 rijden en de wijkagenten, je moet eigenlijk alle blauwe collega's daaronder scharen dus dat zijn de wijkagenten, iedereen die naar een melding komt.

I: Maar in de hele reeks, jij bent er misschien 40 minuten mee bezig, maar jouw collega's van blauw, zijn ze daar ook heel snel klaar mee?

R: het hangt ervan af hoeveel kennis je hebt van het systeem. Het is een heel simpel systeem maar het kan nog wel eens een draak zijn. Sommige collega's zien er echt wel tegen op en soms moet ik er echt tegen vechten om er voor te zorgen dat collega's dat echt gaan invullen.

I: Hoezo?

R: Omdat het gewoon lastig, ja, ik heb geen account of ik weet niet hoe het werkt. Ja, zoek maar gewoon iemand die het wel kan weet je wel. Jij zorgt ervoor voor de slachtoffer dat het in Khonraad komt te staan, en dan zoek je maar een collega die daar wel in komt en kan en dan ga jij er maar naast zitten en informatie geven. Het is dus niet zo dat ik het voor jou ga invullen als jij het niet kan, je hoort het gewoon te kunnen.

I: In Haaglanden klagen de HOvJ's dat het THV te lang duurt vanwege de reistijd en de coördinatie om iedereen bij het adres te krijgen, maar dat is niet zo in Rotterdam.

R: Nee, omdat hier alles naar het bureau komt en ook heel vaak al in het strafrechttraject al zit en dan komt iedereen vanuit het strafrechttraject dat toch al loopt verantwoordelijk gemaakt, automatisch ben je al verantwoordelijk voor het opleggen van een huisverbod als justitieel chef. Dus wij hebben hier 120 justitieel chefs, dus 120 mensen die kunnen een huisverbod opleggen, dus het druk is met alle arrestanten en alles, en daar zit een justiteel chef dan zeg ik wel van joh zou ik het huisverbod voor jou doen. Dan lees ik even snel de zaak in en kijk ik even wat er in Khonraad staat en dan kan ik hem heel snel opleggen. Dus al onze justitieel chefs die de voorgeleiding, de toetsen en de in verzekeringstelling doen die zijn allemaal HOvJ. En wij hebben het dus niet op vier mensen opgelegd, want stel dat je met zijn vieren of vijven bent en er vallen twee weg dan zijn er nog maar twee of drie verantwoordelijk. Wij zijn hier met zijn 120 en stel dat er 10 weg, dan is er helemaal niets aan de hand. In heel Rotterdam he, dus niet alleen dit district. Wij hebben hier zo'n 140 man en 10 HOvJ's. En 7 justitieel chefs die ook allemaal HOvJ's zijn, dus we zijn hier al met zijn tien. Dus iedereen kan hier een huisverbod oppakken en gaat ermee aan de slag.

I: In Haaglanden hadden ze ook eerst 150 HOvJ's die THV konden doen, maar 150 accounts op Khonraad werd gewoon te duur voor de politie en eigenlijk is het een instrument van de gemeente.

R: Ja, volgens mij betaald de gemeente wel een deel mee maar dat weet ik niet zeker. Eigenlijk hoort de gemeente het te betalen ja.

I: Maar bij die gesprekken, je zei net dat er bij zo'n aanhouding altijd tegelijkertijd een strafrechttraject loopt. En jullie doen dan het verhoor.

R: Het verhoor lees ik. Of ik spreek even kort met die man, ik ga niet een uur met hem praten als het CIT al een uur met hem zit te praten. Het CIT praat met hem en dat lees ik. Dus dan hou ik nog maar een heel kort gesprek met hem. Dan zeg ik joh, ik heb gelezen wat jij allemaal bij het CIT hebt gezegd, heb jij daar nog op of aanmerkingen erop en wat vind je als ik het huisverbod opleg, wat zijn je bezwaren of wat zijn

de voordelen, en sommige zeggen ja doe maar dan ben ik eindelijk van haar af en anderen zeggen ik wil wel de kinderen blijven zien en dan neem ik dat mee in de weging.

I: Maar je bent dus niet aanwezig bij de gesprekken zelf en dus afhankelijk van de waarneming van het CIT.

R: van het CIT en van de collega's op straat, dus ik heb al twee onafhankelijke en van wat ik nog verder lees van het korte gesprekje wat ik dan nog heb en telefonisch met het slachtoffer die gesprekken, maar die bestaan niet meer uit van goh vertel jij mij is van A tot Z, nee, ik zeg gewoon ik heb gelezen wat je bij het CIT gezegd hebt en heb je nog aanvullingen of dingen die je met mij wilt delen en wat vind je dan van een huisverbod en dat neem ik dan mee in de overweging. Maar het CIT doet voor mij het grootste werk. Ik ga niet nog een uur zitten praten met de mensen of ernaast zitten, dat vind ik echt flauwekul, dat is echt dubbelop. En die van CIT, daar hebben we echt zoveel contact mee, ik wil niet zeggen dat ik ze blindelings vertrouw, het is echt zelden dat ze een ander beslissing of een beslissing waarvan ik zeg joh, nou om een voorbeeld te noemen, een man zit hier voor huiselijk geweld en is nog nooit in aanraking met de politie geweest en ik bekijk die vrouw en die heeft afgelopen twee jaar drie relaties gehad waarbij er sprake was van huiselijk geweld dat haar partner dat heeft aangedaan, dus vrouw naar het bureau gehaald, ik zeg mevrouw dit is het feit, man is nog nooit in aanraking geweest met de politie en mevrouw drie keer, jij gaat het huis uit. Jij bent de kwade genius in mijn ogen, hij komt nooit voor, en kennelijk als jij een relatie aangaat dan gebeurt er huiselijk geweld. Dus ja, dan neem ik toch een ander besluit dan wat eigenlijk voorgeschreven is.

I: Dat hebben ze ook in Haaglanden een tijdje gedaan. In een pilot hebben ze de HOvJ's uit de gesprekken gehaald, maar die werkwijze is hem niet geworden omdat de handtekening van de HOvJ onder het besluit komt te staan en ze willen echt weten wat er aan de hand is.

R: Dat gaat over vertrouwen, vertrouwen van de collega's die er als eerste geweest zijn, wat was de situatie geweest. En uiteindelijk ga ik nog kijken met de extra informatie die ik heb, in BVI en BVA van joh, wat is hier nou eigenlijk aan de hand. En uiteindelijk met de collega's en het CIT, en dan gaan we niet met zijn allen nog zitten van ga je nou het huisverbod nog opleggen, want daar ben ik echt verantwoordelijk voor. Ik ga kijken van wat vind ik hier nou van, van wat hier allemaal staat. En dan vind ik dat ik tot een beter besluit kom dan dat ik er overal bij ga zitten. Want ik voer dan niet de gesprekken maar ben dan als toehoorder aanwezig en ik kan dan wel interveniëren en wat vragen. Wat ik ook de kracht vind van dat er iemand van het CIT zit en niet iemand van de politie en die zit met de dader te praten, anders gaat het al snel op een verhoor lijken. Kijk, als ik tegen de dader zit en hij moet mij wat vertellen wat er gebeurt, terwijl een bestuursrechtelijk traject is. Eigenlijk hoort de politie daar niet bij zitten in eerste instantie. Dan moet het vertrouwen er zitten tussen het CIT en de verdachte en slachtoffer. Ik weet zeker dat als ik daar zit en de slachtoffer zit hier en ze wil weer geen aangifte gaan doen dat ik dan daar zeker een opmerking over ga maken en ermee ga bemoeien wat echt niet de bedoeling is. Ik ga dan zeggen van je gaat echt een keer aangifte doen want we blijven niet bezig. Ik ga niet pas de vierde keer een huisverbod opleggen.

I: En dan heb je het over je expertise en kennis, maar speelt het uniform ook mee? Heeft dat invloed op het gesprek?

R: Nee, maar dat de verdachte of het slachtoffer voelt dat er iemand van de politie aanwezig is. En daardoor kunnen ze zich geremd voelen, of gesteund. Maar een verdachte zeker geremd. Want die begrijpt niet het verschil tussen het bestuurlijke en het strafrechtelijke, ga dat maar eens aan een verdachte met een IQ van 75 uitleggen, wat jij nu zegt komt niet in het politiedossier terecht, ja hallo. Er zit een politieagent naast, weet je.

I: In Amsterdam worden de gesprekken gevoerd door de wijkagent in uniform, en in Haaglanden door de HOvJ in burgerkleding. Maar mensen leggen al snel de link tussen HOvJ en justitie, strafrecht.

R: Wanneer worden die gesprekken gevoerd? Is dat ook tijdens het strafrechttraject?

I: De gesprekken met de slachtoffer wordt gedaan met de hulpverlening en het strafrechtelijk gesprek daarna.

R: Bij ons gaat dat gelijk op. De ene keer, kijk, er komt hier een verdachte binnen van huiselijk geweld en die zegt ik heb geen advocaat nodig en zodra er stukken zijn dan gaan we horen. Zegt hij bijvoorbeeld ik heb wel een advocaat nodig dan kunnen we ervan uit gaan dat we twee uur moeten wachten. In die twee uur zorg ik ervoor dat het gesprek met CIT is gedaan, hier op het bureau. Want de verdachte zit hier op het bureau. Dus dan zeg ik tegen het CIT kom hier naar het bureau. Dus dan zeg ik ook tegen het CIT eerst hier naar toe want hij moet wachten op zijn advocaat dan lopen we elkaar niet in de weg. Gaan we eerst horen dan zeggen we goh ga eerst naar het slachtoffer. En zijn wij klaar met het verhoor dan kun jij de screening dan gaan doen.

I: Maar heb je het gevoel dat de daders echt het gevoel hebben dat ze alles bij het CIT kunnen vertellen?

R: Ja, niet bij allemaal maar ik lees regelmatig en ik zeg ook altijd als het in Khonraad staat en je gaat in het verhoor ga niet lezen wat er in Khonraad staat. Want het is bestuursrechtelijk en dat mag je niet gebruiken in het verhoor en sommige weten dat niet eens he. Maar daar staat soms echt heel veel meer in. Veel meer dan wat ik in het verhoor teruglees. Dus dat dat vertrouwen is er soms wel en soms zal dat het er niet zijn. En soms ligt er ook een lat boven, en zeggen ze tegen het CIT ja ik ga niet met jou praten. En dan moeten we het doen met alleen wat de tegenpartij zegt. Dus met de slachtoffer gaan we dan het risico-inventarisatie maken maar niet met jou.

I: Maar de wet Tijdelijk Huisverbod heeft het doel om hulpverlening op te starten en huiselijk geweld te voorkomen, en in Haaglanden vindt de gemeente het prettig als er iemand van de politie erbij zit vanwege zijn objectiviteit.

R: Nou, dan moet de gemeente er zelf bij gaan zitten. Het is hun feestje en niet het feestje van de politie. Ik ben wel heel erg voorstander van het tijdelijk huisverbod want daardoor hebben we wel heel veel ernstige zaken voorkomen door al in een vroeg stadium in te grijpen maar we moeten zien van joh bij wie ligt het en wie heeft de verantwoordelijkheid en dat is de gemeente hier en ook heel veel dingen die ik niet een twee drie kan doen zet ik ook in een notitie en gemeente die doet dat maar. Dus het uitreiken van stukken dus dan bel ik die mensen op van kom het maar halen want ja ik ben geen postbode om het naar jou toe te gaan brengen ook al ben jij het slachtoffer. Echt de gemeente mag daar naar toe gaan lopen.

I: Maar omdat het onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester valt, de gemeente wilt wel de objectieve factor bij de gesprekken houden omdat zij denken dat als de gesprekken alleen door de hulpverlening en het CIT wordt gehouden dat zij heel snel zijn in het opleggen van een huisverbod omdat zij hulp willen verlenen. De gemeente geeft ook aan dat zij wel eens hebben meegemaakt dat de HOvJ een andere mening had dan de hulpverlening.

R: Nee dat heb ik hier niet meegemaakt. Dat idee heb ik hier nooit gehad, nee. Ja, ik word regelmatig gebeld hoor van joh, want soms doe ik het gewoon dat ik de kinderen er niet op zet en dan bellen ze en vragen ze waarom staan de kinderen er niet op en dan zeg ik gewoon omdat ik in dit geval vind dat hij gewoon zijn kinderen niet mag zien. Maar hoe het geregeld wordt, ja, gemeente, jullie zijn aanzet he. Maar ik leg het huisverbod niet op de kinderen op, ik vind op dit moment, ik vind het te groot en zelfs, soms is de moeder het ook mee eens he dat de man de kinderen mag zien, dus ze zullen daar een modus voor moeten vinden

met een mediator of wat dan ook. Of van de gemeente of moet met de familie geregeld worden. Als de gemeente zegt ik vertrouw het niet met de zorg van de gesprekken die ze voeren en de adviezen die ze doen qua huisverbod, dan zeg ik joh alles bekijk ik. Maar ik hecht wel grote waarde voor wat de zorg voor mij ophaalt, of van de directe collega's of van de wijkagenten of de hulpdiensten en de genen die er als eerste ter plaatste zijn, die mij dat vertellen. Ik hecht grote waarde aan de collega's die de gesprekken doen en de kleine gesprekken die ik nog heb daardoor kan ik nog objectief beeld vormen van wil ik hier wel een huisverbod op leggen.

I: Maar denk je wel dat de hulpverlening en het CIT net zo goed het veiligheidsrisico kunnen inschatten als jij, van de politie?

R: Dat denk ik niet, omdat ik uit meer systemen kan putten waar zij geen toegang tot hebben. Ik kan de recidieven zien dus ik kan kijken in BVI of iemand gevaarlijk is, of alcoholist, en zijn antecedenten en daar ben ik voor. En daardoor heb ik ook de eindstempel of ik al dan niet een huisverbod opleg en dat zijn dingen die de zorgverlening die kunnen dat niet zien. Dus bepaalde risico's kunnen zij niet inschatten omdat zij daar geen zicht op hebben, maar die hebben wij wel. Ik zie ook of iemand vuurwapengevaarlijk is. Dus zij kunnen wel zeggen van joh we leggen geen huisverbod op maar dan zeg ik ik heb een aantal dingen gezien en dat deel ik ook gewoon, van dit en dit en dit heb ik gezien en als jij dat had geweten dan had je anders beslist en dat is voor mij dan een reden om dan het huisverbod toch op te leggen. Want je gaat tocht met elkaar sparren en ook met de zorg sparren.

I: Dus hoe het nu wordt geregeld is dat de politie informatie aangereikt krijgt van de hulpverlening, en als het mandaat bij de hulpverlening komt te liggen of Veilig Thuis en dat de politie dan haar informatie aanreikt. Wat vind je daarvan?

R: Nee, dat zou ik niet doen. Ik denk dat we als politie een bredere kijk hebben in het hele gebeuren. Dus van A tot Z, vaak kennen we de gezinnen ook al, bij de hulpverlening kan dat natuurlijk ook al, maar ook op een andere manier, een strafrechtelijke manier. Wij kunnen de verklaringen nog eens lezen en van andere mensen en dat kan de hulpverlening allemaal niet en de vraag is, moet je de hulpverlening toegang geven in de WPG-gegevens volgens de politie wet, ik denk het niet. En dan moeten wij dus een stukje maken voor de hulpverlening dus dat lijkt mij meer werk dan dat wij nu aan het einde een stempel moeten zetten. Dus dat iedereen voor ons werkt he, dus wie voor je werkt is je knecht, en ik doe de eindbeslissing en ik hoef niet overal bij te zitten dat is zo een misvatting. Kijk, als je vertrouwen maakt en het is geschaad dan kan ik indenken he van joh ik ga zo denken, maar het vertrouwen is nooit geschaad en de gesprekken die ik heb met het CIT die zijn altijd open en in onderhandeling met communicatie met elkaar van joh waar gaan we nu naar toe. En ja, eigenlijk hebben zij ook niet in de hand of het ja of nee wordt, zij vullen gewoon de vakjes in en dan zien ze of het een ja of een nee is en dan kun je zeggen of je gaat het anders doen dan Khonraad. Drie keer nee, kan voor mij gewoon een ja zijn en drie keer ja kan voor mij gewoon een nee zijn. Dat is van zoveel factoren gewoon afhankelijk

I: Maar omdat je niet bij de gesprekken hoeft te zijn hoef je ook niet ter plaatse te komen.

R: Nee, en die gesprekken worden hier gevoerd en heel vaak hebben ze al gehoord en gaan ze hier naar boven toe.

I: Iedereen komt standaard hiernaartoe?

R: Voor ons district wel en Capelle. Dat zijn de bureaus die op locatie zijn, dus dat zijn 6 locaties. Alleen hun moeten ook nog het slachtoffer gaan bezoeken en dat kost tijd en dat is dan wel thuis. Dat doet het CIT. En de politie die zijn er al geweest, die waren er al ter plaatste en die vullen het al in, dus dat heb ik al. Dus

ik hoef daar ook niet meer naar toe, ik hoef alleen te kijken. Op het moment als zij het aanhouding proces-verbaal aanmaken en aangifte in concept hebben opgenomen want dat doen ze ter plaatse vullen ze ook het Khonraad in. De DHV is de noodhulp. Wij hoeven nergens naar toe. En de meldingen die vallen toch, dus de collega's die komen hiernaartoe en die maken daar een concept aangifte en als het slachtoffer geen aangifte wil doen dan kijken ze is er een deur vernield dan gaan ze toch over tot aanhouding. Het enige waar ik mee zit maar dat komt niet heel vaak voor dat zijn de preventieve huisverboden dat vanuit de zorg komt van goh, willen jullie een huisverbod opleggen. Dat heb ik in vijf jaar een of twee keer meegemaakt. Daar komen wij dan ook wel langs, dus dan komt de wijkagent langs en dan gaan we zeggen van goh gaan we het wel of niet doen. En dan heeft het CIT ook input gegeven en is het eigenlijk hetzelfde kunstje en dan beoordeel ik van gaan we het wel of niet doen.

I: in Haaglanden geven ze aan dat ze zelfs daarvoor geen capaciteit voor hebben, de preventieve huisverboden. Maar dat komt dus doordat ze overal bij betrokken zijn.

R: Ja, en dat laten we dus aan de wijkagenten over, dus de doelgroepen en de coördinator die zit dan op de veiligheidswijs en die gaan ruimte houden van joh we hebben er eentje die moet gescreend worden nu. En dan gaat de wijkagent ernaartoe en die gaat het invullen in Khonraad en dan gaat het CIT nog even kijken en dan gaat Veilig Thuis kijken wat gaan wij er nog inzetten en dan komt het bij mij. En soms duurt het een dag of twee drie dagen, omdat ze niet thuis zijn of niet te bereiken zijn dat gebeurt heel weinig het preventieve huisverbod.

I: Maar zijn er in Rotterdam geen signalen van wij willen van het huisverbod af?

R: Tuurlijk wel, want het is werk, en wij willen het eigenlijk gewoon niet doen. Omdat het gewoon extra is voor ons. Als ze al die justitieel chefs gaan vragen van wie willen dat gaan doen dan, ja, laat blauw dat maar gaan doen, dus de op-co, dus als het midden in de nacht is en de Op-co heeft tijd dan zegt hij ja laat ik het huisverbod dan maar doen. Maar ik heb zoiets van een huisverbod in de nacht dat kan ook tot volgende ochtend blijven liggen. Als de verdachte hier al binnen zit dan pakken we dat volgende ochtend op. Maar sommige op-co's zijn daar heel voort vaardig in die zeggen Nee, want CIT komt nu en hetzelfde kan s' nachts gebeuren dan komt de recherche moet dan s' nachts komen en overdag gebeurt er dan niks dan heb ik het liefst dat je s' ochtends vroeg belt. De verdachte hou je hier op het bureau vast, s' nachts mag je toch niet horen, tussen 10 uur en 9 uur s' ochtends mag je toch geen ambtelijke handelingen en verhoor doen.

I: Maar de gemeente denkt wel dat na zo'n nacht de urgentie van hulp opstarten weg is.

R: Ja, tuurlijk, dat kan. Maar dat is geen reden om geen huisverbod op te starten.

I: Ben je daar dan wel voor dat het mandaat bij Veilig Thuis komt te liggen en dat de politie de verdachte dan hier houdt?

R: En dat kan, en daar lopen wij wel eens tegen aan als Veilig Thuis of het CIT te langzaam werkt dan is het strafrecht al klaar maar dan is het bestuursrecht nog niet klaar. En dan zou je eigenlijk in verzekering moeten stellen om te zorgen dat hij langer aan het politiebureau blijft. En dat kan niet. Dus waar ik altijd heel gespitst op ben is hoeveel uur heb ik met die persoon en krijg ik deze zaak af binnen de 9 uur die er staat of weten we dat hij in verzekering gaat. Als ik weet dat er een mishandeling is geweest en dat er nog drie getuigen moeten worden gevraagd en er moeten camerabeelden bekeken worden dan weet ik al dat iemand in verzekering gaat en dan heb ik geen haast. Als er een klap is geweest en we moten alleen een buurt onderzoekje doen en we hebben verder niks, man zegt vrouw slaat en vrouw zegt ik heb niet geslagen en dan kunnen we bij de burens gaan vragen van joh hebben jullie klappen gehoord? Dan weet ik dat we in 9 uur klaar zijn en dat het ook hoogstwaarschijnlijk een sepot wordt en er geen strafvervolging komt. Maar

dan wil ik wel het huisverbod mogelijk hebben. Dus dan moet ik alles in werk zetten zodat het CIT zo snel mogelijk het in gaan voeren in Khonraad zodat ik het binnen die tijd heb zodat ik het kan afvoeren. Het strafrecht loopt gewoon synchroon aan het bestuursrecht. Maar Veilig Thuis heeft uiteindelijk gewoon te weinig informatie.

I: Maar ze hebben toch een convenant met de politie?

R: Ja maar welke informatie ga ik nou met ze delen? Want er zijn wel 120 registraties en ik kan even snel zien welke registratie is belangrijk en ga ik even lezen. En het zijn echt zulke pakken papier he. Terwijl ik gewoon even scan van oke, dit is er aan de hand, het is een kwetsbare verdachte, het is een alcoholist. En ik lees even wapen dit en dat. En als je ze overvoedt met informatie dan is dat niet goed en hoe het nu loopt vind ik echt perfect.

I: En heb je nog bezwaar dat het bestuursrecht is?

R: Nee, natuurlijk niet. Als het zo'n waarborg voor veiligheid aan het slachtoffer geeft, dat het zo mooi is dat het hierdoor hulpverlening op gang komt dat moet je omarmen. Als politie moet je dat ook omarmen want dat scheelt je zo veel werk uiteindelijk door het opleggen van een huisverbod. Het huisverbod is bestuursrecht, maar de overtreding ervan staat gewoon in strafrecht. Dus dan kom je toch in strafrecht terecht. En het loopt gewoon synchroon met elkaar en omdat je al informatie hebt en je moet met Veilig Thuis aan de slag gaan, heb ik, als we het andersom gaan doen, dan moet Veilig Thuis veel meer binnen gaan halen dan dat wij binnen gaan halen. Want zij moeten dan de screening van de eerste collega's van de DHV collega's, met de noodhulp collega's moeten ze spreken van joh wat hebben jullie aangetroffen. En dan moeten ze van de regionale informatie voorziening van wij willen dit hebben en dan moeten ze nog met de HOvJ eventueel gaan spreken of ze de zaak hebben gedraaid want daar komt ook informatie uit want voor het opleggen van straf of bestuursrecht is dat wel belangrijk vind ik. Dat missen ze allemaal of we moeten dat allemaal gaan leveren. En het enige wat zij moeten leveren is de twee gesprekken die ze hebben gevoerd en het advies.

I: Maar het verschil met Haaglanden is dus dat Rotterdam 120 HOvJs hebben. Moeten zij allemaal een cursus doen voor het THV?

R: Ja dat vind ik wel maar dat gebeurt niet altijd. Wij hebben natuurlijk de start van het huisverbod betrokken geweest en heb ik die cursus gehad waar we alle ruimte voor hadden. Maar nu kom heel jongere collega's die mogelijk wel de tool hebben gehad van het huisverbod voor de noodhulp collega's maar niet van de HOvJ. Terwijl je daar nog een korte zelfstudie moet doen in de leeromgeving van een uurtje van joh dit verwachten we van een HOvJ. Je hoeft echt niet klasse vol of tijden achter elkaar want het is geen hogere wiskunde. Als je kijkt naar burgers voorop, dan moet je altijd kijken voor wat is het gunstigst voor de slachtoffer en hoe krijgen we de goede zorg op deze casus. En hier zijn ook HOvJ's die zeggen joh doe mij maar geen tijdelijk huisverbod want ik vind het te veel werk. En dan ga ik met ze zitten van goh waarom vind je het te veel werk? En sommige zijn echt pietje precies en die gaan wel elk lettertje lezen en die zijn er langer mee bezig en sommige hebben er geen feeling bij huisverboden. Maar ze kunnen er wel voor gebeld worden, ze werken hier gewoon. Dus ze moeten het gewoon doen en ze doen het ook. Alleen doet de een er langer over dan de ander. Die voorgeleiding en in verzekering stelling die doe ik gewoon tussen door want dat is ook gewoon werk. Ik doe gewoon al mijn werk tussendoor. En het huisverbod is gewoon werk dat hoort bij de voorgeleiding, in verzekering stelling en sturen bij het proces.

I: Hoe komt het dat niet alle andere eenheden de Rotterdamse werkwijze hebben overgenomen?

R: ik denk dat het heel erg te maken heeft met wie de burgemeester is en hoe het vertrouwen is tussen de burgemeester en haar partners. In sommige gebieden is het dan voeren ze Khonraad pas in als de burgemeester zeker is dat ze een huisverbod gaan opleggen. In Utrecht is dat. En dat zij een hele lage score hebben in huisverboden, hoe kan dat? Ja, wij vullen het alleen in als we zeker weten dat de burgemeester er mee akkoord gaat. Nou, dan zeg ik wij vullen ze allemaal in dat houdt in dat we er hier 400 - 500 hebben, maar dat betekend ook dat we honderd ingezet zijn, maar na screening afgezegd zijn. Die heb je er ook bij, maar die zijn wel gescreend en staan vast. Want het kan uit het verhoor blijken dat ze helemaal niet bij elkaar wonen, dat er een in Brabant woont en de ander hier en dat ze een keer in de maand bij elkaar zijn. Dan bel ik de officier wel op, dan zeg ik dit wordt geen huisverbod maar ik wil wel dat je een gedragsaanwijzing erop legt. En dan gaan wij dus toch voor het strafrechtelijk traject en dan is er ook geen zorg nodig he als ze elkaar 1 keer in de maand zien. Dan hoef ik die hulpverlening ook niet helemaal op te zetten. Dus het is echt een kwestie van vertrouwen en de mensen die je op die functie heb zitten denk ik.

Transcript interview beleidsonderzoeker Bureau Beke

I: Kunt u wat over u zelf vertellen?

R: Ja, ik ben X, onderzoeker bij bureau Beke sinds 2005. Al best lang. Ik heb veel onderzoeken gedaan. Toen ik hier kwam viel ik meteen met mijn neus in de boter want toen moest het risico taxatie instrument huiselijk geweld worden opgezet. Dat heb ik toen gedaan met collega's en sindsdien heb ik ook menig onderzoeken gedaan naar huiselijk geweld, maar ook kijken naar de zaak en verklaringsmodellen en dergelijke. En ook, dat was vier of vijf jaar geleden, de herziening van het RiHG. Ik zit nu veel in de onderzoeken over maatschappelijke opvang, gevangeniswezen, asielzoekerscentra, dak- en thuislozen, risicoanalyses en dergelijke. Dat in het kort.

I: In het onderzoek, tijd om te herijken, ging het over het RiHG dat er vragen toegevoegd moesten worden of anders geformuleerd om ook kindermishandeling en ouderenmishandeling te integreren. En je schreef dat het tijdelijk huisverbod geen hulpverleningsmaatregel is, maar een veiligheidsmaatregel. Maar THV is toch juist om hulpverlening op te starten, dus hoe erg nodig is een veiligheidsbril?

R: Ja, zeker. Kijk, het heeft natuurlijk een dubbele betekenis die THV. Om even aan afkoelingsperiode te doen ten eerste en om de hulpverlening op te starten. En ten aanzien van het eerste, er is wel degelijk een afkoelingsperiode nodig, maar je zegt het is een hulpverleningsmaatregel, ik heb op het moment niet zo goed inzicht in hoeverre in die tien dagen de hulpverlening daadwerkelijk opgestart wordt. Dat zal denk ik tegenwoordig zo zijn dat ze in ieder geval aangemeld worden, maar of ze daadwerkelijk een hulpverlener zien in die tien dagen daar ben ik wel benieuwd naar. Dus jij zegt van het is een hulpverleningsmaatregel, maar in hoeverre wordt dat daadwerkelijk opgestart. Dus ik vind dat veiligheidsmaatregel net zo belangrijk om te de-escaleren en iemand even uit huis te zetten. Maar ook om iemand een signaal te geven van sorry, maar dat pikken we gewoon niet.

I: Maar je zei net je doet heel veel onderzoeken naar huiselijk geweld, maar bij huiselijk geweld dan is er toch iets psychologisch aan de hand?

R: Ja, dat kan, ik vind dat wel vooringenomen want het kan ook zijn dat iemand, een burger zoals jij en ik dat die helemaal gefrustreerd raakt dat hij in de file staat en iemand aanrijdt, oververhit door de 31 graden die er dan heerst en flipt even totaal. Dus het wilt niet zeggen dat het altijd in de psychologie zit of de afwijkingen in de psychologie van iemand. Het kunnen ook huwelijksproblemen zijn waarvan de ene partner zegt ik zal jou eens een oor aan naaien financieel of met de kinderen. Dus ik denk dat jij met psycholoog bedoelt dat er een kink in de kabel zit, maar het kan jou en mij overkomen. De kans is dan groot dat jij het slachtoffer wordt en ik de dader, maar goed, dat is statisch gewoon een feit.

I: Ja, ik vroeg dat omdat als we het mandaat bij de hulpverlening gaan leggen zodat er meer capaciteit bij de politievrijkomt, of de zorgbril niet gewoon voldoende is.

R: Ja, ik vind dat wel een scherpe motivatie. Als dat de motivatie is om het mandaat van de huidige wet te verschuiven alleen vanwege capaciteit, dan zou ik graag een extra reden erbij hebben. Want ik vind het wel een wankelende reden. Want ik las wat je schreef en ik dacht nou, is dat de enige reden dat het naar de hulpverlening moet.

I: Maar ik ben ervan overtuigd dat hoe je het in een bepaalde zaak organiseert dat dat effect heeft op een andere zaak. Bijvoorbeeld als er capaciteit vrijkomt bij de politie van het THV kunnen zij die capaciteit gebruiken in zedenzaken wat laatst ook op het NOS kwam. Mensen klagen dat er veel zaken blijven liggen.

R: ja, maar ik vind dat geen goeie reden. Als je het baseert op de capaciteit alleen, dan weet ik er nog wel een. Aan de verwarde problematiek daar is de politie ook van mening dat ze daarvan af willen, de capaciteit voor verwarden ja dat is iets voor de hulpverlening. Dus we blijven afschuiven. Ik vind het redelijker als je kijkt naar politiedossiers dan is de politie nog steeds een heel belangrijke informant als het gaat om huiselijk geweld en wat er achter de voordeur gebeurt. Dat moet je wel blijven meenemen in het verhaal en of dat nou mandaat moet zijn, daar kunnen we het straks nog over hebben, maar de rol van de politie moet er toch in blijven omdat zij veel informatie hebben over wat er achter de voordeur gebeurt. Als je die kwijtraakt, stel je gaat het mandaat verbreden dan moet je heel kritisch zijn van hoe krijgt de hulpverlening die informatie. En dan zit je weer met de AVG en informatie en daar moet je wel reëel in zijn of dat nog mogelijk is. Dus politie zeker, hulpverlening kan een boel doen, maar let wel op informatie en informatiedeling is wel heel belangrijk. We hebben een ander soort instrument gemaakt, dat heet het VIG, de Veiligheidsindicator voor geweld binnen gezinnen. Waarin wij ook pleiten voor een ander model. Ik denk dat dat ook een interessant model is voor jou. Waarin wordt gezegd voor het bepalen van risico's binnen het gezin kunnen huiselijk geweld risico's zijn, maar dan hoeft het nog niet te zijn gebeurd, dat je daar met twee onafhankelijke disciplines die informatie hebben over de zaak gaat kijken en moet gaan wegen welke informatie hebben we en informatie moeten we hebben om de risico binnen het gezin te duiden. En dan doe je dat met twee disciplines, en dat hoeft niet perse de politie te zijn, maar de basisonderzoek ligt wel bij de informatie die de politie heeft. Want de politie was en is voor ons nog steeds een belangrijke bron als het gaat om huiselijk geweld informatie. Als je het weghaalt bij de politie, het mandaat, in hoeverre zal dan ook in de toekomst, strafrechtelijk, informatie in de zaak voor de toekomst niet te zwak zijn. Kalf je de kwaliteit van de informatie niet af als je de rol van de politie verminderd.

I: Maar de politie heeft feitelijk objectieve informatie.

R: Zeker, en dat is ook een hard criterium binnen het RiHG.

I: Maar het RiGH is een objectief instrument. Maar bij huiselijk geweld gaat het toch iets verder dan objectiviteit. En dat is toch iets wat de politie niet goed kan inschatten, niet zoals de hulpverlening.

R: Weet je wat het is, de politie is wel degene die net na het moment aanwezig is. Dus als eerste heel goed kan zien wat er aan de hand is. En ik zou niet zo zeggen dat de politie niet of minder ervaren is als de hulpverlening. Zij zijn natuurlijk wel heel gewend om situaties in te schatten en te kijken van hoe, als het gaat om huiselijk geweld, dan gaat het om veiligheid. De psychologie achter een mens, wil je dan een hulpverlener eropaf sturen om de situatie te bekijken? Want dat doet de politie toch? Je moet ook in praktische zin bekijken, want als je het de hulpverlening laat doen, wie gaat er dan op de melding af?

I: Ik ben het er wel eens dat de politie altijd een rol moet spelen, ook omdat zij de enige zijn die daar als eerste bij zijn, maar ik vind het dubbel werk als zij ook die bestuursrechtelijke gesprek hebben dat het meeste tijd kost. Het RiHG is binnen 20 minuten ingevuld.

R: Zeker, dat is niet heel veel werk. Maar goed, ik begrijp het de politie hoeft er niet perse bij te zitten, maar er moet wel informatie gedeeld worden in de eerste vragen. Dat is een interessante. Als de hulpverlening bij het eerste gesprek is, prima, vooral al die vragen doen, heel goed. En door de capaciteit, laat de politie dan vooral naar de volgende melding gaan. Ik vind dat prima heel goed, maar zorg dan wel dat alle relevante informatie in het RiGH vast gelegd in het RiGH ter beschikking komen voor de hulpverlening. Die waarborg is belangrijk denk ik.

I: Dat informatiedelen gaat per regio anders. In Amsterdam zit de wijkagent op de onderzoeken samen met de hulpverlening. In Den Haag doet de HOvJ dat en werken ze in pools met vier HOvJs per dag. En in Rotterdam doet de hulpverlening zelfstandig het onderzoek en levert informatie aan bij de HOvJ, dus die

is niet langer dan een uur bezig met het THV. Maar dan zijn zij wel afhankelijk van de bevindingen van de hulpverlening. Maar wat ik merk bij het ministerie en de gemeente is dat zij de hulpverlening niet heel erg vertrouwen en graag willen dat de politie bij de gesprekken blijft als objectieve factor.

R: Vind je dan dat binnen Rotterdam het niet voldoende gewaarborgd is? Niet de veiligheid, maar het proces binnen het THV. En niet zozeer de veiligheid, maar het proces van invullen bijvoorbeeld wat allemaal te maken heeft met capaciteit. Dus in het proces kan Rotterdam een goeie rol vervullen.

I: Nou ik heb gesproken met de HOvJ van Rotterdam, en hij is helemaal niet betrokken bij de gesprekken, alleen als hij nog vragen heeft belt hij de pleger op, en hij zegt dat in bijna in alle gevallen zeggen de plegers dat een huisverbod goed is. Dus de hulpverlening heeft een goeie inschatting gemaakt.

R: Maar wat zegt de politie ervan? Maar is hij tevreden hoe de hulpverlening het invult of baalt hij dat hij toch vaak de pleger achterna moet bellen.

I: Nee in Rotterdam zijn ze tevreden, het gaat snel, en ze zitten op een lijn met de hulpverlening. De mening van de politie en de hulpverlening wijkt bijna nooit af met elkaar. Alleen de gemeente die twijfelt nog wel aan de hulpverlening. En zij zeggen van als ze het aan de hulpverlening over laten dan stijgen de huisverboden maar is het niet van kwaliteit. Zij kijken uit een zorgbril.

R: Het eigenbelang van de hulpverleners. Je hebt altijd de slager die zijn eigen vlees keurt. Uit eindelijk snij je jezelf ook in de vingers als je alleen maar huisverboden gaat opleggen. Je moet dan ook garanderen dat de hulpverlening ook voor elkaar komt en goed verloopt. Als je jezelf laat dicht slibben, je kunt van alles doorzetten maar er moet ook vervolgtactie zijn. Ik denk wel dat er een markt is of zou kunnen zijn, dat als je de hulpverlening zelf laat keuren, moet je wel goed opletten dat er niet te veel aanbieders komen van interventie trajecten en geen wachtlijsten komen. De burgemeester heeft het al gemandateerd en als het dan nog verder gemandateerd zou worden, de burgemeester heeft gevoelsmatig gewoon wat meer te zeggen dan de hulpverlening, dat wordt lastig. In bestuursrechtelijke zin raak je het wel kwijt.

I: Maar het RiHG vraagt maar voor 1/3 deel naar antecedenten en die andere twee delen daar is de politie niet bij nodig. En toch blijft hij erbij. De politierol wordt zo groot gemaakt terwijl het maar 1/3 deel vraagt.

R: Dat is de wettelijke bepaaldheid, de wet is stroperig. Voordat je een wetswijziging hebt dan moet er al wat zijn gebeurd en je ziet de rol van de politie dat die heel groot is en in Den Haag is die goed, maar wat gebeurt er in de kleinere districten. Er komt steeds meer aandacht voor huiselijk geweld, in 2005 was huiselijk geweld al booming. Dat ging door tot en met 2011. En toen is het langzamerhand achteruit gegaan. En je ziet nu dat er 1,5 jaar weer aandacht is voor huiselijk geweld. De portefeuillehouders van de politie zijn weg. Er is veel gebeurd wat ervoor zorgt dat huiselijk geweld en ik begrijp ook wel dat de politie hier deels van af wil. Maar dan moet je aan de wetswijziging en wat is de urgentie? En dan zeg jij het is capaciteit. De wet biedt al ruimte om daar heel flexibel mee om te gaan, zolang die hulp officier zijn handtekening eronder zit.

I: Ja maar juist de handtekening is het probleem. Omdat de HOvJ zijn handtekening onder zet, wilt hij wel bij het gesprek zijn omdat hij wil weten wat er precies is gezegd. Ondanks dat het tijd kost.

R: Wat belangrijk is dat de kwaliteit van het dossier goed is. De kwaliteit van het opleggen goed is. De motivatie voor het opleggen van een huisverbod goed is. Wij hebben bijvoorbeeld voor het herzien van het RiHG met een aantal rechters gesproken, en zij vonden toch die motivatie heel erg belangrijk voor het verlengen van het huisverbod. Daar wordt ook kritisch naar gekeken, dat je de goede afweging hebt gemaakt dat je niet alleen maar aankruist maar dat je ook in de vrije velden goed motiveert ja ik heb dit opgelegd omdat ik verwacht dat of omdat ik zie dat. Dergelijke zaken. Je moet goed motiveren waarom je

dat doet. En niet alleen maar aanvinken. Ik vind nog steeds, en ik ben ook redelijk bestuursrechtelijk opgevoed, ik heb hiervoor ook bij de IND gewerkt, als je bij een bestuursrechter dan is de motivatie beginsel heel belangrijk. Ik denk dat een hulpofficier wel denkt van ik kan dat wel klakkeloos overnemen maar ik heb dat zelf niet gezien. Om dat op te kunnen leggen moet ik daar wel minimaal een gevoel bij hebben. Dat nekt natuurlijk. Als je elkaar niet kent van de hulpverlening of iets dergelijks. Wat we net zeiden over observatie of verslaglezen dat is totaal anders en ik kan me voorstellen dat de hulpverlening anders schrijft dan een politiemans. Dus ik denk dat de taalgebruik anders is. Dus zo'n politieagent zal wel zeggen ik mis op die essentiële zaken informatie. Dus misschien moet je denken aan een dubbelmandaat. Kijk je zit vast aan het mandaat, de burgemeester die bemoeit zich daarmee en die kan niet dag en nacht zijn handtekeningen gaan zetten. Het blijft zo dat je als hulpverlener, als je kijkt naar de inhoud van het RiHG niet alleen, met de antecedenten. Dus de politie gezien de inhoud van het RiGH, er wordt niet in het RiGH gevraagd of er een psychiatrische stoornis. Dus die kan het wel alleen. Een politieagent is geen psychiater dus hij maakt een inschatting. Ik denk dat een politieagent met zijn ervaring wel een situatie kan inschatten op basale niveau. Maar uiteindelijk moet het wel naar de hulpverlener. Uiteindelijk is het misschien handig dat als je na het gesprek dat je met de hulpverlener hebt dat je het vervolg gesprek meteen met diezelfde van de hulpverlening hebt, waardoor de drempel lager wordt. Vanuit hulpverlening technisch oogpunt vind ik het heel goed te verdedigen dat de hulpverlening er zo snel bij is, heel goed. Maar ik begrijp ook jouw punt dat het inefficiënt is dat zowel de hulpverlening als de politie erbij is.

I: Ja maar het is ook verwarrend voor de politieagent als die bij het gesprek strafbare feiten hoort. Of als hij naar feiten gaat vragen en het gesprek begint te lijken op een verhoor.

R: Ja bij het huisverbod is het sowieso wankel. Maar de politie vraagt in dat gesprek niet naar strafbare feiten, hij kijkt gewoon in het systeem. Maar die vraag kan ook escalerend werken. Idealiter, er wordt ook veel gemeld bij Veilig Thuis en daar zit ook goeie informatie, maar nogmaals het is heel jammer als je politie informatie gaat missen. Want je zit het bij verwarde personen terug, als ze niet weten wie ze moeten bellen dan bellen ze niet Veilig Thuis, dan bellen ze 112. Geld zou nooit een factor moeten spelen. Als je het anders wilt organiseren, wat is er dan minimaal nodig, dan kom je toch weer bij geld, maar wat is er aan organisatie minimaal nodig om dat te hervormen. De hulpverlening wordt zo bezuinigd, dat lijkt mij geen reële optie. Ook niet om het 24/7 vorm te geven. De politie blijft toch als eerste die er is na een melding.

I: Een ander voorstel was dat de gemeente THV HOvJs gaat inhuren om de huisverboden te doen zodat het niet van de uren gaat van de politie. Zodat bij de vacatures vrijkomen voor reguliere HOvJ taken.

R: Interessant. Maar in feite sla je het gewoon plat. Omdat er gewoon schaarste aan capaciteit is en dat er gewoon meer geld en capaciteit vrij gemaakt worden bij de politie. De rol van Veilig Thuis wordt groter en daar moet je de wet wel voor wijzigen, het mandaat. Je ziet ook dat de werkwijze van de politie en de hulpverlening heel anders is, die versnippering, dat werkt niet goed. Werkwijzen zijn totaal verschillend. Als je het efficiënt wil doen moet je gewoon een instantie hebben die al die informatie krijgt, politie vult dan de antecedenten in.

I: Ja, dat las ik ook in jullie onderzoek terug, dat de politie een uniforme werkwijze heeft maar dat de hulpverlening lokaal heel verschillend werkt. Maar als het werkt, werkt het toch.

R: Ja, ik heb daar wel vraagtekens bij of de kennis van het huisverbod wel goed is bij de hulpverlening bij de rest van Nederland, en of die samenwerking wel zo goed is zoals in Rotterdam. En kunnen die het gedeelde mandaat aan? Er wordt natuurlijk wel heel veel verwacht. Laat het signaleren van huiselijk geweld en het vervolg van een huisverbod bij de politie, maar hulpverlening bij de vroeg zorg signalering, ga als hulpverlening daar volop zitten. Als mensen bellen maak daar een zaak van. Daarin denk ik dat er heel veel zaken een heel netwerk kan opzetten, met scholen en dergelijke zaken. De hulpverlening is prima, maar

als ze het mandaat hebben voor het RiHG, dat denk ik niet, zij hebben daar niet de juiste informatie voor om het goed in te vullen. En dat ze dan af geserveerd worden door de rechter, dat hij hier zegt van ja maar hier hebben jullie helemaal geen informatie over of hier mogen jullie helemaal geen informatie over hebben hoe kan dit? In het eerste deel van het RiHG kun je al een huisverbod op leggen, de antecedenten wegen heel zwaar. Dus als je een gedeeld mandaat hebt met Veilig Thuis, maar je hebt de informatie niet van de antecedenten dan loop je mis je een heel deel. Ze kunnen de werkwijze van Rotterdam overnemen, maar dan moet je volledig vertrouwen op wat de hulpverlening opschrijft. En dan moet de politie de antecedenten uit het verleden invullen. Je moet kunnen loslaten, als je het over capaciteit hebt. Je moet niet achterna bellen, want wat willen ze weten, daar ben ik wel naar benieuwd. Wat was er zo essentieel dat gemist werd ter plekke, bij de 112 melding, wat er niet bij de BVH en de antecedenten staat. Want dan is er op veel fronten wel iets essentieels gemist. En dat kan. Dus wat mist er zo essentieel om het RIHG in te vullen. Het kan dat de hulpverlening iets niet heeft gevraagd.

I: Wat ook bij de politie speelt is dat het bestuursrecht heet en daardoor voelen zij zich niet gemotiveerd om het uit te voeren.

R: Ja, wat de politie wil is boeven vangen, laten we dat voorop houden. Het invullen van een RIHG is niet een verhaal waar je mee thuis kunt komen, de politie wilt boeven vangen daar zit de sensatie. Maar de agent die er te plekke bij is moet nog steeds heel goed opschrijven wat er aan de hand is, dus wie is de slachtoffer, de dader. Dus er wordt nog wel veel deskundigheid gevraagd van de agent. Maar het moet niet tot bobbelingen leiden dat groepen dezelfde dingen gaan doen. Ik denk dat als je portefeuillehouders bij de politie weer herintroduceerd dat dat ook heel veel werk scheelt. Portefeuillehouders kan wel kijken en ondersteunen om te kijken of het RIHG wel op orde is. Uiteindelijk is het zo dat voorkomen van huiselijk geweld dat je het RIHG inzet dat het echt helpt en kwaliteit heeft. De grenzen tussen hulpverlening en politie zijn heel lastig. Wat ook interessant is om te kijken wat de hulpverlening wil, willen jullie dat mandaat en zo ja hoe dan?

Transcript interview Foske Eekhof

I: Kunt u mij wat vertellen over het werk dat u doet bij de gemeente Amsterdam met betrekking tot het huisverbod?

R: Zeker. Ik ben Foske Eekhof. En ik werk bij de directie juridische zaken. En wij kijken juridisch mee met de huisverboden. Misschien is het handig om uit te leggen hoe het bij ons loopt, de huisverboden. Ik kan ook beginnen bij wat mijn functie is, ik ben dus coördinator van het team huisverboden binnen de directie juridische zaken. Wij hebben een team van vier mensen op dit moment die diensten draaien, die geven juridisch advies over de huisverboden.

I: Aan wie geven die advies, de HOvJ?

R: Nee, aan de backoffices en services heet dat bij ons, dat zijn de beleidsmedewerkers die ook het advies schrijven tot het verlengen van huisverboden.

I: Dus u zit meer op het stukje verlengen?

R: Ja, dus niet, de juridische vragen die worden ook wel, de politie heeft natuurlijk ook eigen juristen. Dus hoe dat precies gaat durf ik niet te zeggen. Maar ja, er worden ons ook wel eens vragen opgelegd over moet deze persoon wel of niet meegenomen worden in de beschikking, maar dan ga ik wel over na het opleggen van het huisverbod inderdaad. Voor herstel beschikkingen, dus inderdaad verlenging of niet verlenging of intrekking.

I: In Amsterdam is het nu zo dat voorafgaand het huisverbod dat de wijkagent dan het Risico Taxatie instrument invult en de HOvJ zet zijn handtekening eronder gemandateerd door de burgemeester, maar het kost de politie heel veel tijd en we hebben een actor Veilig Thuis die krijgt van de hulpverlening en politie informatie, zou het niet mogelijk zijn om het mandaat ook bij Veilig Thuis te leggen?

R: Eigenlijk loopt het heel goed zoals het loopt. Vanuit de burgermeester in ieder geval. De politie die is er als eerste, die krijgt de melding, vaak is het na aanleiding van een incident natuurlijk. Niet altijd, maar vaak wordt een huisverbod opgelegd na aanleiding van een incident. Dan is de politie de eerste die gebeld wordt en de politie is ook de eerste die er ter plaatse is. Het zijn verder ook de redenen die verder ook in de memorie van toelichting staan, de politie is deskundig, die kan een afweging maken tussen bestuursrechtelijk of strafrechtelijk en als er geweld bij komt kijken, de mensen die een huisverbod opgelegd krijgen die zijn niet altijd in de beste bui op het moment, dus dan heb je ook meteen politie ter plaatse. Vaak is de wijkagent die naar het incident toe gaat ook hulpofficier van justitie dus dat is ook een snelle handeling. Dus als je er al bent dat je gewoon een huisverbod kunt opleggen dat is gewoon heel praktisch. Verder overleggen ze wel met Veilig Thuis over het opleggen van een huisverbod of niet.

I: Ik hoor je nu twee dingen noemen, het veiligheidsgevoel voor hulpverleners als de politie erbij is en de deskundigheid van de politie. Dat was ook de motivatie om het huisverbod bij de HOvJ van de politie neer te leggen. Maar in de praktijk worden de gesprekken gevoerd op het politiebureau. Dus is het nog noodzakelijk voor de politie om erbij te zitten. De politie kan daar tijdwinst op boeken en al helemaal als Veilig Thuis een huisverbod kan initiëren. Hoe denk je daarover?

R: Ja, wat ik zeg, het loopt zoals hoe het nu loopt op een goeie manier voor de burgemeester. Dus in zoverre is er vanuit hier niet de behoefte om het anders te laten lopen.

I: Maar het is ook de politie die het grootste bulk werk doet.

R: Ja, in het opleggen natuurlijk, er gebeurt nog wel veel daarna wat wel bij de burgermeester ligt. Bij de afdelingen ligt. En niet wij, maar we hebben een zorg coördinator die ermee bezig is. En beleidsmedewerkers die ernaar kijkt, juridisch medewerker en de burgemeester natuurlijk ook.

I: En als we kijken naar de mogelijkheden voor een dubbelmandaat, waar lopen we dan mogelijk tegen op?

R: Daar kan ik je echt niet mee helpen, dat zou ik echt niet durven zeggen. Voor Veilig Thuis daar kan ik natuurlijk niet voor spreken hoe die zitten in hun werkzaamheden en wat die wel of niet kunnen doen. En wat ik zeg, voor ons loopt het nu goed en ook inderdaad met de gedachte het is niet voor niets bij de politie neergelegd. Nu hebben wij wel ook dat er vanuit de hulpverlening het huisverbod opgelegd kan worden. Dat de hulpverlening een signaal geeft van dat er een huisverbod opgelegd moet worden dan komen we samen met een aantal disciplines waar de politie ook overigens bij zit. Om te kijken kunnen we in dit geval een huisverbod opleggen en dan wordt dus het RIHG ingevuld, er wordt gekeken naar juridische onderbouwing en ook in hoeverre is het nou nodig vanuit de hulpverlening. Dus in zo verre wordt het ook opgelegd, dus niet alleen vanuit een incident maar ook preventief. Vanuit de hulpverlening.

I: Maar ook bij een preventief huisverbod moet de HOvJ op kennis worden gebracht.

R: Ja, volgens mij is dan ook een hulpofficier die erbij zit dan ook. En sowieso vindt er ook overleg daarover plaats en wordt het ook uitgereikt door de politie.

I: Zou je denken dat het niet sneller zou gaan als bij zo'n preventief huisverbod niet die stap naar de HOvJ gemaakt hoeft worden?

R: Ja, dat zou ik niet weten, ik zou je daar niet verder mee kunnen helpen omdat ik niet weet hoe dat bij Veilig Thuis zit. Werklast of wat zij allemaal precies in hun pakket zit. Maar politie is evident omdat daar ook huiselijk geweld in het pakket zit. Dat zij er sowieso op af komen als er een incident is en daarom dat zij ook dat het bij de politie ligt zeg dan maar.

I: Maar dan hebben we het over strafrecht, maar er lopen twee trajecten. De ander is namelijk bestuursrecht en de politie is niet heel erg gemotiveerd om ook het bestuursrecht op te pakken.

R: ja precies, maar omdat er een incident is, het ligt heel nauw tegen het strafrecht aan. En het is natuurlijk de politie gaat er sowieso op af als er een melding is. Zij zijn daar al natuurlijk ter plekke. Juist vanwege de deskundigheid van de hulpofficier van justitie die dan kan zeggen hier lijkt mij het strafrecht traject al voldoende, of het bestuursrechtelijk traject waar ook de hulpverlening op gang komt lijkt mij wenselijker, die deskundigheid en dat er twee rechtsgebieden samenkomen maakt het eigenlijk heel handig als een hulpofficier van justitie dit kan doen.

I: Hoe gaat zo'n overleg over de verlenging met alle partijen eigenlijk?

R: Dat gaat via de zorgverlening. Die gaat gesprekken aan met betrokken partijen. Die gaan individuele gesprekken voeren vervolgens komt er een gezamenlijk gesprek met alle partijen dan wordt er gekeken of hulpverlening op gang gebracht kan worden, waar de pijn of problemen liggen, waar bestaat het geweld uit, kunnen er afspraken gemaakt worden, veiligheidsafspraken of zegt een van de twee ik kom vrijwillig niet meer thuis, nou verschillende mogelijkheden en daar schrijft de zorg dan een advies over, wij zien een afname van geweld of toename of het geweld of risico blijft gelijk. Zij schrijven daar een advies over en dan gaat het naar services, dat zijn de beleidsmedewerkers hier. En zij schrijven dan een beleidsadvies. En dan gaat dat naar de burgermeester, waarin ze schrijven waarom er wel of geen risico op bestaat. Op dat beleidsadvies lezen wij van juridische zaken mee of het voldoende gemotiveerd is en of we inderdaad een

afname zien, of toename, hoe het met het gevaar gesteld staat. En dan gaat dat beleidsadvies naar de burgemeester. En dan ondertekend de burgemeester of niet.

I: Hoe zit het eigenlijk met het vertrouwen vanuit de gemeente in de hulpverlening in het initiëren van een huisverbod?

R: Ik kan dan alleen spreken over het stukje waar wij in het huisverbod zitten, het stukje opleggen vind ik heel lastig om hier iets over te zeggen. Het risico wat de zorg nog zien in zo'n situatie, zijn er veiligheidsafspraken gemaakt of is het risico op opnieuw een escalatie die samen in een woning verblijven groot, daar is wel het vertrouwen zeker.

I: Maar ook het vertrouwen dat de zorg net zo deskundig is als de politie om een huisverbod op te leggen?

R: Dat vind ik lastig, want we hebben een heel specifiek team met een paar mensen die zich met het huisverbod bezighouden, over het opgang brengen van hulpverlening en het maken van veiligheidsafspraken tussen de partijen. Dat is wel een heel andere inschatting dan de politie maakt wel.

I: Je zei net dat je heel erg kijkt naar de motivatie of je het gaat verlengen of niet. Wat zijn de elementen die je er echt uitpakt in zo'n motivatie?

R: We kijken naar wat was het incident, waar de problemen, en zijn er dan ten aanzien van die problemen zijn daar veiligheidsafspraken over gemaakt, of oplossingen voor gegeven en waarom zijn die voldoende om aan te nemen dat het risico voldoende is afgenomen. Als iemand bijvoorbeeld een alcoholprobleem heeft, en het geweld ontstaat op het moment als er alcohol genuttigd is als er geen afspraken worden gemaakt dan vraag je je af is het wel afgenomen en als er wel afspraken worden gemaakt in het kader van er wordt geen alcohol meer genuttigd of iemand gaat afkicken van een alcoholverslaving dan kan je dat zien als het begin van hulpverlening waardoor er een afname kan zijn in het risico.

I: Kan een hulpverlener niet beter inschatten welke hulp iemand nodig heeft dan een agent?

R: Bij het opleggen van een huisverbod zijn eerdere incidenten ook van belang. Daar kan een agressie of geweld van iemand ook uit voort komen of uit blijken of onderbouwt waar een groot risico uit voort kan komen. En het huisverbod is ook bedoeld om partijen ook tijdelijk uit elkaar te halen. En te zorgen dat ze niet vast blijven zitten in de situatie waar ze in zitten. En het in iemand kijken wat je daaraan doet en hoe je dat wilt oplossen is volgens mij de volgende stap. De eerste stap is volgens mij het constateren van is er sprake van huiselijk geweld, is er sprake van een gevaarlijke situatie en vervolgens ga je kijken van waar komt dit nou vandaan. Is dit inderdaad nou op dit moment nodig om voor langere periode iemand gescheiden te houden. En ik denk dat de politie daar wel nodig is om de eerste snelle inschatting te maken juist omdat zij die ervaring hebben met geweldsincidenten. Ik vind die rol zoals die nu is eigenlijk heel geschikt. Mijn gevoel komt voornamelijk uit dat het gewoon goed loopt zoals het nu is. Het is efficiënt op de manier hoe het nu gaat. Ik heb nog niet signalen gehad dat het anders moet.

I: Maar wie schrijft uiteindelijk de motivatie?

R: Dat is de hulpverlening, maar dat is al de volgende stap.

I: Dus de politie is onmisbaar in het proces van de oplegging van een huisverbod?

R: Ja, kennis, maar ook de snelheid in een crisissituatie waar je snel in wilt handelen ook. En de huidige situatie speelt daar goed op in want de politie is snel ter plekke. En kan snel een beslissing nemen, die kan snel dit soort situaties inschatten. En ook een risico inschatten. Zij zijn daar goed in getraind ook om snel

te kunnen inschatten en daar ook een beslissing over nemen. En ik denk dat er een meerwaarde is dat de politie erbij betrokken is.

I: Hoe kunnen we het veranderen willen we ook die snelheid behouden?

R: Ja, de politie is de enige die 24/7 beschikbaar is en huiselijk geweld vindt ook niet vaak tussen 9 en 5 plaats.

I: Is het een mogelijkheid om een HOvJ te detacheren naar de gemeente?

R: Dat er een HOvJ bij ons in dienst komt bedoel je. Maar wat het nu zo snel maakt is dat de wijkagenten nu ook HOvJ zijn. Dus dan hoeft er niet nog iemand apart ter plekke te komen. Gewoon de persoon die op de melding af komt en die daar dan ook is die kan ook een huisverbod opleggen en op het moment dat je dat bij een of twee personen neer gaat leggen dat, ja soms heb je er heel veel in een week en soms heb je er minder, dus wat dat betreft, nou, daar durf ik niet uitgesloten iets over te zeggen maar ik snap dat het ingewikkelder maakt dat je een constante stroom aan werkzaamheden hebt zeg maar. En ja, ik denk dat het af gaat doen aan de snelheid.

I: Sommige HOvJs voelen zich benadeeld omdat de politie ten eerste betaald voor de accounts in Khonraad en omdat het THV een bestuursrechtelijk instrument is van de burgemeester. Wat vind je daarvan?

R: ja, je pakt het natuurlijk gezamenlijk op. Het ligt nou eenmaal op het snijvlak van strafrecht en bestuursrecht. En het is natuurlijk ook bedoeld voor als er op strafrechtelijk gebied nog niet iets gedaan kan worden omdat er nog geen strafrechtelijke incidenten plaats hebben gevonden, strafbare feiten, dan kan je nog steeds iets met die dreiging doen via het bestuursrecht. En ik denk dat die samenwerking gewoon heel belangrijk is ook. En zover ik weet, loopt die bij ons heel goed.

I: Hoeveel tijd ben je zelf kwijt aan het proces van het verlengen?

R: Dat verschilt heel erg. We lezen juridisch mee en we geven juridisch advies op het moment dat er vragen zijn, daarnaast doen we de voorlopige voorzieningen en de hoger beroep procedures als die er zijn. Het verschilt heel erg in hoeveel huisverboden er spelen. Ik heb we zijn nu met een team van 4 mensen, waarvan iemand een dienst van een dag draait en een iemand van twee dagen. En dan zijn wij het eerste aanspreekpunt voor vragen of meelesen op een advies. En soms heb je er op een dag niets en soms heb je er ineens drie, vier, vijf. En op het moment dat er een voorlopige voorziening wordt aangevraagd dan vaak op korte termijn dus dan moeten we binnen drie dagen bij de rechtbank zitten en de voorbereiding van de zitting gaat dan ook meer tijd in zitten zeg maar.

I: Jij bent dus ook aanwezig bij de rechtszaak? Waar let de rechter op?

R: Zeker, wij zijn de vertegenwoordiging. Ten eerste kijkt de rechter of er de bevoegdheid bestond om het op te leggen, dus was er ernstig of onmiddellijk gevaar. Dan kijkt de rechter naar de belangenweging, dus was die redelijk, dus gelet op alle belangen. Het moment dat er een verlenging is geadviseerd of geaccepteerd dan wordt er gekeken of er op het moment van verlenging nog sprake van ernstig of onmiddellijk gevaar of een ernstige dreiging daarvan. Dus weer opnieuw naar de belangenafweging en vervolgens wordt er gekeken is er op dit moment van zitting nog sprake van ernstig of onmiddellijk gevaar en kunnen de partijen nog samen in een woning verblijven. Dus de belangen van de betrokkenpartijen, dus de pleger en de achterblijver ten aanzien van het belang van veiligheid.

I: Hoe belangrijk is de informatie uit de politiesystemen bij zo'n belangenafweging?

R: Ja, we vragen het altijd automatisch op van een uit huisgeplaatste en daar zitten heel vaak ook de, wat wij veel te zien krijgen bij een verlenging of niet, is maar heel beknopt, terwijl als we naar de rechtbank gaan dan krijgen we ook het proces verbaal ook toegestuurd, daarin staat ook uitgebreid een aangifte of een situatie ter plaatse. Veel informatie ook en ook wat er in het RIHG wordt gezet. Mutaties van geweld, en daar kunnen we ook uit halen of er sprake is van eerder geweld. Of er meer getuigenverklaringen zijn geweest en wat zij dan melden en die sturen wij eigenlijk naar de rechtbank ook. En dat gebruiken we ook zeker ook voor onze onderbouwing.

Transcript interview Jan-Willem Schaper

I: Kunt u wat vertellen over uw werkzaamheden bij uw directie?

R: Ja, dat kan ik. DG Politie is vrij jong he, dat bestaat sinds 2013, dus wij zijn eigenlijk net zo jong als de Nationale Politie. En DG Politie ondersteund de minister eigenlijk in zijn verantwoordelijkheid naar de politie. De politiewet daar is de minister de politiek verantwoordelijke voor de organisatie van de politie, hoe groot is die en wat voor middelen hebben ze, wat mogen ze wel wat mogen ze niet. Dit soort vraagstukken daar is de politie eindverantwoordelijke voor. Het meeste daarvan is natuurlijk door gemandateerd naar de korpschefs, wat doet die met zijn mensen, deze politieorganisatie van 50 60 duizend man overeind houden. Ik heb drie afdelingen, ik heb een afdeling dat zich bezighoudt met het politiebestedel, dat is het hele systeem van regelgeving en verhoudingen tussen gezagen politie en gezagen en departement, dat heet bij ons het politiebestedel, zeg maar van de politiewet. Dat is de afdeling die verantwoordelijk is dat de gezagen hun rol kunnen waarnemen naar de politie toe, die zijn eigenlijk de baas over wat de politie doet. Het moet ergens kloppen met wat de politie kan en zou moeten kunnen. Het tal van jaarrekeningen, maar ook bijvoorbeeld de zeden portefeuille ergens komt het ooit een keer op een politieke tafel en daarom hebben wij een afdeling die zich ook met het politiebestedel bezighoudt. Er zit ook de regelgeving kant bij. Tweede kant is de politieke beleidsontwikkeling, dat is de afdeling die zich bezighoudt met de ontwikkelingen in de politiefunctie. Dus als de politie in toenemende mate digitaal bezig is, zeg maar wat de politie eerder op straat deed het surveilleren doet hij nu op social media dan ontstaan er allerlei bevoegdheidsvraagstukken en beleidsvraagstukken die komen dus in die afdeling bij elkaar. Maar het gaat natuurlijk ook over de gezagen tussen politie en boa's op bepaalde groepen, beroepsambtenaren. Nou, dan heb ik de derde afdeling, dat is de Caribische en internationale aangelegenheden. Die doet de internationale politiesamenwerking en is de korpsbeheer van zowel de brandweerkorps als de politiekorps. En doet ook Caribische samenwerking, dus de Koninkrijk samenwerking, dus de politieorganisaties van Nederland, Curaçao, hoort er allemaal bij. Dat zijn de drie afdelingen. Die doen werk die ik doe op het politieel beleid, taken uitvoeren. Dan heb ik nog een collega die politiemiddelen doet die doet de begroting en het onderwijs en dat type werk van de politieorganisatie en dan heb ik nog een collega die doet de veiligheidsregio's en de crisisbeheersing. We hebben in totaal 140 mensen zitten dus het is niet heel groot. Het is wel allemaal heel politiek, dus als je iets leest in de krant mag je er van uit gaan dat ik er werk aan heb gedaan.

I: Toevallig zag ik laats op het NOS dat er geklaagd werd dat ernstige zaken als zeden blijft liggen bij de politie, dat ze er geen capaciteit voor hebben. Maar ook bestuursrecht wordt gedumpte bij de politie, het tijdelijk huisverbod is ook bestuursrecht. Waarom is dat zo?

R: Ja, dat is eigenlijk best ingewikkeld. Enerzijds is het een soort berusting in onze wereld. Er is altijd meer vraag naar de politie dan dat de politie aan capaciteit heeft. Dat merk ik ook bij politieagenten, die vinden het eigenlijk heel normaal dat ze capaciteitstekorten hebben, en er eigenlijk niet meer in de stress komen. De andere kant van het verhaal is we weten eigenlijk niet hoeveel politiemensen we nodig hebben. Ik kan niet berekenen ik heb zoveel politie nodig per hoofd van de bevolking. Dat weet ik eigenlijk niet. Wat ik aan de politie heb is eigenlijk historische groei. Een groep mensen en iedere keer is er een beetje bijgekomen. Sinds 2010 toen moest de voorbereiding van de nationale politie in 2013 ontstaat die. In de afgelopen 9 jaar is 1,6 miljard euro netto bij de politie bij gekomen. Dus terwijl de rest van de rijksoverheid met 5 miljard, is de politie de een van de weinige die netto is gegroeid. En dan nog hebben ze die capaciteit problemen. Dat is best verwarrend en verrassend, maar wat moet je dan doen om dit op te lossen, dat soort dilemma's zijn er ook. Nou, we hebben een hervormingsfase gehad dat heeft zo'n 5 jaar gekost,

vooral met zichzelf bezig om zich als organisatie uit te vinden. We zitten nu in de vervangingsfase, er zijn veel politieagenten op leeftijd gekomen. In totaal moeten er 17 duizend nieuwe mensen bij komen in drie jaar. En dat is een enorme opgave voor de politie. Dus die basis, dat capaciteit voldoende is voor de standaard werk daar gaat nu al onze aandacht naar. En daardoor komen dus basisteams in de problemen, een aantal collega's die oud zijn en weg gaan. En dan doen ze wel een vacature waar nieuwe collega's binnen mogen komen maar zoveel die opgeleid worden daar zit een verschil tussen. Nou, dus in 2020 is dat pas weer in balans. Ja en specifiek een van de zeden teams dat is dan een voorbeeld maar zit daar een verlengde van, dat is een van de teams die in toenemende mate strafrecht, je bent opzoek naar preventie en voorkoming en voorzorgen dat het niet uit de hand loopt dus de politie komt in allerlei samenwerkingsverbanden. In Veilig Huizen, in tal van samenwerkingsverbanden, er komen steeds meer bevoegdheden bij allemaal bedoeld om te voorkomen dat er strafrechtelijk opgetreden moet worden. En het lastige is we kunnen sneller verzinnen wat allemaal anders en beter moet. Het is niet zo dat we er allemaal blind voor zijn, neem het slachtofferbeleid wat ook een andere optreden is van de politie. In de afgelopen jaren is dat heel belangrijk geweest en dan is er toch meer capaciteit toegevoegd aan de politie. Dat terwijl bij zeden als je de politie van morgen volgt zal je daar zien dat er ook andere oplossingen voor worden aangereikt. Om te kijken of we daar de capaciteit aan kunnen uitbreiden. Maar als ik vandaag geld heb of geld krijg van de rijksoverheid en aan de politie kan geven voor de uitbreiding van de organisatie de dag dat het team waar jij werkt iemand extra krijgt, daar gaat makkelijk 4 jaar overheen. Dat komt door dat we een bulk aan het verwerken zijn, er gaan gewoon heel veel met pensioen. Die vertrekken en die moet allemaal opgevuld worden en de politieacademie draait overuren. Dus dat is de werkelijkheid. De schaarste is enerzijds dus altijd zo, dus we gaan zeden substantieel uitbreiden en dan nog blijft er schaarste. We gaan de basisteams substantieel uitbreiden en dan nog staan ze allemaal huisverboden te doen.

I: Maar waar is die 1.6 miljard euro dan aan besteed?

R: extra personeel, veel extra personeel. Dus alleen deze periode komen er 1200 mensen bij. Er zijn mensen die er 5000 willen hebben maar het zijn er toch 1200. Dat is de vorige kabinetsperiode ook gebeurd. Het geld gaat ook naar een duurdere organisatie. Dus de politie heeft de afgelopen jaren een gunstiger CAO kunnen afsluiten. Dat was ook een gevoel van achtergebleven zijn op de marktontwikkelingen. En daar lopen ze al twee drie CAO's voor op de marktontwikkelingen. Politieagenten verdienen meer dan vergelijkbare functies in de maatschappij. Het is ze van harte gegund en het is geld dat de maatschappij moet opbrengen. En het is ook dat we eigenlijk niet goed weten hoeveel politieagenten we eigenlijk nodig hebben. En het is ook niet af te meten. Elke politieagent voelt gewoon dat er te weinig is. En dat is ook zo. Maar wanneer het nou genoeg zou zijn dat weet ik eigenlijk niet. Meer is beter en dat weten we ook en dat doen ook alle opvolgende kabinetten. Niemand weet hoeveel erbij moet.

I: Wat zegt het klankbord hierover?

R: dat weet de wetenschap en politie niet. Het gevoel delen we met elkaar dat het goed is om meer capaciteit neer te zetten. De politieorganisatie zit vol met fantastische mensen die het echt geweldig goed doen in hun omgeving. En soms schaam je er gewoon voor dat je ze zo een onvolkomen organisatie aan ze geeft. Je wou dat die zo veel beter was dan wat je daar hebt staan. Het is ook een hele grote organisatie dus die arme medewerkers die lopen vast in de bureaucratische besluitvormingskolommen. De politie, je wilt een taartje bestellen maar dan kan het niet omdat het raamcontract weer opnieuw wordt onderhandeld, mensen lopen vast op het personeelszaken, het is totaal niet flexibel, het is een kenmerk van de organisatie. De politie verschilt niet veel van de zorg, onderwijs, in al die organisaties is er een zeker mate van starheid. En je hebt een enorme betrokkenheid van medewerkers die vanuit de wil om het goed te doen voor de veiligheid, altijd tegen die organisatie op lopen en dat schuurt dat voelt niet lekker. En het komt ook voor dat de organisatie een werkmotivatie veroorzaakt en dat veroorzaakt boosheid naar de

eigen organisatie toe. Er was een tijd dat we dachten dat dit uniek was voor de politie, dat ze klagen dat het niet goed loopt. Maar eigenlijk is het een bredere pallet in de hele overheid. Maar het is ook een hele grote organisatie, mensen willen invloed kunnen hebben en betekenisvol zijn niet slechts een radartje in het systeem. En daar hebben we geen antwoord op hoe we dit het beste kunnen doen. We hebben geprobeerd om, en daar zijn we nog steeds mee bezig, om de lokale besluitvorming ruimer te maken. Dus dat de teamchef in Leiden bijvoorbeeld gewoon beslissingen kan nemen die goed zijn voor Leiden. Dus in het eigen team, en dat die niet tegen het lijf loopt van de chef in Den Haag of het hoofdbureau in Den Haag of in de leiband van mij, ik sta zo ver van de organisatie af. Dat kan gewoon niet zo'n ministerie. Dus ik kan de macro kant doen, de buitenkant doen, dus met geld, en mogelijkheden creëren, maar ik heb ook een politieorganisatie nodig die zijn eigen teamchefs kan organiseren of lokale maatregelen. Dus het team die met huiselijk geweld bezig is, ik wil er twee extra mensen bij, ik haal een iemand extra en die geef ik aan jeugd en bescherming centrum, die ruimte willen we graag geven. Maar het klopt dat we meer vraag naar politiewerk hebben dan politiemensen om het werk te doen. Er zijn 65000 mensen in de organisatie, maar er zijn er maar 20000 in de operationele straatfunctie. Dus 2/3 van de politiemensen heeft geen roosterdienst, dat is beleidswerk, coördineren. Dus die 20000 is niet veel, het zou eigenlijk meer moeten zijn.

I: Hoe zat het met de investering in de politieacademie om de uitstroom tegen te gaan? Is dat wel op tijd gebeurd?

R: Ja en nee. Er is een periode geweest, op 1 januari 2013 ontstaat er een nieuwe politie, en die is betaald, daar is budget voor en dat budget kon 49 800 mensen mee bekostigen. Als ik salarissen wil betalen moet ik geld hebben, om het zo te formuleren. De vorige eigenaren van de politie, de burgemeesters, die hadden de politie eigenlijk een ongestuurde groei toegestaan. Dus de politie kregen 50 000 mensen afgerond, en begonnen zij bij de 54 000 politie mensen in dienst. Dus ik had eigenlijk al een organisatie die failliet aan het gaan was. Want als er zo veel geld uitgeeft dan wat je eigenlijk aan kan, ja dat kan niet. 4000 man is toch bijna 2 miljard euro. Dus toen zijn er in 2 jaar besloten om de instroom te halveren. Dat de politieacademie zo'n 1700 mensen per jaar opleidt. Dus dat was een periode van 2 keer 3 jaar geweest dat je minder mensen kreeg, dat heeft geholpen bij het afbouwen van de overbezetting en toen de uitstroom wel op gang kwam en dat is een soort bultwerk ontstaan van de CAO en verschuiving van de pensioenleeftijd. Ja jammer dat is jammer. Dus we hadden toen eigenlijk twee dingen, je weet dat de pensioenleeftijd omhooggegaan is, de pensioenleeftijd is naar 67 aan het groeien en dat is een beweging dat in een politieorganisatie veel doet. En de reorganisatie heeft er helemaal voor gezorgd dat mensen blijven hangen. En je hebt dus een bult van uitreders en die bult komt weer op straat. Want die mensen hebben gewacht tot de reorganisatie eruit zit en gewacht tot de nieuwe CAO is gesloten en die kiezen er nu allemaal voor om gebruik te maken van de regelingen die we nu hebben. Een kunstmatige bult van uitstroom. Dus in 2022 heeft de politieorganisatie en 17000 mensen en 1200 man gegroeid en is die velen malen jonger gezien dan die nu is. Dus het zijn moeilijke jaren en dat maakt het niet makkelijker. Maar in 2022 heb je dus echt een hele andere politieorganisatie dan nu. Ik heb nu een gemiddelde leeftijd van 50 jaar en ik ga naar een gemiddelde leeftijd van net boven de 40. Dus in termen van gezondheid, inzetbaarheid dus vele malen effectiever dan wat we nu hebben. Maar als we hier jonge mensen binnen halen, over 30, 40 jaar, zullen zij tegen dezelfde bult aanlopen als wat de voorganger had veroorzaakt. Dus het is ook wel een golfbeweging die de politieorganisatie maakt. Die is er.

I: maar de halvering van de instroom is nu voorbij?

R: Ja, die is nu voorbij, dat was 2011 of 12. In 13 was het al bij geplust. Tegenwoordig is het al 2500. 2250.

I: Maar ook gezien de taken die voor de politie bij komen, cybercrime, terrorisme, radicalisering, verwarde mensen, er komen steeds meer taken bij maar er gaan geen taken af. Is het nog wel handig dat de politie bestuursrechtelijke taken uitvoert?

R: Er zijn echt wel politietaken die in de historie bij de politie zijn gekomen waarbij je nu afvraagt is dat nog wel zo handig geweest. Ik weet wat in mijn wereld de korpschef taken heet, wapen en munitie taken, onderzoek naar recherche daar zijn ze ook allerlei bestuursrechtelijke dingen aan het doen. Als ik dat nu opnieuw zou moeten inrichten zou het verstandig zijn om het elders neer te leggen. Wat je nu bij huiselijk geweld aan de orde stelt daar zit wel een kern van een probleem wat te onderzoeken is, hoe het is ontstaan is ook hier weer de politie is de grootste samenwerkingspartner in alle verbanden. En zo dan ook de zwaarste last op zijn schouder en dat is ook een natuurlijk proces, de politie komt vaak als laatste achter de voordeur. Dus waar de hulpverlening binnenkomen, kan ook de politie binnenkomen dus daar zit ook een mechanisme in als een last resort eigenlijk iets. En opgegeven moment werd het ook dat veel van die trajecten dat zijn conflictsituaties en daarvan voelt iedereen aan, dat het strafrecht die zet de regels, wat de bevoegdheden zijn van de politie, dat is niet het goeie antwoord op. Bij huiselijk geweld wordt het conflict niet beter door een strafrechtelijke afdoening voor de twee partners die daar in conflict met elkaar zijn gekomen dus dan zoek je eigenlijk een andere oplossing. Een tijdelijke de-escalatie buiten het strafrecht om. Zo is eigenlijk de bestuursrechtelijke bevoegdheden voor gecreëerd en die zijn eigenlijk een historisch automatisme bij de politie gekomen. Als de juiste momentum komt dan kun je zeker afvragen ja waarom is dat eigenlijk bij de politie. Moet het dan ook zo blijven of moeten we het anders doen? Huiselijk geweld dat kent tal van interventies en zo'n huilverbod om maar wat te noemen, ik ken tal van huisverboden die bij de gemeente liggen. Is er een meerwaarde om de politie niet hiermee te belasten. Maar andere partners die er even goed zijn of zelfs beter om die de bevoegdheden te geven. Wat vaak dit soort trajecten lastig maakt, er is een hier en nu, en is er een reden om te zeggen het wordt er beter van als we het anders doen. Maar wat ik nooit heb, is stel dat ik nu naar de gemeente ga, of een partner die deze taak van de gemeente zou overnemen, volkomen willekeurig, dan zegt die partner ja ik wil die taak wel doen maar daar heb ik geld voor nodig. Als je er bedrijfsmatig naar gaat kijken, ja, de politie hoeft die taak niet meer te doen dus daar komt capaciteit vrij en daar kan ik dan geld van maken en kan ik dat geld aan de gemeente geven. Maar dat gaat niet, want een politieagent die hier niet mee bezig is, gaat vaak in het vacuüm zitten van allerlei andere taken die hij ook moet doen. Dus eigenlijk is dit alleen mogelijk als ik met extra geld kom om de gemeente in staat te stellen want die taak die nu bij de politie over te nemen. Die argumentatie de politie heeft het zwaar en heeft extra capaciteit nodig dat is algemeen wel waar dat de politie meer capaciteit nodig heeft maar ik ben nog geen jaar tegen gekomen dat we niet bezig zijn geweest met extra capaciteit bij de politie. Het is ook een interne keuze wat erin zit, want waarom organiseer je hier op en niet zelf hier op. Als de politie komt met ik heb eens over na gedacht ik ga de arrestantenzorg met 4 man doen in plaats van 20, en iedereen kan creëren dat het mogelijk is, of hier wij vinden dat het bestuursrecht eigenlijk niet met de gepaste beïnvloeding, ja of dit het moment is dat we het voor huiselijk geweld doen dat weet ik niet. Er zijn mensen die kritisch zijn over de successen van onze aanpak. Die boos zijn. Kan ik de minister adviseren om het politiek voor zijn rekening te nemen dat de politie erop lijkt alsof die zich er nog verder uit dit onderwerp terugtrekt? Terwijl er al zo veel kritiek is dat de politie eigenlijk te weinig doet? En ik denk dat na mijn inschatting zou zijn dat daar geen steun voor in de kamer is, het is misschien iets dat op werkvloer niveau een hartstikke goed idee is, maar omdat die in het verkeerde frame terecht komt in de politieke wereld, je moet verantwoording leggen aan de tweede kamer nu eenmaal, dat om die reden het misschien wel een minder goede reden zou kunnen zijn. Maar het begint met het hebben van mogelijkheden en opties. Met het type onderzoek wat jij nu doet, wat is eigenlijk de reden om het te veranderen en zou dat kunnen en waarom zou het beter zijn dan wat wij nu doen. Daar komt uiteindelijk wel verandering door. Maar ik vind wel, ik ken veel beleidsonderwerpen politieel en dit is nog niet een onderwerp wat op de agenda staat in deze torens. Het mandaat loopt heel

erg voor op onze wat aan de voorkant van onze hersenen zit, van hey dit is iets waar we wat aan moeten doen dat is ook niet zo.

I: Dat is wel raar, want huiselijk geweld is de meest gepleegde geweld in Nederland en als je dat door trekt dan is de politie daar dus het meeste tijd aan kwijt. Dat heeft invloed op alle andere taken.

R: Ja, daar ben ik het met je eens, ja toch een maatschappelijk fenomeen, het lijkt ook steeds erger te zijn, maar dat is de opdracht van de politie he, ze moeten er zijn voor de hulpbehoeven dat moeten ze doen. En dat gaat niet verdwijnen zij zullen altijd geroepen worden bij escalerende situaties van huiselijk geweld en die taak zou ik van de politie ook niet willen afbouwen maar ik kan me wel voorstellen dat de politie een gezin die in de problemen of problemen dreigt te komen dat je zegt nou ik probeer door gerichte aandacht te besteden om te kijken of je erger kan voorkomen. Bijvoorbeeld door het huiselijk verbod en dan zou je kunnen zeggen dat de politie weer teruggaat naar zijn kerntaak namelijk het optreden bij incidenten. Om vervolgens het stokje weer door te geven bij mensen van het Veilig Thuis. En dat zou kunnen en dat zou nog eens een betere oplossing kunnen zijn dan wat we nu hebben.

I: Hoe komt het dat 10 jaar beleidsevaluaties en adviezen omtrent het mandaat niets is veranderd in de wet?

R: Er komt een wetwijziging aan, de wet tijdelijk huisverbod, wordt in 2020 gestart, doen we omdat we ons moeten voldoen aan de verdragsverplichting van Istanbul en verbeterpunten na tien jaar praktijkervaring. Dus uitsluitend dat wij degelijk wel stappen aan het zetten zijn. Maar ik weet niet of ik hier nou heel veel mandaat kwesties heb. Dan moet je ook nog weten, we hebben een groot ministerie we komen soms slecht in het nieuws maar er werken allemaal fantastische mensen. Maar het is een groot ministerie en ik ben vooral bezig met de politieorganisatie maar ik heb collega's die de thema huiselijk geweld in hun beleidsdossiers hebben. Bij het directoraat straf en bescherming. Dus als het gaat om dat type uitbreiding zit dat meer op hun op het netvlies. Wat wel vaak zo is, is dat we hebben in Nederland voor bepaalde gedragscodes gekozen, dat noemen we maar rechtsstaat om het zo te noemen. En iemand uit zijn huis zetten is een van de zwaarste middelen op menselijke grondrechten die we kunnen doen, zelfs als het maar tijdelijk is en het goede bedoelingen heeft. Wat vaak gebeurd is dat er maar een paar instanties de wettelijke en juridische bedding hebben om zoiets te mogen doen. Dus een burgemeester krijgt vaak dit soort bevoegdheden voor zijn gemeente, in het kader van bestrijding van ondermijning, of drugshandel, of bij verwarde personen. En de politie heeft vaak de strafrechtelijke genormeerde bevoegdheid en een HOV die voortvloeien uit of het OM of zelfs van de rechtelijke macht. Zo'n figuur die de training en opleiding heeft gehad en die zeg maar ook dat die de staatsmacht mag uitoefenen om iemand van zijn huis te beroven daarvoor wordt in het algemeen niet licht over gedacht om dat aan anderen die niet dit type overheid bedding hebben, of de zwaardmacht van de overheid zijn. Daar zijn we zuinig op, dat gaan we ook niet zomaar aan iemand anders geven. Dat zou hier ook een dilemma kunnen zijn. Praktisch gezien zou er wel toegevoegde waarde zijn van deze mandaat uitbreiding maar juridisch en rechtsstatelijk gezien willen we die weg niet op omdat we wensen dat de mensen die dit kunnen doen naar andere burgers toe, we die groep klein houden. En dan maar voor lief nemen dat we minder praktisch hier en daar zijn dan als we anders hadden kunnen zijn. Dat kan een reden zijn. Maar dan ben ik aan het speculeren, daarvoor ken ik het onderwerp niet goed genoeg.

Transcript interview Politieambtenaar X

R: Huiselijk geweld en kindermishandeling alleen al is 30% van ons werk. Niet wetenschappelijk onderbouwd maar een schatting op basis van praktijkervaring. En er zijn natuurlijk nog veel meer zorg gerelateerde problematieken waar strafbare feiten bij komen kijken waar wel de politie bij komt. Ik had het over een aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en een aanpak is voor mij wij staan daar en wat gaan we dan doen. En dat basispolitie werk, dus basisteam en district recherches heb je niet zo veel anders te doen dan je andere werk. Het gaat over een steekpartij in het uitgaansleven of het gaat over dwars gedrag, de eerste stappen in al deze dingen zijn eigenlijk niet heel anders. En wat je ziet bij huiselijk geweld en kindermishandeling is dat het gaat om multi probleem gezinnen. Je ziet dan vaak, maar dan moet je het ook weer zien te onderscheiden van de onmacht van iemand die tijdelijk in een burn-out zit of zo, en je ziet heel veel handelingsverlegenheid in die relationele sfeer; mogen wij ons wel daarmee bemoeien en wat wij zeggen van ja joh wat wij tot nu toe hebben gedaan werkt niet goed dus als wij het weten dan heeft het al 71 keer plaatsgevonden dus je gaat wel wat doen maar we kunnen het niet alleen. De politie heeft alleen tijdelijke maatregelen, we houden of een tijdelijk huisverbod namens de burger meester maar als je de problematieken wilt verhelpen en gedragsverandering plaatsvinden en mogelijk een trauma behandeling plaatsvinden die hulpverlening component is eigenlijk veel groter dan dat wij iemand op kunnen sluiten of tijdelijk uit huis kunnen plaatsen. En dat Willen wij ook doen en dat moeten we ook doen om die acute veiligheid weer terug te brengen daar hebben wij maatregelen voor maar dan moet er een goed veiligheidsplan komen. Ben jij bekend met de hele aanpak Veiligheid Voorop? Wij zijn al sinds drie jaar bezig met het Openbaar Ministerie, met de politie, dus wij de politie, met de reclassering, met de raad van kinderscherming en Veilig Thuis om te kijken van nou hoe doen we het nou met elkaar in dit soort gevallen? En daar is een visie op geschreven en die is van Sander van Aarem, en Linda Vochtlander, en die heet Veiligheid, eerst samenwerken voor veiligheid, dan voor risico gestuurde zorg en dan voor herstelgerichte zorg. Je kunt niet iemand naar een afkick kliniek sturen als hij daarna weer in een onveilige situatie komt want dan heb je namelijk nog niks voor elkaar gebokst. Je moet eerst voor een veilige omgeving zorgen om te voorkomen dat het herhaald en dan kan je zorgen dat de kinderen weer naar school gaan en dat het gezin zich weer verder kan door ontwikkelen. En daar is een visie op geschreven en die heb met mijn programma uitgewerkt. Van wat betekend dat nou voor de politie. En dan zien we dat het tijdelijk huisverbod dat dit gaat als het acuut onveilig is he, er is een 112 melding of Veilig Thuis krijgt een melding. Dan ga je eerst kijken is het fysiek veilig. Man loopt met bijl achter vrouw aan, nou, uniformen voorop, dan gaan we eerst de partijen letterlijk scheiden. Dit moet je heel fysiek zien. En wat we dan gaan doen is hier al zeggen nou dan hou ik iemand aan he, dan ben jij slachtoffer en jij dader en dan neem ik jou mee. Dit is wel simpel de werkelijkheid, maar dan is de acute onveiligheid af. Of nou ik denk dat ik de hulpverlening inschakel en dan start ik de procedure tijdelijk huisverbod en in 85% van de gevallen is er samenloop. Wat wij zeggen is ga eerst zorgen dat je die partijen scheidt en ga dan de partijen erbij halen die iets in die acute situatie kunnen betekenen, dat is in ieder geval Veilig Thuis die de zorgkant kan activeren en die daar ook veel meer informatie hebben dan wij, van andere partijen ook, wij bellen in dien nodig de officier en we halen de reclassering erbij als het nodig is en als er onderzoek naar kinderen gedaan moet worden dan komt daar ook de Raad bij. Maar het kan ook zijn, deze casus wordt al heel lang besproken, in het sociaal wijkteam of het zorg veiligheid huis kan ook. Als we het maar weten als politie. En dan gaan we eerst feiten vaststellen, wat is hier nou aan de hand, we gaan doorvragen hoeveel geschiedenis vindt hier al plaats en dan pas gaan we besluiten wat gaan we doen. En wat je ziet is dit is zo nieuw, omdat hier zeggen we dan starten we het op want dan hebben we de hulpverlening al aan boord. Dat was heel zinnig geweest, heel erg lang, want daarvoor was er niks he, dan renden we alleen het

strafrecht door voor openbare orde. En dit is de doorontwikkeling en met de komst van Veilig Thuis heb je weer andere mogelijkheden.

I: Maar is het nodig dat de politie betrokken blijft bij het bestuurlijk traject van het Tijdelijk Huisverbod? Bij de gesprekken bijvoorbeeld met het slachtoffer.

R: Wij praten niet meer over nodig. Wij praten over een systeemgerichte aanpak. En dat systeem is dan vanuit de hulpverlening en dat gaat over het gezin en alles wat er omheen hangt. Dus de simpele vraag is de politie nodig om bij het gesprek bij het slachtoffer te zitten volstrekt irrelevant. Wij zijn als partijen in gesprek met dat gezin, soms heeft de politie beter contact met het slachtoffer en soms Veilig Thuis, misschien wel de huisarts die we erbij halen. En er moet gekeken worden, A. is de vermeende slachtoffer de slachtoffer? En de dader, de dader. Dus wij van de politie doen aan waarheidsvinding daar en dan weet je iets. En die stap slaan we vaak over. Want als iemand bloed heeft betekend dat niet meteen dat dat het slachtoffer is he. Daar komen we wel vaak in een rechtszaak of slachtofferhulp wel achter. Van oei, dit ligt toch wel genuanceerder dit is complexe problematiek. Het gaat natuurlijk om de mandatering. Ik ben heel erg voorstander van een bredere mandatering en dat heeft te maken met wat anders dan wij staan daar en wie gaat met wie in gesprek. Ik vind dat wel casus afhankelijk, maar het gaat wel over, de oorspronkelijke bedoeling van een preventief huisverbod en dat betekend dat als er geen strafbare feiten zijn, maar je denkt wel van oe dit kan wel eens onveilig zijn dat er wel een maatregel is waardoor we hulp kunnen bieden aan dat gezin. En de vraag is of de politieman of vrouw goed voor geoccupeerd zijn.

I: Ik vind het opmerkelijk dat u zegt dat de vraag irrelevant is over dat de politie bij de gesprekken is. Maar juist dat kost de politie heel veel tijd.

R: Weet je wat lang duurt? Dat wij 9 keer per jaar naar het zelfde gezin in acute situatie rijden. Dus volgens mij moeten wij omdenken. En als wij daar zijn, wij weten dat, we behandelen dat soms als eerste incident. Als wij erbij zijn moeten we wel goed onderzoek doen en soms is er niets aan de hand en dan is het niet voor de politie. Maar als wij erbij geroepen worden dan heeft er al zo vaak geweld plaatsgevonden dat wij gewoon iets moeten doen en dat wordt aangetoond. En als op het moment dat wij iets doen, een breekijzer, van jongens wij moeten nu iets doen want wij komen daar maar steeds, dat kost minder tijd dan dat wij jarenlang maar in en uit springen.

I: Ik begrijp dat de politie erbij springt, bij strafrecht. Maar ik vraag me af of het hele bestuursrechttraject wel voor de politie is. Dus de gesprekken en het RIHG.

R: De politie is niet alleen voor het strafrecht. Politie is voor de veiligheid. En alles wat nodig is in het kader van die veiligheid is wat wij doen. En hoe de interventie huisverbod zich in dit verhouding houdt kan ik vanuit visie iets over vertellen. Kijk, wat de hulpverlening doet, als dit de mate van onveiligheid is hier en tijd is hier, en dan ontstaat er op dit punt acute onveiligheid en dan zeg ik nee we moeten hier al wat doen. Ik geef je een voorbeeld. Ex-parter stalking. Als je in de eerste twee weken al niet ingrijpt, dan is dat gedrag geïnternaliseerd bij de dader. Dus wat je moet doen is hier, dat kan zijn de hulpverlening, dat kan zijn de politie, de familie of vrienden, dus je staat samen aan de lat om in deze casus om dingen te doen. En wat je dus ziet als je het per organisatie gaat bekijken, wat wij nu doen he, dit kost ons te veel tijd en eigenlijk is het van de burgemeester dus veilig thuis moet dit maar doen. Dat is helemaal geen reële optie. Die samenwerkingsverband daar kan je zeggen of hij gaat naar de gemeente of hiernaar veilig thuis, maar dat moet je heel erg begeleid doen en wat ook heel erg interessant is in Limburg-Noord, daar gaan ze veel verder in deze samenwerking en daar zie je dat je samen veel sneller gaat acteren en je gaat dit doen en dan legt Veilig Thuis veiligheidsvoorwaarden op en wellicht als je meer tijd hebt een Veiligheidsplan, heb je helemaal geen huisverbod meer nodig, want als die vent gezopen heeft gaat ie bij zijn broer zitten en dan gaat hij niet naar huis. Dus dat is eigenlijk waar je naar toe wilt. Dus als je gaat kijken naar het herijken

van het huisverbod en het mandaat van het huisverbod, maar je zou veel breder naar de aanpak moeten kijken en wat betekend dat voor de samenwerking van een interventie van het huisverbod.

I: Oke, maar als we het mandaat verbreden naar de hulpverlening dan kunnen zij toch ook een huisverbod initiëren?

R: Absoluut, maar de conclusie die wij dan als politie niets meer te doen hebben die deel ik niet. Omdat je samen die casus aan het lopen bent. Ik heb ook huisverboden opgelegd, dus ik weet heel goed waar ik het over heb. Ik was eerst ook geen voorstander van dat het van de politie komt, maar dat komt omdat we 24/7 beschikbaar zijn. En dat is vaak nu ook nog steeds zo. Of we gooien het huisverbod overboord maar dan moet er wel een goed alternatief zijn.

I: Hoe kunnen we die informatie barrière tussen de hulpverlening en de politie oplossen?

R: Nou ja goed weet je, je stelt nu een privacy vraag, als wij werken op veiligheid dan hebben wij geen privacy issue met Veilig Thuis, wij kunnen gewoon heen en weer gaan als politie. Dus zij mogen bij ons melden en wij melden bij het. Het is structureel veilig. Staat gewoon in de wet verankerd.

I: Ik had begrepen dat er een convenant is met Veilig Thuis?

R: Wij hebben geen convenant nodig het is in de wet verankerd. Het verschilt per locatie en juristen die erover nadenken. Maar wij en daar gaat het natuurlijk om, wij hebben overlappende wettelijke taken. En daar sta je samen aan de lat. En als er sprake is van onveiligheid dan mag je informatie uitwisselen. Met doelbinding he. Maar als we een huisverbod op gaan leggen dan hebben we samen al heel veel gedaan. Maar wij willen als politie eerder betrokken worden bij casussen. Hulpverlening zegt we gaan u helpen en op langere termijn gericht, maar zodra er geweld in een gezin plaatsvindt dan zijn er mogelijke strafbare feiten waar je onderzoeken naar moet doen. En dat is nu heel vaak, dan zetten we die bril niet op. Het is huiselijk geweld en kindermishandeling. Dus hoezo zijn wij er dan niet bij als politie? We hebben onderzoek te doen naar strafbare feiten.

I: Maar de rol van de politie moet ook niet verminderen op het strafrechttraject, maar vanwege capaciteitstekorten wel op de bestuurlijk traject.

R: Dat bestrijd ik op dit thema. Wij hebben geen capaciteit tekorten want moet je kijken hoeveel capaciteit wij hebben zitten in allerlei dingen die wij doen op dit thema zonder dat het effect heeft op de veiligheid van dit gezin. Dus wij moeten anders werken en dan levert dat ons capaciteit op.

I: Hoe anders werken?

R: Veel eerder meteen al als we hier staan meteen zorg straf samenwerken. Dan ga je kijken wat loopt er allemaal in dat gezin. In sommige gezinnen lopen er 42 overheidsinstanties. En wij hebben afgesproken wij doen de hulpverlening, een gezin, een plan, maar dat werkt niet. Een voorbeeld, er is een casus van een man en die woonde in een camper met een vrouw en haar volwassen zoon. Daar vindt huiselijk geweld plaats. Als piek probeerde hij de camper in brand te steken. Nou politie gaat ernaartoe. Toevallig zat daar de GGZ op het kantoor dus die gaat er ook naar toe. Wat doen we dan, we halen die man uit huis en we zetten hem bij zijn ex. Met twee kleine kinderen. Nou veiligheid is hersteld. We bellen de officier, moeten die aanhouden, nee zegt de officier, nou vind je het raar. En zo blijven we voortdurend want je lost niets op, je verplaatst een probleem. Het moet anders. Je moet veel meer kijken, en dat kan Veilig Thuis, vanuit die veiligheidsvoorwaarden, zij hebben een hele goeie veiligheidsbeoordeling. En dat kunnen wij niet. Wij vinden wel dat we dat kunnen vanuit ons buikgevoel en dat doen we voor een deel bij het huisverbod, maar zij kunnen heel gericht kijken in hun systeem wat loopt hier allemaal. En wat gaan we nu, nu dit

incident is gebeurd, wat is de nieuwe veiligheidssituatie en wat gaan we dan nu doen. Dus de rol van de politie veranderd heel erg.

I: En hoe zit u een verbreding van het mandaat voor zich dan?

R: Nou volgens mij moeten wij daar het gesprek over voeren. Want het gaat ook over, als die veiligheidsvoorwaarden er liggen, hebben wij dan nog het huisverbod nodig. Dus kun je met die veiligheidsvoorwaarden dingen opnemen waardoor je het hele huisverbod procedure niet nodig hebt. Dus in plaats van over het verschuiven van het mandaat, denk ik dat we moeten kijken wat kunnen we allemaal met elkaar los, en het hebben we dan nog die interventie huisverbod nog wel nodig? Dat weet ik niet, daar heb ik geen antwoord op. Maar ik denk dat dat het volgende onderzoek is. Want anders gaan we allerlei wetswijzigingen doen en nieuwe mensen opleiden, en ik wil liever mensen hier opleiden om het anders met elkaar te gaan doen zorg straf. Het klinkt wel makkelijk we gaan er samen naar toe, maar jij hebt als hulpverlener hele andere woordgebruik dan ik van de politie. Dus hoe doe je dat dan? En kun je een gezamenlijk taalgebruik vinden om samen de juiste dingen te doen? En wisselen we voldoende informatie uit en hebben we voldoende warm contact. Dus wij gaan volgend jaar gezamenlijk opleiding starten met mensen van veilig thuis en van de politie. Dus we zitten nog in een situatie waar we in al die kolommen los van elkaar alles doen he, ondanks alle bevlogenheid en goede bedoelingen, de oude situatie werkt niet en we moeten naar een nieuwe situatie waar we echt veel meer in een netwerk samenwerken, ik houd niet van een strafrechtketen, want dat betekent dat ik wat doe en daarna doet iemand anders wat of het gaat door. Nee, je bent samen tegelijk in die casus aan het werk. Hand in hand. Dat doen we nu ook, maar we doen het niet samen. En de vraag is, de huisverbod interventie die hier zit, is die nog relevant als je hier al op een andere manier aan het samenwerken bent. En daaruit kun je dan concluderen wat betekend dat dan voor het mandaat in het huisverbod. Want als je het huisverbod al niet meer nodig hebt, dan hoeft je niets meer met het mandaat te doen. En dan zeg je ik ga investeren in Veilig Thuis en die veiligheidsvoorwaarden. Maar het kan ook zijn dat er gevallen zijn waar dit niet kan, en dat er mensen zijn waarbij je toch dat huisverbod nodig hebt.

I: En hiermee wordt capaciteit gewonnen?

R: Ja, omdat we nu incidenteel van alles doen in die gezinnen. En volgens mij moet je iets betekenisvol doen zodat je niet nog eens acht keer daarnaartoe hoeft te gaan.

I: Wat vindt u van het argument van sommige collega's die zeggen het is bestuursrecht dus daarom wil ik het niet doe?

R: Wij hebben ook een taak gekregen om namens de burgemeester voor deze bestuursrechtelijke maatregel. Kijk, er komt volgens mij een aantal dilemma's achter weg. Namelijk, is het ethisch verantwoord dat jij in dezelfde zaak als politie mensen hoort strafrechtelijk waar je een cautie geeft en je bent niet tot antwoorden verplicht en aan de andere kant zeg je je moet mij alles vertellen want dan kan ik een goeie afweging maken op dat huisverbod. Volgens mij is dat een ethisch dilemma waar niemand over heeft nagedacht of ontkent. Maar als je een preventief huisverbod oplegt, dan komt strafrecht niet aan de orde en is er ook geen dilemma. Samenloop is een probleem.

I: Maar is de politie dan nog wel nodig bij een preventief huisverbod?

R: Waarom niet? Als wij een 112 melding krijgen en er is geen strafbaar feit, waarom kunnen wij dat niet het huisverbod opleggen? Wij zijn een uitvoeringsorganisatie. Als het bestuur ons een taak oplegt dan hebben wij een taak uit te voeren. Daar mag je van alles van vinden maar dan is dat je realiteit. Maar ik vind wel dat er echt ethische dilemma's in zitten waar je niet over na hebt gedacht, maar dat is iets anders

dan het is niet een taak van de politie. De politietaak wordt bepaald door ons gezag. Dus burgemeester, minister, openbaar ministerie en ons taak is het strafrecht, maar het is helemaal niet zo dat strafrecht ons enige taak is. Wij hebben openbare orde taak onder de burgemeester en daar hoort veiligheid bij. Dus als het nodig is voor de veiligheid dat wij daar staan met het instrument als het huisverbod wat ons heel veel heeft gebracht, ik snap dat het knelt, maar ik denk wel dat als je deze aanpak gaat doen en uitwerkt dat je het niet meer nodig hebt. Of minder nodig hebt, en wat er ook achter zit, want we praten nu over situatie waar de politie wordt gebeld, maar er zijn ook situaties waar de hulpverlening al zit, dus het loopt in elkaar over, en als de hulpverlening daar staat en ze hebben een vermoeden van huiselijk geweld kindermishandeling, dan moeten zij via Veilig Thuis de politie inseinen. Want dan is er mogelijk sprake van strafbare feiten. Dus ik snap daar de wens om ook preventieve huisverboden op te leggen maar je moet kijken hoe veilig is het en wat ga ik dan inzetten. Ze moeten de politie wel erbij halen om te beoordelen of er strafbare feiten gepleegd zijn. Veilig Thuis kan dat niet alleen. Dus waarom zijn we daar dan niet? En doen we niet ons onderzoek. Wij hebben slachtoffers te beschermen. Wij hebben daar ons, we kunnen het zeker niet alleen, we doen het nu samen. Die samenloop zorg straf en die interventie huisverbod speelt daar op in. En de kunst is toen geweest waar de politie staat daar de hulpverlening erbij te krijgen. Maar de vraag is of we dat nog nodig hebben.

I: Is het haalbaar om mensen van Veilig Thuis op te leiden tot het herkennen van strafbare feiten?

R: Nee. Dat is het niet. Zij moeten kijken hoe veilig is het en wat is hier aan zorg nodig om het veilig te stellen. Anders moeten ze een politieopleiding gaan doen. Daar heb je informatie voor nodig. Dat is wat anders dan onderzoek doen naar strafbare feiten. Want dan zit je in strafvordering en strafrecht. En dat is vak van de politieagent.

I: Dus het herkennen van strafbare feiten is anders dan een veiligheidsbeoordeling?

R: Ja. Een veiligheidsbeoordeling gaat echt over wat is hier aan de hand en daar hebben ze onze feiten vaak bij nodig. Maar Veilig thuis doet ook zelf onderzoek maar dat houdt door hun triage en middelen uit het is hier hoog laag of midden veilig. En daarvan ga je kijken hoeveel tijd heb ik om die interventies te doen wat zijn de juiste interventies. Maar ik denk dat al jij dit op een goeie manier doet met veiligheidsvoorwaarden dat het huisverbod minder nodig is. En volgens mij is dit wat wij uit te zoeken hebben.

